Słownik feminatywów

Zenon Lica

Słownik feminatywów
Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2026

Recenzja
prof. dr hab. Alina Naruszewicz-Duchlińska

Redakcja
Aneta Lica

Korekta
Dorota Lica

Projekt okładki i stron tytułowych
Kaja Mucha-Król

Skład i łamanie
Maksymilian Biniakiewicz

Publikacja sfinansowana ze środków Rektora Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-832-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: https://wydawnictwo.ug.edu.pl/ksiegarnia-online/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp 7

Rozdział I
Akademicka leksykografia feminatywów
jako element polityki równościowej uczelni 10

Rozdział II
Nazewnictwo żeńskie a struktura równości płci
w środowisku akademickim 13

Rozdział III
Feminatywy jako narzędzie polityki równościowej
w szkolnictwie wyższym na przykładzie UG 19
3.1. Równość płci jako element polityki instytucjonalnej 19
3.2. Język instytucjonalny a równość płci 20
3.3. Feminatywy w praktyce polityki równościowej 20
3.4. Perspektywa performatywna języka 21
3.5. Wnioski 21

Rozdział IV
Użycie i ocena feminatywów instytucjonalnych
we współczesnej polszczyźnie w świetle badań ankietowych 22
4.1. Wprowadzenie 22
4.1.1. Cel badań 23
4.1.2. Metodologia badań 24
4.2. Charakterystyka respondentów 25
4.2.1. Struktura respondentów według płci 25
4.2.2. Struktura respondentów według wieku 26
4.2.3. Wykształcenie respondentów 26
4.2.4. Status zawodowy respondentów 27

4.3. Znajomość pojęcia *feminatywy* jako punkt wyjścia do analizy postaw językowych 30
4.4. Częstotliwość używania feminatywów 32
4.5. Sytuacje używania feminatywów 34
4.6. Społeczna ocena wybranych feminatywów 36
4.6.1. *Profesorka* – między tradycją językową a współczesnym uzusem 36
4.6.2. *Doktorka* – między tradycją akademicką a zmianą uzusu 38
4.7. Feminatywy odnoszące się do zawodów specjalistycznych 40
4.8. Zróżnicowanie stopnia akceptacji wybranych feminatywów 41
4.9. Społeczna akceptacja feminatywów w perspektywie normy językowej, świadomości użytkowników i przemian społecznych 44
4.10. Analiza jakościowa odpowiedzi otwartych 47

Rozdział V
Zasady opracowania słownika 49
5.1. Uwagi gramatyczne dotyczące feminatywów 49
5.2. Formy adresatywne 53
5.3. Struktura artykułu hasłowego 54
1. Hasło główne 54
2. Paradygmaty fleksyjne 55
3. Status form żeńskich 56
4. Formy adresatywne 56
5. Nazwy generyczne zakończone na *-a* 57
6. Formy żeńskie zmaskulinizowane 57
7. Uwagi językowe 58
8. Charakter normatywny słownika 59
9. Założenia ogólne 59

Rozdział VI
Słownik 62

Skróty źródeł cytatów 398

Spis wykresów i tabel 402

Wykaz nazw zawodów, tytułów, stopni i funkcji 403

Wykaz skrótów od nazw zawodów, tytułów, stopni i funkcji 411

Zalecana literatura 418

Załącznik
Kwestionariusz ankiety badawczej użycie i ocena feminatywów w języku polskim 422

Wstęp

Słownik feminatywów Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita stanowi jedno z narzędzi realizacji *Planu wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim na lata 2024–2028* – programu strategicznego ukierunkowanego na wyrównywanie szans rozwoju wszystkich osób tworzących wspólnotę akademicką. *Plan wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim. Działania równościowe na lata 2022–2023* (Zarządzenie Rektora UG z dnia 29 grudnia 2021) oraz *Plan wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim na lata 2024–2028* (Zarządzenie Rektora UG z dnia 24 lipca 2024) powstały w efekcie realizacji w latach 2021–2025 projektu *Modifying Institutions by Developing Gender Equality Plans* (MINDtheGEP), koordynowanego w UG przez prof. dr hab. Ewę Łojkowską, a finansowanego z programu EU Horyzont 2020. Celem obu dokumentów jest wzmocnienie świadomości znaczenia równości płci w środowisku naukowym oraz wspieranie języka wrażliwego na płeć jako istotnego elementu kultury instytucjonalnej.

Istotnym krokiem w tym kierunku było ogłoszenie przez Rektora Uniwersytetu Gdańskiego w dniu 25 listopada 2024 roku *Komunikatu w sprawie umożliwienia stosowania feminatywów w Uniwersytecie Gdańskim*. W dokumencie tym, odwołującym się do zasad równości, tolerancji, wzajemnego szacunku oraz wolności także w sferze językowej, wskazano na potrzebę wspierania języka równościowego, przeciwdziałania wykluczeniu i dyskryminacji oraz uwzględniania zmian zachodzących w świadomości społecznej i praktyce językowej. Komunikat uwzględniał rekomendacje Senackiej Komisji ds. Społecznej Odpowiedzialności z dnia 18 listopada 2024 roku oraz stanowisko Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN z dnia 25 listopada 2019 roku, w którym podkreślono potrzebę możliwie pełnej symetrii nazw osobowych męskich i żeńskich w zasobie współczesnej polszczyzny.

W konsekwencji umożliwiono pracownicom stosowanie żeńskich nazw zajmowanych stanowisk i pełnionych funkcji w przestrzeni oficjalnej (m.in. na stronach internetowych, w stopkach korespondencji elektronicznej, wizytówkach, e-wizytówkach i oznaczeniach przydrzwiowych), a wszystkim członkiniom i członkom wspólnoty akademickiej – używanie feminatywów w komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Zalecono ponadto stosowanie form męskich i żeńskich w korespondencji kierowanej do niedookreślonych adresatów oraz dostosowywanie formy rzeczownika do płci osoby, do której wypowiedź jest adresowana, z zastrzeżeniem przypadków, w których przepisy prawa określają obligatoryjną formę dokumentów urzędowych. W odniesieniu do nowo tworzonych formularzy i wzorów dokumentów przyjęto zasadę równoczesnego stosowania osobowych form męskich i żeńskich. Jednocześnie zapowiedziano kontynuację prac nad praktycznym wdrażaniem języka równościowego, w tym opracowanie słownika feminatywów.

Analogiczne rozwiązania wprowadzono następnie na Politechnice Gdańskiej. Na mocy pisma okólnego Rektora Politechniki Gdańskiej nr 28/2025 z dnia 5 maja 2025 roku w sprawie stosowania żeńskich form nazw stanowisk, tytułów i funkcji w dokumentach i komunikacji Uczelni członkinie wspólnoty akademickiej PG uzyskały prawo do posługiwania się – zgodnie z własnym wyborem – żeńskimi formami nazw stanowisk, tytułów zawodowych i naukowych oraz pełnionych funkcji. Formy te mogą być stosowane między innymi w dokumentach, korespondencji, podpisach elektronicznych, wizytówkach, oznaczeniach pomieszczeń, materiałach promocyjnych oraz podczas wystąpień publicznych. Pismo określiło również zasady używania męskich i żeńskich nazw osobowych przez członkinie i członków wspólnoty akademickiej. W dokumencie wskazano zarazem na prowadzone w ramach uczelni FarU z inicjatywy Senackiej Komisji ds. Społecznej Odpowiedzialności UG oraz Klubu Kobiet Uczelni Fahrenheita prace nad wspólnym słownikiem oraz zalecono, aby do czasu jego opublikowania uwzględniać rekomendacje Rady Języka Polskiego. Tym samym działania Uniwersytetu Gdańskiego i Politechniki Gdańskiej stworzyły instytucjonalną podstawę przygotowania wspólnego opracowania słownikowego.

Niniejsza publikacja jest realizacją tego postulatu. Zebrano w niej poprawne pod względem językowym żeńskie formy nazw stanowisk, tytułów zawodowych, funkcji i zawodów występujących w trzech uczelniach tworzących Związek Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita: Uniwersytecie

Gdańskim, Politechnice Gdańskiej oraz Gdańskim Uniwersytecie Medycznym[1]. Materiał leksykalny został uporządkowany alfabetycznie, każda jednostka hasłowa prezentowana jest w pełnym paradygmacie fleksyjnym (liczba pojedyncza i mnoga, zamiast wołacza pojawiają się propozycje grzecznościowych form adresatywnych). Zagadnienia teoretyczne – dotyczące słowotwórstwa, normy językowej, wariantywności czy kwalifikacji stylistycznej – omówiono w *Zasadach opracowania słownika*. W wielu wypadkach podano skróty mogące mieć zastosowanie w praktyce instytucjonalnej, które umieszczone zostały pod artykułami hasłowymi.

Celem słownika jest stworzenie praktycznego narzędzia ukazującego język w działaniu i pozostającego w zgodzie z aktualnymi normami polszczyzny. Część nazw żeńskich jest od dawna utrwalona w systemie języka i praktyce komunikacyjnej, inne dopiero się stabilizują bądź funkcjonują jako propozycje odpowiadające współczesnym potrzebom komunikacyjnym. Właśnie ta dynamika uzasadnia potrzebę opracowania kompendium porządkującego i systematyzującego feminatywy obecne w przestrzeni akademickiej FarU.

Proponowane formy nie mają charakteru obligatoryjnego. Zasadą nadrzędną pozostaje wolność wyboru oraz poszanowanie indywidualnych preferencji osób pełniących określone funkcje, zajmujących stanowiska bądź posiadających tytuły i stopnie naukowe. Słownik nie narzuca rozwiązań, lecz dostarcza rzetelnej podstawy językowej dla podjęcia świadomej decyzji. Tylko w ten sposób możliwe jest pogodzenie dążenia do symetrii systemowej z poszanowaniem różnorodności oraz autonomii osób tworzących wspólnotę akademicką.

[1] W chwili podjęcia prac nad słownikiem w związku były trzy uczelnie. Obecnie oprócz Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Gdańskiej oraz Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w skład Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita wchodzi Akademia Muzyczna i Akademia Sztuk Pięknych.

Rozdział I
Akademicka leksykografia feminatywów jako element polityki równościowej uczelni

W ostatnich latach problematyka feminatywów stała się jednym z ważnych elementów polityki równościowej realizowanej przez polskie uczelnie wyższe. Impulsem do podjęcia działań był przede wszystkim wymóg posiadania *Planu Równości Płci* (ang. *Gender Equality Plan*), przygotowanego w związku z zaleceniami Komisji Europejskiej oraz wdrażaniem strategii równości i różnorodności w szkolnictwie wyższym. Obok zmian organizacyjnych i proceduralnych coraz większą uwagę zaczęto poświęcać również językowi komunikacji akademickiej, uznając go za jeden z istotnych elementów kultury organizacyjnej uczelni.

Konsekwencją tych działań było powstanie nowego nurtu opracowań poświęconych żeńskim nazwom stanowisk, funkcji i tytułów akademickich. Publikacje te, przygotowywane przez zespoły językoznawców działających na poszczególnych uczelniach, mają wspólny cel: ułatwienie stosowania feminatywów w komunikacji instytucjonalnej, różnią się jednak zakresem, funkcją oraz stopniem opracowania naukowego. Można je podzielić na trzy zasadnicze grupy: opracowania normatywno-leksykograficzne, słowniki i leksykony popularyzujące feminatywy oraz poradniki języka równościowego.

Do pierwszej grupy należy *Inkluzywny narzędziownik stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach* (2023), przygotowany przez Ewę Biłas-Pleszak, Marcina Maciołka, Katarzynę Sujkowską-Sobisz, Jaśminę Śmiech, Jolantę Tambor i Kingę Wąsińską. Opracowanie powstało w ramach realizacji *Planu Równości Płci Uniwersytetu Śląskiego* i ma charakter normatywno-opisowy. Autorzy uporządkowali nazwy stanowisk, funkcji i zawodów występujących na uczelni, przedstawiając ich formy męskie, żeńskie oraz neutralne płciowo. Publikacja zawiera pełne paradygmaty fleksyjne, propozycje

form adresatywnych oraz wskazówki dotyczące stosowania nazw w praktyce komunikacyjnej.

Drugą grupę reprezentują słowniki i leksykony koncentrujące się przede wszystkim na opisie i popularyzacji feminatywów. Przykładem jest *Leksykon żeńskich nazw stanowisk, funkcji i tytułów na Uniwersytecie Zielonogórskim* (2024) opracowany przez Magdalenę Steciąg, Magdalenę Hawrysz, Monikę Kaczor, Piotra Kładocznego i Kaję Rostkowską. Publikacja ma charakter leksykograficzny, a jednocześnie uwzględnia wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w społeczności akademickiej, dzięki czemu łączy opis językowy z analizą postaw użytkowników wobec feminatywów.

Bardziej popularyzatorski charakter ma natomiast publikacja *Feminatywy w Akademii. Słowniczek* (2024), przygotowany przez zespół Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie pod redakcją Iwony Demko, Katarzyny Hołojdy-Mikulskiej, Patrycji Krysiak, Agnieszki Małochy, Marty Śleziak, Łukasza Trzcińskiego. Opracowanie powstało jako praktyczne narzędzie wspierające komunikację akademicką i artystyczną. W znacznym stopniu opiera się na rozwiązaniach przyjętych w *Słowniku nazw żeńskich polszczyzny* pod redakcją Agnieszki Małochy-Krupy, koncentrując się przede wszystkim na popularyzacji żeńskich nazw zawodów i funkcji.

Obok publikacji o charakterze słownikowym na wielu uczelniach opracowano również poradniki języka równościowego. Do najważniejszych należą materiały przygotowane na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu[1], Uniwersytecie Opolskim[2] oraz Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim[3]. Dokumenty te nie mają charakteru leksykograficznego, lecz zawierają rekomendacje dotyczące komunikacji inkluzywnej, przykładowe wykazy feminatywów oraz wskazówki odnoszące się do praktyki administracyjnej i dydaktycznej.

Analiza przedstawionych opracowań pozwala zauważyć, że większość z nich została przygotowana przede wszystkim z myślą o potrzebach konkretnej uczelni. Ich zasadniczym celem jest ujednolicenie komunikacji

[1] Zob. A. Kiełkiewicz-Janowiak, H. Błaszkowska, W. Dopierała-Kalińska, *Język równości płci na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rekomendacje dla społeczności akademickiej*, Poznań 2024 (online).

[2] Zob. M. Pogorzelska, *Język równościowy/ włączający*, Opole 2023 (online).

[3] Zob. K. Ćwirynkało, K. Kodeniec, U. Bartnikowska, M. Cichy, E.M. Mączka, E. Oporska, A. Świder-Pióro, M. Dampc, *Poradnik języka równościowego na UWM*, Olsztyn 2024 (online).

instytucjonalnej oraz upowszechnienie żeńskich nazw stanowisk i funkcji. Znacznie rzadziej podejmowana jest natomiast próba pogłębionego opisu leksykograficznego obejmującego definicje, charakterystykę słowotwórczą, status normatywny poszczególnych form, ich funkcjonowanie w uzusie, odpowiedniki obcojęzyczne oraz szerszy kontekst językoznawczy.

Na tym tle *Słownik feminatywów Związku Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita* stanowi próbę połączenia funkcji praktycznej z opracowaniem naukowym. Zawiera nazwy zawodów, tytułów, stopni i funkcji występujących w uczelniach FarU: Uniwersytecie Gdańskim, Politechnice Gdańskiej i Gdańskim Uniwersytecie Medycznym, dzięki czemu ma charakter międzyuczelniany. Nie ogranicza się do zestawienia nazw żeńskich stosowanych w komunikacji akademickiej, lecz proponuje ich opis leksykograficzny uwzględniający definicje, informacje słowotwórcze, status normatywny, stopień utrwalenia w uzusie oraz angielskie odpowiedniki. Ponadto osadza problematykę feminatywów w szerszym kontekście polityki równościowej, kultury organizacyjnej uczelni oraz współczesnych przemian komunikacji akademickiej.

W konsekwencji słownik ten wpisuje się w rozwijający się nurt akademickiej leksykografii feminatywów, jednocześnie wyraźnie go rozwijając. Łączy bowiem funkcję praktycznego narzędzia komunikacji instytucjonalnej z cechami opracowania naukowego, dokumentacyjnego i leksykograficznego. Tym samym stanowi nie tylko kontynuację dotychczasowych inicjatyw podejmowanych na polskich uczelniach, lecz także próbę ich syntezy i rozszerzenia o elementy, które dotychczas pojawiały się jedynie fragmentarycznie.

Rozdział II
Nazewnictwo żeńskie a struktura równości płci w środowisku akademickim

Zarządzeniem nr 126/R/19 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 31 grudnia 2019 roku powołano Komisję ds. realizowania polityki społecznej odpowiedzialności nauki (KomSON), której zadaniem stało się wdrażanie założeń *Strategii Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2020–2025*[4] w zakresie otwartości, odpowiedzialności społecznej i równości płci. W skład Komisji wchodziły: prof. dr hab. Ewa Łojkowska – przewodnicząca, prof. dr hab. Beata Możejko, dr hab. Natasza Kosakowska-Berezecka, prof. UG, dr hab. Joanna Kruczalak-Jankowska, prof. UG, dr hab. Barbara Pawłowska, prof. UG, dr hab. Dorota Pyć, prof. UG, dr Katarzyna Świerk, dr Magdalena Żadkowska, mgr Marta Dziedzic i mgr Izabela Raszczyk. Jednym z efektów działalności Komisji było przygotowanie kolejnych raportów poświęconych sytuacji kobiet w środowisku akademickim. Najnowsza, trzecia edycja raportu *Kobiety w nauce – zarządzanie różnorodnością i równouprawnienie płci w społecznej odpowiedzialności Uniwersytetu Gdańskiego*, oparta na danych za 2024 rok[5], pozwala ukazać ścisły związek między strukturą zatrudnienia a funkcjonowaniem feminatywów w dyskursie instytucjonalnym.

W 2024 roku Uniwersytet Gdański zatrudniał 3385 pracowników, z czego 2085 stanowiły kobiety (62%), natomiast wśród nauczycieli akademickich kobiety stanowiły 56% zatrudnionych. Dane te wskazują, że kobiety są większością społeczności akademickiej UG, jednak ich reprezentacja zmienia się

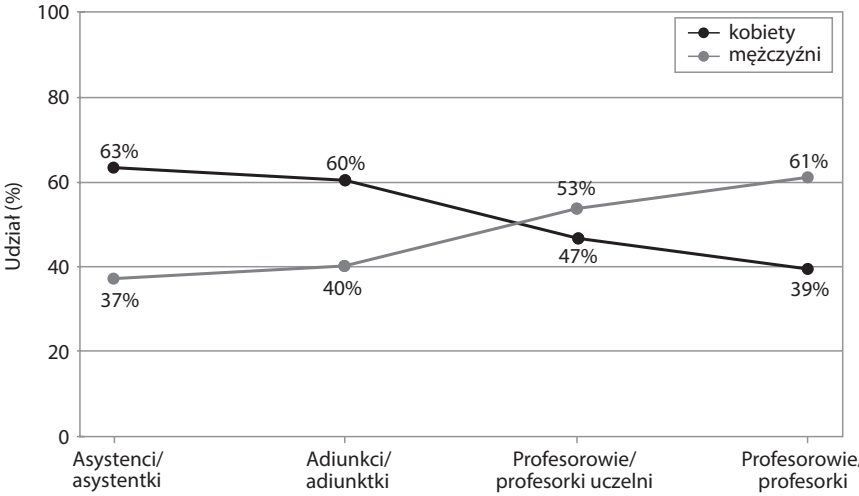
[4] *Strategia Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2020–2025*, załącznik do Uchwały nr 155/19 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 28 listopada 2019 roku, Gdańsk 2019 (online).

[5] Raport został opracowany przez T. Tokarczyk-Łyszczarz oraz E. Łojkowską. Na jego podstawie oraz na podstawie danych uczelni FarU za 2025 r. opracowano niniejszy rozdział.

wraz z kolejnymi etapami kariery naukowej. Zjawisko to odpowiada modelowi *gender scissors*[6], choć – w porównaniu z wcześniejszymi latami – obserwuje się jego stopniowe spłaszczanie.

Na stanowisku asystenta kobiety stanowią 63% zatrudnionych, a na stanowisku adiunkta 60%. Na poziomie profesora uczelni osiągnięto niemal równowagę płci, ponieważ kobiety stanowią 47% tej grupy. Nadal jednak pozostają one niedoreprezentowane wśród profesorów tytularnych, choć zmiany są wyraźne: udział kobiet wzrósł z 29% w 2022 roku do 39% w roku 2024. Oznacza to, że najwyższy szczebel kariery akademickiej pozostaje obszarem największych dysproporcji, co wpływa również na częstotliwość występowania i stopień utrwalenia nazw żeńskich typu *profesorka* czy *rektorka*.

Analiza poszczególnych dziedzin nauki pokazuje zróżnicowane tempo zmian. W naukach humanistycznych kobiety stanowią 56% pracowników,

Wykres 1. Zjawisko *gender scissors* na Uniwersytecie Gdańskim – udział kobiet na kolejnych szczeblach kariery naukowej (stan na: 31.12.2024) (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z *Kobiety w nauce – zarządzanie różnorodnością i równouprawnienie płci w społecznej odpowiedzialności Uniwersytetu Gdańskiego*.

[6] Pojęcie wywodzi się z anglojęzycznego terminu *gender scissors* lub *scissors diagram*. Zaczęto go stosować pod koniec XX w. w badaniach nad nierównościami płci, szczególnie w analizach kariery naukowej i rynku pracy. W wielu krajach wykresy przedstawiające odsetek kobiet i mężczyzn na kolejnych etapach kariery przypominały właśnie rozchylające się ostrza nożyczek.

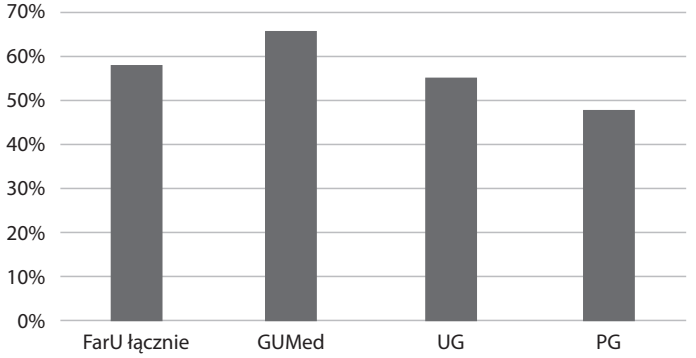
dominując na stanowiskach asystenckich i adiunkckich, jednak wśród profesorów tytularnych ich udział wynosi jedynie 28%. W naukach społecznych zatrudnienie kobiet i mężczyzn jest niemal wyrównane, przy czym kobiety stanowią 31% profesorów. Najbardziej dynamiczne zmiany odnotowano w naukach ścisłych i przyrodniczych, gdzie udział kobiet wśród profesorów tytularnych wzrósł do 48%, podczas gdy jeszcze kilka lat wcześniej wynosił zaledwie około 14%.

Istotne przeobrażenia zachodzą również w strukturach zarządzania uczelnią. W kadencji 2024–2028 kobiety stanowią połowę składu kolegium rektorskiego: z sześciu osób trzy to prorektorki. Wśród dziekanów i dyrektorów międzynarodowych agend badawczych kobiety stanowią 46% składu (6 na 13 osób), podczas gdy w kadencji 2016–2020 funkcję dziekana sprawowała jedynie jedna kobieta. Kobiety zajmują ponadto około 46% stanowisk prodziekanów. Równocześnie dominują w administracji uczelnianej, gdzie stanowią 81% zatrudnionych oraz około 70% osób kierujących jednostkami administracyjnymi. Rozszerzanie udziału kobiet w strukturach decyzyjnych sprzyja stopniowemu upowszechnianiu nazw żeńskich, takich jak *prorektorka*, *dziekanka*, *dyrektorka* czy *kierowniczka*.

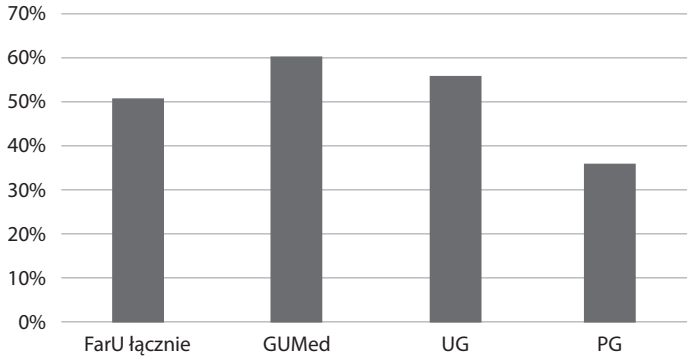
Podobne zmiany widoczne są również w działalności naukowej. W 2024 roku udział kobiet kierujących projektami międzynarodowymi wzrósł o około 10 punktów procentowych i osiągnął przewagę nad mężczyznami. Kobiety kierowały również większością projektów krajowych NCN (52%), szczególnie często występując jako kierowniczki grantów PRELUDIUM. Oznacza to wzrost ich widoczności w przestrzeni naukowej, co sprzyja utrwalaniu takich form, jak *kierowniczka projektu*, *badaczka* czy *liderka zespołu*.

W zakresie wynagrodzeń nastąpiło niemal całkowite zniwelowanie luki płacowej w grupie nauczycieli akademickich. Średnie wynagrodzenie kobiet stanowi 99% wynagrodzenia mężczyzn, podczas gdy jeszcze w 2019 roku różnica wynosiła około 8%. W przypadku profesorów uczelni kobiety osiągają nawet nieco wyższe średnie wynagrodzenia niż mężczyźni. Dane te wskazują, że Uniwersytet Gdański skutecznie ogranicza nierówności ekonomiczne obserwowane nadal w skali kraju.

Perspektywa międzyuczelniana pozwala zauważyć, że proces zwiększania udziału kobiet w środowisku akademickim nie ogranicza się jedynie do Uniwersytetu Gdańskiego, lecz obejmuje całe środowisko uczelni tworzących Związek Uczelni w Gdańsku im. Daniela Fahrenheita. Według danych za

Wykres 2. Udział kobiet wśród wszystkich pracowników uczelni FarU (%)
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uczelni FarU za 2025 r.

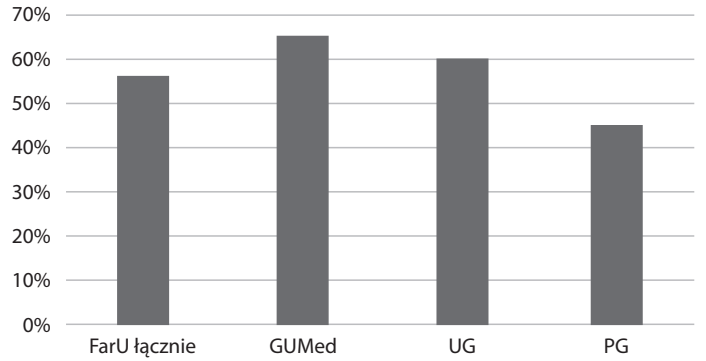
Wykres 3. Udział kobiet wśród nauczycieli akademickich uczelni FarU (%)
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uczelni FarU za 2025 r.

2025 rok trzy uczelnie FarU zatrudniały łącznie 8940 pracowników, z czego 5201 stanowiły kobiety (58%).

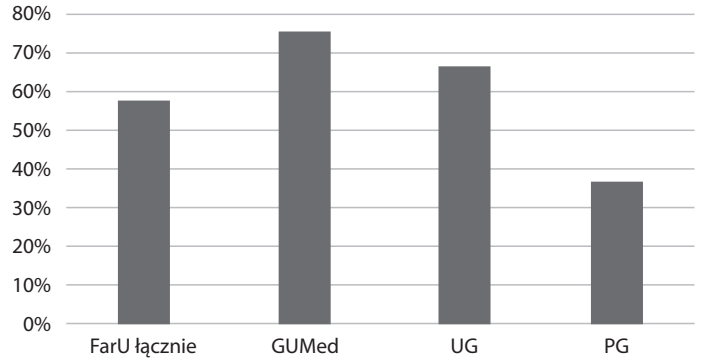
Wśród 4745 nauczycieli akademickich kobiety stanowiły 51%, co wskazuje na osiągnięcie niemal pełnej równowagi płci w podstawowej grupie pracowników naukowo-dydaktycznych. W strukturze poszczególnych uczelni największy udział kobiet wśród nauczycieli akademickich odnotowano w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym (60%), następnie na Uniwersytecie Gdańskim (56%), natomiast na Politechnice Gdańskiej kobiety stanowiły 36% tej grupy.

Także wśród doktorantów przeważają kobiety (56%), a wśród studentów i studentek udział kobiet wynosi 57%.

Dane te wskazują, że proces feminizacji środowiska akademickiego ma charakter ponadinstytucjonalny i obejmuje zarówno sferę dydaktyczną, jak i naukową. Rosnąca obecność kobiet w społeczności uczelni sprzyja zwiększeniu ich widzialności w dyskursie akademickim oraz utrwalaniu nazw żeńskich odnoszących się do funkcji, stopni i stanowisk naukowych. W konsekwencji takie formy, jak *profesorka*, *prorektorka*, *dziekanka*, *badaczka*, *kierowniczka projektu*, *doktorantka* czy *studentka*, stają się nie tylko elementem praktyki

Wykres 4. Udział doktorantek wśród osób doktoryzujących się w uczelniach FarU (%)
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uczelni FarU za 2025 r.

Wykres 5. Udział studentek wśród osób studiujących w uczelniach FarU (%)
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uczelni FarU za 2025 r.

językowej, lecz również odzwierciedleniem przemian społecznych zachodzących w szkolnictwie wyższym. Można zatem stwierdzić, że rozwój struktur równościowych w uczelniach FarU współwystępuje z procesem normalizacji feminatywów w polszczyźnie akademickiej. Jednocześnie różnice pomiędzy poszczególnymi uczelniami, zwłaszcza mniejszy udział kobiet wśród nauczycieli akademickich Politechniki Gdańskiej, pokazują, że stopień utrwalenia nazw żeńskich pozostaje w pewnym stopniu zależny od rzeczywistej reprezentacji kobiet w określonych dyscyplinach i środowiskach naukowych. W tym sensie feminatywy można traktować jako swoisty wskaźnik zmian społecznych i instytucjonalnych zachodzących w polskim szkolnictwie wyższym.

Rozdział III
Feminatywy jako narzędzie polityki równościowej w szkolnictwie wyższym na przykładzie UG[7]

Współczesne polityki równościowe w szkolnictwie wyższym coraz częściej obejmują nie tylko działania strukturalne, lecz także interwencje w obszarze języka instytucjonalnego. Jednym z ich przejawów jest włączanie feminatywów do oficjalnej komunikacji akademickiej. Celem niniejszego opracowania jest analiza roli feminatywów w kontekście *Planów wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim* na lata 2022–2023 i 2024–2028, ze szczególnym uwzględnieniem ich funkcji w kształtowaniu kultury organizacyjnej uczelni.

3.1. Równość płci jako element polityki instytucjonalnej

Plan wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim na lata 2024–2028 wpisuje się w europejskie ramy polityk równościowych, stanowiąc narzędzie systemowego zarządzania różnorodnością w środowisku akademickim. Dokument obejmuje pięć głównych obszarów: podnoszenie świadomości równościowej, równowagę płci w organach decyzyjnych, równość w rekrutacji i karierze, uwzględnianie płci w badaniach i dydaktyce oraz wspieranie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym.

[7] Opracowano na podstawie: *The Gender Equality Plan for the University of Gdańsk for the years 2024–2028,* Gdańsk 2024, s. 43–58.

W ramach tych obszarów przewidziano m.in. monitorowanie wskaźników równości (ang. *gender index*), rozwój programów mentoringowych, przeciwdziałanie luce płacowej oraz wdrażanie zasad równej reprezentacji, takich jak „bez kobiet nie ma panelu" (ang. *no women no panel*). Istotnym komponentem planu są także działania edukacyjne i szkoleniowe, obejmujące zarówno pracowników, jak i studentów oraz doktorantów.

3.2. Język instytucjonalny a równość płci

W kontekście przedstawionych działań szczególne znaczenie ma włączenie feminatywów do polityki uczelni. Plan przewiduje ich systematyczne wprowadzanie do aktów prawnych, komunikacji instytucjonalnej oraz identyfikacji wizualnej. Działanie to wskazuje na uznanie języka za istotny komponent polityki równościowej, a nie jedynie neutralne narzędzie opisu rzeczywistości.

Z perspektywy językoznawczej feminatywy pełnią funkcję nominacyjną i reprezentacyjną: umożliwiają precyzyjne nazywanie kobiet pełniących określone funkcje oraz zwiększają ich widzialność w przestrzeni publicznej. W kontekście akademickim dotyczy to zwłaszcza stanowisk o wysokim prestiżu, takich jak *profesorka*, *rektorka* czy *dziekanka*, których obecność w uzusie językowym pozostaje ściśle powiązana z faktyczną reprezentacją kobiet w strukturach władzy.

3.3. Feminatywy w praktyce polityki równościowej

Włączenie feminatywów do dokumentów instytucjonalnych należy rozpatrywać jako element szerszego procesu transformacji kultury akademickiej. Plan UG zakłada bowiem równoległe działania w zakresie:

- zwiększania udziału kobiet w organach decyzyjnych,
- wspierania karier naukowych poprzez mentoring i szkolenia,
- integracji perspektywy płci w badaniach i publikacjach,
- tworzenia warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a prywatnym.

W tym ujęciu feminatywy nie funkcjonują jako izolowany element systemu językowego, lecz jako część złożonego mechanizmu zmiany instytucjonalnej.

Ich upowszechnienie jest zarówno efektem wzrostu obecności kobiet w nauce, jak i narzędziem wspierającym ten proces.

3.4. Perspektywa performatywna języka

Analizowany materiał potwierdza, że język pełni funkcję performatywną, współtworząc rzeczywistość społeczną poprzez nadawanie jej określonych form reprezentacji. Wprowadzenie feminatywów do języka instytucjonalnego uczelni można interpretować jako akt symboliczny, który legitymizuje obecność kobiet w przestrzeni akademickiej oraz przyczynia się do zmiany utrwalonych wzorców percepcyjnych.

W tym kontekście feminatywy stają się wskaźnikiem przemian społecznych i kulturowych, odzwierciedlając proces stopniowego przechodzenia od modelu androcentrycznego do modelu inkluzywnego. Ich obecność w dokumentach oficjalnych sprzyja również normalizacji użycia form żeńskich w codziennej praktyce komunikacyjnej.

3.5. Wnioski

Realizowane w latach 2022–2023 i 2024–2028 *Plany wdrażania polityki równości płci w Uniwersytecie Gdańskim* ukazują, że skuteczna polityka równościowa wymaga integracji działań na poziomie strukturalnym, kulturowym i językowym. Feminatywy stanowią w tym procesie istotne narzędzie, które – poprzez zwiększanie widzialności kobiet – wspiera realizację celów równościowych.

Ich instytucjonalizacja świadczy o rosnącej świadomości roli języka w kształtowaniu relacji społecznych oraz potwierdza, że zmiany w dyskursie akademickim są nieodłącznym elementem szerszych przemian w nauce i społeczeństwie.

Rozdział IV
Użycie i ocena feminatywów instytucjonalnych we współczesnej polszczyźnie w świetle badań ankietowych

4.1. Wprowadzenie

Ostatnie lata przyniosły wyraźny wzrost zainteresowania żeńskimi nazwami zawodów, funkcji i tytułów, określanymi w literaturze przedmiotu mianem feminatywów. Zjawisko to stało się przedmiotem licznych debat językoznawczych, społecznych i medialnych. Dyskusja nad feminatywami wykracza obecnie poza zagadnienia czysto normatywne i obejmuje również kwestie związane z polityką równościową, komunikacją instytucjonalną, językiem administracji publicznej oraz społecznym obrazem kobiet pełniących różnorodne role zawodowe i publiczne.

Rosnąca obecność feminatywów w przestrzeni publicznej sprawia, że coraz większego znaczenia nabiera poznanie rzeczywistych postaw użytkowników języka wobec tych form. Analiza norm słownikowych i gramatycznych nie pozwala bowiem odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu nazwy żeńskie zostały zaakceptowane przez współczesnych użytkowników polszczyzny oraz jakie czynniki wpływają na ich ocenę. Szczególnie istotne jest ustalenie, czy akceptacja poszczególnych feminatywów zależy od wieku, płci, wykształcenia lub doświadczeń komunikacyjnych respondentów.

Badania ankietowe stanowią obecnie jedno z najważniejszych narzędzi opisu zmian zachodzących we współczesnym języku. Pozwalają one uchwycić nie tylko deklarowane poglądy respondentów, lecz także stopień utrwalenia nowych form językowych, ich funkcjonalność oraz zakres społecznej akceptacji. Wyniki takich badań mają znaczenie zarówno dla językoznawstwa

opisowego, socjolingwistyki i pragmalingwistyki, jak i dla leksykografii oraz praktyki administracyjnej.

Przedstawione w niniejszym rozdziale badania wpisują się w nurt analiz dotyczących społecznego funkcjonowania feminatywów. Ich celem nie było jedynie określenie poziomu znajomości poszczególnych form, ale przede wszystkim zbadanie mechanizmów wpływających na ich ocenę oraz wskazanie kierunków zmian zachodzących we współczesnej polszczyźnie. W dalszej części rozdziału przedstawiono również interpretację jakościową odpowiedzi otwartych, umożliwiającą rekonstrukcję dominujących sposobów postrzegania feminatywów przez użytkowników języka.

Badania mają również wymiar praktyczny. Wyniki mogą stanowić punkt odniesienia dla instytucji publicznych, uczelni wyższych oraz autorów dokumentów urzędowych podejmujących decyzje dotyczące stosowania nazw żeńskich. Z perspektywy leksykograficznej pozwalają natomiast określić stopień utrwalenia poszczególnych feminatywów oraz wskazać, które z nich funkcjonują już jako element współczesnej normy uzualnej, a które pozostają na etapie zmian językowych.

4.1.1. Cel badań

Głównym celem badań było określenie stopnia znajomości, akceptacji i wykorzystywania feminatywów przez współczesnych użytkowników języka polskiego. Szczególną uwagę poświęcono ocenie nazw odnoszących się do zawodów, stanowisk, funkcji i tytułów naukowych, a także postawom wobec stosowania feminatywów w komunikacji oficjalnej i administracyjnej. Badania miały na celu nie tylko ustalenie stopnia społecznej akceptacji wybranych form żeńskich, lecz również rozpoznanie czynników wpływających na ich ocenę oraz określenie miejsca feminatywów we współczesnej świadomości językowej użytkowników polszczyzny.

Badania miały odpowiedzieć na następujące pytania:

- czy respondenci znają pojęcie feminatywów,
- jak często posługują się żeńskimi nazwami zawodów,
- które feminatywy uznają za naturalne, a które budzą ich sprzeciw,
- czy stosowanie feminatywów powinno obejmować język administracji publicznej,
- jakie czynniki społeczne różnicują ocenę feminatywów.

Przyjęto hipotezę, że stopień akceptacji feminatywów zależy od cech społeczno-demograficznych respondentów (płci, wieku, wykształcenia i statusu zawodowego) oraz od ich wcześniejszych doświadczeń komunikacyjnych związanych z używaniem form żeńskich.

4.1.2. Metodologia badań

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem internetowego kwestionariusza ankiety. Zastosowana metoda umożliwiła dotarcie do licznej grupy respondentów reprezentujących różne środowiska społeczne oraz zebranie materiału pozwalającego na analizę ilościową i jakościową.

Kwestionariusz obejmował pytania zamknięte, półotwarte oraz otwarte. Dotyczyły one znajomości feminatywów, częstotliwości ich stosowania, oceny wybranych nazw żeńskich, preferencji dotyczących języka urzędowego oraz argumentów przemawiających za lub przeciw używaniu feminatywów.

Łącznie uzyskano odpowiedzi od 199 respondentów. Dane poddano analizie statystycznej z wykorzystaniem metod statystyki opisowej oraz analiz zależności pomiędzy zmiennymi.

W dalszej części rozdziału przedstawiono interpretację jakościową odpowiedzi otwartych, umożliwiającą rekonstrukcję dominujących sposobów postrzegania feminatywów przez użytkowników języka. Analiza ta pozwoliła wyjść poza dane ilościowe i uchwycić argumentacje, skojarzenia oraz emocje towarzyszące ocenie żeńskich nazw osobowych. Szczególną uwagę zwrócono na najczęściej powtarzające się motywy, takie jak postrzeganie feminatywów jako przejawu równości językowej i społecznej, ich zgodności lub niezgodności z normą językową, stopnia naturalności brzmienia, a także wpływu przyzwyczajeń komunikacyjnych na ich akceptację. Odpowiedzi respondentów pozwoliły również wskazać źródła oporu wobec niektórych form oraz czynniki sprzyjające ich upowszechnianiu się w polszczyźnie. Dzięki analizie jakościowej możliwe było odtworzenie najważniejszych narracji obecnych w dyskusji o feminatywach oraz ukazanie zróżnicowania postaw wobec tego zjawiska językowego.

Przyjęta metodologia pozwala nie tylko opisać rozkład odpowiedzi, ale również wskazać mechanizmy społeczne wpływające na ocenę żeńskich nazw zawodów i funkcji. Dzięki temu uzyskane wyniki stanowią wartościowy

materiał do dalszych analiz socjolingwistycznych oraz mogą zostać wykorzystane przy opracowywaniu współczesnych słowników feminatywów.

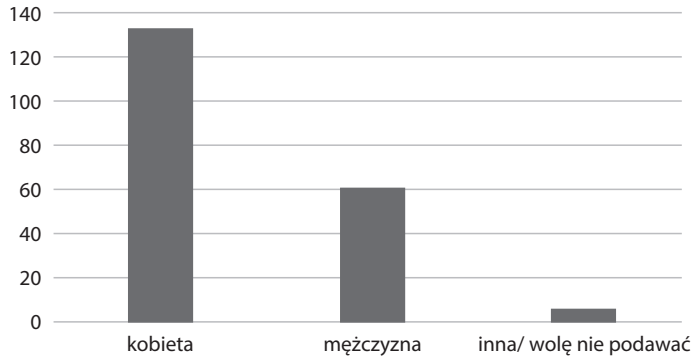
4.2. Charakterystyka respondentów

Warunkiem właściwej interpretacji wyników badań ankietowych jest charakterystyka grupy respondentów. Struktura próby wpływa bowiem na sposób postrzegania badanego zjawiska oraz pozwala określić zakres możliwości uogólniania uzyskanych rezultatów. W przeprowadzonym badaniu uczestniczyło 199 respondentów, reprezentujących zróżnicowane grupy pod względem płci, wieku, wykształcenia oraz statusu zawodowego. Choć próba nie ma charakteru reprezentatywnego dla całej populacji Polski, dobrze odzwierciedla środowisko osób młodych, aktywnych edukacyjnie i społecznie, które uczestniczą we współczesnej debacie dotyczącej zmian zachodzących w polszczyźnie.

4.2.1. Struktura respondentów według płci

W badaniu uczestniczyły przede wszystkim kobiety. Stanowiły one 66,8% wszystkich respondentów (133 osoby). Mężczyźni stanowili 30,2% próby (60 osób), natomiast 3,0% badanych (6 osób) określiło swoją płeć jako inną lub nie zdecydowało się na wybór jednej z dwóch podstawowych kategorii.

Przewaga kobiet w strukturze badanej próby nie jest zjawiskiem przypadkowym. Wynika ona przede wszystkim z charakteru problematyki badawczej

Wykres 6. Struktura grupy respondentów według płci

oraz sposobu dystrybucji ankiety. Podobne proporcje obserwuje się również w wielu badaniach socjolingwistycznych poświęconych językowi inkluzywnemu i feminatywom. Kobiety częściej uczestniczą w badaniach dotyczących komunikacji językowej oraz wykazują większe zainteresowanie problematyką zmian zachodzących w języku.

Jednocześnie należy podkreślić, że obecność 60 mężczyzn, stanowiących niemal jedną trzecią badanej populacji, umożliwia przeprowadzenie analiz porównawczych. W dalszej części opracowania pozwoli to zweryfikować, czy płeć respondentów istotnie wpływa na ocenę poszczególnych feminatywów oraz ich stosowanie w praktyce komunikacyjnej. Analiza takich zależności może dostarczyć cennych informacji dotyczących społecznych uwarunkowań akceptacji nazw żeńskich.

4.2.2. Struktura respondentów według wieku

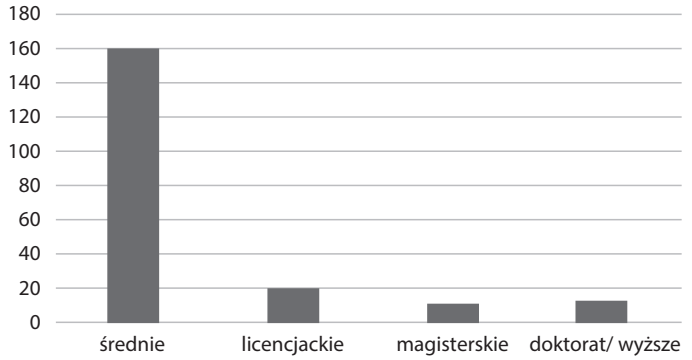
Drugim istotnym elementem charakterystyki badanej grupy jest wiek respondentów. Zdecydowaną większość uczestników badania stanowiły osoby młode. Najliczniejszą grupę tworzyli respondenci w wieku 18–25 lat, którzy stanowili 85,4% całej próby (170 osób).

Dominacja najmłodszej grupy wiekowej ma istotne znaczenie interpretacyjne. Osoby rozpoczynające studia lub znajdujące się na początku kariery zawodowej są szczególnie podatne na obserwowane współcześnie zmiany językowe. Jednocześnie są one najbardziej aktywnymi użytkownikami mediów społecznościowych i komunikacji internetowej, gdzie feminatywy pojawiają się znacznie częściej niż w tradycyjnych odmianach języka. Można zatem przypuszczać, że wysoki poziom znajomości feminatywów odnotowany w badaniu pozostaje częściowo związany z wiekiem respondentów.

4.2.3. Wykształcenie respondentów

Poziom wykształcenia badanych stanowi istotny czynnik mogący wpływać na znajomość oraz ocenę współczesnych zjawisk językowych. Osoby o wyższym poziomie wykształcenia częściej uczestniczą w dyskusjach dotyczących normy językowej, śledzą zmiany zachodzące we współczesnej polszczyźnie i mają częstszy kontakt z językiem oficjalnym oraz akademickim. Z tego względu analiza struktury wykształcenia respondentów jest niezbędna dla właściwej interpretacji uzyskanych wyników.

W badanej grupie dominowały osoby posiadające wykształcenie średnie – 159 respondentów, co stanowiło 79,9% całej próby. Osoby z wykształceniem licencjackim stanowiły 9,5% badanych (19 osób), natomiast 10 respondentów (5,0%) deklarowało wykształcenie magisterskie. Najmniej liczną grupę tworzyły osoby posiadające stopień doktora lub wyższy – 11 respondentów (5,5%).

Wykres 7. Wykształcenie respondentów

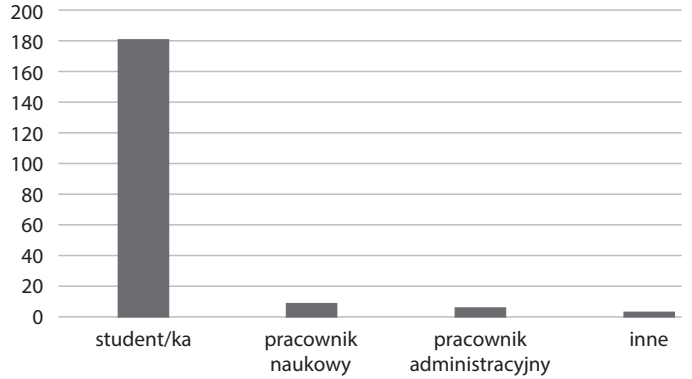
Przewaga osób z wykształceniem średnim wynika z wieku respondentów oraz ich statusu zawodowego. Jak wykazano wcześniej, zdecydowaną większość uczestników badania stanowiły osoby w wieku 18–25 lat. Są to przede wszystkim studenci, którzy nie uzyskali jeszcze dyplomu ukończenia studiów wyższych. Oznacza to, że dominacja wykształcenia średniego nie świadczy o niskim poziomie kompetencji badanej grupy, lecz odzwierciedla jej etap edukacyjny.

Jednocześnie obecność respondentów posiadających wykształcenie licencjackie, magisterskie oraz stopień doktora umożliwia porównanie postaw reprezentowanych przez osoby o różnym doświadczeniu edukacyjnym.

4.2.4. Status zawodowy respondentów

Istotnym elementem charakterystyki badanej grupy jest również status zawodowy respondentów. Pozwala on określić stopień związku badanych z instytucjami edukacyjnymi oraz środowiskiem akademickim, które odgrywa ważną rolę w popularyzacji języka równościowego i feminatywów.

Najliczniejszą grupę stanowili studenci, których było 181, co odpowiada 91,0% wszystkich respondentów. Znacznie mniej liczne były pozostałe grupy: pracownicy naukowi – 9 osób (4,5%), pracownicy administracyjni – 6 osób (3,0%) oraz osoby zaliczające się do kategorii inne – 3 osoby (1,5%).

Wykres 8. Status zawodowy respondentów

Tak wyraźna dominacja studentów nadaje badaniu specyficzny charakter. Otrzymane wyniki odzwierciedlają przede wszystkim poglądy młodego pokolenia osób zdobywających wykształcenie wyższe, które funkcjonują w środowisku szczególnie podatnym na zmiany językowe oraz społeczne. To właśnie uczelnie wyższe należą obecnie do instytucji najczęściej podejmujących działania związane z polityką równościową, opracowywaniem rekomendacji dotyczących języka inkluzywnego oraz popularyzacją żeńskich nazw zawodów i funkcji.

Jednocześnie udział pracowników naukowych i administracyjnych, choć stosunkowo niewielki, zwiększa wartość poznawczą badania. Pozwala bowiem skonfrontować opinie studentów z doświadczeniami osób zawodowo posługujących się językiem oficjalnym i administracyjnym.

4.2.4.1. Wpływ statusu zawodowego respondentów na ocenę feminatywów

Status zawodowy respondentów należy do zmiennych, które mogą wpływać na sposób postrzegania feminatywów oraz ocenę ich obecności w komunikacji instytucjonalnej. W przeprowadzonym badaniu zdecydowaną większość

respondentów stanowili studenci (181 osób – 91,0%). Pozostałe grupy były znacznie mniej liczne: pracownicy naukowi (9 osób – 4,5%), pracownicy administracyjni (6 osób – 3,0%) oraz osoby reprezentujące inne kategorie zawodowe (3 osoby – 1,5%). Oznacza to, że uzyskane wyniki należy interpretować ostrożnie, ponieważ liczebność niektórych grup była niewielka.

Analiza odpowiedzi wskazuje jednak na pewne interesujące tendencje. Studenci najczęściej prezentowali postawy umiarkowanie przychylne wobec feminatywów. W tej grupie dominowały odpowiedzi „raczej odpowiednie" oraz „bardzo odpowiednie" w odniesieniu do stosowania nazw żeńskich w stylu urzędowym. Jednocześnie stosunkowo niewielki odsetek studentów oceniał feminatywy jako zdecydowanie nieodpowiednie. Wynik ten można wiązać z większą otwartością młodego pokolenia na zmiany językowe oraz częstszym kontaktem z feminatywami w mediach, internecie i komunikacji akademickiej.

Pracownicy administracyjni wykazywali z kolei najwyższy poziom akceptacji dla równoległego funkcjonowania form męskich i żeńskich. W odpowiedziach tej grupy częściej pojawiało się przekonanie, że obie formy mogą być poprawne i stosowane zależnie od sytuacji komunikacyjnej. Może to wynikać z codziennego kontaktu z dokumentami urzędowymi oraz konieczności dostosowywania języka do aktualnych zaleceń instytucjonalnych.

W grupie pracowników naukowych można zaobserwować większą ostrożność wobec zmian językowych. Część respondentów wskazywała na preferencję tradycyjnych form lub generycznych form męskich w dokumentach urzędowych. Jednocześnie nie oznaczało to jednoznacznego odrzucenia feminatywów, lecz raczej większe przywiązanie do utrwalonych wzorców komunikacji akademickiej. Postawa ta może wynikać zarówno z doświadczenia zawodowego, jak i świadomości normatywnej związanej z funkcjonowaniem języka oficjalnego.

Interesujące wyniki przyniosła również analiza odpowiedzi na pytanie dotyczące najbardziej odpowiedniej formy w dokumentach urzędowych. We wszystkich grupach zawodowych znaczący odsetek respondentów wskazywał, że zarówno formy męskie, jak i żeńskie mogą być uznane za poprawne. Świadczy to o rosnącej akceptacji dla współistnienia różnych rozwiązań językowych oraz o stopniowym odchodzeniu od jednoznacznego preferowania wyłącznie form męskich.

Uzyskane wyniki sugerują zatem, że status zawodowy może wpływać na ocenę feminatywów, choć zależność ta nie jest jednoznaczna. Największą

otwartość na nazewnictwo żeńskie wykazują osoby młodsze i znajdujące się na wcześniejszych etapach kariery akademickiej, natomiast pracownicy naukowi częściej zachowują dystans wobec nowych form językowych. Jednocześnie we wszystkich analizowanych grupach widoczna jest tendencja do stopniowego oswajania feminatywów oraz uznawania ich za dopuszczalny element komunikacji instytucjonalnej.

Należy jednak podkreślić, że ze względu na niewielką liczebność grup pracowników naukowych i administracyjnych uzyskane wyniki mają charakter przede wszystkim eksploracyjny. Mogą one wskazywać kierunek dalszych badań, wymagają jednak potwierdzenia na większej i bardziej zróżnicowanej próbie respondentów.

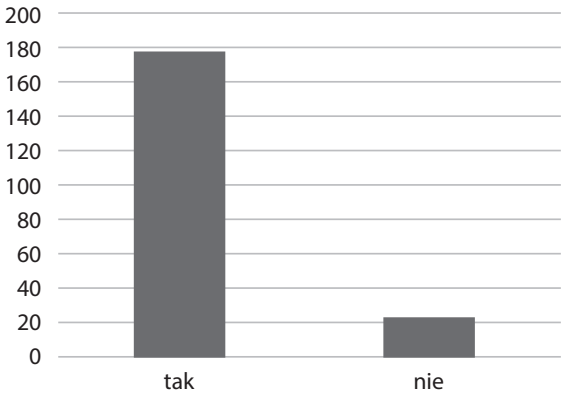
4.3. Znajomość pojęcia *feminatywy* jako punkt wyjścia do analizy postaw językowych

Jednym z podstawowych warunków świadomej oceny żeńskich nazw zawodów, funkcji i tytułów jest znajomość samego pojęcia *feminatywy*. Trudno bowiem oczekiwać rzetelnej opinii dotyczącej zjawiska językowego od osób, które nie identyfikują jego istoty lub nie spotkały się wcześniej z tym terminem. Z tego względu pierwsze pytanie części właściwej ankiety dotyczyło deklarowanej znajomości pojęcia *feminatywy*.

Uzyskane wyniki wskazują na wysoki poziom świadomości językowej respondentów. Spośród 199 osób uczestniczących w badaniu 177 respondentów (88,9%) zadeklarowało znajomość pojęcia, natomiast 22 osoby (11,1%) odpowiedziały przecząco.

Tak wysoki odsetek odpowiedzi twierdzących świadczy o tym, że termin *feminatywy* stał się rozpoznawalnym elementem współczesnego dyskursu publicznego. Jeszcze kilkanaście lat temu pojęcie to funkcjonowało głównie w środowisku językoznawców oraz osób zajmujących się komunikacją społeczną. Obecnie występuje ono nie tylko w publikacjach naukowych, lecz także w debacie medialnej, komunikacji instytucjonalnej oraz codziennym języku użytkowników internetu. W konsekwencji jego znajomość przestała być domeną specjalistów i stopniowo staje się elementem kompetencji językowej osób aktywnie uczestniczących w życiu społecznym.

Na uzyskany wynik niewątpliwie wpływa również charakter badanej grupy. Jak wykazano wcześniej, dominowały w niej młode osoby, które znacznie

Wykres 9. Znajomość pojęcia *feminatywy* wśród respondentów

częściej niż starsze pokolenia korzystają z mediów elektronicznych i uczestniczą w dyskusjach dotyczących zmian językowych. To właśnie media społecznościowe, portale informacyjne oraz komunikacja akademicka należą obecnie do najważniejszych kanałów popularyzacji feminatywów.

Nie oznacza to jednak, że sama znajomość terminu przekłada się automatycznie na akceptację wszystkich form żeńskich. Świadomość istnienia feminatywów stanowi jedynie pierwszy etap procesu ich społecznej adaptacji. W dalszej części badań zostanie wykazane, że respondenci często odróżniają znajomość pojęcia od własnych preferencji językowych. Oznacza to, że nawet osoby dobrze orientujące się w problematyce feminatywów nie zawsze akceptują wszystkie proponowane formy.

Wynik ten ma istotne znaczenie metodologiczne dla dalszych analiz. Wysoki poziom znajomości badanego zjawiska pozwala przyjąć, że odpowiedzi respondentów odnoszą się do świadomie formułowanych opinii, a nie wynikają z przypadkowości lub braku wiedzy. Zwiększa to wiarygodność kolejnych analiz dotyczących częstotliwości używania feminatywów, ich oceny oraz zasadności stosowania ich w komunikacji publicznej i administracyjnej.

Deklarowana znajomość pojęcia *feminatywy* osiągnęła w badanej grupie bardzo wysoki poziom, co potwierdza, że problematyka nazw żeńskich jest obecnie dobrze utrwalona w świadomości językowej respondentów. Oznacza to, że dyskusja dotycząca feminatywów wyszła poza środowiska językoznawcze i stała się elementem powszechnego dyskursu społecznego. W konsekwencji respondenci formułowali swoje opinie nie wobec zjawiska nowego

czy nieznanego, lecz wobec form językowych, które funkcjonują już w ich codziennym doświadczeniu komunikacyjnym. Jednocześnie uzyskany wynik stanowi punkt wyjścia do dalszych analiz, których celem będzie ustalenie, czy wysoka świadomość językowa przekłada się na rzeczywiste używanie i akceptację żeńskich nazw zawodów, funkcji i tytułów.

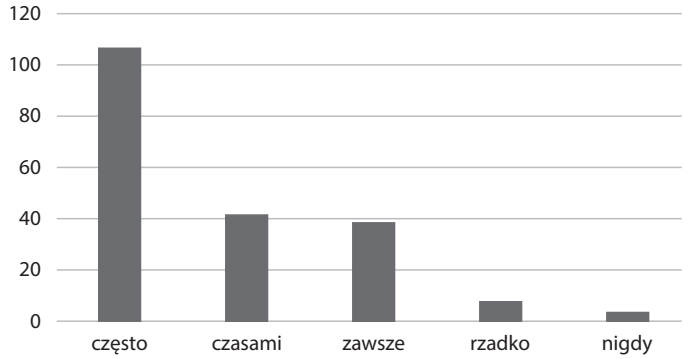
4.4. Częstotliwość używania feminatywów

Znajomość pojęcia *feminatywy* nie musi oznaczać, że użytkownicy języka rzeczywiście posługują się żeńskimi nazwami zawodów, funkcji i tytułów. Z perspektywy socjolingwistyki znacznie istotniejsze jest ustalenie, czy deklarowana świadomość językowa znajduje odzwierciedlenie w codziennej praktyce komunikacyjnej, dlatego kolejne pytanie ankiety dotyczyło częstotliwości używania feminatywów przez respondentów.

Uzyskane wyniki wskazują, że zdecydowana większość badanych deklaruje przynajmniej okazjonalne posługiwanie się żeńskimi nazwami. Największą grupę stanowiły osoby używające feminatywów często (107 osób – 53,8%). Kolejne miejsca zajęły odpowiedzi „czasami" (42 osoby – 21,1%) oraz „zawsze" (39 osób – 19,6%). Jedynie 8 respondentów (4,0%) zadeklarowało, że używa feminatywów rzadko, natomiast 3 osoby (1,5%) wskazały odpowiedź „nigdy".

Uzyskany rozkład odpowiedzi pozwala sformułować kilka istotnych wniosków. Przede wszystkim należy zauważyć, że osoby deklarujące częste lub stałe używanie feminatywów stanowią niemal trzy czwarte badanej populacji. Oznacza to, że w analizowanej grupie formy żeńskie nie są już postrzegane jako jednostki wyjątkowe czy marginalne, lecz stają się elementem codziennej praktyki językowej.

Na uwagę zasługuje również niewielki odsetek respondentów deklarujących całkowitą rezygnację z używania feminatywów. Odpowiedź „nigdy" wskazało zaledwie 1,5% badanych. Wynik ten świadczy o tym, że całkowite odrzucenie żeńskich nazw zawodów należy w badanej grupie do postaw marginalnych. Nie oznacza to jednak bezwarunkowej akceptacji wszystkich feminatywów. Jak pokażą dalsze analizy, respondenci różnicują ocenę poszczególnych form i znacznie chętniej używają nazw utrwalonych w zwyczaju językowym niż nowych lub budzących kontrowersje.

Wykres 10. Częstotliwość używania feminatywów przez respondentów

Warto również zwrócić uwagę na relację pomiędzy deklarowaną znajomością pojęcia *feminatywy* a częstotliwością ich używania. W poprzednim podrozdziale wykazano, że niemal dziewięciu na dziesięciu respondentów zna to pojęcie. Wyniki wskazują, że wiedza ta w większości przypadków znajduje odzwierciedlenie w praktyce komunikacyjnej. Można zatem mówić nie tylko o wysokiej świadomości językowej, lecz także o stopniowym utrwalaniu się feminatywów w codziennym użyciu.

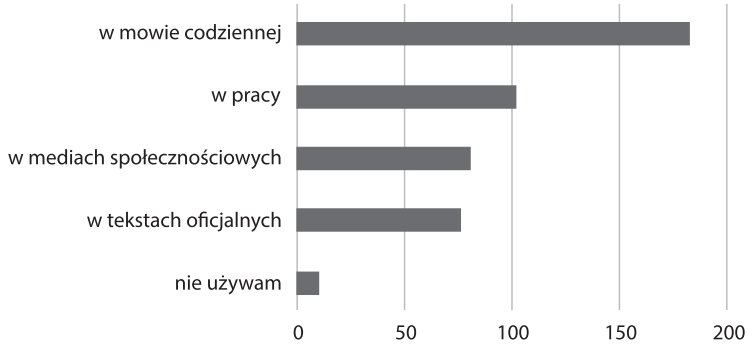
Nie bez znaczenia pozostaje również charakter badanej próby. Dominacja studentów sprzyja częstszemu stosowaniu innowacji językowych. Środowisko akademickie jest obecnie jednym z głównych miejsc popularyzacji feminatywów, zarówno za sprawą uczelnianych dokumentów, jak i dyskusji prowadzonych podczas zajęć dydaktycznych oraz w mediach społecznościowych. Można przypuszczać, że osoby należące do starszych grup wiekowych deklarowałyby nieco inną częstotliwość użycia, co warto zweryfikować w przyszłych badaniach obejmujących bardziej zróżnicowaną próbę.

Przeprowadzone badanie wskazuje, że używanie feminatywów jest w badanej grupie zjawiskiem powszechnym. Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że stosuje żeńskie nazwy zawodów często, a postawy całkowicie odrzucające ich użycie występują sporadycznie. Wyniki te sugerują, że feminatywy stopniowo przestają być odbierane jako innowacja językowa, stając się elementem codziennej komunikacji młodego pokolenia użytkowników polszczyzny.

4.5. Sytuacje używania feminatywów

Sama deklaracja używania feminatywów nie wyczerpuje problematyki ich funkcjonowania we współczesnej polszczyźnie. Równie istotne jest ustalenie, w jakich sytuacjach komunikacyjnych użytkownicy języka decydują się na stosowanie żeńskich nazw zawodów, funkcji i tytułów. Pozwala to określić stopień ich utrwalenia w poszczególnych odmianach współczesnego języka oraz wskazać obszary, w których proces ich upowszechniania przebiega najszybciej.

Respondenci mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź, dlatego uzyskane wyniki nie sumują się do 100%. Analiza wskazuje, że zdecydowanie najczęściej feminatywy pojawiają się w komunikacji codziennej. Taką odpowiedź zaznaczyły 182 osoby, co stanowi 91,5% badanej grupy.

Wykres 11. Sytuacje, w których respondenci używają feminatywów

Dominacja komunikacji codziennej nie powinna zaskakiwać. To właśnie język potoczny najszybciej przyswaja innowacje leksykalne i reaguje na zmiany społeczne. W przeciwieństwie do języka urzędowego czy prawnego nie jest on ograniczony sztywnymi konwencjami stylistycznymi ani utrwalonymi wzorcami redakcyjnymi. Można zatem przyjąć, że to właśnie w codziennej komunikacji dokonuje się proces społecznego oswajania feminatywów.

Na uwagę zasługuje również fakt, że ponad połowa respondentów deklaruje używanie feminatywów w pracy. Oznacza to, że formy żeńskie coraz częściej funkcjonują także w komunikacji zawodowej, która zwykle charakteryzuje się większym stopniem formalizacji niż język potoczny. Wynik ten

można interpretować jako przejaw stopniowego przenikania feminatywów do dyskursu instytucjonalnego oraz zawodowego.

Nieco rzadziej respondenci wskazywali media społecznościowe i teksty oficjalne. W pierwszym przypadku można przypuszczać, że część użytkowników traktuje media społecznościowe jako przedłużenie komunikacji codziennej, stąd odpowiedź ta często współwystępowała z wyborem „w mowie codziennej". Znacznie bardziej interesujący wydaje się natomiast odsetek osób deklarujących stosowanie feminatywów w tekstach oficjalnych. Blisko 80 ze 199 badanych wykorzystuje je również w tym rodzaju komunikacji, co świadczy o stopniowym przełamywaniu tradycyjnego modelu języka urzędowego, w którym dominowały formy męskie pełniące funkcję nazw ogólnych.

Szczególnie istotny jest fakt, że jedynie 5% respondentów zadeklarowało całkowitą rezygnację z używania feminatywów. W zestawieniu z wynikami poprzednich pytań pozwala to stwierdzić, że w badanej grupie postawy całkowicie odrzucające żeńskie nazwy zawodów należą do rzadkości. Nie oznacza to jednak pełnej akceptacji wszystkich feminatywów. Można przypuszczać, że respondenci różnicują ocenę poszczególnych form, dostosowując ich użycie do sytuacji komunikacyjnej, stopnia oficjalności wypowiedzi oraz rodzaju wykonywanego zawodu.

Uzyskane wyniki dobrze ilustrują mechanizm rozprzestrzeniania się innowacji leksykalnych. Zmiany językowe najczęściej rozpoczynają się w komunikacji nieformalnej, w której użytkownicy mają większą swobodę do eksperymentowania z nowymi formami. Dopiero po osiągnięciu odpowiedniego poziomu akceptacji społecznej innowacje przenikają do komunikacji zawodowej, administracyjnej i oficjalnej.

W przypadku feminatywów można zaobserwować właśnie taki model rozwoju. Ich największa obecność w języku codziennym świadczy o przekroczeniu etapu nowości i wejściu do praktyki komunikacyjnej. Jednocześnie stosunkowo wysoki odsetek wskazań dotyczących pracy i tekstów oficjalnych sugeruje, że proces instytucjonalizacji nazw żeńskich jest już zaawansowany, choć nadal nie obejmuje wszystkich obszarów komunikacji.

Analiza sytuacji używania feminatywów prowadzi do wniosku, że badani nie ograniczają stosowania nazw żeńskich wyłącznie do komunikacji nieformalnej. Choć język potoczny pozostaje głównym środowiskiem ich funkcjonowania, coraz częściej pojawiają się one również w pracy oraz w tekstach o charakterze oficjalnym. Można uznać, że obserwowany proces świadczy

o stopniowym rozszerzaniu zakresu użycia feminatywów i ich coraz silniejszym zakorzenieniu we współczesnej polszczyźnie.

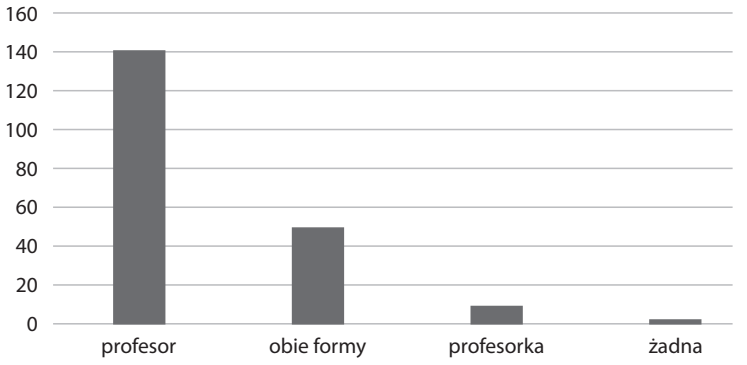
4.6. Społeczna ocena wybranych feminatywów

4.6.1. *Profesorka* – między tradycją językową a współczesnym uzusem

Jednym z najbardziej dyskutowanych feminatywów we współczesnej polszczyźnie jest rzeczownik *profesorka* odnoszący się do kobiety posiadającej tytuł naukowy profesora. Jego ocena wykracza poza zagadnienia czysto słowotwórcze i wiąże się z postrzeganiem prestiżu tytułów naukowych, tradycją akademicką oraz zmianami zachodzącymi we współczesnym języku. Z tego względu analiza odpowiedzi dotyczących tej formy stanowi dobry punkt wyjścia do omówienia społecznej recepcji feminatywów odnoszących się do stanowisk i tytułów naukowych.

Wyniki pokazują wyraźną przewagę tradycyjnej formy *profesor* używanej w odniesieniu do kobiety. Wybrało ją 140 respondentów (70,4%), 49 osób (24,6%) uznało obie formy za równoważne, natomiast jedynie 9 respondentów (4,5%) zadeklarowało stosowanie formy *profesorka*. Odpowiedź „żadna nie brzmi dobrze" wskazała tylko jedna osoba.

Uzyskane wyniki wskazują, że forma *profesorka* należy do feminatywów, które – mimo częstej obecności w debacie publicznej – nie osiągnęły jeszcze

Wykres 12. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety z tytułem profesora

wysokiego poziomu społecznej akceptacji. W badanej grupie zdecydowanie dominuje tradycyjny sposób nazywania kobiet posiadających tytuł profesora. Co istotne, nie musi to oznaczać odrzucenia samej idei feminatywów. Bardziej prawdopodobne wydaje się, że respondenci odróżniają ogólną akceptację nazw żeńskich od oceny konkretnych jednostek leksykalnych.

Na taki sposób interpretacji wskazuje przede wszystkim wysoki odsetek odpowiedzi „obie formy są dla mnie równoważne". Blisko jedna czwarta badanych dopuszcza równoległe funkcjonowanie obu wariantów, co może świadczyć o przejściowym charakterze obecnej normy uzualnej. W praktyce oznacza to, że część użytkowników języka nie traktuje formy *profesorka* jako błędnej, lecz pozostawia wybór formy kontekstowi komunikacyjnemu lub preferencjom osoby, której dana nazwa dotyczy.

Interesujące jest również zestawienie tych wyników z wcześniejszymi odpowiedziami respondentów. Chociaż zdecydowana większość badanych deklarowała częste używanie feminatywów w codziennej komunikacji, nie przekłada się to automatycznie na akceptację wszystkich nazw żeńskich. Tytuły naukowe wydają się podlegać silniejszemu wpływowi tradycji akademickiej niż nazwy wielu innych zawodów.

Z perspektywy językoznawczej można przypuszczać, że dominacja tej formy wynika ze szczególnej pozycji rzeczownika *profesor*, tradycyjnie funkcjonującego jako nazwa tytułu naukowego niezależnie od płci jego nosiciela. Utrwalony zwyczaj językowy sprawił, że forma męska zaczęła pełnić funkcję neutralną rodzajowo. Wprowadzenie formy *profesorka* oznacza zatem nie tylko zmianę słowotwórczą, ale również zmianę utrwalonych wzorców komunikacyjnych środowiska akademickiego.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że w języku potocznym wyraz *profesorka* przez długi czas funkcjonował przede wszystkim jako określenie nauczycielki lub wykładowczyni, a nie kobiety posiadającej tytuł profesora. Taka wieloznaczność mogła wpływać na ostrożność respondentów w ocenie tej formy. W ostatnich latach obserwuje się jednak stopniowe rozszerzanie jej znaczenia, czemu sprzyja coraz częstsze stosowanie feminatywów w komunikacji uczelnianej oraz mediach.

Analiza odpowiedzi prowadzi do wniosku, że forma *profesorka* należy obecnie do feminatywów znajdujących się na etapie przejściowym. Forma ta jest rozpoznawana i akceptowana przez część użytkowników języka, jednak w komunikacji akademickiej nadal dominuje tradycyjne użycie wyrazu *profesor* w odniesieniu do kobiet. Wyniki badania sugerują, że proces społecznej

adaptacji tej nazwy nie został jeszcze zakończony i pozostaje silnie związany z normami obowiązującymi w środowisku naukowym.

4.6.2. *Doktorka* – między tradycją akademicką a zmianą uzusu

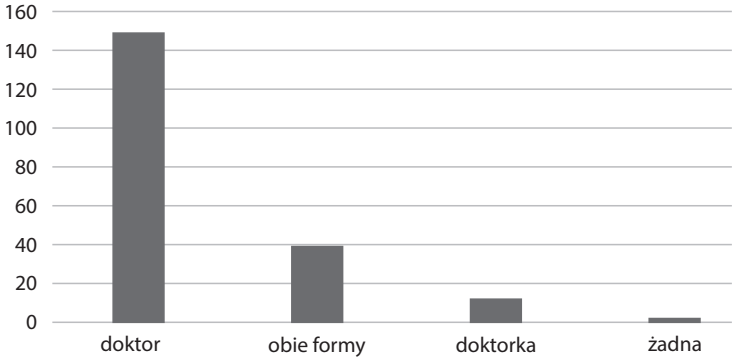
Kolejnym analizowanym feminatywem jest *doktorka*, rzeczownik odnoszący się do kobiety posiadającej stopień doktora. W przeciwieństwie do formy *profesorka*, która od wielu lat wywołuje dyskusje w środowisku akademickim, nazwa *doktorka* funkcjonuje równolegle zarówno w języku potocznym, jak i w części środowisk zawodowych. Nadal jednak nie jest powszechnie stosowana w oficjalnej komunikacji uczelni i instytucji naukowych, gdzie częściej spotyka się tradycyjne określenie *pani doktor*. Analiza odpowiedzi respondentów pozwala ocenić, na jakim etapie społecznej adaptacji znajduje się ta forma.

Wyniki ankiety wskazują, że podobnie jak w przypadku formy *profesorka*, zdecydowana większość respondentów preferuje tradycyjną nazwę *doktor* używaną w odniesieniu do kobiety. Taką odpowiedź wybrało 149 osób (74,9%), 34 respondentów (17,1%) uznało obie formy za równoważne, natomiast 11 osób (5,5%) wskazało wyłącznie formę *doktorka*. Pozostałe odpowiedzi miały charakter jednostkowy i nie wpływają na ogólny obraz wyników.

Uzyskane wyniki pokazują, że forma *doktorka*, podobnie jak *profesorka*, nie osiągnęła jeszcze pełnej akceptacji społecznej. W badanej grupie dominuje tradycyjny model nazewniczy, w którym rzeczownik *doktor* określa zarówno kobiety, jak i mężczyzn, a rozróżnienie płci wyrażane jest za pomocą rzeczownika *pani*. Jest to rozwiązanie od dawna utrwalone w polskiej komunikacji akademickiej i urzędowej.

Interesujące jest jednak porównanie obu analizowanych nazw. Choć różnica nie jest duża, forma *doktorka* uzyskała nieco wyższy poziom akceptacji niż *profesorka*. Można przypuszczać, że wynika to z odmiennego statusu obu nazw. Określenie *doktor* funkcjonuje nie tylko jako stopień naukowy, lecz również jako powszechne określenie lekarza. W języku potocznym forma *doktorka* była używana już wcześniej, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet wykonujących zawód lekarza. Dla części użytkowników języka nie jest więc całkowicie nową jednostką leksykalną.

Jednocześnie odpowiedzi respondentów wskazują, że proces utrwalania tej formy nie został zakończony. Zdecydowana przewaga odpowiedzi wskazujących na tradycyjne określenie *doktor* świadczy o dużej sile uzusu językowego.

Wykres 13. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety ze stopniem doktora

W środowisku akademickim oraz w oficjalnej komunikacji forma ta pozostaje rozwiązaniem dominującym, co może wpływać na preferencje respondentów.

Na uwagę zasługuje również stosunkowo wysoki odsetek osób akceptujących obie formy. Oznacza to, że część badanych nie postrzega ich jako konkurencyjnych, lecz jako warianty dopuszczalne w zależności od sytuacji komunikacyjnej. Można przypuszczać, że wybór jednej z nich zależy od stopnia oficjalności wypowiedzi, zwyczajów obowiązujących w danym środowisku oraz preferencji samej osoby, której dana nazwa dotyczy.

Z perspektywy socjolingwistycznej uzyskane wyniki potwierdzają, że proces adaptacji feminatywów nie przebiega jednakowo dla wszystkich nazw. O jego dynamice decydują nie tylko możliwości słowotwórcze języka, lecz także prestiż społeczny danego tytułu, tradycja środowiskowa oraz częstotliwość występowania określonej formy w komunikacji publicznej.

Forma *doktorka* znajduje się obecnie na etapie stopniowej społecznej adaptacji. Choć jest rozpoznawana i akceptowana przez część respondentów, w komunikacji akademickiej nadal zdecydowanie dominuje tradycyjne określenie *doktor* odnoszone do kobiet.

4.7. Feminatywy odnoszące się do zawodów specjalistycznych

Jednym z najbardziej interesujących zagadnień współczesnej polszczyzny jest stopień społecznej akceptacji żeńskich nazw zawodów specjalistycznych. W przeciwieństwie do tytułów naukowych, których użycie regulowane jest wieloletnią tradycją akademicką, nazwy zawodów podlegają znacznie szybszym zmianom wynikającym z przemian społecznych, wzrostu aktywności zawodowej kobiet oraz zmieniających się praktyk komunikacyjnych.

Do tej grupy należą między innymi takie formy, jak *psycholożka*, *biolożka*, *analityczka*, *audytorka* czy *architektka*. Wszystkie zostały utworzone zgodnie z regułami słowotwórczymi języka polskiego, jednak różnią się stopniem rozpowszechnienia oraz utrwalenia w uzusie. Część z nich funkcjonuje już powszechnie w mediach i komunikacji codziennej, inne natomiast nadal wywołują dyskusje dotyczące ich naturalności, estetyki lub zgodności z tradycją językową.

Analiza wyników ankiety pokazuje, że respondenci znacznie chętniej akceptują feminatywy odnoszące się do zawodów niż nazwy związane z tytułami i stanowiskami akademickimi. Można przypuszczać, że wynika to z odmiennego charakteru obu grup leksykalnych. Nazwy zawodów pełnią przede wszystkim funkcję identyfikacyjną i komunikacyjną, natomiast tytuły naukowe są silniej związane z prestiżem społecznym oraz utrwalonym ceremoniałem akademickim.

Z punktu widzenia językoznawczego obserwacja ta wydaje się szczególnie interesująca. Oznacza bowiem, że stopień akceptacji feminatywu nie zależy wyłącznie od jego budowy słowotwórczej. Istotną rolę odgrywają również czynniki pozajęzykowe, takie jak tradycja środowiskowa, częstotliwość użycia oraz społeczne postrzeganie danego zawodu.

Na przykład forma *psycholożka* jest obecnie powszechnie spotykana zarówno w mediach, jak i w komunikacji zawodowej. Jej wysoka frekwencja sprawia, że dla wielu użytkowników języka nie stanowi już innowacji, lecz naturalny odpowiednik rzeczownika *psycholog*. Podobny proces można obserwować w odniesieniu do nazw *architektka*, *biolożka* czy *analityczka*, choć tempo ich utrwalania jest zróżnicowane.

Inaczej wygląda sytuacja w przypadku form rzadziej używanych lub odnoszących się do zawodów tradycyjnie wykonywanych przez mężczyzn. W takich przypadkach respondenci częściej deklarują wątpliwości lub dopuszczają

równoległe funkcjonowanie form męskich i żeńskich. Oznacza to, że proces adaptacji feminatywów nie przebiega równomiernie, lecz zależy od historii danego wyrazu, jego obecności w komunikacji publicznej oraz doświadczeń językowych użytkowników.

Wyniki badania potwierdzają również, że uzus językowy odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ocen społecznych. Respondenci zdecydowanie częściej akceptują te feminatywy, z którymi spotykają się na co dzień, niż formy znane jedynie z dyskusji medialnych lub tekstów normatywnych. Można zatem stwierdzić, że częstotliwość kontaktu z określoną jednostką leksykalną sprzyja jej stopniowej normalizacji.

4.8. Zróżnicowanie stopnia akceptacji wybranych feminatywów

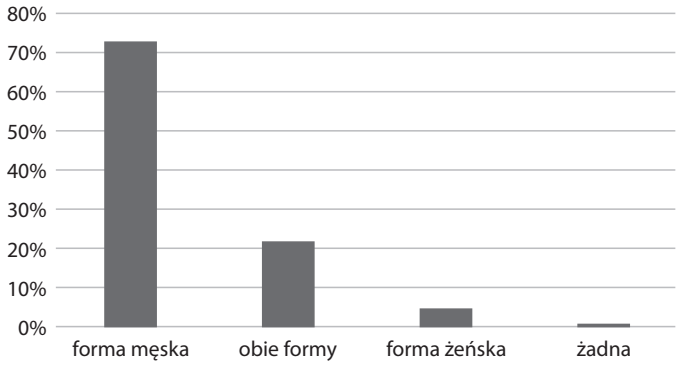
Dotychczasowe analizy wskazywały, że deklarowana znajomość feminatywów oraz ich stosowanie w codziennej komunikacji osiągają w badanej grupie wysoki poziom. Nie oznacza to jednak takiej samej oceny wszystkich nazw żeńskich. Przeciwnie – wyniki ankiety pokazują, że respondenci wyraźnie różnicują poszczególne feminatywy, a stopień ich akceptacji zależy od rodzaju zawodu, utrwalenia danej formy w uzusie oraz kontekstu komunikacyjnego.

Szczególnie dobrze ilustruje to porównanie nazw odnoszących się do stopni i stanowisk akademickich oraz zawodów specjalistycznych.

Tabela 1. Porównanie preferowanych przez respondentów żeńskich i męskich form odnoszących się do nazw tytułów, stopni i stanowisk akademickich oraz zawodów specjalistycznych

Feminatyw	Preferowana forma żeńska	Forma męska w odniesieniu do kobiety	Obie formy	Brak akceptacji
Profesorka	9 (4,5%)	140 (70,4%)	49 (24,6%)	1 (0,5%)
Doktorka	11 (5,5%)	149 (74,9%)	38 (19,1%)	1 (0,5%)
Adiunktka	39 (19,6%)	78 (39,2%)	48 (24,1%)	34 (17,1%)
Analityczka	63 (31,7%)	71 (35,7%)	62 (31,2%)	3 (1,5%)
Biolożka	69 (34,7%)	63 (31,7%)	64 (32,2%)	3 (1,5 %)

Analiza porównawcza prowadzi do kilku istotnych obserwacji. Po pierwsze, respondenci wyraźnie odmiennie oceniają feminatywy odnoszące się do

Wykres 14. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety ze stopniem i tytułem (*profesor – profesorka*, *doktor – doktorka*) (wyniki uśrednione dla badanych nazw stopni i tytułów naukowych w odniesieniu do kobiet)

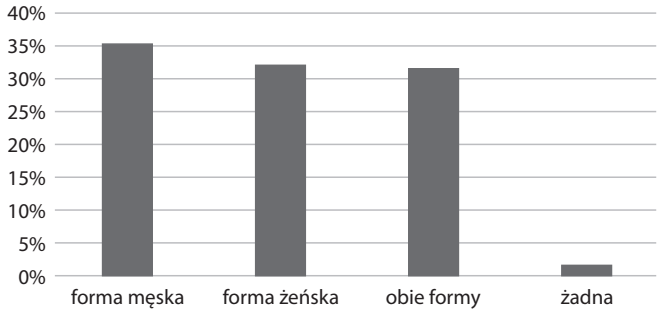
tytułów, stopni i stanowisk akademickich oraz nazwy zawodów specjalistycznych. Najniższą akceptację uzyskały formy *profesorka* i *doktorka*, podczas gdy *biolożka* oraz *analityczka* były wskazywane znacznie częściej.

Różnice te trudno wyjaśnić wyłącznie budową słowotwórczą analizowanych wyrazów. Wszystkie wymienione nazwy zostały utworzone zgodnie z zasadami słowotwórstwa języka polskiego. O ich odmiennej ocenie decydują przede wszystkim czynniki społeczne i pragmatyczne.

Na szczególną uwagę zasługują nazwy związane z hierarchią akademicką. Zarówno *profesor*, jak i *doktor* przez dziesięciolecia funkcjonowały jako określenia odnoszone do kobiet i mężczyzn. W praktyce językowej utrwalił się model, w którym rzeczownik zachowywał formę męską, natomiast płeć osoby wskazywano za pomocą rzeczownika *pani*. Taki zwyczaj nadal wywiera silny wpływ na współczesne preferencje użytkowników języka.

Odmiennie przedstawia się sytuacja nazw zawodów specjalistycznych. Formy *biolożka* oraz *analityczka* uzyskały znacznie wyższy poziom akceptacji, a liczba osób wybierających wariant żeński była zbliżona do liczby respondentów preferujących formę męską. Świadczy to o znacznie bardziej zaawansowanym procesie społecznej adaptacji tych nazw.

Na uwagę zasługuje również wysoki odsetek odpowiedzi „obie formy". W zależności od analizowanej nazwy możliwość stosowania obu wariantów wskazało od 38 do 64 spośród 199 respondentów, czyli od 19,1% do 32,2% badanych. Najniższy wynik odnotowano w odniesieniu do formy *doktorka*,

Wykres 15. Preferowana forma odnosząca się do nazw zawodów i stanowisk kobiet (*adiunkt – adiunktka*, *analityk – analityczka*, *biolog – biolożka*) (wyniki uśrednione dla badanych nazw zawodów i stanowisk)

najwyższy zaś – do formy *biolożka*. Można przypuszczać, że dla wielu respondentów współczesna norma językowa ma charakter wariantywny. Użytkownicy języka nie postrzegają form męskich i żeńskich jako wzajemnie się wykluczających, lecz dopuszczają ich współistnienie zależnie od sytuacji komunikacyjnej, środowiska zawodowego lub preferencji osoby, której dana nazwa dotyczy.

Uzyskane wyniki prowadzą do ważnego wniosku: stosunek użytkowników języka do feminatywów nie wynika wyłącznie z ich budowy słowotwórczej, lecz kształtuje się w toku procesów społecznych. Na upowszechnienie się poszczególnych nazw wpływają nie tylko ich zgodność z systemem języka, lecz także częstotliwość użycia, tradycja komunikacyjna oraz prestiż środowiska, w którym funkcjonują.

Można zatem wyróżnić trzy grupy feminatywów:

1. formy o niskiej akceptacji, związane głównie z tytułami akademickimi (*profesorka*, *doktorka*),
2. formy przejściowe, wobec których użytkownicy dopuszczają równoległe funkcjonowanie wariantu męskiego i żeńskiego (*adiunktka*),
3. formy o wysokim stopniu społecznej adaptacji, odnoszące się do zawodów specjalistycznych (*biolożka*, *analityczka*).

4.9. Społeczna akceptacja feminatywów w perspektywie normy językowej, świadomości użytkowników i przemian społecznych

Przeprowadzone badania pozwalają stwierdzić, że społeczna akceptacja feminatywów nie zależy wyłącznie od ich poprawności językowej. Analiza odpowiedzi respondentów wskazuje, że użytkownicy języka oceniają nazwy żeńskie przede wszystkim przez pryzmat własnych doświadczeń komunikacyjnych, stopnia utrwalenia danej formy oraz częstotliwości jej występowania w praktyce językowej. Oznacza to, że o sukcesie lub niepowodzeniu określonego feminatywu decyduje nie tylko jego zgodność z systemem języka, lecz także rzeczywiste funkcjonowanie w komunikacji społecznej.

Wynik ten pozostaje zgodny z założeniami współczesnej kultury języka. Norma językowa nie jest bowiem tworem całkowicie niezależnym od praktyki komunikacyjnej użytkowników, lecz pozostaje z nią w ścisłym związku. Jak podkreśla Andrzej Markowski[8], działalność normatywna powinna uwzględniać zarówno system języka, jak i społeczną praktykę komunikacyjną, ponieważ to użytkownicy języka poprzez codzienne wybory językowe współkształtują normę. Proces upowszechniania feminatywów można zatem interpretować jako przykład stopniowego utrwalania się innowacji leksykalnych, których pozycja zależy od zakresu społecznej akceptacji i częstotliwości użycia.

Potwierdzają to wyniki dotyczące poszczególnych nazw żeńskich. Przykładem mogą być formy *profesorka* i *doktorka*. Z punktu widzenia systemu języka ich budowa nie budzi zastrzeżeń, ponieważ zostały utworzone zgodnie z produktywnymi modelami słowotwórczymi polszczyzny. Mimo to respondenci częściej wybierali tradycyjne określenia *profesor* i *doktor* odnoszone do kobiet. Wynik ten pokazuje, że użytkownicy języka nie kierują się wyłącznie poprawnością formalną. Istotną rolę odgrywają również utrwalone zwyczaje środowiskowe, prestiż społeczny określonych nazw oraz pamięć komunikacyjna wspólnoty językowej.

Odmiennie przedstawia się sytuacja feminatywów odnoszących się do zawodów specjalistycznych. Nazwy takie jak *biolożka*, *psycholożka* czy *analityczka* uzyskały wyraźnie wyższy poziom akceptacji. Można przypuszczać, że

[8] Zob. A. Markowski, *Językoznawstwo normatywne dziś i jutro: zadania, szanse, zagrożenia*, „Postscriptum" 2004–2005, nr 2–1 (48–49) s. 130.

wynika to z ich częstszej obecności w mediach, dokumentach instytucjonalnych oraz codziennych kontaktach zawodowych. Wielokrotny kontakt z daną formą prowadzi bowiem do stopniowego zaniku poczucia jej nowości, a w konsekwencji do jej normalizacji i utrwalenia.

Zjawisko to można interpretować w świetle teorii Eugenia Coşeriu[9], który wskazywał, że między systemem języka a indywidualnymi aktami mowy istnieje jeszcze poziom normy, rozumianej jako społecznie utrwalony sposób realizacji systemu językowego. To właśnie na poziomie normy, kształtowanej przez uzus użytkowników języka, dokonuje się proces akceptacji i utrwalania innowacji językowych. Nowe jednostki leksykalne nie stają się elementem normy wyłącznie dlatego, że są zgodne z regułami systemu językowego. O ich utrwaleniu decyduje przede wszystkim stopień rozpowszechnienia w praktyce komunikacyjnej, prowadzący do społecznego oswojenia danej formy.

W świetle uzyskanych wyników szczególnie interesujące jest wyraźne zróżnicowanie ocen poszczególnych feminatywów. Respondenci nie traktują nazw żeńskich jako jednolitej kategorii. O ile część form jest powszechnie akceptowana i stosowana bez większych wątpliwości, o tyle inne nadal budzą opór lub pozostają ograniczone do określonych środowisk komunikacyjnych. Zjawiska tego nie można wyjaśnić wyłącznie odwołaniem do reguł słowotwórczych języka polskiego. Gdyby decydujące znaczenie miała jedynie zgodność z systemem języka, wszystkie poprawnie utworzone feminatywy powinny być oceniane podobnie. Tymczasem respondenci różnicują ich ocenę mimo formalnej poprawności.

Oznacza to, że podstawowe znaczenie ma nie tyle sama budowa wyrazu, ile jego miejsce w doświadczeniu komunikacyjnym użytkowników języka. Badani znacznie częściej akceptowali te feminatywy, z którymi spotykali się regularnie. Potwierdza to obserwację, że najskuteczniejszym mechanizmem utrwalania zmian językowych nie jest nakaz normatywny, lecz praktyka komunikacyjna użytkowników języka.

Szczególnie interesujące wydają się wyniki uzyskane w grupie respondentów, którą tworzyły przede wszystkim osoby młode, studiujące oraz rozpoczynające aktywność zawodową. To właśnie przedstawiciele tego pokolenia będą w najbliższych dekadach współtworzyć język administracji, edukacji, mediów i komunikacji publicznej. Analiza odpowiedzi pokazuje, że młodzi użytkownicy języka wykazują wysoki poziom świadomości językowej. Większość

[9] Zob. E. Coşeriu, *Sistema, norm and speech* (online).

respondentów zna pojęcie *feminatywy*, rozpoznaje jego znaczenie oraz potrafi odnieść się do konkretnych nazw żeńskich. Jednocześnie ich odpowiedzi nie mają charakteru bezrefleksyjnego. Badani nie akceptują wszystkich form w jednakowym stopniu, lecz dokonują zróżnicowanej oceny poszczególnych nazw.

Jest to obserwacja istotna z punktu widzenia socjolingwistyki. Pokazuje bowiem, że współczesny użytkownik języka coraz częściej staje się świadomym uczestnikiem procesów językowych. Nie ogranicza się do biernego przejmowania istniejących wzorców komunikacyjnych, lecz aktywnie je interpretuje, ocenia i współtworzy. W tym sensie dyskusja dotycząca feminatywów staje się częścią szerszego procesu wzrostu świadomości językowej społeczeństwa i wykracza daleko poza zagadnienia związane ze słowotwórstwem czy normą językową. Nazwy żeńskie stały się jednym z najbardziej widocznych przykładów zależności zachodzących pomiędzy językiem a zmianami społecznymi. Ich funkcjonowanie można traktować jako swoisty wskaźnik przemian kulturowych zachodzących we współczesnym społeczeństwie.

Historia języka polskiego pokazuje, że zmiany społeczne wielokrotnie znajdowały odzwierciedlenie w leksyce. Pojawianie się nowych zawodów, funkcji czy instytucji prowadziło do powstawania nowych nazw i modyfikacji istniejącego słownictwa. Podobny mechanizm obserwujemy obecnie w odniesieniu do feminatywów. Wzrost aktywności zawodowej kobiet oraz ich obecność w nauce, polityce, administracji i innych obszarach życia publicznego tworzą zapotrzebowanie na nazwy umożliwiające precyzyjne określanie wykonywanych funkcji.

Wyniki badań wskazują jednak, że proces ten nie ma charakteru automatycznego. Sama obecność kobiet w określonych zawodach nie wystarcza do natychmiastowego utrwalenia odpowiadających im nazw żeńskich. Między zmianą społeczną a zmianą językową istnieje pewien odstęp czasowy. Użytkownicy języka potrzebują czasu, aby przyswoić nowe formy, włączyć je do codziennej komunikacji i uznać za naturalny element systemu językowego.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że respondenci nie odrzucają feminatywów jako zjawiska językowego. Znacznie częściej różnicują ich ocenę w zależności od rodzaju zawodu, funkcji lub tytułu. Oznacza to, że współczesna debata językowa nie dotyczy już samego prawa do tworzenia nazw żeńskich, lecz stopnia ich utrwalenia w praktyce komunikacyjnej.

Przeprowadzone badania skłaniają również do refleksji nad przyszłością normy językowej w zakresie nazw żeńskich. Uzyskane wyniki pokazują, że

współczesna polszczyzna znajduje się w okresie intensywnych przemian, których ostateczny rezultat trudno obecnie jednoznacznie przewidzieć. Można jednak wskazać kilka tendencji. Po pierwsze, należy spodziewać się dalszego wzrostu liczby feminatywów funkcjonujących w codziennej komunikacji. Po drugie, prawdopodobne jest utrzymanie się zjawiska wariantywności, polegającego na równoległym funkcjonowaniu form męskich i żeńskich. Po trzecie, istotną rolę będą odgrywać instytucje kształtujące praktykę komunikacyjną, takie jak szkoły, uczelnie, administracja publiczna, media czy wydawnictwa.

Jednocześnie historia języka wielokrotnie pokazywała, że ostateczną instancją rozstrzygającą o utrwaleniu bądź zaniku określonych form językowych pozostaje wspólnota komunikacyjna. W tym sensie przyszłość feminatywów będzie zależała przede wszystkim od ich obecności w codziennej praktyce językowej. Wyniki przeprowadzonych badań świadczą jednak o tym, że proces ten już się rozpoczął i ma charakter trwały. Wszystko wskazuje na to, że feminatywy pozostaną jednym z najbardziej dynamicznych i społecznie dyskutowanych zjawisk współczesnej polszczyzny. Nie oznacza to jednak zaniku tradycyjnych nazw męskich. Znacznie bardziej prawdopodobny wydaje się model współistnienia różnych rozwiązań komunikacyjnych, w którym użytkownicy języka zachowują możliwość wyboru formy najlepiej odpowiadającej konkretnej sytuacji komunikacyjnej, a norma językowa stopniowo dostosowuje się do zmian zachodzących w uzusie.

4.10. Analiza jakościowa odpowiedzi otwartych

Analiza odpowiedzi otwartych wykazała, że stosunek respondentów do feminatywów jest w dużej mierze uzależniony od stopnia przyswojenia poszczególnych form w codziennej komunikacji. Największą akceptacją cieszą się feminatywy od dawna funkcjonujące w polszczyźnie, takie jak *nauczycielka*, *lekarka*, *pielęgniarka*, *sprzedawczyni* czy *kucharka*. Formy te są postrzegane jako naturalne, utrwalone w uzusie i pozbawione nacechowania ideologicznego. Szczególnie często wskazywano *nauczycielkę*, *lekarkę*, *dyrektorkę* oraz *psycholożkę* jako przykłady żeńskich nazw zawodów brzmiących poprawnie i komunikacyjnie neutralnie.

Znacznie większe kontrowersje budzą feminatywy odnoszące się do wysokich stanowisk, funkcji publicznych oraz tytułów naukowych. Respondenci najczęściej wskazywali formy *profesorka*, *doktorka*, *ministerka*, *ministra*,

sędzina czy *analityczka*. Źródłem oporu nie była zwykle ich niepoprawność językowa, lecz subiektywne odczucie nienaturalności, dziwności brzmienia lub brak przyzwyczajenia do ich używania. W wielu wypowiedziach pojawiały się określenia, takie jak „brzmi śmiesznie", „brzmi infantylnie", „kojarzy się ze zdrobnieniem" lub „nie brzmi poważnie". Jednocześnie część respondentów podkreślała, że podobne reakcje wynikają przede wszystkim z niewielkiej częstotliwości użycia tych form, a wraz z ich upowszechnieniem mogą one zostać zaakceptowane społecznie.

Odpowiedzi dotyczące kontaktów z administracją publiczną wskazują, że feminatywy w dokumentach urzędowych nadal pojawiają się stosunkowo rzadko. Wielu respondentów deklarowało, że nie spotkało się z nimi w urzędach lub nie potrafiło przypomnieć sobie konkretnych przykładów. Wśród wymienianych form najczęściej pojawiały się *urzędniczka*, *kierowniczka*, *dyrektorka*, *sekretarka* oraz *sędzina*. Może to świadczyć o tym, że administracja publiczna wciąż częściej korzysta z tradycyjnych nazw stanowisk w rodzaju męskim lub form neutralnych.

W odpowiedziach na pytanie o przyszłość języka urzędowego dominowało przekonanie, że język powinien ewoluować wraz ze zmianami społecznymi. Zwolennicy zmian argumentowali, że zwiększają one widoczność kobiet, odzwierciedlają rzeczywistość społeczną i odpowiadają współczesnym potrzebom komunikacyjnym. Przeciwnicy podkreślali natomiast znaczenie stabilności normy językowej oraz obawę przed sztucznym narzucaniem nowych form. Charakterystyczne jest jednak to, że nawet część respondentów sceptycznie nastawionych do niektórych feminatywów przyznawała, iż ich ocena może wynikać przede wszystkim z przyzwyczajeń językowych, a nie z rzeczywistych wad systemowych tych form.

Analiza jakościowa pozwala zatem stwierdzić, że głównym czynnikiem wpływającym na społeczną ocenę feminatywów jest stopień ich utrwalenia w uzusie. Im częściej dana forma występuje w codziennej komunikacji, tym rzadziej budzi sprzeciw i tym częściej uznawana jest za naturalny element współczesnej polszczyzny.

Rozdział V
Zasady opracowania słownika

5.1. Uwagi gramatyczne dotyczące feminatywów

Współczesna dyskusja nad feminatywami oraz językową nierównością płciową wymaga dokładniejszego zdefiniowania obu pojęć pozostających ze sobą w ścisłym związku. Przez feminatywy rozumie się „rzeczowniki nazywające kobiece zawody i funkcje, najczęściej derywowane od nazw męskich z sufiksem kategorii feminativum lub bezpośrednio od czasowników z sufiksem złożonym kategorii wykonawców czynności”[10]. Językowa nierówność płciowa natomiast obejmuje różne poziomy systemu językowego: leksykę, słowotwórstwo, semantykę, frazeologię oraz fleksję, w których obserwuje się asymetryczne traktowanie kobiet i mężczyzn[11].

Jednym z podstawowych przejawów tej asymetrii jest funkcjonowanie nazw generycznych, czyli rzeczowników – najczęściej rodzaju męskiego – używanych w odniesieniu do osób obu płci (np. *nauczyciel*, *profesor*, *doktor*, *specjalista*). Taki sposób użycia jest zgodny z tradycją języka polskiego oraz normą gramatyczną. Formy te pełnią podwójną funkcję: z jednej strony oznaczają mężczyzn, z drugiej – w znaczeniu ogólnym – osoby dowolnej płci wykonujące daną czynność lub pełniące określoną funkcję. Przykładowo w zdaniu: „W Polsce jest 611,5 tys. etatów nauczycieli” jest mowa zarówno o nauczycielach, jak i nauczycielkach, mimo że użyto formy męskoosobowej. Tego typu użycia są powszechne w języku urzędowym i medialnym.

---

[10] Por. M. Łaziński, *O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytularne i ich asymetria rodzajowo-płciowa,* Warszawa 2006, s. 246.

[11] Por. M. Karwatowska, J. Szpyra-Kozłowska, *Lingwistyka płci. On i ona w języku polskim*, Lublin 2010, s. 20.

Asymetria ujawnia się wyraźnie w systemie liczby mnogiej rodzaju męskoosobowego. Formy, takie jak: *Polacy*, *nauczyciele*, *obywatele*, mogą odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i do grup mieszanych, natomiast odpowiedniki żeńskie (*Polki*, *nauczycielki*) mają znaczenie wyłącznie żeńskie i nie funkcjonują jako formy ogólne. W konsekwencji system gramatyczny uprzywilejowuje rodzaj męskoosobowy jako kategorię nadrzędną. Zjawisko to widoczne jest również w konstrukcjach składniowych, np. „Tysiąc kobiet i jeden mężczyzna śpiewali", gdzie forma orzeczenia przyjmuje rodzaj męskoosobowy niezależnie od proporcji liczbowej.

Nierówność płciowa w języku przejawia się także w sferze frazeologii i paremiologii. W polszczyźnie utrwaliły się liczne wyrażenia z członami *mąż* i *pan* nacechowane pozytywnie (*mąż stanu*, *mąż opatrznościowy*, *pan stworzenia*, *być panem sytuacji*), podczas gdy wiele przysłów odnoszących się do kobiet przedstawia je w sposób stereotypowy i pejoratywny[12] (np. dotyczący gadatliwości, uporu czy ciekawości). Tego rodzaju utrwalenia kulturowe odzwierciedlają historyczne role społeczne i system wartości, który przez stulecia kształtował językowy obraz świata.

W obszarze słowotwórstwa obserwujemy zróżnicowane mechanizmy tworzenia nazw żeńskich[13]. Najbardziej produktywnym formantem jest przyrostek *-ka* (*nauczycielka*, *studentka*, *redaktorka*), choć część utworzonych w ten sposób form bywa oceniana jako mniej prestiżowa lub nacechowana potocznie. Istotną rolę odgrywają również sufiksy *-yni*/ *-ini* (*wykładowczyni*, *członkini*, *mistrzyni*) oraz derywacja paradygmatyczna polegająca na zmianie końcówki fleksyjnej (*księgowy – księgowa*, *przewodniczący – przewodnicząca*). W historii języka polskiego funkcjonowały ponadto inne formanty, m.in. *-owa*, *-ina*, *-anka*, *-ica*, które w różnym stopniu zachowały produktywność.

Szczególnie interesujące jest zjawisko semantycznego zróżnicowania par żeńsko-męskich. Przykładem może być para *sekretarz – sekretarka*. Rzeczownik *sekretarz* bywa kojarzony z wysokim stanowiskiem administracyjnym lub państwowym (np. *sekretarz stanu*), natomiast *sekretarka* częściej odnosi się do stanowiska pomocniczego. Mimo formalnej symetrii słowotwórczej zakres znaczeniowy obu form nie jest równorzędny. Podobne różnice obserwuje się w innych parach wyrazowych.

---

[12] Tamże, s. 53–55.

[13] Zob. A. Małocha-Krupa, *Feminatywum w uwikłaniach językowo-kulturowych*, Wrocław 2018, s. 117–119.

Uwarunkowania historyczne miały istotny wpływ na utrwalenie nazw generycznych. W okresie PRL rozpowszechniło się przekonanie, że formy męskoosobowe brzmią bardziej prestiżowo i nobilitują kobiety pełniące określone funkcje[14]. Wcześniej, w pierwszej połowie XX wieku, pomijanie informacji o płci w nazwach zawodowych interpretowano jako przejaw równouprawnienia. W rezultacie wiele feminatywów obecnych w XIX i na początku XX wieku wyszło z użycia lub zostało zmarginalizowanych.

Współcześnie obserwujemy proces powrotu do bogatszego repertuaru form żeńskich oraz dążenie do symetryzacji języka poprzez konstrukcje typu „Polki i Polacy", „Gdańszczanki i Gdańszczanie". Postulaty te wpisują się w szerszą refleksję nad androcentryzmem języka polskiego. Badania językoznawcze (m.in. Małgorzaty Karwatowskiej i Jolanty Szpyry-Kozłowskiej) wskazują, że system językowy utrwala dominującą pozycję rodzaju męskoosobowego, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze gramatycznej i zasobie leksykalnym.

Podsumowując, feminatywy stanowią jeden z elementów szerszego zjawiska, jakim jest językowa nierówność płciowa. Nie wyczerpują jednak jego zakresu. Asymetria płci w języku polskim ma charakter systemowy i historycznie ugruntowany. Współczesne przemiany uzusu pokazują, że norma językowa pozostaje dynamiczna, a jej kształt zależy od praktyki komunikacyjnej użytkowników oraz od społecznej świadomości językowej.

Na marginesie omawianych zjawisk należy zwrócić uwagę na występowanie par wariantywnych, obecnych zarówno w paradygmacie form męskich, jak i żeńskich. W obrębie rodzaju męskiego obserwujemy alternacje fleksyjne, np. w liczbie mnogiej: *profesorowie – profesorzy*, przy czym ostateczne utrwalenie jednej z form zależy od uzusu i preferencji środowiskowych. Analogiczne zróżnicowanie pojawia się w obrębie nazw żeńskich, gdzie obok siebie funkcjonują warianty słowotwórcze, np. *dziekanka – dziekana* czy *magisterka – magistra*. W takich wypadkach proces normatywizacji ma charakter dynamiczny: z czasem stabilizuje się ta forma, która uzyska większą frekwencję w komunikacji publicznej oraz instytucjonalnej.

Do uwag gramatycznych warto włączyć także spostrzeżenia dotyczące feminatywów w języku angielskim oraz sposobów ich tłumaczenia na język polski, przedstawione przez Alinę Swebocką[15]. Zauważa ona, że we współczesnej

[14] Tamże, s. 181–186.

[15] Zrodziły się one w trakcie prac nad tłumaczeniem stanowisk, tytułów zawodowych i funkcji na potrzeby niniejszego słownika.

angielszczyźnie, która zasadniczo ma charakter neutralny pod względem płci, zdarzają się przypadki nadawania rodzaju żeńskiego niektórym obiektom nieożywionym, zwłaszcza państwom i statkom. Tego rodzaju personifikacja pełni przede wszystkim funkcję stylistyczną i służy podkreśleniu emocjonalnego związku z danym obiektem.

Równocześnie język angielski podlega przemianom związanym z upowszechnianiem się rozwiązań neutralnych płciowo. Coraz częściej w odniesieniu do osoby o nieustalonej płci stosowany jest zaimek *they* w liczbie pojedynczej zamiast tradycyjnego, uogólnionego *he*. Jednocześnie zanika użycie żeńskich form rzeczowników, takich jak *authoress* czy *poetess*, ponieważ ich podstawowe odpowiedniki (*author*, *poet*) zaczęły funkcjonować jako określenia neutralne.

Do najważniejszych przejawów języka inkluzywnego w angielszczyźnie zalicza się:

- ograniczanie stosowania nazw zawodów zawierających odniesienia do płci lub używanie ich z większą ostrożnością,
- odchodzenie od wyrazów *man* i *mankind* w znaczeniu ogólnym,
- unikanie zaimków *he*, *him* i *his* w odniesieniu do osób, których płeć nie została określona.

W języku staroangielskim element *-man* oznaczał zarówno 'człowieka', jak i 'dorosłego mężczyznę'. Chociaż mógł odnosić się do osób obu płci, był najczęściej kojarzony z mężczyznami. W XX wieku zaczęto odchodzić od takiego sposobu użycia. W rezultacie nazwy zawodów zawierające ten komponent, m.in. *fireman*, *salesman* czy *alderman*, zaczęły być postrzegane jako formy nacechowane męsko.

Niektóre z nich otrzymały odpowiedniki żeńskie, np. *alderwoman*, podczas gdy w innych przypadkach takie formy nie powstały, co wiązało się z historycznie niewielką liczbą kobiet w danych profesjach. Obecnie większość tych nazw posiada neutralne odpowiedniki, takie jak *police officer*, *salesperson* czy *sales representative*. Nie wszystkie proponowane innowacje zostały jednak powszechnie zaakceptowane, przykładowo forma *fisher* jako zamiennik *fisherman* nie zdobyła szerokiej akceptacji.

Opisane procesy świadczą o wyraźnym kierunku rozwoju współczesnej angielszczyzny, polegającym na zastępowaniu form nacechowanych płciowo rozwiązaniami bardziej neutralnymi i inkluzywnymi. Zmiany te odzwierciedlają nie tylko ewolucję systemu językowego, lecz także szersze przeobrażenia

społeczne i kulturowe związane z postrzeganiem płci oraz ról społecznych kobiet i mężczyzn.

5.2. Formy adresatywne

W polszczyźnie ogólnej podstawowym, utrwalonym w normie obyczajowej i językowej sposobem formułowania zwrotów grzecznościowych jest konstrukcja obejmująca leksemy *pani*/ *pan* oraz nazwę tytułu, stanowiska bądź funkcji. Model ten stanowi współcześnie najczęściej realizowany schemat adresatywny w komunikacji oficjalnej i półoficjalnej.

W opracowanym *Słowniku feminatywów* formy mianownikowe oraz wszystkie formy przypadków zależnych podawane są bez leksemów grzecznościowych *pan*/ *pani*. Rozwiązanie to wynika z faktu, że elementy te nie są obligatoryjne we wszystkich sytuacjach komunikacyjnych. Odmiennie przedstawia się kwestia form adresatywnych wyrażanych wołaczem. W tym wypadku obecność komponentu *pani* lub *pan* należy uznać za zasadniczo wymaganą. Konstrukcje typu *profesorze*, *doktorze* funkcjonują wprawdzie w praktyce językowej, lecz mają charakter potoczny. W odniesieniu do kobiet użycie samej formy wokatywnej (np. *profesor*) bez poprzedzającego ją leksemu *pani* jest w komunikacji oficjalnej zasadniczo nieakceptowane. Z tego względu w słowniku formy adresatywne przedstawiane są z obowiązkowym komponentem *Pani* lub *Pan*. W korespondencji oficjalnej elementy te, podobnie jak nazwy funkcji i stanowisk używane w zwrotach bezpośrednich, zapisywane są wielką literą zgodnie z zasadami polskiej etykiety językowej[16].

Nie każda nazwa stanowiska lub funkcji jest jednak wykorzystywana w bezpośrednich zwrotach adresatywnych. W praktyce komunikacyjnej utrwaliło się używanie przede wszystkim tych nazw, które wiążą się z wysokim prestiżem społecznym lub pełnioną funkcją publiczną, np. *Pani Profesor, Panie Profesorze, Pani Dziekan, Panie Dziekanie, Pani Pełnomocnik, Panie Pełnomocniku*. Charakterystyczną cechą polskiej etykiety językowej jest również zwracanie się do osób pełniących funkcje zastępcze z użyciem nazwy stanowiska podstawowego. O ile zatem mówimy o *prorektorze Kowalskim* lub

[16] Zob. stanowisko Autorów: E. Biłas-Pleszak, M. Maciołek, K. Sujkowska-Sobisz, J. Śmiech, J. Tambor, K. Wąsińska, *Inkluzywny narzędziownik stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach,* Katowice 2023, s. 5–6.

prorektor Kowalskiej, o tyle w bezpośrednim zwrocie stosujemy formy *Panie Rektorze* i *Pani Rektor*.

W sytuacjach o szczególnie uroczystym charakterze funkcjonują ponadto tradycyjne formy ceremonialne. W odniesieniu do rektora są to zwroty *Magnificencjo* oraz *Wasza Magnificencjo*, natomiast w wypowiedziach trzecioosobowych: *Jego Magnificencja* i *Jej Magnificencja*. W liczbie mnogiej używa się odpowiednio form *Wasze Magnificencje* oraz *Ich Magnificencje*.

Na sposób adresowania wpływa również specyfika środowiska akademickiego. W praktyce uczelni wyższych nazwy stanowisk, takich jak *asystent* czy *adiunkt*, stosunkowo rzadko pełnią funkcję adresatywną. Znacznie częściej zastępują je tytuły lub stopnie naukowe, stąd powszechne są zwroty *Pani Doktor, Panie Doktorze* czy *Pani Profesor, Panie Profesorze*. Tytuły zawodowe *licencjat* i *magister* zajmują pod tym względem pozycję niejednoznaczną. Część środowisk akademickich akceptuje ich użycie w zwrotach bezpośrednich, inne natomiast preferują neutralne formuły *Proszę Pani* i *Proszę Pana*.

Szczególną cechą polskiej tradycji akademickiej jest zwyczaj zwracania się do osób posiadających stopień doktora habilitowanego formą *Pani Profesor* lub *Panie Profesorze*, nawet jeżeli nie posiadają one tytułu profesora. Zwyczaj ten wiąże się z historycznie ukształtowanym statusem doktora habilitowanego jako samodzielnego pracownika naukowego. Jednocześnie za poprawne uznaje się także formy *Pani Doktor* i *Panie Doktorze*. W praktyce wybór odpowiedniej formuły zależy często od zajmowanego stanowiska: do adiunktów zwracamy się zazwyczaj *Pani Doktor*, *Panie Doktorze*, natomiast do osób zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni – *Pani Profesor*, *Panie Profesorze*.

5.3. Struktura artykułu hasłowego

Artykuł hasłowy w niniejszym słowniku został oparty na jednolitym schemacie redakcyjnym, który łączy opis systemowy z prezentacją współczesnego uzusu językowego. Celem przyjętego układu jest zapewnienie przejrzystości opisu oraz ułatwienie porównywania form męskich i żeńskich.

1. Hasło główne

Hasło stanowi męska nazwa osobowa odnosząca się do:

- zawodu,
- stanowiska,

– funkcji,
– tytułu lub stopnia naukowego.

Forma ta pełni funkcję wyjściową (bazową) do dalszych analiz słowotwórczych i fleksyjnych.

Przyjęcie męskiej nazwy jako hasła głównego wynika wyłącznie z konwencji leksykograficznej oraz sposobu organizacji materiału. W polskiej tradycji słownikowej nazwy męskie zawodów, stanowisk i funkcji najczęściej pełnią rolę jednostek hasłowych, od których przedstawia się odpowiadające im formy żeńskie oraz ich charakterystykę fleksyjną i słowotwórczą. Rozwiązanie to ma charakter metodologiczny i porządkujący, ułatwia zachowanie jednolitej budowy wszystkich artykułów hasłowych oraz korzystanie ze słownika. Nie oznacza ono hierarchizacji nazw męskich i żeńskich ani przypisywania formom męskim statusu nadrzędnego. Ponieważ przedmiotem opracowania są przede wszystkim feminatywy, forma męska stanowi jedynie punkt odniesienia dla opisu odpowiadającej jej nazwy żeńskiej oraz oceny jej statusu normatywnego i uzualnego.

Bezpośrednio pod hasłem podawana jest:
– nazwa wykonywanego zajęcia (np. stanowisko, funkcja),
– jej angielski odpowiednik[17],
– definicja nazwy[18],
– ewentualny skrót dla obu rodzajów[19],
– poświadczenia użycia zaczerpnięte z korpusów języka polskiego oraz współczesnych tekstów.

2. Paradygmaty fleksyjne

Kolejnym elementem artykułu jest tabela paradygmatyczna, obejmująca:
– formy męskie i żeńskie,
– w liczbie pojedynczej i mnogiej,
– w pełnej odmianie przypadkowej.

---

[17] Serdeczne podziękowania za tłumaczenie nazw składam zespołowi tłumaczy pod kierunkiem Pani Aliny Swebockiej (UG): Pani Annie Kucharskiej-Raczunas (PG) i Panu Adamowi Tuszyńskiemu (GUMed).

[18] Definicje nazwy opracowano na podstawie dostępnych słowników języka polskiego, leksykonów i encyklopedii, a także danych z uczelni.

[19] Skróty podano za: J. Paruch, *Słownik skrótów*, Warszawa 1970 (te, które w nim występowały, pozostałe to propozycje autorstwa Zenona Licy).

Układ tabelaryczny umożliwia bezpośrednie porównanie odpowiedników rodzajowych oraz ocenę ich miejsca w systemie współczesnej polszczyzny.

3. Status form żeńskich

Formy żeńskie prezentowane w słowniku mają zróżnicowany status normatywny i uzualny. Ich kwalifikacja została oparta na łącznej analizie materiału korpusowego (m.in. Narodowego Korpusu Języka Polskiego i *Wielkiego słownika języka polskiego PAN*), współczesnych tekstów urzędowych i akademickich, źródeł normatywnych oraz obserwacji praktyki komunikacyjnej.

Określenia „utrwalone w uzusie", „rzadkie", „sporadyczne" czy „częściej używane" mają charakter jakościowy i opisowy. Nie są wynikiem odrębnych badań frekwencyjnych prowadzonych specjalnie na potrzeby niniejszego słownika, lecz syntetyczną oceną stopnia rozpowszechnienia poszczególnych jednostek we współczesnej polszczyźnie.

Wyróżniono trzy grupy form:

a) formy utrwalone w uzusie
   Jednostki regularnie występujące w praktyce komunikacyjnej i posiadające poświadczenia we współczesnych źródłach.
b) formy potencjalne (oznaczone gwiazdką *)
   Konstrukcje zgodne z systemem słowotwórczym języka polskiego, możliwe do utworzenia, ale nieutrwalone jeszcze w uzusie komunikacyjnym.
c) formy rzadkie (ujmowane w nawiasach)
   Jednostki poświadczone we współczesnym użyciu, jednak występujące sporadycznie lub ograniczone do określonych środowisk komunikacyjnych.

4. Formy adresatywne

W słowniku nie stosuje się tradycyjnego wołacza jako podstawowej formy zwrotu do osoby. Zamiast niego przyjęto współczesne formy adresatywne z leksemami *pan* i *pani*, odpowiadające praktyce komunikacyjnej polszczyzny oficjalnej i akademickiej.

Dobór form adresatywnych nie jest przypadkowy. Uwzględniono przede wszystkim te konstrukcje, które znajdują potwierdzenie zarówno w normie językowej, jak i we współczesnym uzusie oficjalnym. O ich kwalifikacji decydowały trzy grupy przesłanek:

– zgodność z systemem języka polskiego,

– obecność w opracowaniach normatywnych i dotyczących etykiety językowej,
– poświadczenia we współczesnej praktyce komunikacyjnej (administracja publiczna, szkolnictwo wyższe, dokumenty urzędowe, korpusy języka polskiego).

W związku z powyższymi założeniami nie wszystkie hasła zawierają żeńskie formy adresatywne. Jeżeli dana konstrukcja funkcjonuje już w praktyce komunikacyjnej, zostaje odnotowana jako forma używana. Jeżeli natomiast pozostaje wyłącznie możliwością systemową i nie uzyskała jeszcze dostatecznego utrwalenia w uzusie, słownik ogranicza się do podania powszechnie akceptowanej formuły grzecznościowej z użyciem leksemu *pani*. Rozwiązanie to nie ma charakteru wartościującego, lecz odzwierciedla aktualny stan polskiej etykiety językowej.

Formy adresatywne:
– odzwierciedlają współczesną praktykę komunikacyjną,
– obejmują liczbę pojedynczą i mnogą,
– mogą współwystępować z tytułami naukowymi i zawodowymi.

5. Nazwy generyczne zakończone na *-a*

W przypadku rzeczowników osobowych zakończonych na *-a* (np. *wykładowca*, *specjalista*):
– obowiązuje jeden paradygmat fleksyjny,
– jest on niezależny od płci referenta.

Rozwiązanie to jest zgodne m.in. z praktyką przyjętą w *Inkluzywnym narzędziowniku stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*.

6. Formy żeńskie zmaskulinizowane

W słowniku wyróżnia się formy żeńskie zmaskulinizowane, tj. nazwy osobowe formalnie tożsame z odpowiednimi formami męskimi, które w odniesieniu do kobiet zmieniają swoją charakterystykę fleksyjną i funkcjonują jako formy nieodmienne, np. *profesor*, *doktor*, *adiunkt*, *kapitan*. W przeciwieństwie do form generycznych, zachowujących paradygmat właściwy rzeczownikom męskim, formy zmaskulinizowane tracą zdolność odmiany: *(nie ma) profesora Nowaka* – ale *profesor Nowak, (idę) z profesorem Nowakiem* – ale *z profesor Nowak*.

Zmiana ta nie polega na dołączeniu formantu słowotwórczego, lecz na zmianie paradygmatu fleksyjnego, dlatego może być interpretowana jako przypadek derywacji paradygmatycznej. O żeńskim odniesieniu takiej formy informują kontekst oraz związki składniowe, np. *pani profesor była obecna*, *doktor Nowak przedstawiła wyniki*[20].

7. Uwagi językowe

Końcowym elementem artykułu hasłowego są *Uwagi* zamieszczone pod tabelami. Zawierają one informacje dotyczące budowy słowotwórczej nazwy żeńskiej, jej statusu normatywnego i uzualnego, relacji między wariantem generycznym a feminatywnym, sposobu odmiany konstrukcji wieloczłonowych, a także ograniczeń wynikających z homonimii, nacechowania stylistycznego lub zwyczaju instytucjonalnego.

Uwagi i paradygmat fleksyjny nie są zamieszczane, jeżeli budowa i odmiana nazwy nie wymagają dodatkowego komentarza. Dotyczy to w szczególności wielowyrazowych nazw stanowisk, w których po odmiennym członie osobowym występuje niezmienne w obrębie paradygmatu określenie specjalizacji, zakresu obowiązków, jednostki organizacyjnej lub miejsca wykonywania pracy. Człon ten może być wprowadzany za pomocą skrótu *ds.* (*do spraw*), np. *specjalista ds. administracji*, *specjalista ds. kadr*, *specjalista ds. administrowania systemami IT*, albo występować w postaci dopełniaczowego określenia podrzędnego, np. *kierownik poradni*, *kierownik zakładu*, *kierownik laboratorium*, *kierownik projektu*.

W konstrukcjach tego rodzaju odmianie i feminizacji podlega wyłącznie człon osobowy, natomiast człon określający specjalizację, zakres obowiązków lub jednostkę organizacyjną zachowuje tę samą postać we wszystkich formach paradygmatu. Określenia typu *ds. administracji*, *ds. administrowania systemami IT*, *poradni*, *zakładu*, *laboratorium* lub *projektu* są zatem stałe fleksyjnie w obrębie danego artykułu hasłowego, lecz wymienne leksykalnie, ponieważ ich postać zależy od zakresu obowiązków, rodzaju jednostki organizacyjnej albo przedmiotu działalności przypisanego danemu stanowisku.

Pominięcie *Uwag* w takich artykułach ma charakter celowy i służy unikaniu wielokrotnego powtarzania tej samej informacji. Jeżeli jednak nazwa zawiera dodatkową osobliwość słowotwórczą, fleksyjną, składniową, semantyczną lub

[20] Por. H. Jadacka, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005, s. 126–132.

stylistyczną, *Uwagi* są zamieszczane niezależnie od występowania członu *ds.* albo dopełniaczowego określenia podrzędnego.

8. Charakter normatywny słownika

Słownik ma charakter opisowo-normatywny. Proponowane rozwiązania wynikają z analizy systemu języka oraz współczesnego uzusu, jednak nie mają charakteru obligatoryjnego.

Nadrzędnymi zasadami opracowania są:
- zgodność z systemem języka,
- odzwierciedlenie współczesnej praktyki komunikacyjnej,
- poszanowanie indywidualnych preferencji użytkowników.

Słownik nie narzuca określonych rozwiązań, lecz dostarcza podstaw do świadomego wyboru form językowych.

9. Założenia ogólne

Przyjęty model opisu umożliwia:
- zachowanie równowagi między opisem systemowym a uzusem,
- uwzględnienie dynamiki zmian zachodzących we współczesnej polszczyźnie,
- prezentację aktualnego stanu żeńskich nazw zawodów, stanowisk i funkcji,
- respektowanie autonomii użytkowników języka oraz różnorodności praktyk komunikacyjnych.

Przykładowy artykuł hasłowy

ADIUNKT

Ang. Assistant Professor
Stanowisko: pracownik naukowo-dydaktyczny uczelni wyższej mający zwykle stopień doktora
Skrót: brak

Zajęcia prowadziła pani adiunkt, obserwowaliśmy i opisywaliśmy różne proste doświadczenia. (NKJP)
Karolina Wigura, doktor socjologii, dziennikarka. Członkini redakcji „Kultury Liberalnej" i adiunktka w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. adiunkt	M. adiunkci
D. adiunkta	D. adiunktów
C. adiunktowi	C. adiunktom
B. adiunkta	B. adiunktów
N. adiunktem	N. adiunktami
Ms. adiunkcie	Ms. adiunktach
Szanowny Panie Adiunkcie! Szanowny Panie Doktorze!	Szanowni Panowie Adiunkci! Szanowni Panowie Doktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. adiunkt	M. adiunkt
D. adiunkt	D. adiunkt
C. adiunkt	C. adiunkt
B. adiunkt	B. adiunkt
N. adiunkt	N. adiunkt
Ms. adiunkt	Ms. adiunkt
Szanowna Pani Adiunkt! Szanowna Pani Doktor!	Szanowne Panie Adiunkt! Szanowne Panie Doktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. adiunktka	M. adiunktki
D. adiunktki	D. adiunktek
C. adiunktce	C. adiunktkom
B. adiunktkę	B. adiunktki
N. adiunktką	N. adiunktkami
Ms. adiunktce	Ms. adiunktkach
Szanowna Pani *Adiunktko! Szanowna Pani *Doktorko! Szanowna Pani *Doktoro!	Szanowne Panie *Adiunktki! Szanowne Panie *Doktorki! Szanowne Panie *Doktory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *adiunkt* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *adiunktka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i stopniowo upowszechnia się w uzusie.
3. W praktyce akademickiej często preferowane są formy tytularne *pani doktor*, niezależnie od użycia feminatywu.
4. Formy adresatywne typu *Pani Adiunktko!*, *Pani Doktorko!, Pani Doktoro!* pozostają w fazie stabilizacji i mają ograniczoną frekwencję.

Rozdział VI. Słownik

ABSOLWENT

Ang. Alumnus/ Graduate
Status: osoba, która ukończyła określony etap edukacji (np. szkołę, studia)
Skrót: absolw.

Tarcze Absolwenta II LO wręczane uczniom na zakończenie szkoły. (MoncoPL)
Za każdym razem po trzech miesiącach przyjmowano nowego stażystę, a mnie zwalniano – mówi Katarzyna Orszańska, absolwentka farmacji. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. absolwent	M. absolwenci
D. absolwenta	D. absolwentów
C. absolwentowi	C. absolwentom
B. absolwenta	B. absolwentów
N. absolwentem	N. absolwentami
Ms. absolwencie	Ms. absolwentach
Szanowny Panie Absolwencie!	Szanowni Panowie Absolwenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. absolwent	M. absolwent
D. absolwent	D. absolwent
C. absolwent	C. absolwent
B. absolwent	B. absolwent
N. absolwent	N. absolwent

Ms. absolwent	Ms. absolwent
Szanowna Pani Absolwent!	Szanowne Panie Absolwent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. absolwentka	M. absolwentki
D. absolwentki	D. absolwentek
C. absolwentce	C. absolwentkom
B. absolwentkę	B. absolwentki
N. absolwentką	N. absolwentkami
Ms. absolwentce	Ms. absolwentkach
Szanowna Pani Absolwentko!	Szanowne Panie Absolwentki!

Uwagi

1. Forma *absolwent* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *absolwentka* jest w pełni utrwalony w uzusie i powszechnie stosowany.
3. W praktyce komunikacyjnej często używa się również konstrukcji opisowych (np. *absolwentka kierunku*, *absolwent studiów*), które doprecyzowują zakres odniesienia.
4. Formy adresatywne typu *Pani Absolwentko!*, w przeciwieństwie do wielu nazw stanowisk akademickich, są naturalne i szeroko akceptowane.

ADIUNKT

Ang. Assistant Professor
Stanowisko: pracownik naukowo-dydaktyczny uczelni wyższej mający zwykle stopień doktora
Skrót: brak

Zajęcia prowadziła pani adiunkt, obserwowaliśmy i opisywaliśmy różne proste doświadczenia. (NKJP)
Karolina Wigura, doktor socjologii, dziennikarka. Członkini redakcji „Kultury Liberalnej" i adiunktka w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. adiunkt	M. adiunkci
D. adiunkta	D. adiunktów

C. adiunktowi	C. adiunktom
B. adiunkta	B. adiunktów
N. adiunktem	N. adiunktami
Ms. adiunkcie	Ms. adiunktach
Szanowny Panie Adiunkcie! Szanowny Panie Doktorze!	Szanowni Panowie Adiunkci! Szanowni Panowie Doktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. adiunkt	M. adiunkt
D. adiunkt	D. adiunkt
C. adiunkt	C. adiunkt
B. adiunkt	B. adiunkt
N. adiunkt	N. adiunkt
Ms. adiunkt	Ms. adiunkt
Szanowna Pani Adiunkt! Szanowna Pani Doktor!	Szanowne Panie Adiunkt! Szanowne Panie Doktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. adiunktka	M. adiunktki
D. adiunktki	D. adiunktek
C. adiunktce	C. adiunktkom
B. adiunktkę	B. adiunktki
N. adiunktką	N. adiunktkami
Ms. adiunktce	Ms. adiunktkach
Szanowna Pani *Adiunktko! Szanowna Pani *Doktorko! Szanowna Pani *Doktoro!	Szanowne Panie *Adiunktki! Szanowne Panie *Doktorki! Szanowne Panie *Doktory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *adiunkt* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *adiunktka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i stopniowo upowszechnia się w uzusie.

3. W praktyce akademickiej często preferowane są formy tytularne *pani doktor*, niezależnie od użycia feminatywu.
4. Formy adresatywne typu *Pani Adiunktko!*, *Pani Doktorko!, Pani Doktoro!* pozostają w fazie stabilizacji i mają ograniczoną frekwencję.

ADMINISTRATOR

Ang. Administrator
Stanowisko: osoba zarządzająca określoną jednostką organizacyjną, systemem lub zasobami
Skrót: admin.

Tego nie wie nawet zarządzająca nieruchomością pani administrator. (MoncoPL)
Duże zapotrzebowanie choćby na inżynierów i specjalistów IT z pewnością przyczyni się do wzrostu liczby kobiet pracujących jako kierowniczki budów, programistki czy administratorki sieci. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. administrator	M. administratorzy
D. administratora	D. administratorów
C. administratorowi	C. administratorom
B. administratora	B. administratorów
N. administratorem	N. administratorami
Ms. administratorze	Ms. administratorach
Szanowny Panie Administratorze!	Szanowni Panowie Administratorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. administrator	M. administrator
D. administrator	D. administrator
C. administrator	C. administrator
B. administrator	B. administrator
N. administrator	N. administrator
Ms. administrator	Ms. administrator
Szanowna Pani Administrator!	Szanowne Panie Administrator!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. administratorka	M. administratorki
D. administratorki	D. administratorek
C. administratorce	C. administratorkom
B. administratorkę	B. administratorki
N. administratorką	N. administratorkami
Ms. administratorce	Ms. administratorkach
Szanowna Pani *Administratorko!	Szanowne Panie *Administratorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma administrator funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *administratorka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i jest coraz częściej używany, zwłaszcza w kontekstach nieformalnych i branżowych (np. IT).
3. W komunikacji oficjalnej nadal częściej stosuje się konstrukcję *pani administrator*.
4. Formy adresatywne typu *Pani Administratorko!* pozostają na etapie stabilizacji uzualnej i mają ograniczoną frekwencję.

AMBASADOR

Ang. Ambassador

Funkcja: na uczelni: osoba pełniąca funkcję reprezentacyjną, promująca instytucję, organizację lub środowisko, zazwyczaj wyróżniająca się zaangażowaniem, aktywnością społeczną oraz kompetencjami organizacyjnymi i komunikacyjnymi

Skrót: brak

Studenci zagraniczni to naturalni ambasadorowie gospodarczy, naukowi i kulturalni województwa śląskiego. To bowiem właśnie na studiach zawiązują się przyjaźnie i znajomości zawodowe, które procentują przez całe życie. (WSJP)

Pani Zofia była znaną i cenioną tłumaczką z języka włoskiego i ambasadorką teatru włoskiego w Polsce. (WSJP)

Dyrektorka Biura Nauki dr Katarzyna Świerk została mianowana ambasadorką grupy tematycznej Research Evaluation and Assessment Expert w międzynarodowym projekcie RM ROADMAP. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. ambasador	M. ambasadorzy/ ambasadorowie
D. ambasadora	D. ambasadorów
C. ambasadorowi	C. ambasadorom
B. ambasadora	B. ambasadorów
N. ambasadorem	N. ambasadorami
Ms. ambasadorze	Ms. ambasadorach
Szanowny Panie (Ambasadorze)!	Szanowni Panowie (Ambasadorzy/ Ambasadorowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. ambasador	M. ambasador
D. ambasador	D. ambasador
C. ambasador	C. ambasador
B. ambasador	B. ambasador
N. ambasador	N. ambasador
Ms. ambasador	Ms. ambasador
Szanowna Pani (Ambasador)!	Szanowne Panie (Ambasador)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. ambasadorka	M. ambasadorki
D. ambasadorki	D. ambasadorek
C. ambasadorce	C. ambasadorkom
B. ambasadorkę	B. ambasadorki
N. ambasadorką	N. ambasadorkami
Ms. ambasadorce	Ms. ambasadorkach
Szanowna Pani *Ambasadorko!	Szanowne Panie *Ambasadorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *ambasador* ma dwa podstawowe zakresy użycia. W znaczeniu oficjalnym oznacza przedstawiciela państwa przy władzach innego państwa lub organizacji międzynarodowej. W znaczeniach wtórnych odnosi się natomiast do osoby

reprezentującej lub promującej określoną instytucję, organizację, środowisko, inicjatywę, ideę albo markę.
2. W odniesieniu do kobiet pełniących funkcję dyplomatyczną tradycyjnie stosowana jest nieodmienna forma *ambasador*, najczęściej w połączeniach *pani ambasador*.
3. Feminatyw *ambasadorka* jest regularny pod względem słowotwórczym, poprawny normatywnie i coraz szerzej rozpowszechniony. Występuje zwłaszcza w znaczeniach niedyplomatycznych, między innymi w odniesieniu do kobiet reprezentujących uczelnię, program, projekt, organizację, inicjatywę społeczną, dziedzinę nauki, kulturę lub markę, np. *ambasadorka uczelni*, *ambasadorka programu*, *ambasadorka nauki*, *ambasadorka kultury*.
4. W znaczeniu dyplomatycznym forma *ambasadorka* jest używana rzadziej niż tradycyjne określenie *pani ambasador*, natomiast w znaczeniach instytucjonalnych, społecznych i promocyjnych nie ma charakteru marginalnego i jest dobrze utrwalona w uzusie.
5. Forma adresatywna *Szanowna Pani Ambasadorko!* jest systemowo poprawna, lecz pozostaje rzadka. W oficjalnej komunikacji dyplomatycznej zaleca się tradycyjną formę *Szanowna Pani Ambasador!*. W pozostałych kontekstach wybór formy powinien uwzględniać charakter pełnionej funkcji oraz preferencję osoby, do której wypowiedź jest kierowana.

ANALITYK

Ang. Analyst
Stanowisko: osoba zajmująca się analizą danych, zjawisk lub procesów w określonej dziedzinie
Skrót: brak

Należy jednak pamiętać o maksymalnej kwocie zwrotu. – Może się okazać, że kilka transakcji wyczerpie całoroczne korzyści. Maksymalnym pułapem zazwyczaj jest 760 zł – maksymalna kwota wolna od podatku – przypomina Halina Kochalska, analityk Open Finance. (MoncoPL)
Analityczka nazywa wskaźnik inflacji w lutym „bardzo dobrym" i sądzi obecnie, że RPP obniży podstawowe stopy procentowe już na najbliższym posiedzeniu 28 marca. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. analityk	M. analitycy
D. analityka	D. analityków
C. analitykowi	C. analitykom
B. analityka	B. analityków

N. analitykiem	N. analitykami
Ms. analityku	Ms. analitykach
Szanowny Panie (Analityku)!	Szanowni Panowie (Analitycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. analityk	M. analityk
D. analityk	D. analityk
C. analityk	C. analityk
B. analityk	B. analityk
N. analityk	N. analityk
Ms. analityk	Ms. analityk
Szanowna Pani (Analityk)!	Szanowne Panie (Analityk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. analityczka	M. analityczki
D. analityczki	D. analityczek
C. analityczce	C. analityczkom
B. analityczkę	B. analityczki
N. analityczką	N. analityczkami
Ms. analityczce	Ms. analityczkach
Szanowna Pani *Analityczko!	Szanowne Panie *Analityczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *analityk* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *analityczka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i stopniowo utrwala się w uzusie, zwłaszcza w języku specjalistycznym i medialnym.
3. W komunikacji oficjalnej spotykana jest konstrukcja *pani analityk*, szczególnie w kontekstach formalnych i instytucjonalnych.
4. Formy adresatywne typu *Pani Analityczko!* są systemowo poprawne, jednak ich użycie pozostaje ograniczone i nie w pełni ustabilizowane.

ARTYSTA MALARZ

Ang. Painter/Visual Artist
Stanowisko: twórca zajmujący się sztuką malarską
Skrót: art. mal.

Zasadniczą część ekspozycji tworzy kilkadziesiąt grafik Eleny Mirzajewej, która z wykształcenia jest artystą malarzem, ilustratorem, projektantem scenografii, dekoratorem. Studiowała m.in. na Akademii Sztuk Pięknych w Taszkiencie. (MoncoPL)
W tym roku projekty oceniało Jury w składzie: Beata Wąsowska – artystka malarka; dr hab. Ryszard Czernow – operator filmowy, fotograf; Paweł Drzewiecki – aktor i reżyser teatralny. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. artysta malarz	M. artyści malarze
D. artysty malarza	D. artystów malarzy
C. artyście malarzowi	C. artystom malarzom
B. artystę malarza	B. artystów malarzy
N. artystą malarzem	N. artystami malarzami
Ms. artyście malarzu	Ms. artystach malarzach
Szanowny Panie (Artysto Malarzu)!	Szanowni Panowie (Artyści Malarze)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. artysta malarz	M. artyści malarze
D. artysty malarza	D. artystów malarzy
C. artyście malarzowi	C. artystom malarzom
B. artystę malarza	B. artystów malarzy
N. artystą malarzem	N. artystami malarzami
Ms. artyście malarzu	Ms. artystach malarzach
Szanowna Pani (Artysto Malarzu)!	Szanowne Panie (Artyści Malarze)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. artystka malarka	M. artystki malarki
D. artystki malarki	D. artystek malarek
C. artystce malarce	C. artystkom malarkom

B. artystkę malarkę	B. artystki malarki
N. artystką malarką	N. artystkami malarkami
Ms. artystce malarce	Ms. artystkach malarkach
Szanowna Pani *Artystko Malarko!	Szanowne Panie *Artystki Malarki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Zestawienie *artysta malarz* funkcjonuje jako określenie specjalizacji w obrębie ogólnej kategorii *artysta*.
2. Forma ta może być używana generycznie wobec osób obu płci, szczególnie w stylu oficjalnym i tradycyjnym.
3. Feminatywne zestawienie *artystka malarka* jest w pełni zgodna z systemem języka polskiego i szeroko utrwalona w uzusie.
4. W praktyce komunikacyjnej częściej używa się skróconych form (*artysta*, *artystka*, *malarz*, *malarka*) niż konstrukcji dwuczłonowych.
5. Formy adresatywne typu *Pani Artystko Malarko!* są poprawne systemowo, jednak ich użycie jest ograniczone i stylistycznie nacechowane.

ASYSTENT

Ang. Assistant
Stanowisko: pracownik naukowy na uczelni lub w instytucji badawczej, zajmujący najniższe stanowisko w tej hierarchii zawodowej
Skrót: asyst.

Najlepsi absolwenci wszystkich uczelni są na pniu kupowani, przepraszam za kolokwializm, przez firmy, które oferują dwa i pół raza większe pobory niż otrzymuje asystent na uczelni. (NKJP)
W 1952 roku została mianowana asystentką, a dwa lata później starszą asystentką i prowadziła zajęcia głównie z przedmiotów historycznojęzykowych. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. asystent	M. asystenci
D. asystenta	D. asystentów
C. asystentowi	C. asystentom
B. asystenta	B. asystentów
N. asystentem	N. asystentami
Ms. asystencie	Ms. asystentach
Szanowny Panie Asystencie!	Szanowni Panowie Asystenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. asystent	M. asystent
D. asystent	D. asystent
C. asystent	C. asystent
B. asystent	B. asystent
N. asystent	N. asystent
Ms. asystent	Ms. asystent
Szanowna Pani Asystent!	Szanowne Panie Asystent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. asystentka	M. asystentki
D. asystentki	D. asystentek
C. asystentce	C. asystentkom
B. asystentkę	B. asystentki
N. asystentką	N. asystentkami
Ms. asystentce	Ms. asystentkach
Szanowna Pani *Asystentko!	Szanowne Panie *Asystentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *asystent* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *asystentka* jest w pełni zgodny z systemem języka polskiego i szeroko utrwalony w uzusie.
3. W środowisku akademickim adresatyw częściej tworzy się od posiadanego stopnia lub tytułu, a nie od nazwy stanowiska. W zależności od kwalifikacji adresatki stosuje się zatem np. *Szanowna Pani Magister!* albo *Szanowna Pani Doktor!*. Feminatywne adresatywy *Szanowna Pani Magistro!* i *Szanowna Pani Doktorko!* są możliwe systemowo, lecz pozostają znacznie rzadsze w oficjalnym uzusie akademickim.
4. W praktyce komunikacyjnej obserwuje się współwystępowanie nazw stanowisk i tytułów naukowych, przy czym wybór formy zależy od norm środowiskowych i indywidualnych preferencji.
5. Formy adresatywne typu *Pani Asystentko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie jest ograniczone i zależne od kontekstu.

AUDYTOR WEWNĘTRZNY

Ang. Internal Auditor
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za niezależną ocenę prawidłowości funkcjonowania procedur, systemów kontroli oraz sposobu realizacji zadań w organizacji
Skrót: aud. wew.

25 czerwca został powołany 3-osobowy zespół, w którego skład wchodzą: zastępca burmistrz Sylwia Wieloch, kierownik wydziału ds. społecznych Ewa Zalewska-Drozd i audytor wewnętrzny Małgorzata Delegacz. (MoncoPL)
Uroczystość poprowadziła audytorka wewnętrzna Starostwa Powiatowego Anna Koźmińska, która po powitaniu gości poprosiła dyrektora Krzysztofa Kurowskiego o komentarz do prezentacji pn. „Budujemy nowy szpital". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. audytor wewnętrzny	M. audytorzy wewnętrzni
D. audytora wewnętrznego	D. audytorów wewnętrznych
C. audytorowi wewnętrznemu	C. audytorom wewnętrznym
B. audytora wewnętrznego	B. audytorów wewnętrznych
N. audytorem wewnętrznym	N. audytorami wewnętrznymi
Ms. audytorze wewnętrznym	Ms. audytorach wewnętrznych
Szanowny Panie Audytorze!	Szanowni Panowie Audytorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. audytor wewnętrzna	M. audytor wewnętrzne
D. audytor wewnętrznej	D. audytor wewnętrznych
C. audytor wewnętrznej	C. audytor wewnętrznym
B. audytor wewnętrzną	B. audytor wewnętrzne
N. audytor wewnętrzną	N. audytor wewnętrznymi
Ms. audytor wewnętrznej	Ms. audytor wewnętrznych
Szanowna Pani Audytor!	Szanowne Panie Audytor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. audytorka wewnętrzna	M. audytorki wewnętrzne
D. audytorki wewnętrznej	D. audytorek wewnętrznych
C. audytorce wewnętrznej	C. audytorkom wewnętrznym
B. audytorkę wewnętrzną	B. audytorki wewnętrzne
N. audytorką wewnętrzną	N. audytorkami wewnętrznymi
Ms. audytorce wewnętrznej	Ms. audytorkach wewnętrznych
Szanowna Pani *Audytorko!	Szanowne Panie *Audytorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *audytor wewnętrzny* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci. Możliwa jest też konstrukcja *audytor wewnętrzna* w odniesieniu do kobiet, w której forma *audytor* funkcjonuje jako nieodmienna.
2. Feminatyw *audytorka wewnętrzna* jest zgodny z systemem języka polskiego i coraz częściej pojawia się w uzusie, zwłaszcza w języku specjalistycznym i administracyjnym.
3. W komunikacji oficjalnej nadal spotykana jest forma *pani audytor*, szczególnie w dokumentach i praktyce instytucjonalnej.
4. Formy adresatywne typu *Pani Audytorko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie jest ograniczone i zależne od kontekstu.

BIBLIOTEKARZ

Ang. Librarian
Stanowisko: osoba zajmująca się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów bibliotecznych
Skrót: bibl.

Anna Kukawka bibliotekarzem jest od 41 lat. Zaczynała w Bibliotece Raczyńskich. Teraz jest dyrektorem Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. (WSJP)
Pewna bibliotekarka opowiadała mi ze zdziwieniem o czytelniku, który zdecydował się na zwrot książki po siedmiu latach. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. bibliotekarz	M. bibliotekarze
D. bibliotekarza	D. bibliotekarzy

C. bibliotekarzowi	C. bibliotekarzom
B. bibliotekarza	B. bibliotekarzy
N. bibliotekarzem	N. bibliotekarzami
Ms. bibliotekarzu	Ms. bibliotekarzach
Szanowny Panie (Bibliotekarzu)!	Szanowni Panowie (Bibliotekarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. bibliotekarz	M. bibliotekarz
D. bibliotekarz	D. bibliotekarz
C. bibliotekarz	C. bibliotekarz
B. bibliotekarz	B. bibliotekarz
N. bibliotekarz	N. bibliotekarz
Ms. bibliotekarz	Ms. bibliotekarz
Szanowna Pani (Bibliotekarz)!	Szanowne Panie (Bibliotekarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. bibliotekarka	M. bibliotekarki
D. bibliotekarki	D. bibliotekarek
C. bibliotekarce	C. bibliotekarkom
B. bibliotekarkę	B. bibliotekarki
N. bibliotekarką	N. bibliotekarkami
Ms. bibliotekarce	Ms. bibliotekarkach
Szanowna Pani (Bibliotekarko)!	Szanowne Panie (Bibliotekarki)!

Uwagi

1. Forma *bibliotekarz* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *bibliotekarka* jest w pełni utrwalony w uzusie i powszechnie stosowany zarówno w języku ogólnym, jak i oficjalnym.
3. W praktyce komunikacyjnej forma feminatywna *bibliotekarka* jest znacznie częstsza niż konstrukcja *pani bibliotekarz*.
4. W użyciu obserwuje się stabilną symetrię między formami męskimi i żeńskimi, co odróżnia tę nazwę od wielu terminów akademickich i urzędowych.
5. Forma adresatywna *Szanowna Pani Bibliotekarko!* jest systemowo poprawna, lecz rzadko stosowana, ponieważ nazwa zawodu nie pełni zazwyczaj funkcji tytularnej.

W oficjalnej korespondencji najbardziej naturalna pozostaje forma *Szanowna Pani!,* a w odniesieniu do grupy – *Szanowne Panie!* lub *Szanowni Państwo!.*

BIOLOG

Ang. Biologist
Zawód: specjalista zajmujący się badaniem organizmów żywych i procesów biologicznych
Skrót: biol.

W tym roku kleszcze mają rzeczywiście wyjątkowo dobre warunki rozwoju – twierdzi biolog z Akademii Medycznej w Lublinie, prof. Jadwiga Buczek. (WSJP)
Jako biolożka molekularna zainteresowana tematyką biomedyczną tworzę modele chorób w komórkach człowieka lub organizmów modelowych. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. biolog	M. biolodzy/ biologowie
D. biologa	D. biologów
C. biologowi	C. biologom
B. biologa	B. biologów
N. biologiem	N. biologami
Ms. biologu	Ms. biologach
Szanowny Panie (Biologu)!	Szanowni Panowie (Biolodzy/ Biologowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. biolog	M. biolog
D. biolog	D. biolog
C. biolog	C. biolog
B. biolog	B. biolog
N. biolog	N. biolog
Ms. biolog	Ms. biolog
Szanowna Pani (Biolog)!	Szanowne Panie (Biolog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. biolożka	M. biolożki
D. biolożki	D. biolożek
C. biolożce	C. biolożkom
B. biolożkę	B. biolożki
N. biolożką	N. biolożkami
Ms. biolożce	Ms. biolożkach
Szanowna Pani *Biolożko!	Szanowne Panie *Biolożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *biolog* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. W liczbie mnogiej współwystępują warianty *biolodzy* i *biologowie*, przy czym pierwszy jest częstszy w języku ogólnym.
3. Feminatyw *biolożka* jest zgodny z systemem języka polskiego i coraz szerzej rozpowszechnia się w uzusie.
4. W komunikacji oficjalnej nadal spotykana jest forma *pani biolog*, zwłaszcza w tekstach formalnych.
5. Formy adresatywne typu *Pani Biolożko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone i zależy od kontekstu komunikacyjnego.

BIOSTATYSTYK

Ang. Biostatistician

Stanowisko: specjalista zajmujący się analizą danych biologicznych i medycznych z wykorzystaniem metod statystycznych

Skrót: biostat.

OGŁOSZENIE DYREKTORA Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego z dnia 29.08.2025 r. o wolnym stanowisku młodszego specjalisty/ specjalisty ds. inżynieryjno-technicznych (Analityk danych/ biostatystyk) w Zakładzie Monitorowania i Analiz Stanu Zdrowia Ludności w NIZP PZH – PIB. (MoncoPL)

Biostatystyk/ biostatystyczka poszukiwani! ChM Implants & Instruments. (LinkedIn)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. biostatystyk	M. biostatystycy
D. biostatystyka	D. biostatystyków
C. biostatystykowi	C. biostatystykom
B. biostatystyka	B. biostatystyków
N. biostatystykiem	N. biostatystykami
Ms. biostatystyku	Ms. biostatystykach
Szanowny Panie (Biostatystyku)!	Szanowni Panowie (Biostatystycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. biostatystyk	M. biostatystyk
D. biostatystyk	D. biostatystyk
C. biostatystyk	C. biostatystyk
B. biostatystyk	B. biostatystyk
N. biostatystyk	N. biostatystyk
Ms. biostatystyk	Ms. biostatystyk
Szanowna Pani (Biostatystyk)!	Szanowne Panie (Biostatystyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. biostatystyczka	M. biostatystyczki
D. biostatystyczki	D. biostatystyczek
C. biostatystyczce	C. biostatystyczkom
B. biostatystyczkę	B. biostatystyczki
N. biostatystyczką	N. biostatystyczkami
Ms. biostatystyczce	Ms. biostatystyczkach
Szanowna Pani *Biostatystyczko!	Szanowne Panie *Biostatystyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *biostatystyk* może być stosowana w odniesieniu do kobiet jako nieodmienna nazwa stanowiska, zwłaszcza w oficjalnych wykazach stanowisk, dokumentach kadrowych i ogłoszeniach o pracę. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety występuje wówczas konstrukcja *pani biostatystyk*.

2. Feminatyw *biostatystyczka* jest formacją zgodną z systemem słowotwórczym języka polskiego. Został utworzony analogicznie do pary *statystyk – statystyczka* i wpisuje się w produktywny model tworzenia żeńskich nazw zawodów i specjalności za pomocą formantu *-ka*, któremu towarzyszy wymiana *k : cz*.
3. Forma *biostatystyczka* pozostaje rzadka ze względu na specjalistyczny charakter nazwy, jest jednak poświadczona w uzusie, między innymi w ogłoszeniach rekrutacyjnych.
4. Sporadycznie spotykana forma *biostatystka* może być mylona z nazwą dziedziny *biostatystyka*. Z tego względu jako podstawową formę żeńską przyjmuje się wariant *biostatystyczka*.
5. Forma adresatywna *Szanowna Pani Biostatystyczko!* jest systemowo poprawna, lecz bardzo rzadka. W oficjalnej komunikacji możliwe jest użycie konstrukcji *Szanowna Pani Biostatystyk!,* choć w praktyce bardziej naturalne może być zwrócenie się do adresatki z wykorzystaniem jej stopnia, tytułu albo nazwy pełnionej funkcji.

BROKER

Ang. Broker
Stanowisko: pośrednik działający na rynku finansowym, ubezpieczeniowym lub towarowym
Skrót: brok.

Z usług brokera korzysta zaś przede wszystkim firma poszukująca ochrony ubezpieczeniowej, która zamawiając u brokera usługę nie zna jej dokładnej i ostatecznej ceny. (WSJP)
Żeby zdążyć na czas i móc w nim wystartować, Tobey wyrusza w ryzykowną podróż przez całą Amerykę, ściągając na siebie policyjne syreny oraz nasłanych przez Dino łowców nagród. Towarzyszy mu rezolutna brokerka samochodowa Julia Maddon. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. broker	M. brokerzy
D. brokera	D. brokerów
C. brokerowi	C. brokerom
B. brokera	B. brokerów
N. brokerem	N. brokerami
Ms. brokerze	Ms. brokerach
Szanowny Panie (Brokerze)!	Szanowni Panowie (Brokerzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. broker	M. broker
D. broker	D. broker
C. broker	C. broker
B. broker	B. broker
N. broker	N. broker
Ms. broker	Ms. broker
Szanowna Pani (Broker)!	Szanowne Panie (Broker)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. brokerka	M. brokerki
D. brokerki	D. brokerek
C. brokerce	C. brokerkom
B. brokerkę	B. brokerki
N. brokerką	N. brokerkami
Ms. brokerce	Ms. brokerkach
Szanowna Pani *Brokerko!	Szanowne Panie *Brokerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *broker* funkcjonuje jako generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *brokerka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego, jednak jego użycie jest nadal ograniczone i mniej utrwalone niż w przypadku nazw rodzimych.
3. Nazwa *broker* ma charakter zapożyczenia z języka angielskiego, co wpływa na ostrożniejsze przyswajanie form żeńskich w uzusie.
4. W praktyce komunikacyjnej częściej spotyka się konstrukcję *pani broker* niż formy feminatywne.
5. Formy adresatywne typu *Pani Brokerko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje rzadkie i środowiskowo zróżnicowane.

CHEMIK

Ang. Chemist
Zawód: specjalista zajmujący się badaniem składu, struktury i przemian substancji
Skrót: chem.

Są wśród nich uczennice, studentki, ale i dorosłe kobiety: pielęgniarka czy pani chemik. A ich trener jest na co dzień... policjantem. Ta niecodzienna drużyna piłki nożnej kobiet, jedyna w regionie, działa w Nowej Rudzie-Słupcu. (MoncoPL)
Tylko 29 proc. naukowców w Europie to kobiety. Polacy nie widzą w tym nic szczególnie złego. Jak to jest być kobietą naukowcem, opowiadają astrofizyk, informatyk, chemiczka i humanistka. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. chemik	M. chemicy
D. chemika	D. chemików
C. chemikowi	C. chemikom
B. chemika	B. chemików
N. chemikiem	N. chemikami
Ms. chemiku	Ms. chemikach
Szanowny Panie (Chemiku)!	Szanowni Panowie (Chemicy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. chemik	M. chemik
D. chemik	D. chemik
C. chemik	C. chemik
B. chemik	B. chemik
N. chemik	N. chemik
Ms. chemik	Ms. chemik
Szanowna Pani (Chemik)!	Szanowne Panie (Chemik)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. chemiczka	M. chemiczki
D. chemiczki	D. chemiczek

C. chemiczce	C. chemiczkom
B. chemiczkę	B. chemiczki
N. chemiczką	N. chemiczkami
Ms. chemiczce	Ms. chemiczkach
Szanowna Pani *Chemiczko!	Szanowne Panie *Chemiczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *chemik* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci. Forma żeńska może również funkcjonować jako nazwa nieodmienna.
2. Tworzenie feminatywu z przyrostkiem *-ka* (*chemik – chemiczka*) jest typowe dla nazw zakończonych na *-ik* i stanowi produktywny model słowotwórczy we współczesnej polszczyźnie.
3. Feminatyw *chemiczka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i coraz częściej pojawia się w uzusie, zwłaszcza w języku potocznym i popularnonaukowym.
4. W komunikacji oficjalnej najczęściej spotykana jest konstrukcja *pani chemik*, szczególnie w tekstach formalnych i instytucjonalnych.
5. Formy adresatywne typu *Pani Chemiczko!* są poprawne systemowo, jednak ich użycie pozostaje ograniczone.

CZŁONEK

Ang. Member
Funkcja: osoba należąca do określonej organizacji, wspólnoty lub zespołu
Skrót: czł.

W niezwykle ważnej dla gospodarki sprawie członkowie rządu nie mówią jednym głosem. (WSJP)
W piątkowy wieczór odbył się wernisaż wystawy portretów Danuty Króliszewskiej, absolwentki liceum plastycznego w Częstochowie i członkini Stowarzyszenia Plastyków Nieprofesjonalnych. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. członek	M. członkowie
D. członka	D. członków
C. członkowi	C. członkom
B. członka	B. członków

N. członkiem	N. członkami
Ms. członku	Ms. członkach
Szanowny Panie (Członku)!	Szanowni Panowie (Członkowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. członek	M. członek
D. członek	D. członek
C. członek	C. członek
B. członek	B. członek
N. członek	N. członek
Ms. członek	Ms. członek
Szanowna Pani *Członek!	Szanowne Panie *Członek!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. członkini	M. członkinie
D. członkini	D. członkiń
C. członkini	C. członkiniom
B. członkinię	B. członkinie
N. członkinią	N. członkiniami
Ms. członkini	Ms. członkiniach
Szanowna Pani (Członkini)!	Szanowne Panie (Członkinie)!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *członek* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci, szczególnie w języku oficjalnym i prawnym. Może także występować jako nazwa typowo feminatywna charakteryzująca się nieodmiennością.
2. Feminatyw *członkini* jest w pełni utrwalony w uzusie i szeroko stosowany w tekstach publicznych, medialnych i instytucjonalnych.
3. Forma żeńska *członkini*, w przeciwieństwie do wielu innych nazw funkcji, ma stabilną pozycję i nie budzi większych wątpliwości normatywnych.
4. W formach adresatywnych częściej używa się ogólnej formuły grzecznościowej *Szanowna Pani!*.

DOCENT

Ang. Doctor of Science (D.Sc.)
Stopień naukowy: osoba z tytułem doktora lub doktora habilitowanego pracująca na stanowisku wyższym od stanowiska adiunkta, a niższym od stanowiska profesora w instytutach naukowych oraz na uczelniach
Skrót: doc.

Docenci z habilitacją, czyli samodzielni pracownicy, zostali mianowani profesorami nadzwyczajnymi, docenci bez habilitacji mogli przez ostatnie 6 lat zrobić habilitację i uzyskać status samodzielnego pracownika naukowego. (WSJP)
Dr Eleonora Reicher, docentka UW, wygłosiła niedawno odczyt pt. „Najczęstsze choroby kobiet pracujących w gospodarstwie domowem". Temat ciekawy, interesujący liczne rzesze kobiet, ale temat, o którym się zazwyczaj nie mówi. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. docent	M. docenci
D. docenta	D. docentów
C. docentowi	C. docentom
B. docenta	B. docentów
N. docentem	N. docentami
Ms. docencie	Ms. docentach
Szanowny Panie Docencie!	Szanowni Panowie Docenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. docent	M. docent
D. docent	D. docent
C. docent	C. docent
B. docent	B. docent
N. docent	N. docent
Ms. docent	Ms. docent
Szanowna Pani Docent!	Szanowne Panie Docent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. docentka	M. docentki
D. docentki	D. docentek
C. docentce	C. docentkom
B. docentkę	B. docentki
N. docentką	N. docentkami
Ms. docentce	Ms. docentkach
Szanowna Pani *Docentko!	Szanowne Panie *Docentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *docent* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *docentka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego, jednak jego użycie jest ograniczone i rzadziej spotykane niż w przypadku innych nazw akademickich.
3. W komunikacji oficjalnej utrwalona pozostaje forma *pani docent*, niezależnie od potencjalnego użycia feminatywu.
4. Status nazwy *docent* jest zróżnicowany w zależności od systemu akademickiego i tradycji instytucjonalnej, co wpływa również na zakres użycia form żeńskich.
5. Formy adresatywne typu *Pani Docentko!* są poprawne systemowo, lecz nie są powszechnie stosowane.

DOKTOR

Ang. Doctor of Philosophy (PhD)

Stopień naukowy: stopień nadawany osobie, która uzyskała kwalifikacje naukowe na podstawie rozprawy doktorskiej obronionej w publicznej dyskusji i która zdała przewidziane procedurą egzaminy

Skrót: dr

Pomimo wywołanych kontrowersji, Jane Goodall otrzymała stopień doktora etologii w 1965 r. Jej pracę okrzyknięto wzorem tego, jak badań prowadzić nie należy. Dziś Jane Goodall jest światowym autorytetem. (WSJP)

Musimy zawsze dbać o to, aby woda, z którą mamy kontakt, a zwłaszcza woda, którą spożywamy, pochodziła z całkowicie bezpiecznych źródeł – podkreśla R(...), geolożka, doktorka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. (WSJP)

Natalia Kopytko (ur. 1981) – dzieciństwo spędziła w Łysej Górze. Absolwentka Wydziału Rzeźby ASP w Krakowie. W 2007 studia ukończyła z wyróżnieniem. W 2019 uzyskała stopień doktory na Wydziale Sztuki UP w Krakowie. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doktor	M. doktorzy/ doktorowie
D. doktora	D. doktorów
C. doktorowi	C. doktorom
B. doktora	B. doktorów
N. doktorem	N. doktorami
Ms. doktorze	Ms. doktorach
Szanowny Panie Doktorze!	Szanowni Panowie Doktorzy/ Doktorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. doktor	M. doktor
D. doktor	D. doktor
C. doktor	C. doktor
B. doktor	B. doktor
N. doktor	N. doktor
Ms. doktor	Ms. doktor
Szanowna Pani Doktor!	Szanowne Panie Doktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktorka	M. doktorki
D. doktorki	D. doktorek
C. doktorce	C. doktorkom
B. doktorkę	B. doktorki
N. doktorką	N. doktorkami
Ms. doktorce	Ms. doktorkach
Szanowna Pani *Doktorko!	Szanowne Panie *Doktorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktora	M. doktory
D. doktory	D. doktor
C. doktorze	C. doktorom
B. doktorę	B. doktory
N. doktorą	N. doktorami
Ms. doktorze	Ms. doktorach
Szanowna Pani *Doktoro!	Szanowne Panie *Doktory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *doktor* funkcjonuje jako nazwa nieodmienna w odniesieniu do kobiet i jest powszechnie stosowana w komunikacji oficjalnej.
2. W liczbie mnogiej współwystępują warianty *doktorzy* i *doktorowie,* przy czym pierwszy jest częstszy w języku ogólnym.
3. Feminatyw *doktorka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i coraz częściej pojawia się w uzusie, zwłaszcza w komunikacji nieoficjalnej i medialnej.
4. Formy typu *doktora* mają charakter marginalny, eksperymentalny i nie są utrwalone w praktyce językowej.
5. W komunikacji oficjalnej utrwalona pozostaje forma adresatywna *Pani Doktor!* niezależnie od stosowania feminatywów. Formy adresatywne typu *Pani Doktorko!*, *Pani Doktoro!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie jest ograniczone i niestabilne.

DOKTOR HABILITOWANY

Ang. Doctor of Science (D.Sc.)

Stopień naukowy: osoba, która w efekcie przewidzianej ustawą procedury uzyskała stopień naukowy w hierarchii wyższy od doktora

Skrót: dr hab.

Dorota Badura-Simonides, doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie etnografii, dyrektor Instytutu Filologii Polskiej uniwersytetu w Opolu, przyjechała odwiedzić rodziców. (NKJP)

Ta doktor habilitowana filologii rosyjskiej urodziła się w Rosji, ale od lat mieszka i pracuje w Gliwicach. (WSJP)

Prof. Baha Kalinowska-Sufinowicz – doktorka habilitowana nauk ekonomicznych, profesorka nadzwyczajna w Katedrze Makroekonomii i Badań nad Rozwojem na

Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, Pełnomocniczka Rektora ds. Równego Traktowania. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doktor habilitowany	M. doktorzy/ doktorowie habilitowani
D. doktora habilitowanego	D. doktorów habilitowanych
C. doktorowi habilitowanemu	C. doktorom habilitowanym
B. doktora habilitowanego	B. doktorów habilitowanych
N. doktorem habilitowanym	N. doktorami habilitowanymi
Ms. doktorze habilitowanym	Ms. doktorach habilitowanych
Szanowny Panie Doktorze! Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Doktorzy/ Doktorowie! Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. doktor habilitowana	M. doktor habilitowane
D. doktor habilitowanej	D. doktor habilitowanych
C. doktor habilitowanej	C. doktor habilitowanym
B. doktor habilitowaną	B. doktor habilitowane
N. doktor habilitowaną	N. doktor habilitowanymi
Ms. doktor habilitowanej	Ms. doktor habilitowanych
Szanowna Pani Doktor! Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Doktor! Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktorka habilitowana	M. doktorki habilitowane
D. doktorki habilitowanej	D. doktorek habilitowanych
C. doktorce habilitowanej	C. doktorkom habilitowanym
B. doktorkę habilitowaną	B. doktorki habilitowane
N. doktorką habilitowaną	N. doktorkami habilitowanymi
Ms. doktorce habilitowanej	Ms. doktorkach habilitowanych
Szanowna Pani *Doktorko! Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Doktorki! Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktora habilitowana	M. doktory habilitowane
D. doktory habilitowanej	D. doktor habilitowanych
C. doktorze habilitowanej	C. doktorom habilitowanym
B. doktorę habilitowaną	B. doktory habilitowane
N. doktorą habilitowaną	N. doktorami habilitowanymi
Ms. doktorze habilitowanej	Ms. doktorach habilitowanych
Szanowna Pani *Doktoro! Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Doktory! Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *doktor habilitowany* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci i jest standardem w komunikacji oficjalnej. Oprócz niej możliwa jest forma żeńska *doktor habilitowana*, w której człon *doktor* pozostaje nieodmienny.
2. W praktyce językowej w odniesieniu do kobiet powszechnie stosuje się konstrukcję *pani doktor (habilitowana),* często z pominięciem członu *habilitowana*.
3. Feminatyw *doktorka habilitowana* jest zgodny z systemem języka polskiego, jednak jego użycie jest ograniczone i nieutrwalone w oficjalnym uzusie akademickim.
4. Formy typu *doktora habilitowana* mają charakter marginalny i eksperymentalny, nie są rekomendowane w praktyce komunikacyjnej.
5. W komunikacji akademickiej często stosuje się także formę adresatywną *Pani Profesor!,* wynikającą z funkcji lub stanowiska, niezależnie od posiadanego stopnia. Formy adresatywne typu *Pani Doktorko!*, *Pani Profesorko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone i niestabilne.

DOKTOR HABILITOWANY INŻYNIER

Ang. Doctor of Science in Engineering (D.Sc. Eng.)
Stopień naukowy: stopień doktora habilitowanego uzyskany w zakresie nauk technicznych lub inżynieryjnych
Skrót: dr hab. inż.

Biorąc pod uwagę potencjał sztucznej inteligencji w przetwarzaniu ogromnej ilości danych różnego rodzaju, połączenie tego typu informacji o pacjencie daje bardzo duży potencjał do personalizacji terapii – ocenia profesor doktor habilitowana inżynier Anna Fabijańska z Instytutu Informatyki Stosowanej Politechniki Łódzkiej. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doktor habilitowany inżynier	M. doktorzy/ doktorowie habilitowani inżynierowie/ inżynierzy
D. doktora habilitowanego inżyniera	D. doktorów habilitowanych inżynierów
C. doktorowi habilitowanemu inżynierowi	C. doktorom habilitowanym inżynierom
B. doktora habilitowanego inżyniera	B. doktorów habilitowanych inżynierów
N. doktorem habilitowanym inżynierem	N. doktorami habilitowanymi inżynierami
Ms. doktorze habilitowanym inżynierze	Ms. doktorach habilitowanych inżynierach
Szanowny Panie Doktorze Inżynierze! Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Doktorzy/ Doktorowie Inżynierzy/ Inżynierowie! Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. doktor habilitowana inżynier	M. doktor habilitowane inżynier
D. doktor habilitowanej inżynier	D. doktor habilitowanych inżynier
C. doktor habilitowanej inżynier	C. doktor habilitowanym inżynier
B. doktor habilitowaną inżynier	B. doktor habilitowane inżynier
N. doktor habilitowaną inżynier	N. doktor habilitowanymi inżynier
Ms. doktor habilitowanej inżynier	Ms. doktor habilitowanych inżynier
Szanowna Pani Doktor Inżynier! Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Doktor Inżynier! Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktorka habilitowana inżynierka	M. doktorki habilitowane inżynierki
D. doktorki habilitowanej inżynierki	D. doktorek habilitowanych inżynierek
C. doktorce habilitowanej inżynierce	C. doktorkom habilitowanym inżynierkom

B. doktorkę habilitowaną inżynierkę	B. doktorki habilitowane inżynierki
N. doktorką habilitowaną inżynierką	N. doktorkami habilitowanymi inżynierkami
Ms. doktorce habilitowanej inżynierce	Ms. doktorkach habilitowanych inżynierkach
Szanowna Pani *Doktorko *Inżynierko! Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Doktorki *Inżynierki! Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktora habilitowana inżyniera	M. doktory habilitowane inżyniery
D. doktory habilitowanej inżyniery	D. doktor habilitowanych inżynier
C. doktorze habilitowanej inżynierze	C. doktorom habilitowanym inżynierom
B. doktorę habilitowaną inżynierę	B. doktory habilitowane inżyniery
N. doktorą habilitowaną inżynierą	N. doktorami habilitowanymi inżynierami
Ms. doktorze habilitowanej inżynierze!	Ms. doktorach habilitowanych inżynierach
Szanowna Pani *Doktoro *Inżyniero! Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Doktory *Inżyniery! Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *doktor habilitowany inżynier* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci i jest standardem w komunikacji oficjalnej. Możliwa jest konstrukcja *doktor habilitowana inżynier*, w której człony *doktor inżynier* pozostają nieodmienne.
2. W praktyce językowej w odniesieniu do kobiet najczęściej używa się formy *pani doktor inżynier*, z pominięciem członu *habilitowany*.
3. Feminatyw *doktorka habilitowana inżynierka* jest zgodny z systemem języka polskiego, jednak jego użycie jest ograniczone i ma charakter środowiskowy.
4. Konstrukcje typu *doktora habilitowana inżynierka* mają charakter marginalny i eksperymentalny.
5. W komunikacji akademickiej często stosuje się formę *pani profesor*, niezależnie od stopnia naukowego.
6. Formy adresatywne typu *Pani Doktorko Inżynierko!*, *Pani Profesorko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje rzadkie.

DOKTOR INŻYNIER

Ang. Ph.D. Eng.
Stopień naukowy: stopień doktora w dziedzinie nauk technicznych lub inżynieryjnych
Skrót: dr inż.

Hanna Obracht-Prądzyńska – architektka i urbanistka z doświadczeniem w pracy nad projektami urbanistycznymi m.in. w Stanach Zjednoczonych, Chinach, RPA, Rumunii etc. Pracowała w Pomorskim Biurze Planowania Regionalnego, gdzie była projektantem planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego oraz obszaru metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. Obecnie jest adiunktem na Politechnice Gdańskiej, Wydziale Architektury, Katedrze Urbanistyki i Planowania Regionalnego. Otrzymała tytuł doktora inżyniera architekta za rozprawę obronioną z wyróżnieniem (Rozwój przestrzenny małych miast województwa pomorskiego w kontekście procesu metropolizacji). (MoncoPL)
„Żeby mieć naprawdę wartościowe wyniki, potrzebujemy wokół siebie osób, które z taką samą pasją podchodzą do zadań" – mówi doktor inżynier Agnieszka Piegat, ambasadorka kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doktor inżynier	M. doktorzy/ doktorowie inżynierzy/ inżynierowie
D. doktora inżyniera	D. doktorów inżynierów
C. doktorowi inżynierowi	C. doktorom inżynierom
B. doktora inżyniera	B. doktorów inżynierów
N. doktorem inżynierem	N. doktorami inżynierami
Ms. doktorze inżynierze	Ms. doktorach inżynierach
Szanowny Panie Doktorze Inżynierze!	Szanowni Panowie Doktorzy/ Doktorowie Inżynierzy/ Inżynierowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. doktor inżynier	M. doktor inżynier
D. doktor inżynier	D. doktor inżynier
C. doktor inżynier	C. doktor inżynier
B. doktor inżynier	B. doktor inżynier

N. doktor inżynier	N. doktor inżynier
Ms. doktor inżynier	Ms. doktor inżynier
Szanowna Pani Doktor Inżynier!	Szanowne Panie Doktor Inżynier!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktorka inżynierka	M. doktorki inżynierki
D. doktorki inżynierki	D. doktorek inżynierek
C. doktorce inżynierce	C. doktorkom inżynierkom
B. doktorkę inżynierkę	B. doktorki inżynierki
N. doktorką inżynierką	N. doktorkami inżynierkami
Ms. doktorce inżynierce	Ms. doktorkach inżynierkach
Szanowna Pani *Doktorko *Inżynierko!	Szanowne Panie *Doktorki *Inżynierki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktora inżyniera	M. doktory inżyniery
D. doktory inżyniery	D. doktor inżynier
C. doktorze inżynierze	C. doktorom inżynierom
B. doktorę inżynierę	B. doktory inżyniery
N. doktorą inżynierą	N. doktorami inżynierami
Ms. doktorze inżynierze	Ms. doktorach inżynierach
Szanowna Pani *Doktoro *Inżyniero!	Szanowne Panie *Doktory *Inżyniery!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *doktor inżynier* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet i jest standardem w komunikacji oficjalnej.
2. W praktyce językowej wobec kobiet powszechnie stosuje się formę *pani doktor inżynier,* bez tworzenia feminatywów.
3. Feminatyw *doktorka inżynierka* jest zgodny z systemem języka polskiego, jednak jego użycie jest ograniczone i ma charakter środowiskowy.
4. Konstrukcje typu *doktora inżyniera* mają charakter marginalny i eksperymentalny, nie są utrwalone w uzusie.
5. Formy adresatywne typu *Pani Doktorko Inżynierko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje rzadkie i stylistycznie nacechowane.

DOKTORANT

Ang. Doctoral/ Ph.D. student
Status: uczestnik kształcenia w szkole doktorskiej przygotowujący rozprawę doktorską
Skrót: dok.

Bardzo dobrze pamiętam, jak Sylwia osiemnaście lat temu dołączyła do naszego zespołu. Było to przecież tak niedawno. Ona przełamywała bariery, była pierwszym nauczycielem akademickim-kobietą zatrudnioną w naszej „męskiej" Katedrze, była moim pierwszym doktorantem-kobietą. (PismoPG)
Libera telefonował, że jego doktorantka zgłosi się do mnie, by zrobić indeks papierów Maryjki. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doktorant	M. doktoranci
D. doktoranta	D. doktorantów
C. doktorantowi	C. doktorantom
B. doktoranta	B. doktorantów
N. doktorantem	N. doktorantami
Ms. doktorancie	Ms. doktorantach
Szanowny Panie (Doktorancie)! Szanowny Panie Magistrze!	Szanowni Panowie (Doktoranci)! Szanowni Panowie Magistrzy/ Magistrowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. doktorant	M. doktorant
D. doktorant	D. doktorant
C. doktorant	C. doktorant
B. doktorant	B. doktorant
N. doktorant	N. doktorant
Ms. doktorant	Ms. doktorant
Szanowna Pani (Doktorant)! Szanowna Pani Magister!	Szanowne Panie (Doktorant)! Szanowne Panie Magister!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doktorantka	M. doktorantki
D. doktorantki	D. doktorantek
C. doktorantce	C. doktorantkom
B. doktorantkę	B. doktorantki
N. doktorantką	N. doktorantkami
Ms. doktorantce	Ms. doktorantkach
Szanowna Pani *Doktorantko! Szanowna Pani *Magistro!	Szanowne Panie *Doktorantki! Szanowne Panie *Magistry!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *doktorant* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *doktorantka* jest w pełni zgodny z systemem języka polskiego i powszechnie stosowany w uzusie.
3. W komunikacji akademickiej równolegle funkcjonuje forma tytularna *pani magister*, często używana wobec doktorantów.
4. W praktyce językowej obserwuje się współwystępowanie nazw statusu (*doktorant*) i tytułów zawodowych (*magister*), co odzwierciedla etap kariery akademickiej.
5. Formy adresatywne typu *Pani Doktorantko!*, *Pani Magistro!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie jest ograniczone i zależne od kontekstu.

DOKUMENTALISTA

Ang. Documentalist
Stanowisko: osoba zajmująca się gromadzeniem, opracowywaniem i analizą dokumentacji lub materiałów źródłowych
Skrót: dokum.

Muzealne archiwum mieści się dzisiaj w tych samych pomieszczeniach, co niemieckie. Maria Giergielewicz, starszy dokumentalista, pracuje tu od 29 lat, a od kilku marzy o nowym komputerze, z większą pojemnością. (NKJP)
Reportażu uczyć będzie Ewa Ewart, wybitna dokumentalistka związana przez lata z BBC, sztuki wywiadu – Magdalena Rigamonti, dziennikarka prasowa i radiowa, laureatka wielu dziennikarskich nagród, z kolei dziennikarstwa śledczego – Andrzej Andrysiak, wydawca „Gazety Radomszczańskiej". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. dokumentalista	M. dokumentaliści
D. dokumentalisty	D. dokumentalistów
C. dokumentaliście	C. dokumentalistom
B. dokumentalistę	B. dokumentalistów
N. dokumentalistą	N. dokumentalistami
Ms. dokumentaliście	Ms. dokumentalistach
Szanowny Panie (Dokumentalisto)!	Szanowni Panowie (Dokumentaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. dokumentalista	M. dokumentaliści
D. dokumentalisty	D. dokumentalistów
C. dokumentaliście	C. dokumentalistom
B. dokumentalistę	B. dokumentalistów
N. dokumentalistą	N. dokumentalistami
Ms. dokumentaliście	Ms. dokumentalistach
Szanowna Pani *Dokumentalisto!	Szanowne Panie *Dokumentaliści!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. dokumentalistka	M. dokumentalistki
D. dokumentalistki	D. dokumentalistek
C. dokumentalistce	C. dokumentalistkom
B. dokumentalistkę	B. dokumentalistki
N. dokumentalistką	N. dokumentalistkami
Ms. dokumentalistce	Ms. dokumentalistkach
Szanowna Pani (Dokumentalistko)!	Szanowne Panie (Dokumentalistki)!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *dokumentalista* należy do typu zakończonego na *-a*, który ma jeden wspólny paradygmat fleksyjny dla obu płci. W związku z tym forma *dokumentalista* może odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet bez zmiany formy.

2. Feminatyw *dokumentalistka* jest w pełni zgodny z systemem języka polskiego i powszechnie używany w praktyce komunikacyjnej.
3. W liczbie mnogiej w odniesieniu do kobiet częściej stosuje się formę *dokumentalistki*, choć możliwe są także użycia generyczne (*dokumentaliści*).
4. W modelu generycznym możliwa jest żeńska forma adresatywna *Szanowna Pani Dokumentalisto!*, jednak ze względu na utrwalenie feminatywu *dokumentalistka* konstrukcja ta brzmi oficjalnie i występuje rzadko. W modelu feminatywnym stosuje się adresatywy: *Szanowna Pani Dokumentalistko!*, w liczbie mnogiej: *Szanowne Panie Dokumentalistki!*. Są one poprawne gramatycznie i odpowiadają powszechnie używanej żeńskiej nazwie zawodu. W codziennej korespondencji naturalne pozostają również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

DORADCA

Ang. Advisor
Stanowisko: osoba udzielająca porad i wsparcia w określonej dziedzinie
Skrót: dor.

Może się pojawić pokusa, by wykorzystać informacje do celów niezwiązanych z walką z oszustwami – przestrzega Irena Ożóg, doradca podatkowy i była wiceminister finansów. (MoncoPL)
Wydarzenie otworzyła doradczyni z Młodzieżowego Centrum Kariery OHP, która przywitała uczestników i wyjaśniła ideę giełdy. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. doradca	M. doradcy
D. doradcy	D. doradców
C. doradcy	C. doradcom
B. doradcę	B. doradców
N. doradcą	N. doradcami
Ms. doradcy	Ms. doradcach
Szanowny Panie (Doradco)!	Szanowni Panowie (Doradcy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. doradca	M. doradcy
D. doradcy	D. doradców

C. doradcy	C. doradcom
B. doradcę	B. doradców
N. doradcą	N. doradcami
Ms. doradcy	Ms. doradcach
Szanowna Pani (Doradco)!	Szanowne Panie (Doradcy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. doradczyni	M. doradczynie
D. doradczyni	D. doradczyń
C. doradczyni	C. doradczyniom
B. doradczynię	B. doradczynie
N. doradczynią	N. doradczyniami
Ms. doradczyni	Ms. doradczyniach
Szanowna Pani (Doradczyni)!	Szanowne Panie (Doradczynie)!

Uwagi

1. Forma *doradca* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do kobiet i mężczyzn.
2. Feminatyw *doradczyni* jest zgodny z systemem języka polskiego i stosunkowo dobrze utrwalony w uzusie, zwłaszcza w języku urzędowym i medialnym.
3. Model słowotwórczy z przyrostkiem *-yni* (*doradca – doradczyni*) jest charakterystyczny dla części nazw osobowych i współistnieje z innymi formantami.
4. Formy adresatywne typu *Pani Doradczyni!* są akceptowane i coraz częściej spotykane, choć w stylu oficjalnym nadal możliwa jest forma *Pani Doradco!*.

DYREKTOR

Ang. Director
Stanowisko: osoba kierująca instytucją, jednostką organizacyjną lub przedsiębiorstwem
Skrót: dyr.

Przed spotkaniem z łódzkim kuratorem oświaty rozmawiałem z panią dyrektor naszej delegatury i pytałem co mam zrobić z tym problemem. Pani dyrektor wstępnie dała nam zielone światło na utworzenie tam podstawówki. (MoncoPL)
Pani Maria jest dyrektorką jednego z sanatoriów od ośmiu lat. Chętnie opowie o kuracjuszach, ale anonimowo. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. dyrektor	M. dyrektorzy/ dyrektorowie
D. dyrektora	D. dyrektorów
C. dyrektorowi	C. dyrektorom
B. dyrektora	B. dyrektorów
N. dyrektorem	N. dyrektorami
Ms. dyrektorze	Ms. dyrektorach
Szanowny Panie Dyrektorze!	Szanowni Panowie Dyrektorzy/ Dyrektorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. dyrektor	M. dyrektor
D. dyrektor	D. dyrektor
C. dyrektor	C. dyrektor
B. dyrektor	B. dyrektor
N. dyrektor	N. dyrektor
Ms. dyrektor	Ms. dyrektor
Szanowna Pani Dyrektor!	Szanowne Panie Dyrektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. dyrektorka	M. dyrektorki
D. dyrektorki	D. dyrektorek
C. dyrektorce	C. dyrektorkom
B. dyrektorkę	B. dyrektorki
N. dyrektorką	N. dyrektorkami
Ms. dyrektorce	Ms. dyrektorkach
Szanowna Pani *Dyrektorko!	Szanowne Panie *Dyrektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *dyrektor* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. W liczbie mnogiej współwystępują warianty *dyrektorowie* i *dyrektorzy*, przy czym pierwszy ma charakter bardziej oficjalny.

3. Feminatyw *dyrektorka* jest zgodny z systemem słowotwórczym języka polskiego i coraz częściej pojawia się w uzusie, zwłaszcza w języku publicznym i medialnym.
4. W praktyce komunikacyjnej nadal bardzo częsta jest forma *pani dyrektor*, niezależnie od stosowania feminatywu.
5. Formy adresatywne typu *Pani Dyrektorko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone i zależy od kontekstu.

DYREKTOR-NACZELNY REDAKTOR

Ang. Editor-in-Chief
Stanowisko: osoba kierująca instytucją lub jednostką organizacyjną, pełniąca jednocześnie funkcję redaktora naczelnego
Skrót: dyr. nacz. red.

Paulina Stolarek-Marat – Dyrektorka-Redaktorka Naczelna. (JedynkaPR)
Agnieszka Szydłowska – Dyrektorka-Redaktorka Naczelna. (TrójkaPR)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. dyrektor-naczelny redaktor	M. dyrektorzy/ dyrektorowie-naczelni redaktorzy
D. dyrektora-naczelnego redaktora	D. dyrektorów-naczelnych redaktorów
C. dyrektorowi-naczelnemu redaktorowi	C. dyrektorom-naczelnym redaktorom
B. dyrektora-naczelnego redaktora	B. dyrektorów-naczelnych redaktorów
N. dyrektorem-naczelnym redaktorem	N. dyrektorami-naczelnymi redaktorami
Ms. dyrektorze-naczelnym redaktorze	Ms. dyrektorach-naczelnych redaktorach
Szanowny Panie Dyrektorze (Naczelny Redaktorze)!	Szanowni Panowie Dyrektorzy/ Dyrektorowie (Naczelni Redaktorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. dyrektor-naczelna redaktor	M. dyrektor-naczelne redaktor
D. dyrektor-naczelnej redaktor	D. dyrektor-naczelnych redaktor
C. dyrektor-naczelnej redaktor	C. dyrektor-naczelnym redaktor
B. dyrektor-naczelną redaktor	B. dyrektor-naczelne redaktor
N. dyrektor-naczelną redaktor	N. dyrektor-naczelnymi redaktor

Ms. dyrektor-naczelnej redaktor	Ms. dyrektor-naczelnych redaktor
Szanowna Pani Dyrektor (Naczelna Redaktor)!	Szanowne Panie Dyrektor (Naczelne Redaktor)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. dyrektorka-naczelna redaktorka	M. dyrektorki-naczelne redaktorki
D. dyrektorki-naczelnej redaktorki	D. dyrektorek-naczelnych redaktorek
C. dyrektorce-naczelnej redaktorce	C. dyrektorkom-naczelnym redaktorkom
B. dyrektorkę-naczelną redaktorkę	B. dyrektorki-naczelne redaktorki
N. dyrektorką-naczelną redaktorką	N. dyrektorkami-naczelnymi redaktorkami
Ms. dyrektorce-naczelnej redaktorce	Ms. dyrektorkach-naczelnych redaktorkach
Szanowna Pani *Dyrektorko (Naczelna Redaktorko)!	Szanowne Panie *Dyrektorki (Naczelne Redaktorki)!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja *dyrektor-naczelny redaktor* ma charakter złożony i wymaga zgodności fleksyjnej obu członów.
2. W użyciu generycznym możliwe jest stosowanie formy *dyrektor-naczelny redaktor* wobec kobiet, co jest zgodne z praktyką oficjalną.
3. W wariantach żeńskich obserwuje się dwa modele: *dyrektor-naczelna redaktor*, w której człony *dyrektor* i *redaktor* pozostają nieodmienne, oraz *dyrektorka-naczelna redaktorka*, w której zgodnie z paradygmatem żeńskim odmieniają się wszystkie człony.
4. Feminatywy w obu członach (*dyrektorka*, *redaktorka*) są systemowo poprawne i coraz częściej używane, zwłaszcza w języku medialnym.
5. W komunikacji oficjalnej nadal dominuje forma *pani dyrektor* (*naczelny redaktor*).
6. Formy adresatywne typu *Pani Dyrektorko!*, *Pani Redaktorko!* pozostają ograniczone w uzusie oficjalnym.

DZIEKAN

Ang. Dean
Funkcja: osoba kierująca wydziałem uczelni wyższej
Skrót: dziek.

To pani dziekan Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej. (NKJP)
Była profesorką oraz dziekanką wydziału matematyczno-przyrodniczego na Uniwersytecie w Sarajewie, więc można ją uznać również za „kobietę z wyższych sfer". (WSJP)
Dziekana Wydziału Anglistyki, prof. UAM dr hab. Joanna Pawelczyk. (AMU)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. dziekan	M. dziekani
D. dziekana	D. dziekanów
C. dziekanowi	C. dziekanom
B. dziekana	B. dziekanów
N. dziekanem	N. dziekanami
Ms. dziekanie	Ms. dziekanach
Szanowny Panie Dziekanie!	Szanowni Panowie Dziekani!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. dziekan	M. dziekan
D. dziekan	D. dziekan
C. dziekan	C. dziekan
B. dziekan	B. dziekan
N. dziekan	N. dziekan
Ms. dziekan	Ms. dziekan
Szanowna Pani Dziekan!	Szanowne Panie Dziekan!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. dziekanka	M. dziekanki
D. dziekanki	D. dziekanek
C. dziekance	C. dziekankom
B. dziekankę	B. dziekanki

N. dziekanką	N. dziekankami
Ms. dziekance	Ms. dziekankach
Szanowna Pani *Dziekanko!	Szanowne Panie *Dziekanki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. dziekana	M. dziekany
D. dziekany	D. dziekan
C. dziekanie	C. dziekanom
B. dziekanę	B. dziekany
N. dziekaną	N. dziekanami
Ms. dziekanie	Ms. dziekanach
Szanowna Pani *Dziekano!	Szanowne Panie *Dziekany!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *dziekan* funkcjonuje jako nazwa generyczna i nieodmienna w odniesieniu do kobiet.
2. W systemie słowotwórczym konkurują tu modele *-ka* (*dziekanka*) oraz alternatywne formacje analogiczne (*dziekana*), z których tylko pierwszy uzyskał szerszą akceptację.
3. Feminatyw *dziekanka* jest zgodny z systemem języka polskiego, jednak jego użycie bywa ograniczone stylistycznie (częściej w języku nieoficjalnym).
4. Formy typu *dziekana* mają charakter eksperymentalny i nie są utrwalone w praktyce językowej.
5. W oficjalnym uzusie dominuje forma adresatywna *Pani Dziekan!*, niezależnie od stosowania feminatywów. Formy adresatywne typu *Pani Dziekanko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie jest ograniczone.

EKSPERT

Ang. Expert

Funkcja: osoba posiadająca wysokie kompetencje i specjalistyczną wiedzę w określonej dziedzinie

Skrót: brak

Pani Ekspert ds. kredytów rozwiąże każdy wasz problem związany z tą branżą. (MoncoPL)

Chociaż do sieci trafił jedynie krótki fragment rozmowy prezydentów, ekspertka sądowa w wywiadzie dla „Daily Maila" ujawnia, co rzekomo w niej padło. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. ekspert	M. eksperci
D. eksperta	D. ekspertów
C. ekspertowi	C. ekspertom
B. eksperta	B. ekspertów
N. ekspertem	N. ekspertami
Ms. ekspercie	Ms. ekspertach
Szanowny Panie Ekspercie!	Szanowni Panowie Eksperci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. ekspert	M. ekspert
D. ekspert	D. ekspert
C. ekspert	C. ekspert
B. ekspert	B. ekspert
N. ekspert	N. ekspert
Ms. ekspert	Ms. ekspert
Szanowna Pani Ekspert!	Szanowne Panie Ekspert!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. ekspertka	M. ekspertki
D. ekspertki	D. ekspertek
C. ekspertce	C. ekspertkom
B. ekspertkę	B. ekspertki
N. ekspertką	N. ekspertkami
Ms. ekspertce	Ms. ekspertkach
Szanowna Pani *Ekspertko!	Szanowne Panie *Ekspertki!

* formy systemowo poprawne; w tym przypadku relatywnie dobrze utrwalone w uzusie, choć nadal zależne od kontekstu komunikacyjnego i preferencji użytkowniczek języka

Uwagi

1. Forma *ekspert* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci i jest szeroko stosowana w komunikacji oficjalnej. W odniesieniu do kobiet używa się także formy *ekspert* w formie nieodmiennej.
2. Feminatyw *ekspertka* jest w pełni zgodny z systemem języka polskiego i dobrze utrwalony w uzusie.
3. W praktyce językowej obie formy (*pani ekspert* i *ekspertka*) funkcjonują równolegle.
4. W przeciwieństwie do wielu nazw stanowisk, formy adresatywne typu *Ekspertko!* nie są silnie nacechowane stylistycznie i są akceptowane w komunikacji.

ELEKTROMONTER

Ang. Electrical Fitter
Zawód: pracownik zajmujący się montażem, konserwacją i naprawą instalacji oraz urządzeń elektrycznych
Skrót: elmon.

Z wykształcenia jestem elektroenergetykiem, a pracowałam jako elektromonter przy silnikach – zaczyna prawie 70-letnia bezdomna. (MoncoPL)
Nabór na stanowisko: Elektromontera/ Elektromonterki. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. elektromonter	M. elektromonterzy
D. elektromontera	D. elektromonterów
C. elektromonterowi	C. elektromonterom
B. elektromontera	B. elektromonterów
N. elektromonterem	N. elektromonterami
Ms. elektromonterze	Ms. elektromonterach
Szanowny Panie (Elektromonterze)!	Szanowni Panowie (Elektromonterzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. elektromonter	M. elektromonter
D. elektromonter	D. elektromonter
C. elektromonter	C. elektromonter
B. elektromonter	B. elektromonter

N. elektromonter	N. elektromonter
Ms. elektromonter	Ms. elektromonter
Szanowna Pani (Elektromonter)!	Szanowne Panie (Elektromonter)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. elektromonterka	M. elektromonterki
D. elektromonterki	D. elektromonterek
C. elektromonterce	C. elektromonterkom
B. elektromonterkę	B. elektromonterki
N. elektromonterką	N. elektromonterkami
Ms. elektromonterce	Ms. elektromonterkach
Szanowna Pani *Elektromonterko!	Szanowne Panie *Elektromonterki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *elektromonter* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci. Możliwe jest użycie formy *elektromonter* jako nieodmiennej w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *elektromonterka* jest regularnie utworzony za pomocą przyrostka *-ka* i zgodny z systemem języka polskiego.
3. W praktyce komunikacyjnej formy żeńskie w zawodach technicznych są rzadziej używane, choć ich obecność stopniowo wzrasta.
4. W stylu oficjalnym nadal częsta jest forma *pani elektromonter*, jednak *elektromonterka* nie budzi zastrzeżeń systemowych.
5. Formy adresatywne typu *Pani Elektromonterko!* są poprawne, lecz ich użycie pozostaje ograniczone.

ELEKTRYK

Ang. Electrician
Zawód: pracownik zajmujący się instalacją, konserwacją i naprawą urządzeń oraz instalacji elektrycznych
Skrót: elektr.

Pani elektryk kobieta żadnej pracy się nie boi. (Elektryka)
Kawy odmówiłam, ale skusiłam się na sernik. On jadł tort bezowy i zabawiał mnie anegdotami o swojej pracy. Błyskawicznie zrodziło się między nami porozumienie i coś, co jako elektryczka nazwałabym napięciem lub przeskakującą iskrą. (PolkiPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. elektryk	M. elektrycy
D. elektryka	D. elektryków
C. elektrykowi	C. elektrykom
B. elektryka	B. elektryków
N. elektrykiem	N. elektrykami
Ms. elektryku	Ms. elektrykach
Szanowny Panie (Elektryku)!	Szanowni Panowie (Elektrycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. elektryk	M. elektryk
D. elektryk	D. elektryk
C. elektryk	C. elektryk
B. elektryk	B. elektryk
N. elektryk	N. elektryk
Ms. elektryk	Ms. elektryk
Szanowna Pani (Elektryk)!	Szanowne Panie (Elektryk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. elektryczka	M. elektryczki
D. elektryczki	D. elektryczek
C. elektryczce	C. elektryczkom
B. elektryczkę	B. elektryczki
N. elektryczką	N. elektryczkami
Ms. elektryczce	Ms. elektryczkach
Szanowna Pani *Elektryczko!	Szanowne Panie *Elektryczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *elektryk* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci. Możliwa jest forma żeńska *elektryk*, która w użyciu pozostaje nieodmienna.
2. Feminatyw *elektryczka* jest poprawny systemowo, jednak w praktyce językowej bywa rzadziej używany niż formy generyczne.

3. W zawodach technicznych nadal dominuje model generyczny, choć obserwuje się stopniowy wzrost użycia feminatywów.
4. Formy adresatywne typu *Pani Elektryczko!* są poprawne, lecz ich użycie jest ograniczone.

FILOLOG

Ang. Philologist
Zawód: specjalista w zakresie języka, literatury i kultury danego obszaru językowego
Skrót: fil.

Mało kto wiedział, że z wykształcenia była filologiem klasycznym i pracowała nad przekładem Owidiusza, co Ted odkrył zupełnie przypadkowo, jak przypadkowo odkrywał wiele innych, na ogół zaskakujących szczegółów z jej wymykającego się wszelkiej kontroli życia. (NKJP)
W moim województwie wojewodą jest pani filolog, a jej zastępcą koleżanka z roku (…). (MoncoPL)
Warsztaty poprowadzi Fundacja „5Medium" – Agnieszka Jarmuł, filolożka, animatorka, redaktor internetowy oraz Anna Welik – koordynatorka projektów edukacyjnych takich jak: „Za! –loguj się", „Miasto z (po)mysłami". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. filolog	M. filolodzy/ filologowie
D. filologa	D. filologów
C. filologowi	C. filologom
B. filologa	B. filologów
N. filologiem	N. filologami
Ms. filologu	Ms. filologach
Szanowny Panie (Filologu)!	Szanowni Panowie (Filolodzy/ Filologowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. filolog	M. filolog
D. filolog	D. filolog
C. filolog	C. filolog
B. filolog	B. filolog

N. filolog	N. filolog
Ms. filolog	Ms. filolog
Szanowna Pani (Filolog)!	Szanowne Panie (Filolog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. filolożka	M. filolożki
D. filolożki	D. filolożek
C. filolożce	C. filolożkom
B. filolożkę	B. filolożki
N. filolożką	N. filolożkami
Ms. filolożce	Ms. filolożkach
Szanowna Pani *Filolożko!	Szanowne Panie *Filolożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *filolog* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. W liczbie mnogiej współwystępują warianty *filolodzy* i *filologowie*, przy czym pierwszy jest częstszy w uzusie.
3. Feminatyw *filolożka* jest zgodny z systemem języka polskiego i coraz częściej używany, zwłaszcza w środowisku akademickim.
4. W praktyce komunikacyjnej funkcjonuje równolegle nieodmienna konstrukcja *pani filolog*.
5. Formy adresatywne typu *Pani Filolożko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie zależy od kontekstu stylistycznego.

FIZYK

Ang. Physicist
Zawód: specjalista w zakresie fizyki, zajmujący się badaniem zjawisk przyrody i praw rządzących materią oraz energią; nauczyciel fizyki
Skrót: fiz.

Rywalami Steinmeiera w niedzielnych wyborach są: Gerhard Trabert, lekarz medycyny i kandydat z ramienia Lewicy; fizyk Stefanie Gebauer, kandydatka konserwatywnych Wolnych Wyborców (…). (MoncoPL)
Jako pierwsza pojawiła się na scenie Olga Malinkiewicz, genialna polska fizyczka, która jako pierwsza na świecie stworzyła cienkie i elastyczne ogniwo fotowoltaiczne na bazie perowskitów. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. fizyk	M. fizycy
D. fizyka	D. fizyków
C. fizykowi	C. fizykom
B. fizyka	B. fizyków
N. fizykiem	N. fizykami
Ms. fizyku	Ms. fizykach
Szanowny Panie (Fizyku)!	Szanowni Panowie (Fizycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. fizyk	M. fizyk
D. fizyk	D. fizyk
C. fizyk	C. fizyk
B. fizyk	B. fizyk
N. fizyk	N. fizyk
Ms. fizyk	Ms. fizyk
Szanowna Pani (Fizyk)!	Szanowne Panie (Fizyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. fizyczka	M. fizyczki
D. fizyczki	D. fizyczek
C. fizyczce	C. fizyczkom
B. fizyczkę	B. fizyczki
N. fizyczką	N. fizyczkami
Ms. fizyczce	Ms. fizyczkach
Szanowna Pani *Fizyczko!	Szanowne Panie *Fizyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *fizyk* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. Feminatyw *fizyczka* jest zgodny z systemem języka polskiego, jednak w praktyce używany rzadziej niż forma generyczna.

3. Model słowotwórczy *fizyk – fizyczka* jest regularny i produktywny (por. *elektryk – elektryczka*).
4. W środowisku naukowym często stosuje się nieodmienną formę *pani fizyk*, choć forma *fizyczka* stopniowo zyskuje obecność.
5. Formy adresatywne typu *Pani Fizyczko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone stylistycznie.

GEOGRAF

Ang. Geographer
Zawód: specjalista w zakresie geografii, zajmujący się badaniem środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego Ziemi; nauczyciel geografii
Skrót: geogr.

Z kolei wypowiedź pani geograf zdaje się traktować Szkocję jako region czy dzielnicę państwa w miarę unitarnego. (MoncoPL)
Geografka Carmen de Jong ostrzega, że w przypadku wystąpienia nietypowych warunków pogodowych – ulewnych deszczy lub nagłych ciepłych wiatrów i następującego po nich topnienia śniegu – bezpieczeństwo sportowców i publiczności może być zagrożone. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. geograf	M. geografowie
D. geografa	D. geografów
C. geografowi	C. geografom
B. geografa	B. geografów
N. geografem	N. geografami
Ms. geografie	Ms. geografach
Szanowny Panie (Geografie)!	Szanowni Panowie (Geografowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. geograf	M. geograf
D. geograf	D. geograf
C. geograf	C. geograf
B. geograf	B. geograf
N. geograf	N. geograf

Ms. geograf	Ms. geograf
Szanowna Pani (Geograf)!	Szanowne Panie (Geograf)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. geografka	M. geografki
D. geografki	D. geografek
C. geografce	C. geografkom
B. geografkę	B. geografki
N. geografką	N. geografkami
Ms. geografce	Ms. geografkach
Szanowna Pani *Geografko!	Szanowne Panie *Geografki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *geograf* pełni funkcję nazwy generycznej. W odniesieniu do kobiet bywa również stosowana nieodmienna forma *pani geograf*, zwłaszcza w kontekstach oficjalnych i naukowych.
2. Feminatyw *geografka* jest w pełni poprawny i dobrze utrwalony w uzusie, szczególnie w języku potocznym i akademickim.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.
4. Adresatyw *Pani Geografko!* jest systemowo poprawny, lecz w praktyce rzadko używany w sytuacjach oficjalnych.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Ang. Senior Specialist
Stanowisko: osoba zajmująca wysokie, eksperckie stanowisko w danej dziedzinie, odpowiedzialna za koordynację i nadzór merytoryczny
Skrót: gł. spec.

Decyzją Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 lutego 2012 r. pani Anna Stępień, główny specjalista ds. obywatelskich i obronnych, pełnomocnik ochrony informacji niejawnych Starostwa Powiatowego w Nisku otrzymała odznaczenie za zasługi dla obronności kraju. (MoncoPL)

Na temat innowacyjnych kombinezonów głos zabierają Chris Trigg – kierownik ds. skafandrów i wyposażenia załogi ze SpaceX – oraz Maria Sundeen – główna specjalistka ds. skafandrów kosmicznych. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. główny specjalista	M. główni specjaliści
D. głównego specjalisty	D. głównych specjalistów
C. głównemu specjaliście	C. głównym specjalistom
B. głównego specjalistę	B. głównych specjalistów
N. głównym specjalistą	N. głównymi specjalistami
Ms. głównym specjaliście	Ms. głównych specjalistach
Szanowny Panie (Główny Specjalisto)!	Szanowni Panowie (Główni Specjaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. główny specjalista	M. główni specjaliści
D. głównego specjalisty	D. głównych specjalistów
C. głównemu specjaliście	C. głównym specjalistom
B. głównego specjalistę	B. głównych specjalistów
N. głównym specjalistą	N. głównymi specjalistami
Ms. głównym specjaliście	Ms. głównych specjalistach
Szanowna Pani (Główny Specjalisto)!	Szanowne Panie (Główni Specjaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. główna specjalistka	M. główne specjalistki
D. głównej specjalistki	D. głównych specjalistek
C. głównej specjalistce	C. głównym specjalistkom
B. główną specjalistkę	B. główne specjalistki
N. główną specjalistką	N. głównymi specjalistkami
Ms. głównej specjalistce	Ms. głównych specjalistkach
Szanowna Pani *Główna Specjalistko!	Szanowne Panie *Główne Specjalistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *specjalista* (zakończony na *-a*) posiada wspólny paradygmat fleksyjny dla obu płci, dlatego forma generyczna odnosi się także do kobiet.
2. Feminatyw *główna specjalistka* jest regularny i zgodny z systemem języka polskiego.

3. W praktyce komunikacyjnej często używana jest forma *pani główny specjalista*, choć wariant *główna specjalistka* zyskuje na popularności.
4. W liczbie mnogiej w odniesieniu do kobiet możliwe są zarówno formy feminatywne (*główne specjalistki*), jak i generyczne (*główni specjaliści*).
5. Formy adresatywne typu *Pani Główna Specjalistko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone stylistycznie.

GŁÓWNY SPECJALISTA KOORDYNATOR

Ang. Senior Coordinating Specialist
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję ekspercką, odpowiedzialna za nadzór merytoryczny oraz koordynację działań w określonym obszarze
Skrót: gł. spec. koord.

Anna Małgorzata Włodarczyk – Główny Specjalista Koordynator Zespołu ds. Parku Kulturowego Stare Miasto, Urząd Miasta Krakowa. (MoncoPL)
Pracuj.pl. Główny Specjalista/ Główna Specjalistka – Koordynator/ Koordynatorka (Biuro Bezpieczeństwa, Cyberbezpieczeństwo IT/OT). (PracujPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. główny specjalista koordynator	M. główni specjaliści koordynatorzy
D. głównego specjalisty koordynatora	D. głównych specjalistów koordynatorów
C. głównemu specjaliście koordynatorowi	C. głównym specjalistom koordynatorom
B. głównego specjalistę koordynatora	B. głównych specjalistów koordynatorów
N. głównym specjalistą koordynatorem	N. głównymi specjalistami koordynatorami
Ms. głównym specjaliście koordynatorze	Ms. głównych specjalistach koordynatorach
Szanowny Panie (Główny Specjalisto Koordynatorze)!	Szanowni Panowie (Główni Specjaliści Koordynatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. główny specjalista koordynator	M. główni specjaliści koordynatorzy
D. głównego specjalisty koordynatora	D. głównych specjalistów koordynatorów
C. głównemu specjaliście koordynatorowi	C. głównym specjalistom koordynatorom
B. głównego specjalistę koordynatora	B. głównych specjalistów koordynatorów
N. głównym specjalistą koordynatorem	N. głównymi specjalistami koordynatorami
Ms. głównym specjaliście koordynatorze	Ms. głównych specjalistach koordynatorach
Szanowna Pani (Główny Specjalisto Koordynatorze)!	Szanowne Panie (Główni Specjaliści Koordynatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. główna specjalistka koordynatorka	M. główne specjalistki koordynatorki
D. głównej specjalistki koordynatorki	D. głównych specjalistek koordynatorek
C. głównej specjalistce koordynatorce	C. głównym specjalistkom koordynatorkom
B. główną specjalistkę koordynatorkę	B. główne specjalistki koordynatorki
N. główną specjalistką koordynatorką	N. głównymi specjalistkami koordynatorkami
Ms. głównej specjalistce koordynatorce	Ms. głównych specjalistkach koordynatorkach
Szanowna Pani *Główna Specjalistko Koordynatorko!	Szanowne Panie *Główne Specjalistki Koordynatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja ma charakter złożony (dwuczłonowy) – oba człony podlegają odmianie.
2. Feminatywy (*specjalistka*, *koordynatorka*) są dobrze utrwalone w uzusie, lecz ich wołacz ma ograniczone zastosowanie.

3. W praktyce instytucjonalnej często stosuje się redukcję tytułu w adresowaniu (np. tylko *koordynator* lub forma neutralna).
4. W komunikacji oficjalnej adresowanie upraszcza się do form neutralnych: *Szanowna Pani!*, ewentualnie *Pani Koordynator!*.

GRAFIK KOMPUTEROWY

Ang. Graphic Designer
Stanowisko: specjalista zajmujący się projektowaniem grafiki cyfrowej, w tym materiałów wizualnych, interfejsów i identyfikacji wizualnej
Skrót: graf. komp.

Miała dwoje małych dzieci i pracowała w domu jako grafik komputerowy. (MoncoPL)
Z wykształcenia graficzka komputerowa, pracuje także, ucząc obsługi mediów społecznościowych. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. grafik komputerowy	M. graficy komputerowi
D. grafika komputerowego	D. grafików komputerowych
C. grafikowi komputerowemu	C. grafikom komputerowym
B. grafika komputerowego	B. grafików komputerowych
N. grafikiem komputerowym	N. grafikami komputerowymi
Ms. grafiku komputerowym	Ms. grafikach komputerowych
Szanowny Panie (Grafiku)!	Szanowni Panowie (Graficy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. grafik komputerowa	M. grafik komputerowe
D. grafik komputerowej	D. grafik komputerowych
C. grafik komputerowej	C. grafik komputerowym
B. grafik komputerową	B. grafik komputerowe
N. grafik komputerową	N. grafik komputerowymi
Ms. grafik komputerowej	Ms. grafik komputerowych
Szanowna Pani (Grafik)!	Szanowne Panie (Grafik)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. graficzka komputerowa	M. graficzki komputerowe
D. graficzki komputerowej	D. graficzek komputerowych
C. graficzce komputerowej	C. graficzkom komputerowym
B. graficzkę komputerową	B. graficzki komputerowe
N. graficzką komputerową	N. graficzkami komputerowymi
Ms. graficzce komputerowej	Ms. graficzkach komputerowych
Szanowna Pani *Graficzko!	Szanowne Panie *Graficzki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *grafik komputerowy* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. Feminatyw *graficzka komputerowa* jest w pełni zgodny z systemem języka polskiego i coraz częściej stosowany.
3. Model słowotwórczy z *-ka* (*grafik – graficzka*) jest regularny i produktywny.
4. W praktyce komunikacyjnej możliwa jest nieodmienna forma *pani grafik komputerowa*, zwłaszcza w stylu oficjalnym.
5. Formy adresatywne typu *Pani Graficzko Komputerowa!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone stylistycznie.

HYDRAULIK

Ang. Plumber

Zawód: pracownik zajmujący się montażem, konserwacją i naprawą instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz grzewczych

Skrót: hydr.

Dopiero interwencja wezwanej do nieczynnego pieca pani hydraulik Alice (Agata Kulesza) ustawi sprawy we właściwym miejscu. (MoncoPL)

Carly Gayle jest hydrauliczką. Co dzień słyszy upokarzające komentarze. 30-letnia Carly Gayle z Crewe w Anglii od 15. roku życia pracuje jako hydrauliczka. Choć prowadzi własną firmę i zarabia krocie, na co dzień toczy walkę z uprzedzeniami, że do wykonywania pewnych zawodów kobiety się po prostu nie nadają. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. hydraulik	M. hydraulicy
D. hydraulika	D. hydraulików
C. hydraulikowi	C. hydraulikom
B. hydraulika	B. hydraulików
N. hydraulikiem	N. hydraulikami
Ms. hydrauliku	Ms. hydraulikach
Szanowny Panie (Hydrauliku)!	Szanowni Panowie (Hydraulicy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. hydraulik	M. hydraulik
D. hydraulik	D. hydraulik
C. hydraulik	C. hydraulik
B. hydraulik	B. hydraulik
N. hydraulik	N. hydraulik
Ms. hydraulik	Ms. hydraulik
Szanowna Pani (Hydraulik)!	Szanowne Panie (Hydraulik)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. hydrauliczka	M. hydrauliczki
D. hydrauliczki	D. hydrauliczek
C. hydrauliczce	C. hydrauliczkom
B. hydrauliczkę	B. hydrauliczki
N. hydrauliczką	N. hydrauliczkami
Ms. hydrauliczce	Ms. hydrauliczkach
Szanowna Pani *Hydrauliczko!	Szanowne Panie *Hydrauliczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *hydraulik* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. Feminatyw *hydrauliczka* jest regularny, zgodny z systemem języka polskiego (model *-ka*) oraz produktywny.

3. W zawodach technicznych nadal dominuje użycie form generycznych, choć feminatywy stopniowo się upowszechniają. Częściej używa się formy nieodmiennej *pani hydraulik*.
4. Forma adresatywna *Szanowna Pani Hydrauliczko!* jest systemowo poprawna, lecz rzadko używana. W oficjalnej komunikacji możliwa jest postać *Szanowna Pani Hydraulik!,* jednak najbardziej naturalnym rozwiązaniem pozostaje forma niezawierająca nazwy zawodu: *Szanowna Pani!*.

INFORMATYK

Ang. IT Specialist
Zawód: specjalista w zakresie technologii informatycznych, zajmujący się tworzeniem, analizą i utrzymaniem systemów komputerowych
Skrót: infor.

Pani informatyk, matka trojga dzieci, zostaje sołtysem i wpada w tryby gminnej polityki. „Jestem dziewczyną z miasta i dlatego może więcej od tej wsi wymagam" – mówi Karolina Helmin-Biercewicz, właśnie odwołana sołtys Straszyna. (MoncoPL)
Nieliczni studiują gdzie indziej – jest nawet informatyczka z Bangkoku – ale na stałe mieszkają w Kujawsko-Pomorskiem. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. informatyk	M. informatycy
D. informatyka	D. informatyków
C. informatykowi	C. informatykom
B. informatyka	B. informatyków
N. informatykiem	N. informatykami
Ms. informatyku	Ms. informatykach
Szanowny Panie (Informatyku)!	Szanowni Panowie (Informatycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. informatyk	M. informatyk
D. informatyk	D. informatyk
C. informatyk	C. informatyk
B. informatyk	B. informatyk
N. informatyk	N. informatyk

Ms. informatyk	Ms. informatyk
Szanowna Pani (Informatyk)!	Szanowne Panie (Informatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. informatyczka	M. informatyczki
D. informatyczki	D. informatyczek
C. informatyczce	C. informatyczkom
B. informatyczkę	B. informatyczki
N. informatyczką	N. informatyczkami
Ms. informatyczce	Ms. informatyczkach
Szanowna Pani *Informatyczko!	Szanowne Panie *Informatyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *informatyk* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. Feminatyw *informatyczka* jest regularny i zgodny z systemem języka polskiego (model *-ka*).
3. W praktyce komunikacyjnej częsta jest nieodmienna forma *pani informatyk*, zwłaszcza w kontekstach oficjalnych.
4. Forma feminatywna *informatyczka* jest coraz częściej używana, szczególnie w środowisku branżowym i medialnym.
5. Formy adresatywne typu *Pani Informatyczko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone. Możliwa jest również postać *Szanowna Pani Informatyk!* jednak najbardziej naturalnym rozwiązaniem w bezpośredniej korespondencji pozostaje forma niezawierająca nazwy zawodu: *Szanowna Pani!*.

INSPEKTOR

Ang. Inspector
Stanowisko: osoba pełniąca funkcje kontrolne, nadzorcze lub administracyjne w określonej instytucji
Skrót: insp.

Ale pani inspektor wytłumaczyła mi, że ona wydając mi nowy dowód musi sprawdzić czy dane we wniosku meldunkowym są prawidłowe. (MoncoPL)

Ostatnio w Urzędzie Gminy w Pałecznicy rozpocząłem rozmowę z inspektorką urzędu, zajmującą się odszkodowaniami za straty powstałe w wyniku ubiegłorocznej powodzi i sierpniowego gradobicia, na temat realizacji tychże odszkodowań. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. inspektor	M. inspektorzy/ inspektorowie
D. inspektora	D. inspektorów
C. inspektorowi	C. inspektorom
B. inspektora	B. inspektorów
N. inspektorem	N. inspektorami
Ms. inspektorze	Ms. inspektorach
Szanowny Panie Inspektorze!	Szanowni Panowie Inspektorzy/ Inspektorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. inspektor	M. inspektor
D. inspektor	D. inspektor
C. inspektor	C. inspektor
B. inspektor	B. inspektor
N. inspektor	N. inspektor
Ms. inspektor	Ms. inspektor
Szanowna Pani Inspektor!	Szanowne Panie Inspektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. inspektorka	M. inspektorki
D. inspektorki	D. inspektorek
C. inspektorce	C. inspektorkom
B. inspektorkę	B. inspektorki
N. inspektorką	N. inspektorkami
Ms. inspektorce	Ms. inspektorkach
Szanowna Pani *Inspektorko!	Szanowne Panie *Inspektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *inspektor* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci i jest powszechna w języku urzędowym.
2. W liczbie mnogiej współwystępują warianty *inspektorowie* (bardziej oficjalny) oraz *inspektorzy* (częstszy w praktyce).
3. Feminatyw *inspektorka* jest zgodny z systemem języka polskiego i coraz częściej pojawia się w uzusie.
4. W komunikacji oficjalnej dominuje nieodmienna forma *pani inspektor*.
5. Formy adresatywne typu *Pani Inspektorko!* są poprawne systemowo, lecz ich użycie pozostaje ograniczone stylistycznie. Utrwalona pozostaje postać *Szanowna Pani Inspektor!,* a najbardziej neutralnym rozwiązaniem jest forma niezawierająca nazwy stanowiska: *Szanowna Pani!*.

INSTRUKTOR

Ang. Instructor

Stanowisko: osoba prowadząca szkolenia, zajęcia praktyczne lub instruktaż w określonej dziedzinie

Skrót: instr.

Tam pod okiem trzech choreografów i swojej pani instruktor przygotowywały się do nowego sezonu tanecznego. (MoncoPL)

Trenują dwa, a nawet trzy razy dziennie. Wczoraj zawodnicy po raz pierwszy mieli zajęcia aerobiku prowadzone przez atrakcyjną instruktorkę. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. instruktor	M. instruktorzy
D. instruktora	D. instruktorów
C. instruktorowi	C. instruktorom
B. instruktora	B. instruktorów
N. instruktorem	N. instruktorami
Ms. instruktorze	Ms. instruktorach
Szanowny Panie Instruktorze!	Szanowni Panowie Instruktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. instruktor	M. instruktor
D. instruktor	D. instruktor
C. instruktor	C. instruktor
B. instruktor	B. instruktor
N. instruktor	N. instruktor
Ms. instruktor	Ms. instruktor
Szanowna Pani Instruktor!	Szanowne Panie Instruktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. instruktorka	M. instruktorki
D. instruktorki	D. instruktorek
C. instruktorce	C. instruktorkom
B. instruktorkę	B. instruktorki
N. instruktorką	N. instruktorkami
Ms. instruktorce	Ms. instruktorkach
Szanowna Pani *Instruktorko!	Szanowne Panie *Instruktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *instruktor* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet (*pani instruktor*), zwłaszcza w kontekstach formalnych.
2. Feminatyw *instruktorka* jest dobrze ugruntowany w uzusie, szczególnie w języku potocznym i branżowym (np. sport, szkolenia).
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.
4. Adresatyw *Pani Instruktorko!* jest systemowo poprawny, lecz w praktyce unikany w sytuacjach oficjalnych.

INTROLIGATOR

Ang. Bookbinder
Zawód: rzemieślnik zajmujący się oprawą książek oraz pracami introligatorskimi
Skrót: introl.

Podczas spotkania z panią introligator mieliśmy możliwość obejrzenia naprawy zniszczonych książek. (SP1Gryfino)
– Gdy uprzedzałam klientów, że zbliżam się do emerytury i nie wiem, jak długo tu będę, usłyszałam: „Niech pani nie odchodzi, bo gdzie ja pójdę?" – mówi nam Barbara Czyż, introligatorka z ponad trzydziestoletnim doświadczeniem, która prowadzi zakład przy Małych Garbarach. (DzTor)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. introligator	M. introligatorzy
D. introligatora	D. introligatorów
C. introligatorowi	C. introligatorom
B. introligatora	B. introligatorów
N. introligatorem	N. introligatorami
Ms. introligatorze	Ms. introligatorach
Szanowny Panie (Introligatorze)!	Szanowni Panowie (Introligatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. introligator	M. introligator
D. introligator	D. introligator
C. introligator	C. introligator
B. introligator	B. introligator
N. introligator	N. introligator
Ms. introligator	Ms. introligator
Szanowna Pani (Introligator)!	Szanowne Panie (Introligator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. introligatorka	M. introligatorki
D. introligatorki	D. introligatorek

C. introligatorce	C. introligatorkom
B. introligatorkę	B. introligatorki
N. introligatorką	N. introligatorkami
Ms. introligatorce	Ms. introligatorkach
Szanowna Pani *Introligatorko!	Szanowne Panie *Introligatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *introligator* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnosząca się do osób obu płci.
2. Feminatyw *introligatorka* jest regularny i zgodny z systemem języka polskiego (model *-ka*).
3. W praktyce komunikacyjnej możliwe jest użycie zarówno nieodmiennej formy *pani introligator*, jak i *introligatorka*.
4. Formy adresatywne w praktyce komunikacyjnej ograniczają się do formy neutralnej *Szanowna Pani!*.

INŻYNIER

Ang. Engineer
Stopień zawodowy: osoba posiadająca wyższe wykształcenie techniczne
Skrót: inż.

Rozmawiałem z piękną panią inżynier górnik, która ratowała krakowską Starówkę, umacniając podziemia, likwidując, a właściwie zasypując podziemne korytarze. (NKJP)
Elisa Leonida jest często uważana za pierwszą inżynierkę w Europie, a nawet na świecie. Z pewnością była pierwszą inżynierką w Rumunii oraz pierwszą kobietą, która ukończyła studia inżynierskie w Niemczech. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. inżynier	M. inżynierzy/ inżynierowie
D. inżyniera	D. inżynierów
C. inżynierowi	C. inżynierom
B. inżyniera	B. inżynierów
N. inżynierem	N. inżynierami
Ms. inżynierze	Ms. inżynierach
Szanowny Panie Inżynierze!	Szanowni Panowie Inżynierzy/ Inżynierowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. inżynier	M. inżynier
D. inżynier	D. inżynier
C. inżynier	C. inżynier
B. inżynier	B. inżynier
N. inżynier	N. inżynier
Ms. inżynier	Ms. inżynier
Szanowna Pani Inżynier!	Szanowne Panie Inżynier!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. inżynierka	M. inżynierki
D. inżynierki	D. inżynierek
C. inżynierce	C. inżynierkom
B. inżynierkę	B. inżynierki
N. inżynierką	N. inżynierkami
Ms. inżynierce	Ms. inżynierkach
Szanowna Pani *Inżynierko!	Szanowne Panie *Inżynierki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. inżyniera	M. inżyniery
D. inżyniery	D. inżynier
C. inżynierze	C. inżynierom
B. inżynierę	B. inżyniery
N. inżynierą	N. inżynierami
Ms. inżynierze	Ms. inżynierach
Szanowna Pani *Inżyniero!	Szanowne Panie *Inżyniery!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *inżynier* pełni funkcję nazwy generycznej i jest dominująca w komunikacji oficjalnej (zwłaszcza w tytułach i zwrotach grzecznościowych). Możliwe jest użycie nieodmiennej formy *inżynier* w odniesieniu do kobiet.

2. W liczbie mnogiej funkcjonują dwie równorzędne formy: *inżynierzy* oraz *inżynierowie*. Forma *inżynierowie* ma charakter bardziej oficjalny i częściej pojawia się w tekstach urzędowych i naukowych. Forma *inżynierzy* jest krótsza i bardziej neutralna, częsta w języku ogólnym i specjalistycznym.
3. Feminatyw *inżynierka* jest systemowo poprawny, jednak w funkcji adresatywnej pozostaje ograniczony.
4. W praktyce językowej przeważnie nie używa się formy wołacza *Pani Inżynierko!*, preferowana jest konstrukcja *Szanowna Pani Inżynier!*.

KANCLERZ

Ang. Chancellor
Stanowisko: wysoki urzędnik administracyjny, zarządza majątkiem i finansami uczelni
Skrót: kanc.

Uczelnia, która istnieje od 1994 r. dotychczas nie miała jednej siedziby. – Przez lata zajęcia odbywały się w różnych miejscach – przyznaje kanclerz uczelni – dr Małgorzata Merska. (MoncoPL)
W innym resorcie biorą się natomiast za reformę polszczyzny. Uważają, że kobiety są gotowe, by je nazwać dziekanką czy kanclerką. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kanclerz	M. kanclerze
D. kanclerza	D. kanclerzy
C. kanclerzowi	C. kanclerzom
B. kanclerza	B. kanclerzy
N. kanclerzem	N. kanclerzami
Ms. kanclerzu	Ms. kanclerzach
Szanowny Panie Kanclerzu!	Szanowni Panowie Kanclerze!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kanclerz	M. kanclerz
D. kanclerz	D. kanclerz
C. kanclerz	C. kanclerz
B. kanclerz	B. kanclerz
N. kanclerz	N. kanclerz

Ms. kanclerz	Ms. kanclerz
Szanowna Pani Kanclerz!	Szanowne Panie Kanclerz!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kanclerka	M. kanclerki
D. kanclerki	D. kanclerek
C. kanclerce	C. kanclerkom
B. kanclerkę	B. kanclerki
N. kanclerką	N. kanclerkami
Ms. kanclerce	Ms. kanclerkach
Szanowna Pani *Kanclerko!	Szanowne Panie *Kanclerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *kanclerz* pełni funkcję nazwy generycznej i jest dominująca w komunikacji oficjalnej, zwłaszcza w odniesieniu do funkcji państwowych i uczelnianych. Możliwe jest użycie nieodmiennej formy *kanclerz* w odniesieniu do kobiet.
2. Feminatyw *kanclerka* jest systemowo poprawny (model *-ka*), jednak jego użycie w odniesieniu do wysokich stanowisk ma ograniczony zasięg stylistyczny.
3. Forma *kanclerka* pojawia się częściej w kontekstach opisowych lub nieoficjalnych niż w tytulaturze.
4. W praktyce adresatywnej nie używa się formy *Pani Kanclerko!*, preferowana jest forma *Szanowna Pani Kanclerz!*.

KAPITAN STATKU

Ang. Ship Captain
Stanowisko: najwyższy rangą dowódca jednostki pływającej, odpowiedzialny za jej prowadzenie i bezpieczeństwo
Skrót: kpt.

W trzeciej części animacji hrabia Drakula poszukuje lekarstwa na samotność. Początkowo rozwiązaniem wydają się portale randkowe, ostatecznie jednak Mavis namawia Drakulę na rejs statkiem, gdzie ten pozna znakomitą kandydatkę na żonę, panią kapitan statku. (MoncoPL)
W grudniu rosyjski tankowiec Eventin stracił zdolność manewrowania na wodach niemieckich. Ivana-Maria Carionni-Burnett, kapitanka statku i przedstawicielka RIN, powiedziała, że zagrożenia nie da się zlikwidować tradycyjnymi technikami nawigacyjnymi.

„To już nie są odosobnione incydenty. Stanowią realne zagrożenie dla życia, ludzi, mienia i środowiska" – powiedziała. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kapitan	M. kapitanowie
D. kapitana	D. kapitanów
C. kapitanowi	C. kapitanom
B. kapitana	B. kapitanów
N. kapitanem	N. kapitanami
Ms. kapitanie	Ms. kapitanach
Szanowny Panie Kapitanie!	Szanowni Panowie Kapitanowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kapitan	M. kapitan
D. kapitan	D. kapitan
C. kapitan	C. kapitan
B. kapitan	B. kapitan
N. kapitan	N. kapitan
Ms. kapitan	Ms. kapitan
Szanowna Pani Kapitan!	Szanowne Panie Kapitan!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kapitanka	M. kapitanki
D. kapitanki	D. kapitanek
C. kapitance	C. kapitankom
B. kapitankę	B. kapitanki
N. kapitanką	N. kapitankami
Ms. kapitance	Ms. kapitankach
Szanowna Pani *Kapitanko!	Szanowne Panie *Kapitanki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *kapitan* jest dominującą nazwą generyczną i standardowo używana w odniesieniu do kobiet w komunikacji oficjalnej.

2. Feminatyw *kapitanka* jest systemowo poprawny, ale ma ograniczony zasięg użycia, zwłaszcza w odniesieniu do stanowiska kapitana statku.
3. W praktyce językowej (szczególnie w żegludze i komunikacji formalnej) używa się formy wołacza *Szanowna Pani Kapitan!*.

KASJER

Ang. Cashier
Stanowisko: osoba obsługująca kasę, dokonująca rozliczeń finansowych
Skrót: kas.

Studentka zaoczna poszukuje pracy: sprzedawca, kasjer, opiekunka, obsługa solarium, telemarketerka. (MoncoPL)
Czy prezes banku jest winny temu, że kasjerka rano wypłaciła bez pokrycia 200-300 tys. zł? (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kasjer	M. kasjerzy
D. kasjera	D. kasjerów
C. kasjerowi	C. kasjerom
B. kasjera	B. kasjerów
N. kasjerem	N. kasjerami
Ms. kasjerze	Ms. kasjerach
Szanowny Panie (Kasjerze)!	Szanowni Panowie (Kasjerzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kasjer	M. kasjer
D. kasjer	D. kasjer
C. kasjer	C. kasjer
B. kasjer	B. kasjer
N. kasjer	N. kasjer
Ms. kasjer	Ms. kasjer
Szanowna Pani (Kasjer)!	Szanowne Panie (Kasjer)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kasjerka	M. kasjerki
D. kasjerki	D. kasjerek
C. kasjerce	C. kasjerkom
B. kasjerkę	B. kasjerki
N. kasjerką	N. kasjerkami
Ms. kasjerce	Ms. kasjerkach
Szanowna Pani (Kasjerko)!	Szanowne Panie (Kasjerki)!

Uwagi

1. Feminatyw *kasjerka* jest w pełni utrwalony w funkcji oznaczającej zawód/ stanowisko, ale nie w funkcji adresatywnej.
2. Forma *kasjer* może pełnić funkcję generyczną, choć w tym przypadku w uzusie wyraźnie dominuje rozróżnienie: *kasjer* (mężczyzna) – *kasjerka* (kobieta).
3. Model *-ka* (*kasjer – kasjerka*) jest regularny i produktywny w polszczyźnie.
4. W komunikacji bezpośredniej (zwłaszcza usługowej) preferowane są neutralne formy adresatywne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!* – bez użycia nazwy stanowiska.
5. Wołacz feminatywny *Pani Kasjerko!* jest systemowo poprawny, lecz w praktyce nieużywany lub silnie ograniczony – zastępowany formami neutralnymi.

KIEROWCA

Ang. Driver
Zawód: osoba prowadząca pojazd mechaniczny
Skrót: brak skrótu

[…] mieszkanka Radomia zgubiła ponad 4 tysiące złotych. Gotówkę znalazła kierowczyni miejskiego autobusu. (WSJP)
Panie za kierownicą autobusu czy na placu budowy jeszcze kilka lat temu były rzadkością. Dzisiaj kobieta – kierowca, motorcznicza, inżynier czy dyrektor inwestycyjny – nie są zaskoczeniem. (RMF24)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kierowca	M. kierowcy
D. kierowcy	D. kierowców
C. kierowcy	C. kierowcom

B. kierowcę	B. kierowców
N. kierowcą	N. kierowcami
Ms. kierowcy	Ms. kierowcach
Szanowny Panie Kierowco!	Szanowni Panowie Kierowcy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. kierowca	M. kierowcy
D. kierowcy	D. kierowców
C. kierowcy	C. kierowcom
B. kierowcę	B. kierowców
N. kierowcą	N. kierowcami
Ms. kierowcy	Ms. kierowcach
Szanowna Pani Kierowco!	Szanowne Panie Kierowcy!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kierowczyni	M. kierowczynie
D. kierowczyni	D. kierowczyń
C. kierowczyni	C. kierowczyniom
B. kierowczynię	B. kierowczynie
N. kierowczynią	N. kierowczyniami
Ms. kierowczyni	Ms. kierowczyniach
Szanowna Pani *Kierowczyni!	Szanowne Panie *Kierowczynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują dwa modele: generyczny *kierowca* oraz feminatywny *kierowczyni*. Forma *kierowczyni* jest utworzona regularnie, zgodna z systemem języka polskiego, notowana w słownikach i poświadczona we współczesnym uzusie.
2. Feminatyw *kierowczyni* występuje szczególnie w tekstach medialnych i informacyjnych, np. *kierowczyni autobusu, kierowczyni taksówki, kierowczyni samochodu*. W dokumentacji zawodowej i urzędowej nadal częściej spotyka się formę *kierowca*, stosowaną niezależnie od płci.
3. W bezpośrednim zwrocie do kobiety pełna forma *Szanowna Pani Kierowco!* jest poprawna gramatycznie, ale brzmi oficjalnie i mało naturalnie. Forma *Szanowna*

Pani Kierowczyni! jest możliwa, lecz również rzadko występuje jako adresatyw. W codziennej komunikacji zaleca się formy skrócone: *Szanowna Pani!* lub *Proszę Pani!*.

KIEROWNIK

Ang. Head
Stanowisko: osoba zarządzająca zespołem, jednostką organizacyjną lub określonym obszarem działalności
Skrót: kier.

Widzę, że stosunek pani kierownik do mnie zmienił się diametralnie od czasu, gdy byłam u niej na pierwszej rozmowie, po mojej odpowiedzi na anons. Wtedy była słodziutka jak miód, teraz robi mi złośliwe uwagi. (NKJP)
Za namową kierowniczki biblioteki zgodził się zaprezentować swoją twórczość. (WSJP)

KIEROWNIK KATEDRY

Ang. Head of Department
Stanowisko: pracownik naukowy lub dydaktyczno-naukowy uczelni wyższej, który kieruje katedrą jako jednostką organizacyjną, odpowiada za jej funkcjonowanie, rozwój naukowy i dydaktyczny oraz zarządza zespołem pracowników i prowadzoną działalnością badawczą
Skrót: kier. katedry

Najbardziej znanym lekiem, którego nie byłoby bez uczonych wrocławskiej akademii, bez wątpienia jest jednak wiesiołek. Profesor Lidia Lamer-Zarawska, kierownik katedry, powszechnie znana jest jako „matka chrzestna wiesiołka". (NKJP)
I jest siwowłosa profesor Cybienko, na pewno osiemdziesięciolatka, kierowniczka katedry filologii słowiańskiej, gdzie jutro mam spotkanie; twierdzi, że zna wszystkie moje książki, ostatnio czytała „Milczące między nami", nie zna „Nowolipia" i „Najpiękniejszych lat", obiecuję jej jutro przynieść. (NKJP)

KIEROWNIK LABORATORIUM

Ang. Head of the Laboratory/ Lab
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zarządzanie laboratorium jako wyodrębnioną jednostką organizacyjną, który organizuje jego działalność, nadzoruje pracę zespołu oraz odpowiada za prawidłowy przebieg badań, analiz i procedur laboratoryjnych
Skrót: kier. lab.

Sama piję kranówkę – zapewnia Zofia Wiatrowska, kierownik laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji we Włocławku. (NKJP)
Ostatnio przyszli do nas strażnicy miejscy, którzy znaleźli niewielką ilość rtęci w zapalniczce. Przyjęliśmy ją, ponieważ mamy warunki do jej przechowywania – mówi Zdzisława Doroszkiewicz, kierowniczka laboratorium. (NKJP)

KIEROWNIK PORADNI

Ang. Head of the Counseling Centre
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zarządzanie poradnią jako jednostką organizacyjną, który kieruje jej działalnością, nadzoruje pracę personelu oraz odpowiada za organizację i jakość udzielanych świadczeń
Skrót: kier. poradni

Z tym problemem borykamy się od lat, bowiem nawet profesor Bogusław Kreja, jeden z najważniejszych językoznawców i autorytetów w kwestii współczesnej polszczyzny, nie wypowiadał się na ten temat jednoznacznie – mówi dr Małgorzata Milewska-Stawiany, kierownik Poradni Językowej Uniwersytetu Gdańskiego. (MoncoPL)
Jeszcze w 2019 roku prof. Katarzyna Kłosińska z Uniwersytetu Warszawskiego jako kierowniczka Poradni Językowej PWN następująco odpowiadała na pytanie o sformułowanie „pan" wobec księdza przez ateistę: do księdza zwyczajowo zwracamy się `proszę księdza' i na użycie tej formy nie ma wpływu wyznanie lub bezwyznaniowość osoby mówiącej. (MoncoPL)

KIEROWNIK PRACOWNI

Ang. Head of the Laboratory
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zarządzanie pracownią jako wyodrębnioną jednostką organizacyjną, który organizuje jej działalność, kieruje pracą zespołu oraz nadzoruje realizację zadań specjalistycznych, badawczych, dydaktycznych lub technicznych
Skrót: kier. pracowni

Od momentu pojawienia się objawów do postawienia diagnozy mija wiele lat – tłumaczy prof. Beata Kieć-Wilk, kierownik Pracowni Rzadkich Chorób Metabolicznych przy Oddziale Klinicznym Katedry Chorób Metabolicznych Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. (MoncoPL)
Uspokajam, nie wiąże się to z żadnym ryzykiem dla pacjenta. Generalnie jednak, jeśli nie musimy, nie korzystamy z takiej konieczności – podkreśla kierowniczka pracowni analitycznej. (NKJP)

KIEROWNIK STACJI

Ang. Head of the Station
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zarządzanie stacją jako wyodrębnioną jednostką organizacyjną, który kieruje jej działalnością, organizuje pracę zespołu oraz nadzoruje realizację zadań operacyjnych, technicznych lub usługowych
Skrót: kier. stacji

Szczególnie z Sosnowca oczekujemy sygnałów o poprawie stanu zdrowia naszego lekarza – powiedziała nam w niedzielę Marta Greluk, kierownik stacji pogotowia ratunkowego w Zabrzu. (NKJP)
Planujemy kilka dodatkowych akcji oddawania krwi, bo potrzeby są bardzo duże – mówi Halina Gawrońska-Gepfert, kierowniczka stacji Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa. (NKJP)

KIEROWNIK ZAKŁADU

Ang. Head of the Division
Stanowisko: pracownik zarządzający zakładem jako wyodrębnioną jednostką organizacyjną, który kieruje jego działalnością, organizuje pracę zespołu oraz odpowiada za realizację zadań merytorycznych, technicznych lub produkcyjnych
Skrót: kier. zakładu

Jak twierdzi Magdalena Dyga-Konarska, kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej Centrum Zdrowia Dziecka, zaspokojenie potrzeby miłości jest warunkiem rozwoju dziecka. Dlatego lekarze na całym świecie zalecają, by dziecko nie było w szpitalu samo. (NKJP)
– Tamta przychodnia w ogóle nie ma hydroterapii – mówi kierowniczka zakładu rehabilitacyjnego Barbara Permoda. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kierownik …	M. kierownicy …
D. kierownika …	D. kierowników …
C. kierownikowi …	C. kierownikom …
B. kierownika …	B. kierowników …
N. kierownikiem …	N. kierownikami …
Ms. kierowniku …	Ms. kierownikach …
Szanowny Panie Kierowniku!	Szanowni Panowie Kierownicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kierownik …	M. kierownik …
D. kierownik …	D. kierownik …
C. kierownik …	C. kierownik …
B. kierownik …	B. kierownik …
N. kierownik …	N. kierownik …
Ms. kierownik …	Ms. kierownik …
Szanowna Pani Kierownik!	Szanowne Panie Kierownik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kierowniczka …	M. kierowniczki …
D. kierowniczki …	D. kierowniczek …
C. kierowniczce …	C. kierowniczkom …
B. kierowniczkę …	B. kierowniczki …
N. kierowniczką …	N. kierowniczkami …
Ms. kierowniczce …	Ms. kierowniczkach …
Szanowna Pani (Kierowniczko)!	Szanowne Panie (Kierowniczki)!

Uwagi

1. Forma *kierownik* pełni funkcję nazwy generycznej i jest powszechnie używana, zwłaszcza w komunikacji oficjalnej. Możliwa jest także nieodmienna forma *kierownik* w odniesieniu do kobiet.
2. W praktyce komunikacyjnej obserwuje się dwa modele: *pani kierownik* (oficjalny, dominujący) i *kierowniczka* (opisowy, neutralny stylistycznie).
3. Feminatyw *kierowniczka* jest dobrze ugruntowany w systemie języka i uzusie, jednak jego użycie w funkcji adresatywnej jest ograniczone.
4. Zgodnie z definicją WSJP wołacz *Kierowniczko!* służy do bezpośredniego zwrócenia się do kobiety zajmującej stanowisko kierownicze i wyraża szacunek wobec adresatki oraz intencję uzyskania pomocy, decyzji lub innej czynności wynikającej z pełnionej przez nią funkcji. Mimo tej wartości grzecznościowej forma ta bywa dziś odbierana jako nadmiernie bezpośrednia, sytuacyjna lub nacechowana potocznie. W komunikacji urzędowej i instytucjonalnej dąży się natomiast do większej neutralności i dystansu, dlatego preferowane są konstrukcje *Pani Kierownik!* albo formuły typu *Szanowna Pani!*. Tendencja ta wpisuje się w szerszy proces ograniczania użycia wołacza w oficjalnych kontaktach zawodowych.

Rzadsze użycie wołacza *Kierowniczko!* nie wynika z jego niepoprawności gramatycznej, lecz z czynników pragmatycznych i stylistycznych. Współczesny uzus preferuje formy postrzegane jako bardziej neutralne, oficjalne i mniej bezpośrednie.

KONSERWATOR

Ang. Maintenance Technician
Zawód: osoba zajmująca się utrzymaniem, naprawą lub ochroną obiektów, urządzeń bądź zabytków
Skrót: kons.

Chcemy przekonać ludzi, żeby zaczęli wracać do starych technik – mówi Justyna Dzieciątkowska – konserwator zabytków. (MoncoPL)
Gdyby podzielił los większości zabytków związanych ze społecznością żydowską, to byłaby niepowetowana strata – uważa Ewa Pokorska, gliwicka konserwatorka zabytków. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. konserwator	M. konserwatorzy
D. konserwatora	D. konserwatorów
C. konserwatorowi	C. konserwatorom
B. konserwatora	B. konserwatorów
N. konserwatorem	N. konserwatorami
Ms. konserwatorze	Ms. konserwatorach
Szanowny Panie (Konserwatorze)!	Szanowni Panowie (Konserwatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. konserwator	M. konserwator
D. konserwator	D. konserwator
C. konserwator	C. konserwator
B. konserwator	B. konserwator
N. konserwator	N. konserwator
Ms. konserwator	Ms. konserwator
Szanowna Pani (Konserwator)!	Szanowne Panie (Konserwator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. konserwatorka	M. konserwatorki
D. konserwatorki	D. konserwatorek
C. konserwatorce	C. konserwatorkom
B. konserwatorkę	B. konserwatorki
N. konserwatorką	N. konserwatorkami
Ms. konserwatorce	Ms. konserwatorkach
Szanowna Pani *Konserwatorko!	Szanowne Panie *Konserwatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *konserwator* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet (*pani konserwator*), zwłaszcza w kontekstach formalnych.
2. Feminatyw *konserwatorka* jest dobrze utrwalony w uzusie, szczególnie w znaczeniach specjalistycznych (np. *konserwatorka zabytków*).
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

KONSTRUKTOR

Ang. Design Engineer
Stanowisko: osoba zajmująca się projektowaniem i opracowywaniem konstrukcji technicznych (np. maszyn, urządzeń, budowli)
Skrót: konstr.

Problemem okazała się potrzeba rozebrania istniejących budowli do fundamentów i zbudowania ich na nowo. Na pozostawienie poprzednich zabudowań nie wyraziła zgody pani konstruktor. (MoncoPL)
Angaretchka to propozycje ubrań na co dzień dla eleganckich mam i ich równie eleganckich... kilkuletnich córek. Dla dużych i małych tworzy również projektantka i konstruktorka obuwia Eliza Flis z A Little Glamour. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. konstruktor	M. konstruktorzy
D. konstruktora	D. konstruktorów
C. konstruktorowi	C. konstruktorom
B. konstruktora	B. konstruktorów

N. konstruktorem	N. konstruktorami
Ms. konstruktorze	Ms. konstruktorach
Szanowny Panie (Konstruktorze)!	Szanowni Panowie (Konstruktorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. konstruktor	M. konstruktor
D. konstruktor	D. konstruktor
C. konstruktor	C. konstruktor
B. konstruktor	B. konstruktor
N. konstruktor	N. konstruktor
Ms. konstruktor	Ms. konstruktor
Szanowna Pani (Konstruktor)!	Szanowne Panie (Konstruktor)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. konstruktorka	M. konstruktorki
D. konstruktorki	D. konstruktorek
C. konstruktorce	C. konstruktorkom
B. konstruktorkę	B. konstruktorki
N. konstruktorką	N. konstruktorkami
Ms. konstruktorce	Ms. konstruktorkach
Szanowna Pani *Konstruktorko!	Szanowne Panie *Konstruktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *konstruktor* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana w odniesieniu do kobiet (*pani konstruktor*), zwłaszcza w kontekstach formalnych i technicznych.
2. Feminatyw *konstruktorka* jest systemowo poprawny i coraz częściej używany, choć jego frekwencja zależy od środowiska zawodowego.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.
4. Formuła adresatywna *Pani Konstruktorko!* jest poprawna systemowo, lecz w praktyce nieużywana.

KOORDYNATOR

Ang. Coordinator
Funkcja: osoba odpowiedzialna za organizowanie, synchronizowanie i nadzorowanie działań w określonym obszarze
Skrót: koord.

„Mamy nadzieję, że konkurs będzie okazją do wypromowania młodych, zdolnych artystów, a najlepsze prace posłużą jako ciekawy materiał edukacyjny wykorzystywany w szkołach i na uczelniach" – powiedziała Alicja Defratyka, koordynator projektu. (NKJP) Redaktor naczelną została Renata Serednicka – germanistka, tłumaczka, koordynatorka programu „Homines Urbani" i innych programów stypendialnych w Willi Decjusza, współredaktorka antologii „Ludzie, miasta". (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. koordynator	M. koordynatorzy
D. koordynatora	D. koordynatorów
C. koordynatorowi	C. koordynatorom
B. koordynatora	B. koordynatorów
N. koordynatorem	N. koordynatorami
Ms. koordynatorze	Ms. koordynatorach
Szanowny Panie Koordynatorze!	Szanowni Panowie Koordynatorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. koordynator	M. koordynator
D. koordynator	D. koordynator
C. koordynator	C. koordynator
B. koordynator	B. koordynator
N. koordynator	N. koordynator
Ms. koordynator	Ms. koordynator
Szanowna Pani Koordynator!	Szanowne Panie Koordynator!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. koordynatorka	M. koordynatorki
D. koordynatorki	D. koordynatorek

C. koordynatorce	C. koordynatorkom
B. koordynatorkę	B. koordynatorki
N. koordynatorką	N. koordynatorkami
Ms. koordynatorce	Ms. koordynatorkach
Szanowna Pani *Koordynatorko!	Szanowne Panie *Koordynatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *koordynator* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet (*pani koordynator*), zwłaszcza w kontekstach formalnych i instytucjonalnych.
2. Feminatyw *koordynatorka* jest powszechnie używany i dobrze utrwalony w uzusie.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.
4. Forma adresywna *Pani Koordynatorko!* jest systemowo poprawna, lecz w praktyce oficjalnej rzadko stosowana.

KOREKTOR

Ang. Proofreader
Zawód: osoba zajmująca się poprawianiem tekstów pod względem językowym, stylistycznym i edytorskim
Skrót: korekt.

Praca w gazecie była dla mnie frajdą. Na całe życie zostanie mi w pamięci odmiana różnych dziwnych zagranicznych nazwisk. Bycie korektorem ma coś z detektywa. Też szuka się błędów – mówi dziewczyna. (WSJP)
Za taką może uchodzić np. Ula Łupińska, korektorka i blogerka znana jako Pani Korektor. (MoncoPL)
W jednym pokoju pan układał tekst artykułu, inny pan układał na komputerze strony, rozmieszczał teksty i zdjęcia. Pani korektorka sprawdza, czy w tekstach nie ma błędów. Tak przygotowane strony wysyła się do druku. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. korektor	M. korektorzy
D. korektora	D. korektorów
C. korektorowi	C. korektorom
B. korektora	B. korektorów
N. korektorem	N. korektorami

Ms. korektorze	Ms. korektorach
Szanowny Panie (Korektorze)!	Szanowni Panowie (Korektorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. korektor	M. korektor
D. korektor	D. korektor
C. korektor	C. korektor
B. korektor	B. korektor
N. korektor	N. korektor
Ms. korektor	Ms. korektor
Szanowna Pani (Korektor)!	Szanowne Panie (Korektor)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. korektorka	M. korektorki
D. korektorki	D. korektorek
C. korektorce	C. korektorkom
B. korektorkę	B. korektorki
N. korektorką	N. korektorkami
Ms. korektorce	Ms. korektorkach
Szanowna Pani *Korektorko!	Szanowne Panie *Korektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *korektor* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet (*pani korektor*), zwłaszcza w kontekstach formalnych i wydawniczych.
2. Feminatyw *korektorka* jest dobrze utrwalony w uzusie i powszechnie używany.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

KSIĄDZ PROFESOR

Ang. Reverend Professor
Tytuł naukowy: duchowny posiadający tytuł lub stanowisko profesora
Skrót: ks. prof.

Z Jurkiem Turowiczem znamy się dłużej niż pół wieku, dlatego chciałbym powiedzieć, jak ksiądz profesor Tischner, że są trzy prawdy: „święta prawda, moja prawda i gówno prawda..." (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. ksiądz profesor	M. księża profesorowie/ profesorzy
D. księdza profesora	D. księży profesorów
C. księdzu profesorowi	C. księżom profesorom
B. księdza profesora	B. księży profesorów
N. księdzem profesorem	N. księżmi profesorami
Ms. księdzu profesorze	Ms. księżach profesorach
Szanowny Księże Profesorze!	Szanowni Księża Profesorowie/ Profesorzy!

Uwagi

1. Złożenie *ksiądz profesor* ma charakter tytularny i hierarchiczny, łączący godność duchowną z tytułem akademickim.
2. W liczbie mnogiej częstsza jest forma *księża profesorowie*, zgodna z normą fleksyjną dla rzeczownika *profesor* w funkcji tytułu.

KSIĘGARZ

Ang. Bookseller
Stanowisko: osoba zajmująca się sprzedażą książek oraz obsługą klientów w księgarni
Skrót: brak

Brązowe Medale „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" otrzymali: księgarz Danuta Dobosz, aktor Marek Frąckowiak, poeta, pieśniarz, historyk sztuki i tłumacz literatury starofrancuskiej Jacek Kowalski oraz muzyk, wokalista i lider Kapeli Warszawskiej (wcześniej Kapeli Czerniakowskiej) Stanisław Wielanek. (MoncoPL)
Posłuchaj księgarki, posłuchaj księgarza. Debata o stanie szczecińskich księgarni kameralnych. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. księgarz	M. księgarze
D. księgarza	D. księgarzy
C. księgarzowi	C. księgarzom

B. księgarza	B. księgarzy
N. księgarzem	N. księgarzami
Ms. księgarzu	Ms. księgarzach
Szanowny Panie (Księgarzu)!	Szanowni Panowie (Księgarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. księgarz	M. księgarz
D. księgarz	D. księgarz
C. księgarz	C. księgarz
B. księgarz	B. księgarz
N. księgarz	N. księgarz
Ms. księgarz	Ms. księgarz
Szanowna Pani (Księgarz)!	Szanowne Panie (Księgarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. księgarka	M. księgarki
D. księgarki	D. księgarek
C. księgarce	C. księgarkom
B. księgarkę	B. księgarki
N. księgarką	N. księgarkami
Ms. księgarce	Ms. księgarkach
Szanowna Pani *Księgarko!	Szanowne Panie *Księgarki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *księgarz* może funkcjonować jako określenie zawodu niezależnie od płci osoby go wykonującej. W odniesieniu do kobiet występuje wówczas jako forma nieodmienna *pani księgarz*. Użycie takie spotyka się przede wszystkim w tekstach oficjalnych, wykazach stanowisk oraz nazwach zawodów.
2. Feminatyw *księgarka* jest dobrze utrwalony w uzusie i powszechnie używany.
3. Adresatyw *Pani Księgarko!* jest systemowo poprawny, lecz w praktyce oficjalnej rzadko stosowany.
4. Forma adresatywna *Szanowna Pani Księgarko!* jest systemowo poprawna, lecz rzadko używana w oficjalnej komunikacji. Najbardziej naturalne pozostają formy

niezawierające nazwy zawodu: *Szanowna Pani!* w korespondencji oraz *Proszę Pani!* w bezpośredniej rozmowie.

KSIĘGOWY

Ang. Accountant
Stanowisko: osoba prowadząca ewidencję finansową oraz zajmująca się rachunkowością jednostki
Skrót: księg.

Nasi klienci nie mogliby skorzystać z podatkowej ulgi budowlanej, gdyby przedstawili fiskusowi fakturę z niedoliczonym VAT-em – mówi główna księgowa firmy Draczer Maria Salwin. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. księgowy	M. księgowi
D. księgowego	D. księgowych
C. księgowemu	C. księgowym
B. księgowego	B. księgowych
N. księgowym	N. księgowymi
Ms. księgowym	Ms. księgowych
Szanowny Panie Księgowy!	Szanowni Panowie Księgowi!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. księgowa	M. księgowe
D. księgowej	D. księgowych
C. księgowej	C. księgowym
B. księgową	B. księgowe
N. księgową	N. księgowymi
Ms. księgowej	Ms. księgowych
Szanowna Pani Księgowa!	Szanowne Panie Księgowe!

Uwagi

1. Feminatyw *księgowa* jest formą podstawową i dominującą w uzusie, zarówno w języku oficjalnym, jak i potocznym.
2. Forma *księgowy* w odniesieniu do kobiet ma charakter marginalny i pojawia się głównie w tekstach o charakterze formalnym lub urzędowym.

3. Pełne formy adresatywne są poprawne i utrwalone: *Szanowna Pani Księgowa!*, *Szanowne Panie Księgowe!*.

KUSTOSZ

Ang. Curator
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za opiekę nad zbiorami (np. muzealnymi, bibliotecznymi), ich opracowanie i udostępnianie
Skrót: kust.

Z sądu pojechaliśmy do Muzeum Mickiewicza, aby zobaczyć, jak wygląda pokój Maryjki. Mauersberger był zajęty, poszliśmy do pani kustosz, u której złożyliśmy pióro, które Maryjka uważała za prawdziwą pamiątkę i przeznaczała je do Muzeum, gdyż na pudełku napisała: „Pióro, którym napisałam Noce i dnie". (NKJP)
Jak głosi anegdota, kustoszka biblioteki Akademii, Margaret Herrick, na widok statuetki miała krzyknąć: „Przecież to mój wuj Oscar!". (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kustosz	M. kustosze
D. kustosza	D. kustoszy
C. kustoszowi	C. kustoszom
B. kustosza	B. kustoszy
N. kustoszem	N. kustoszami
Ms. kustoszu	Ms. kustoszach
Szanowny Panie (Kustoszu)!	Szanowni Panowie (Kustosze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kustosz	M. kustosz
D. kustosz	D. kustosz
C. kustosz	C. kustosz
B. kustosz	B. kustosz
N. kustosz	N. kustosz
Ms. kustosz	Ms. kustosz
Szanowna Pani (Kustosz)!	Szanowne Panie (Kustosz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kustoszka	M. kustoszki
D. kustoszki	D. kustoszek
C. kustoszce	C. kustoszkom
B. kustoszkę	B. kustoszki
N. kustoszką	N. kustoszkami
Ms. kustoszce	Ms. kustoszkach
Szanowna Pani *Kustoszko!	Szanowne Panie *Kustoszki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *kustosz* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana w odniesieniu do kobiet, zwłaszcza w języku instytucjonalnym (muzea, biblioteki). Możliwa jest także forma nieodmienna *pani kustosz.*
2. Feminatyw *kustoszka* jest systemowo poprawny, lecz jego użycie zależy od kontekstu i preferencji użytkowniczek języka.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.
4. Wołacz *Pani Kustoszko!* jest poprawny systemowo, lecz w praktyce oficjalnej rzadko stosowany.

KWESTOR

Ang. Bursar
Stanowisko: osoba zarządzająca sprawami finansowymi instytucji (zwłaszcza uczelni), odpowiedzialna za gospodarkę finansową i nadzór nad budżetem
Skrót: kwest.

Studentka podpisała taką deklarację akceptując zawarte w niej warunki – tłumaczy Małgorzata Pycińska, kwestor szkoły. (NKJP)
Podziękowania od rektora i zarządu otrzymała także wieloletnia kwestorka i członkini zarządu PUTW w Wilnie, Wanda Mazolewska, która bardzo skrupulatnie i szczegółowo prowadzi sprawy finansowe oraz pokazowo porządkuje składki członkowskie słuchaczy. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. kwestor	M. kwestorzy
D. kwestora	D. kwestorów
C. kwestorowi	C. kwestorom
B. kwestora	B. kwestorów
N. kwestorem	N. kwestorami
Ms. kwestorze	Ms. kwestorach
Szanowny Panie Kwestorze!	Szanowni Panowie Kwestorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. kwestor	M. kwestor
D. kwestor	D. kwestor
C. kwestor	C. kwestor
B. kwestor	B. kwestor
N. kwestor	N. kwestor
Ms. kwestor	Ms. kwestor
Szanowna Pani Kwestor!	Szanowne Panie Kwestor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. kwestorka	M. kwestorki
D. kwestorki	D. kwestorek
C. kwestorce	C. kwestorkom
B. kwestorkę	B. kwestorki
N. kwestorką	N. kwestorkami
Ms. kwestorce	Ms. kwestorkach
Szanowna Pani *Kwestorko!	Szanowne Panie *Kwestorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *kwestor* pełni funkcję nazwy generycznej i jest często stosowana wobec kobiet, szczególnie w języku oficjalnym i administracyjnym.
2. Możliwa jest także w odniesieniu do kobiet forma nieodmienna *pani kwestor.*
3. Feminatyw *kwestorka* jest systemowo poprawny, lecz jego użycie pozostaje ograniczone i zależy od preferencji użytkowniczek oraz kontekstu instytucjonalnego.

LABORANT

Ang. Laboratory Technician

Funkcja/ zawód: osoba wykonująca prace laboratoryjne, przygotowująca i analizująca próbki oraz obsługująca aparaturę badawczą

Skrót: lab.

W próbkach pobranych z kilku ujęć wyczuwa się wyłącznie chlor – wyjaśnia Halina Siedlecka, starszy laborant odpowiedzialny za badania fizykochemiczne jakości wody. (WSJP)

Przede wszystkim chciałam mieć samodzielną pracę jako kobieta i matka, ale też być między ludźmi – opowiada Ewa, z wykształcenia laborantka chemiczna. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. laborant	M. laboranci
D. laboranta	D. laborantów
C. laborantowi	C. laborantom
B. laboranta	B. laborantów
N. laborantem	N. laborantami
Ms. laborancie	Ms. laborantach
Szanowny Panie (Laborancie)!	Szanowni Panowie (Laboranci)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. laborant	M. laborant
D. laborant	D. laborant
C. laborant	C. laborant
B. laborant	B. laborant
N. laborant	N. laborant
Ms. laborant	Ms. laborant
Szanowna Pani (Laborant)!	Szanowne Panie (Laborant)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. laborantka	M. laborantki
D. laborantki	D. laborantek
C. laborantce	C. laborantkom

B. laborantkę	B. laborantki
N. laborantką	N. laborantkami
Ms. laborantce	Ms. laborantkach
Szanowna Pani *Laborantko!	Szanowne Panie *Laborantki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *laborant* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet, zwłaszcza w języku formalnym i dokumentacji.
2. Możliwa jest także w odniesieniu do kobiet forma nieodmienna *pani laborant.*
3. Feminatyw *laborantka* jest formą dominującą i powszechnie używaną w uzusie.
4. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

LEKTOR

Ang. Language Instructor/ Lecturer

Stanowisko/ zawód: osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne, zwłaszcza językowe

Skrót: lekt.

Polecam bardzo gorąco naukę włoskiego w tej szkole. Pani Magda to wspaniały lektor, pełna pasji i chęci nauczania włoskiego. (MoncoPL)

Warszawa jest natomiast przestrzenią trudną, bolesną, wielowarstwową, ale właśnie dlatego nauka jidysz w tym miejscu, na Muranowie, to szczególne doświadczenie – mówi Karolina Szymaniak, wieloletnia lektorka języka jidysz i jedna z organizatorek seminarium. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. lektor	M. lektorzy
D. lektora	D. lektorów
C. lektorowi	C. lektorom
B. lektora	B. lektorów
N. lektorem	N. lektorami
Ms. lektorze	Ms. lektorach
Szanowny Panie (Lektorze)!	Szanowni Panowie (Lektorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. lektor	M. lektor
D. lektor	D. lektor
C. lektor	C. lektor
B. lektor	B. lektor
N. lektor	N. lektor
Ms. lektor	Ms. lektor
Szanowna Pani (Lektor)!	Szanowne Panie (Lektor)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. lektorka	M. lektorki
D. lektorki	D. lektorek
C. lektorce	C. lektorkom
B. lektorkę	B. lektorki
N. lektorką	N. lektorkami
Ms. lektorce	Ms. lektorkach
Szanowna Pani *Lektorko!	Szanowne Panie *Lektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *lektor* pełni funkcję nazwy generycznej i bywa stosowana wobec kobiet, szczególnie w języku instytucjonalnym (np. uczelnie).
2. Możliwa jest także w odniesieniu do kobiet forma nieodmienna *pani lektor.*
3. Feminatyw *lektorka* jest szeroko rozpowszechniony i naturalny w uzusie.
4. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

LICENCJAT

Ang. Bachelor
Tytuł zawodowy: osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia oraz po napisaniu pracy dyplomowej i jej obronie uzyskała tytuł licencjata
Skrót: lic.

Ile zarabia nauczyciel? Jeśli jest magistrem z przygotowaniem pedagogicznym lub doktorem (nawet habilitowanym), to na stażu dostaje 1046 zł (...). Średnio o 200 zł mniej

otrzymuje na każdym etapie magister bez przygotowania pedagogicznego oraz licencjat z takim przygotowaniem. (WSJP)
Nowością, która pojawi się już od lutowego spotkania, będzie zorganizowanie czasu Waszym dzieciom, czym zajmie się w trakcie spotkania doświadczona w pracy z dziećmi, licencjatka pedagogiki Ola. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. licencjat	M. licencjaci
D. licencjata	D. licencjatów
C. licencjatowi	C. licencjatom
B. licencjata	B. licencjatów
N. licencjatem	N. licencjatami
Ms. licencjacie	Ms. licencjatach
Szanowny Panie (Licencjacie)!	Szanowni Panowie (Licencjaci)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. licencjat	M. licencjat
D. licencjat	D. licencjat
C. licencjat	C. licencjat
B. licencjat	B. licencjat
N. licencjat	N. licencjat
Ms. licencjat	Ms. licencjat
Szanowna Pani (Licencjat)!	Szanowne Panie (Licencjat)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. licencjatka	M. licencjatki
D. licencjatki	D. licencjatek
C. licencjatce	C. licencjatkom
B. licencjatkę	B. licencjatki
N. licencjatką	N. licencjatkami
Ms. licencjatce	Ms. licencjatkach
Szanowna Pani *Licencjatko!	Szanowne Panie *Licencjatki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *licencjat* pełni funkcję nazwy generycznej i może odnosić się do osób obu płci, zwłaszcza w języku formalnym i urzędowym. Używana jest także w odniesieniu do kobiet forma nieodmienna *pani licencjat*.
2. Feminatyw *licencjatka* jest systemowo poprawny, lecz jego użycie jest ograniczone i rzadziej spotykane w praktyce oficjalnej.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

LOGOPEDA

Ang. Speech Therapist

Zawód: specjalista zajmujący się diagnozowaniem i terapią zaburzeń mowy oraz komunikacji językowej

Skrót: logop.

Na zdjęciu widać ją przy ognisku pod klonami: w nowym szarym kostiumie, w brązowych bucikach, włosy w kolorze drzewa sandałowego. – Tylko kapelusz do ogniska zdjęła. Wyglądała przepięknie – mówi Danuta Kołodziej, logopeda. (NKJP)
Potwierdza to Mirosława Orłowska-Gaweł, logopedka z SP nr 12, która go obsługuje. – Naprawdę pomaga dzieciom z problemami z wymową usłyszeć dźwięki, których do tej pory nie potrafiły wymówić – tłumaczy zachwycona. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. logopeda	M. logopedzi
D. logopedy	D. logopedów
C. logopedzie	C. logopedom
B. logopedę	B. logopedów
N. logopedą	N. logopedami
Ms. logopedzie	Ms. logopedach
Szanowny Panie (Logopedo)!	Szanowni Panowie (Logopedzi)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. logopeda	M. logopedzi
D. logopedy	D. logopedów
C. logopedzie	C. logopedom

B. logopedę	B. logopedów
N. logopedą	N. logopedami
Ms. logopedzie	Ms. logopedach
Szanowna Pani (Logopedo)!	Szanowne Panie (Logopedzi)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. logopedka	M. logopedki
D. logopedki	D. logopedek
C. logopedce	C. logopedkom
B. logopedkę	B. logopedki
N. logopedką	N. logopedkami
Ms. logopedce	Ms. logopedkach
Szanowna Pani *Logopedko!	Szanowne Panie *Logopedki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *logopeda* ma wspólną odmianę dla rodzaju męskiego i żeńskiego i funkcjonuje jako naturalna nazwa generyczna (*pani logopeda*). W przeciwieństwie do wielu innych nazw zawodów forma ta jest w pełni neutralna i powszechnie stosowana wobec kobiet.
2. Feminatyw *logopedka* jest systemowo poprawny i spotykany w użyciu, jednak jego frekwencja jest niższa niż formy podstawowej.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

MAGAZYNIER BIBLIOTECZNY

Ang. Library Warehouseman/person

Zawód: osoba odpowiedzialna za przechowywanie, udostępnianie i ewidencjonowanie zbiorów bibliotecznych

Skrót: mag. bibl.

Warszawski Uniwersytet Medyczny poszukuje Kandydatki/a na stanowisko Magazynier biblioteczny Nr ref. ABP/1210-43/2024. (WUM)

Ponownie przyjęto do pracy poprzednie polskie pracowniczki: kierowniczkę Kazimierę Gawarecką i magazynierkę Zofię Polak, co – choć w pewnym stopniu – gwarantowało dbałość o Bibliotekę i jej zbiory. (BibLub)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. magazynier biblioteczny	M. magazynierzy biblioteczni
D. magazyniera bibliotecznego	D. magazynierów bibliotecznych
C. magazynierowi bibliotecznemu	C. magazynierom bibliotecznym
B. magazyniera bibliotecznego	B. magazynierów bibliotecznych
N. magazynierem bibliotecznym	N. magazynierami bibliotecznymi
Ms. magazynierze bibliotecznym	Ms. magazynierach bibliotecznych
Szanowny Panie (Magazynierze)!	Szanowni Panowie (Magazynierzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. magazynier biblioteczna	M. magazynier biblioteczne
D. magazynier bibliotecznej	D. magazynier bibliotecznych
C. magazynier bibliotecznej	C. magazynier bibliotecznym
B. magazynier biblioteczną	B. magazynier biblioteczne
N. magazynier biblioteczną	N. magazynier bibliotecznymi
Ms. magazynier bibliotecznej	Ms. magazynier bibliotecznych
Szanowna Pani (Magazynier)!	Szanowne Panie (Magazynier)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magazynierka biblioteczna	M. magazynierki biblioteczne
D. magazynierki bibliotecznej	D. magazynierek bibliotecznych
C. magazynierce bibliotecznej	C. magazynierkom bibliotecznym
B. magazynierkę biblioteczną	B. magazynierki biblioteczne
N. magazynierką biblioteczną	N. magazynierkami bibliotecznymi
Ms. magazynierce bibliotecznej	Ms. magazynierkach bibliotecznych
Szanowna Pani *Magazynierko!	Szanowne Panie *Magazynierki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W formach złożonych zachowuje się postać męska (*magazynier biblioteczny*), także w odniesieniu do kobiet, chociaż możliwa jest także konstrukcja z nieodmiennym pierwszym członem i formą żeńską przymiotnika (*pani magazynier biblioteczna*), nieodnotowana w dostępnych wyszukiwarkach internetowych.

2. Feminatyw *magazynierka biblioteczna* jest w pełni systemowy i naturalny, choć w praktyce instytucjonalnej często używa się formy generycznej. W dostępnych wyszukiwarkach internetowych nie występują połączenia *magazynierka biblioteczna*.
3. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*.

MAGISTER

Ang. Master of Arts/ M.A.
Tytuł zawodowy: osoba posiadająca dyplom ukończenia studiów wyższych II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich
Skrót: mgr

(...) po zagraniu dyplomu i obronieniu pracy, niczego nieświadoma świeża pani magister sztuki zaprosiła swoich pedagogów na wieczór w „Piwnicy". To uderzenie serca Zygmunt Konieczny pamięta do dziś. (WSJP)
Ostatnio pojawia się coraz więcej nazw wprowadzających symetrię płciową, np. doktorka, magisterka, jednak przez część społeczeństwa są one odbierane jako nienaturalne, a zatem użycie ich w oficjalnych dokumentach może być uznane za nacechowane. Z drugiej strony, im częściej będą się one pojawiać, tym szybciej przestaną dziwić. Jednocześnie zachęcałabym, jeśli jest wybór między nazwami typu (ta) doktora, (ta) ministra, (ta) premiera, (ta) magistra a doktorka, ministerka, premierka, magisterka, do posługiwania się tymi drugimi. (SJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. magister	M. magistrzy/ magistrowie
D. magistra	D. magistrów
C. magistrowi	C. magistrom
B. magistra	B. magistrów
N. magistrem	N. magistrami
Ms. magistrze	Ms. magistrach
Szanowny Panie Magistrze!	Szanowni Panowie Magistrzy/ Magistrowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. magister	M. magister
D. magister	D. magister
C. magister	C. magister
B. magister	B. magister
N. magister	N. magister
Ms. magister	Ms. magister
Szanowna Pani Magister!	Szanowne Panie Magister!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magisterka	M. magisterki
D. magisterki	D. magisterek
C. magisterce	C. magisterkom
B. magisterkę	B. magisterki
N. magisterką	N. magisterkami
Ms. magisterce	Ms. magisterkach
Szanowna Pani *Magisterko!	Szanowne Panie *Magisterki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magistra	M. magistry
D. magistry	D. magister
C. magistrze	C. magistrom
B. magistrę	B. magistry
N. magistrą	N. magistrami
Ms. magistrze	Ms. magistrach
Szanowna Pani *Magistro!	Szanowne Panie *Magistry!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W polszczyźnie funkcjonują równolegle trzy modele: nieodmienny – *pani magister*, feminatywny współczesny – *magisterka* i feminatywny historyczny – *magistra*.
2. Forma *magistra* ma silne podstawy systemowe (analogiczna do: *ministra*, *doktora*), z kolei forma *magisterka* jest polisemiczna (oprócz formy feminatywnej potoczne

określenie pracy magisterskiej oraz studiów magisterskich) i z tego względu jest dziś rzadsza w uzusie.

3. Jako forma adresatywna dominuje model *Szanowna Pani Magister!*.

MAGISTER INŻYNIER

Ang. Master of Engineering/ M. Eng.

Tytuł zawodowy: osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra oraz kwalifikacje inżynierskie

Skrót: mgr inż.

Nie zdążyłem się rozejrzeć, gdy drzwi otworzyły się i do wnętrza wkroczyła magister inżynier od melioracji, Basia. Siadła na sąsiednim materacu. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. magister inżynier	M. magistrzy/ magistrowie inżynierzy/ inżynierowie
D. magistra inżyniera	D. magistrów inżynierów
C. magistrowi inżynierowi	C. magistrom inżynierom
B. magistra inżyniera	B. magistrów inżynierów
N. magistrem inżynierem	N. magistrami inżynierami
Ms. magistrze inżynierze	Ms. magistrach inżynierach
Szanowny Panie Magistrze Inżynierze!	Szanowni Panowie Magistrzy/ Magistrowie Inżynierzy/ Inżynierowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. magister inżynier	M. magister inżynier
D. magister inżynier	D. magister inżynier
C. magister inżynier	C. magister inżynier
B. magister inżynier	B. magister inżynier
N. magister inżynier	N. magister inżynier
Ms. magister inżynier	Ms. magister inżynier
Szanowna Pani Magister Inżynier!	Szanowne Panie Magister Inżynier!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magisterka inżynierka	M. magisterki inżynierki
D. magisterki inżynierki	D. magisterek inżynierek
C. magisterce inżynierce	C. magisterkom inżynierkom
B. magisterkę inżynierkę	B. magisterki inżynierki
N. magisterką inżynierką	N. magisterkami inżynierkami
Ms. magisterce inżynierce	Ms. magisterkach inżynierkach
Szanowna Pani *Magisterko *Inżynierko!	Szanowne Panie *Magisterki *Inżynierki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magistra inżyniera	M. magistry inżyniery
D. magistry inżyniery	D. magister inżynier
C. magistrze inżynierze	C. magistrom inżynierom
B. magistrę inżynierę	B. magistry inżyniery
N. magistrą inżynierą	N. magistrami inżynierami
Ms. magistrze inżynierze	Ms. magistrach inżynierach
Szanowna Pani *Magistro *Inżyniero!	Szanowne Panie *Magistry *Inżyniery!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Współistnieją trzy sposoby nazywania kobiety posiadającej ten tytuł: oficjalny i neutralny – *magister inżynier*, regularny słowotwórczo, lecz nadal słabo rozpowszechniony – *magisterka inżynierka* oraz systemowo możliwy, ale mający bardzo ograniczoną frekwencję – *magistra inżyniera*. Wybór formy zależy przede wszystkim od rodzaju tekstu, sytuacji komunikacyjnej oraz preferencji osoby, do której się odnosimy.
2. W wypowiedziach osób preferujących żeńskie nazwy tytułów możliwe jest użycie formy *magisterka inżynierka,* o ile odpowiada ono preferencjom osoby nazywanej.
3. W dokumentach i korespondencji oficjalnej najbezpieczniejsze pozostają zapis *mgr inż.* oraz adresatyw *Szanowna Pani Magister Inżynier!*.

MAGISTER INŻYNIER ARCHITEKT

Ang. Master of Science in Architectural Engineering
Stanowisko/ tytuł zawodowy: osoba z tytułem zawodowym magistra inżyniera w zakresie architektury
Skrót: mgr inż. arch.

Aby to było zgodne z aktualnymi przepisami prawa dotyczącymi tytułów zawodowych, to sugerowałbym odniesienie, tak jak tutaj jest napisane, do inżyniera i magistra inżyniera oraz do inżyniera architekta lub magistra inżyniera architekta; chociaż magister inżynier architekt już nam nie jest potrzebny, bo magister inżynier architekt jest tylko wtedy, jeśli wcześniej ta osoba ukończyła studia pierwszego stopnia na architekturze. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. magister inżynier architekt	M. magistrzy/ magistrowie inżynierzy/ inżynierowie architekci
D. magistra inżyniera architekta	D. magistrów inżynierów architektów
C. magistrowi inżynierowi architektowi	C. magistrom inżynierom architektom
B. magistra inżyniera architekta	B. magistrów inżynierów architektów
N. magistrem inżynierem architektem	N. magistrami inżynierami architektami
Ms. magistrze inżynierze architekcie	Ms. magistrach inżynierach architektach
Szanowny Panie Magistrze Inżynierze!	Szanowni Panowie Magistrzy/ Magistrowie Inżynierzy/ Inżynierowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. magister inżynier architekt	M. magister inżynier architekt
D. magister inżynier architekt	D. magister inżynier architekt
C. magister inżynier architekt	C. magister inżynier architekt
B. magister inżynier architekt	B. magister inżynier architekt
N. magister inżynier architekt	N. magister inżynier architekt
Ms. magister inżynier architekt	Ms. magister inżynier architekt
Szanowna Pani Magister Inżynier!	Szanowne Panie Magister Inżynier!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magisterka inżynierka architektka	M. magisterki inżynierki architektki
D. magisterki inżynierki architektki	D. magisterek inżynierek architektek
C. magisterce inżynierce architektce	C. magisterkom inżynierkom architektkom
B. magisterkę inżynierkę architektkę	B. magisterki inżynierki architektki
N. magisterką inżynierką architektką	N. magisterkami inżynierkami architektkami
Ms. magisterce inżynierce architektce	Ms. magisterkach inżynierkach architektkach
Szanowna Pani *Magisterko *Inżynierko!	Szanowne Panie *Magisterki *Inżynierki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. magistra inżyniera architektka	M. magistry inżyniery architektki
D. magistry inżyniery architektki	D. magister inżynier architektek
C. magistrze inżynierze architektce	C. magistrom inżynierom architektkom
B. magistrę inżynierę architektkę	B. magistry inżyniery architektki
N. magistrą inżynierą architektką	N. magistrami inżynierami architektkami
Ms. magistrze inżynierze architektce	Ms. magistrach inżynierach architektkach
Szanowna Pani *Magistro *Inżyniero!	Szanowne Panie* Magistry *Inżyniery!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Tytuł zawodowy *magister inżynier architekt* jest współcześnie używany w odniesieniu do kobiet i mężczyzn.
2. W praktyce urzędowej oraz zawodowej wobec kobiet dominuje forma nieodmieniona *magister inżynier architekt*.
3. Formy *magisterka inżynierka architektka* oraz *magistra inżyniera architektka* mają charakter potencjalny. Pierwsza z nich jest zgodna z tendencjami do tworzenia feminatywów od nazw tytułów zawodowych, druga zaś stanowi próbę sfeminizowania

wszystkich członów nazwy. Obie formy nie są jednak utrwalone w uzusie i należą do rozwiązań o charakterze eksperymentalnym.

MASZYNISTA OFFSETOWY

Ang. Offset Press Operator
Zawód/ stanowisko: osoba obsługująca maszyny drukarskie wykorzystujące technikę druku offsetowego
Skrót: masz. offs.

Maszynista maszyn offsetowych odpowiada za przygotowanie maszyny offsetowej do procesu drukowania, drukowanie oraz kontrolę jakości wykonanych odbitek. (IoZ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. maszynista offsetowy	M. maszyniści offsetowi
D. maszynisty offsetowego	D. maszynistów offsetowych
C. maszyniście offsetowemu	C. maszynistom offsetowym
B. maszynistę offsetowego	B. maszynistów offsetowych
N. maszynistą offsetowym	N. maszynistami offsetowymi
Ms. maszyniście offsetowym	Ms. maszynistach offsetowych
Szanowny Panie (Maszynisto)!	Szanowni Panowie (Maszyniści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. maszynista offsetowy	M. maszyniści offsetowi
D. maszynisty offsetowego	D. maszynistów offsetowych
C. maszyniście offsetowemu	C. maszynistom offsetowym
B. maszynistę offsetowego	B. maszynistów offsetowych
N. maszynistą offsetowym	N. maszynistami offsetowymi
Ms. maszyniście offsetowym	Ms. maszynistach offsetowych
Szanowna Pani (Maszynisto)!	Szanowne Panie (Maszyniści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. maszynistka offsetowa	M. maszynistki offsetowe
D. maszynistki offsetowej	D. maszynistek offsetowych
C. maszynistce offsetowej	C. maszynistkom offsetowym
B. maszynistkę offsetową	B. maszynistki offsetowe

N. maszynistką offsetową	N. maszynistkami offsetowymi
Ms. maszynistce offsetowej	Ms. maszynistkach offsetowych
Szanowna Pani *Maszynistko!	Szanowne Panie *Maszynistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *maszynista* należy do grupy nazw zawodów zakończonych na *-a*, które mają rodzaj męskoosobowy, lecz mogą być używane także w odniesieniu do kobiet.
2. W praktyce zawodowej spotyka się zarówno formę generyczną *maszynista offsetowy*, jak i feminatyw *maszynistka offsetowa*. Nazwa *maszynistka* jest notowana w słownikach języka polskiego, jednak w odniesieniu do zawodu związanego z drukiem offsetowym występuje rzadziej niż forma generyczna.
3. W zwrocie do kobiety używającej feminatywu poprawną formą jest *Pani Maszynistko!*, a w pełnej formule grzecznościowej: *Szanowna Pani Maszynistko!*. Wołacz ten jest systemowo regularny, choć jego frekwencja pozostaje niewielka. Ograniczenie to wynika przede wszystkim z tego, że nazwę zawodu rzadko wykorzystuje się do bezpośredniego zwracania się do pracownicy.

MATEMATYK

Ang. Mathematician

Zawód: osoba prowadząca badania naukowe, działalność dydaktyczną lub praktyczną w zakresie matematyki

Skrót: mat.

Elżbieta Gołąbeska – doktor nauk ekonomicznych, profesor Politechniki Białostockiej, matematyk, od 30 lat nauczyciel akademicki. Do tej pory autorka miała w swoim dorobku wyłącznie książki i artykuły o charakterze naukowym. (MoncoPL)
Pojawiają się w niej bohaterowie, tacy jak Ibm Sina (książę lekarzy) czy Marjam Mirzachani (genialna irańska matematyczka, która zmarła w młodym wieku, ale zdążyła zdobyć Medal Fields – dla matematyków to odpowiednik Nagrody Nobla. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. matematyk	M. matematycy
D. matematyka	D. matematyków
C. matematykowi	C. matematykom
B. matematyka	B. matematyków
N. matematykiem	N. matematykami

Ms. matematyku	Ms. matematykach
Szanowny Panie (Matematyku)!	Szanowni Panowie (Matematycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. matematyk	M. matematyk
D. matematyk	D. matematyk
C. matematyk	C. matematyk
B. matematyk	B. matematyk
N. matematyk	N. matematyk
Ms. matematyk	Ms. matematyk
Szanowna Pani (Matematyk)!	Szanowne Panie (Matematyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. matematyczka	M. matematyczki
D. matematyczki	D. matematyczek
C. matematyczce	C. matematyczkom
B. matematyczkę	B. matematyczki
N. matematyczką	N. matematyczkami
Ms. matematyczce	Ms. matematyczkach
Szanowna Pani *Matematyczko!	Szanowne Panie *Matematyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *matematyk* może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet, zachowując męską formę gramatyczną.
2. Współcześnie funkcjonuje również feminatyw *matematyczka*, notowany w słownikach języka polskiego i szeroko obecny w tekstach naukowych, edukacyjnych oraz popularnonaukowych.
3. Obie formy pozostają w użyciu, przy czym w komunikacji oficjalnej nadal częściej spotyka się konstrukcje typu *pani matematyk*, natomiast w tekstach środowiskowych i medialnych coraz częściej pojawia się forma *matematyczka*.
4. Adresatyw *Szanowna Pani Matematyczko!* jest poprawny systemowo, jednak w oficjalnej korespondencji częściej stosuje się konstrukcje *Szanowna Pani Matematyk!* lub *Szanowna Pani!*.

MISTRZ

Ang. Master
Stanowisko: osoba osiągająca najwyższy poziom umiejętności w danej dziedzinie, zdobywca najwyższych wyróżnień lub osoba pełniąca funkcję kierowniczą w rzemiośle
Skrót: brak

Podobnie jak ja, nie była mistrzem w brydża. (NKJP)
Nr. 20. Osiek, 10 września 1879. Przed niżej podpisanym urzędnikiem stanu cywilnego stawiła się dzisiaj, znana osobiście, modystka Joanna Stelzer, zamieszkała w Osieku, i zgłosiła, że jej matka, mistrzyni krawiecka Maria Barbara Stelzer, z domu Guder, lat 73 i 8 miesięcy, wyznania katolickiego, zamieszkała w Osieku, urodzona w Osieku, córka zmarłego pracownika najemnego Franciszka Gudera i jego również zmarłej żony Barbary z domu Schippanf, zmarła 9 września 1879 roku o godzinie 19:00. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. mistrz	M. mistrzowie
D. mistrza	D. mistrzów
C. mistrzowi	C. mistrzom
B. mistrza	B. mistrzów
N. mistrzem	N. mistrzami
Ms. mistrzu	Ms. mistrzach
Szanowny Panie (Mistrzu)!	Szanowni Panowie (Mistrzowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. mistrz	M. mistrz
D. mistrz	D. mistrz
C. mistrz	C. mistrz
B. mistrz	B. mistrz
N. mistrz	N. mistrz
Ms. mistrz	Ms. mistrz
Szanowna Pani (Mistrz)!	Szanowne Panie (Mistrz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. mistrzyni	M. mistrzynie
D. mistrzyni	D. mistrzyń
C. mistrzyni	C. mistrzyniom
B. mistrzynię	B. mistrzynie
N. mistrzynią	N. mistrzyniami
Ms. mistrzyni	Ms. mistrzyniach
Szanowna Pani (Mistrzyni)!	Szanowne Panie (Mistrzynie)!

Uwagi

1. Rzeczownik *mistrz* ma kilka znaczeń. Może oznaczać osobę odznaczającą się najwyższym poziomem umiejętności, zdobywczynię lub zdobywcę tytułu sportowego, osobę posiadającą kwalifikacje mistrzowskie w rzemiośle, a także osobę kierującą określonym zespołem lub odcinkiem pracy, np. *mistrz produkcji, mistrz zmiany.*
2. Forma *mistrz* może być używana w odniesieniu do kobiet, szczególnie wtedy, gdy stanowi oficjalną nazwę stanowiska, kwalifikacji zawodowej albo tytułu. Występuje wówczas jako forma nieodmienna w konstrukcjach *pani mistrz, z panią mistrz, o pani mistrz.* Może się również pojawić w orzeczniku, np. *nie była mistrzem w brydża.*
3. Feminatyw *mistrzyni* jest regularną nazwą żeńską utworzoną za pomocą formantu *-yni.* Jest w pełni utrwalony, neutralny stylistycznie i powszechnie używany w odniesieniu do sportu, sztuki, nauki, rzemiosła oraz innych dziedzin działalności, np. *mistrzyni świata*, *mistrzyni krawiecka*, *mistrzyni ceremonii*.
4. Forma adresatywna *Szanowna Pani Mistrzyni!* jest poprawna, lecz jej naturalność zależy od znaczenia nazwy i kontekstu wypowiedzi. W komunikacji zawodowej możliwa jest postać *Szanowna Pani Mistrz!,* natomiast najbardziej neutralnym rozwiązaniem pozostaje forma *Szanowna Pani!*.

MŁODSZY ANALITYK

Ang. Junior Analyst
Stanowisko: osoba zajmująca się analizą danych, zjawisk lub problemu oraz przewidywaniem przyszłych faktów
Skrót: brak

Młodszy analityk finansowy/ Młodsza analityczka finansowa. (MoncoPL)
Oferta pracy Młodszy Analityk Biznesowy/ Młodsza Analityczka Biznesowa. (NFJ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy analityk	M. młodsi analitycy
D. młodszego analityka	D. młodszych analityków
C. młodszemu analitykowi	C. młodszym analitykom
B. młodszego analityka	B. młodszych analityków
N. młodszym analitykiem	N. młodszymi analitykami
Ms. młodszym analityku	Ms. młodszych analitykach
Szanowny Panie (Analityku)!	Szanowni Panowie (Analitycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodsza analityk	M. młodsze analityk
D. młodszej analityk	D. młodszych analityk
C. młodszej analityk	C. młodszym analityk
B. młodszą analityk	B. młodsze analityk
N. młodszą analityk	N. młodszymi analityk
Ms. młodszej analityk	Ms. młodszych analityk
Szanowna Pani (Analityk)!	Szanowne Panie (Analityk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza analityczka	M. młodsze analityczki
D. młodszej analityczki	D. młodszych analityczek
C. młodszej analityczce	C. młodszym analityczkom
B. młodszą analityczkę	B. młodsze analityczki
N. młodszą analityczką	N. młodszymi analityczkami
Ms. młodszej analityczce	Ms. młodszych analityczkach
Szanowna Pani *Analityczko!	Szanowne Panie *Analityczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja *młodszy analityk* ma charakter generyczny i może odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet.

2. Forma *młodsza analityk* powstaje przez uzgodnienie przymiotnika z płcią osoby przy zachowaniu nieodmienionej nazwy stanowiska. Jest ona składniowo poprawna, jednak pozostaje rzadka i niestabilna we współczesnym uzusie.
3. Forma *młodsza analityczka* stanowi regularny feminatyw utworzony od nazwy *analityk* za pomocą przyrostka *-ka*.
4. Feminatyw *analityczka*, a także połączenie *młodsza analityczka*, są obecne we współczesnym języku publicznym, administracyjnym i w ofertach pracy, a ich frekwencja wykazuje tendencję wzrostową.
5. W komunikacji oficjalnej w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy analityk*), jak i feminatywnej (*młodsza analityczka*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
6. Adresatyw *Pani Analityczko!* jest formą systemowo poprawną. W oficjalnej komunikacji częściej jednak stosuje się zwroty grzecznościowe typu *Szanowna Pani!*, bez użycia nazwy stanowiska w wołaczu.

MŁODSZY BIBLIOTEKARZ

Ang. Junior Librarian
Stanowisko: osoba zatrudniona w bibliotece na stanowisku podstawowym, wykonująca zadania związane z gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów
Skrót: mł. bibl.

Na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu studiowała bibliotekoznawstwo oraz informację naukową. Po studiach podjęła pracę jako młodszy bibliotekarz w Bibliotece Głównej ATR w Bydgoszczy, następnie przeniosła się do Wojewódzkiego Urzędu Telekomunikacji w Elblągu. (MoncoPL)
Oferta: młodsza bibliotekarka/ młodszy bibliotekarz w muzeum literackim Henryka Sienkiewicza. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy bibliotekarz	M. młodsi bibliotekarze
D. młodszego bibliotekarza	D. młodszych bibliotekarzy
C. młodszemu bibliotekarzowi	C. młodszym bibliotekarzom
B. młodszego bibliotekarza	B. młodszych bibliotekarzy
N. młodszym bibliotekarzem	N. młodszymi bibliotekarzami
Ms. młodszym bibliotekarzu	Ms. młodszych bibliotekarzach
Szanowny Panie (Bibliotekarzu)!	Szanowni Panowie (Bibliotekarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodsza bibliotekarz	M. młodsze bibliotekarz
D. młodszej bibliotekarz	D. młodszych bibliotekarz
C. młodszej bibliotekarz	C. młodszym bibliotekarz
B. młodszą bibliotekarz	B. młodsze bibliotekarz
N. młodszą bibliotekarz	N. młodszymi bibliotekarz
Ms. młodszej bibliotekarz	Ms. młodszych bibliotekarz
Szanowna Pani (Bibliotekarz)!	Szanowne Panie (Bibliotekarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza bibliotekarka	M. młodsze bibliotekarki
D. młodszej bibliotekarki	D. młodszych bibliotekarek
C. młodszej bibliotekarce	C. młodszym bibliotekarkom
B. młodszą bibliotekarkę	B. młodsze bibliotekarki
N. młodszą bibliotekarką	N. młodszymi bibliotekarkami
Ms. młodszej bibliotekarce	Ms. młodszych bibliotekarkach
Szanowna Pani (Bibliotekarko)!	Szanowne Panie (Bibliotekarki)!

Uwagi

1. Konstrukcja *młodszy bibliotekarz* ma charakter generyczny i może odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet.
2. Forma *młodsza bibliotekarz* powstaje przez uzgodnienie przymiotnika z płcią osoby przy zachowaniu nieodmienionej nazwy stanowiska. Jest ona składniowo poprawna, jednak pozostaje rzadka i niestabilna we współczesnym uzusie.
3. Forma *młodsza bibliotekarka* stanowi regularny feminatyw utworzony od nazwy *bibliotekarz* zgodnie z zasadami słowotwórczymi współczesnej polszczyzny.
4. Feminatyw *bibliotekarka*, a także połączenie *młodsza bibliotekarka*, należą do dobrze utrwalonych i powszechnie używanych form współczesnej polszczyzny, obecnych zarówno w języku urzędowym, jak i codziennej praktyce zawodowej.
5. W oficjalnej komunikacji w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy bibliotekarz*), jak i feminatywnej (*młodsza bibliotekarka*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
6. Adresatyw *Pani Bibliotekarko!* jest formą systemowo poprawną i utrwaloną w uzusie. W oficjalnej komunikacji częściej jednak stosuje się zwroty grzecznościowe typu *Szanowna Pani!*, bez użycia nazwy stanowiska w wołaczu.

MŁODSZY DOKUMENTALISTA

Ang. Junior Documentation Specialist
Stanowisko: osoba zajmująca się gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem dokumentacji w instytucji
Skrót: mł. dokum.

Archiwum Państwowe w Gdańsku. Poszukujemy osoby na stanowisko: Młodszy Dokumentalista/ Młodsza Dokumentalistka Do spraw: digitalizacji i reprografii zasobu archiwalnego Oddział IV Zabezpieczania Zasobu Archiwalnego. (KPRM)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy dokumentalista	M. młodsi dokumentaliści
D. młodszego dokumentalisty	D. młodszych dokumentalistów
C. młodszemu dokumentaliście	C. młodszym dokumentalistom
B. młodszego dokumentalistę	B. młodszych dokumentalistów
N. młodszym dokumentalistą	N. młodszymi dokumentalistami
Ms. młodszym dokumentaliście	Ms. młodszych dokumentalistach
Szanowny Panie (Dokumentalisto)!	Szanowni Panowie (Dokumentaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. młodszy dokumentalista	M. młodsi dokumentaliści
D. młodszego dokumentalisty	D. młodszych dokumentalistów
C. młodszemu dokumentaliście	C. młodszym dokumentalistom
B. młodszego dokumentalistę	B. młodszych dokumentalistów
N. młodszym dokumentalistą	N. młodszymi dokumentalistami
Ms. młodszym dokumentaliście	Ms. młodszych dokumentalistach
Szanowna Pani *Dokumentalisto!	Szanowne Panie *Dokumentaliści!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza dokumentalistka	M. młodsze dokumentalistki
D. młodszej dokumentalistki	D. młodszych dokumentalistek
C. młodszej dokumentalistce	C. młodszym dokumentalistkom
B. młodszą dokumentalistkę	B. młodsze dokumentalistki
N. młodszą dokumentalistką	N. młodszymi dokumentalistkami

Ms. młodszej dokumentalistce	Ms. młodszych dokumentalistkach
Szanowna Pani (Dokumentalistko)!	Szanowne Panie (Dokumentalistki)!

Uwagi

1. Konstrukcja *młodszy dokumentalista* ma charakter generyczny i może odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i do kobiet.
2. Forma *młodszy dokumentalista* jest współcześnie częściej spotykana w dokumentach urzędowych i regulaminach stanowisk niż wariant żeński, zwłaszcza w instytucjach naukowych, archiwalnych i bibliotecznych.
3. Forma *młodsza dokumentalistka* stanowi regularny feminatyw utworzony od nazwy *dokumentalista* zgodnie z zasadami słowotwórczymi współczesnej polszczyzny.
4. Feminatyw *dokumentalistka*, a także połączenie *młodsza dokumentalistka*, są notowane we współczesnym języku urzędowym i w ofertach pracy, jednak ich frekwencja pozostaje niższa niż w przypadku wielu tradycyjnych nazw żeńskich zawodów.
5. W oficjalnej komunikacji w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy dokumentalista*), jak i feminatywnej (*młodsza dokumentalistka*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
6. Adresatyw *Pani Dokumentalistko!* jest formą systemowo poprawną. W oficjalnej komunikacji częściej jednak stosuje się zwroty grzecznościowe typu *Szanowna Pani!*, bez użycia nazwy stanowiska w wołaczu.

MŁODSZY INFORMATYK

Ang. Junior IT Specialist
Stanowisko: osoba zajmująca się obsługą systemów informatycznych, wsparciem technicznym lub analizą danych
Skrót: mł. infor.

Z kolei w Lubiążu czeka praca dla pasjonata technologii. (…) Młodszy informatyk – Lubiąż (Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych). (MoncoPL)
Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu (…) Poszukujemy osoby na stanowisko: młodszy informatyk/ młodsza informatyczka do spraw: obsługi serwisowej infrastruktury teleinformatycznej w Biurze Obsługi i Informatyki WUW w Poznaniu nr ref. 12/26. (KPRM)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy informatyk	M. młodsi informatycy
D. młodszego informatyka	D. młodszych informatyków
C. młodszemu informatykowi	C. młodszym informatykom
B. młodszego informatyka	B. młodszych informatyków
N. młodszym informatykiem	N. młodszymi informatykami
Ms. młodszym informatyku	Ms. młodszych informatykach
Szanowny Panie (Informatyku)!	Szanowni Panowie (Informatycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodsza informatyk	M. młodsze informatyk
D. młodszej informatyk	D. młodszych informatyk
C. młodszej informatyk	C. młodszym informatyk
B. młodszą informatyk	B. młodsze informatyk
N. młodszą informatyk	N. młodszymi informatyk
Ms. młodszej informatyk	Ms. młodszych informatyk
Szanowna Pani (Informatyk)!	Szanowne Panie (Informatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza informatyczka	M. młodsze informatyczki
D. młodszej informatyczki	D. młodszych informatyczek
C. młodszej informatyczce	C. młodszym informatyczkom
B. młodszą informatyczkę	B. młodsze informatyczki
N. młodszą informatyczką	N. młodszymi informatyczkami
Ms. młodszej informatyczce	Ms. młodszych informatyczkach
Szanowna Pani *Informatyczko!	Szanowne Panie *Informatyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *młodszy informatyk* ma charakter generyczny i może być stosowana również w odniesieniu do kobiet.
2. Forma *młodsza informatyk* jest składniowo poprawna, jednak pozostaje rzadka i niestabilna we współczesnym uzusie.

3. Feminatyw *młodsza informatyczka* stanowi formę systemowo poprawną, coraz częściej spotykaną w języku administracji, szkolnictwa wyższego, branży informatycznej oraz w ofertach pracy, choć forma męska nadal pozostaje dominująca.
4. W oficjalnej komunikacji w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy informatyk*), jak i feminatywnej (*młodsza informatyczka*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
5. Adresatyw *Pani Informatyczko!* jest formą systemowo poprawną. W oficjalnej komunikacji częściej jednak stosuje się zwroty grzecznościowe typu *Szanowna Pani!*, bez użycia nazwy stanowiska w wołaczu.

MŁODSZY KONSERWATOR KSIĄŻKI

Ang. Junior Book Conservator
Stanowisko: osoba zajmująca się ochroną, konserwacją i restauracją księgozbiorów; osoba na tym stanowisku najczęściej pracuje w archiwach, muzeach lub bibliotekach naukowych
Skrót: mł. konser. książki

Młodszy konserwator książki/ młodsza konserwatorka książki – Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu. (SBP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy konserwator książki	M. młodsi konserwatorzy książki
D. młodszego konserwatora książki	D. młodszych konserwatorów książki
C. młodszemu konserwatorowi książki	C. młodszym konserwatorom książki
B. młodszego konserwatora książki	B. młodszych konserwatorów książki
N. młodszym konserwatorem książki	N. młodszymi konserwatorami książki
Ms. młodszym konserwatorze książki	Ms. młodszych konserwatorach książki
Szanowny Panie (Konserwatorze)!	Szanowni Panowie (Konserwatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodsza konserwator książki	M. młodsze konserwator książki
D. młodszej konserwator książki	D. młodszych konserwator książki
C. młodszej konserwator książki	C. młodszym konserwator książki
B. młodszą konserwator książki	B. młodsze konserwator książki
N. młodszą konserwator książki	N. młodszymi konserwator książki

Ms. młodszej konserwator książki	Ms. młodszych konserwator książki
Szanowna Pani (Konserwator)!	Szanowne Panie (Konserwator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza konserwatorka książki	M. młodsze konserwatorki książki
D. młodszej konserwatorki książki	D. młodszych konserwatorek książki
C. młodszej konserwatorce książki	C. młodszym konserwatorkom książki
B. młodszą konserwatorkę książki	B. młodsze konserwatorki książki
N. młodszą konserwatorką książki	N. młodszymi konserwatorkami książki
Ms. młodszej konserwatorce książki	Ms. młodszych konserwatorkach książki
Szanowna Pani *Konserwatorko!	Szanowne Panie *Konserwatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *młodszy konserwator książki* ma charakter generyczny i może być stosowana również w odniesieniu do kobiet.
2. Forma *młodsza konserwator książki* jest składniowo poprawna, jednak pozostaje rzadka i niestabilna we współczesnym uzusie.
3. Feminatyw *młodsza konserwatorka książki* stanowi formę systemowo poprawną i jest dobrze ugruntowany w praktyce językowej. Wyrażenie to jest obecne w języku instytucji kultury, bibliotek, archiwów i muzeów.
4. W oficjalnej komunikacji w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy konserwator książki*), jak i feminatywnej (*młodsza konserwatorka książki*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
5. W zwrotach adresatywnych zaleca się stosowanie formy grzecznościowej *Szanowna Pani!* niezależnie od tego, czy nazwa stanowiska występuje w formie generycznej, czy feminatywnej.

MŁODSZY PROGRAMISTA

Ang. Junior Programmer
Stanowisko: osoba wykonująca prace programistyczne związane z tworzeniem, testowaniem i rozwojem oprogramowania oraz przygotowywaniem dokumentacji technicznej, działająca pod opieką bardziej doświadczonych programistów
Skrót: mł. progr.

W jednej chwili dyrektor finansowy odpowiada za logistykę i planowanie, w innej to młodszy programista przejmuje inicjatywę, gdy liczy się spostrzegawczość lub nieszablonowe myślenie. (MoncoPL)
Młodsza Programistka/ Młodszy Programista REGIS Sp. z o.o. Targowisko (pow. wielicki). (PracujPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy programista	M. młodsi programiści
D. młodszego programisty	D. młodszych programistów
C. młodszemu programiście	C. młodszym programistom
B. młodszego programistę	B. młodszych programistów
N. młodszym programistą	N. młodszymi programistami
Ms. młodszym programiście	Ms. młodszych programistach
Szanowny Panie (Programisto)!	Szanowni Panowie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. młodszy programista	M. młodsi programiści
D. młodszego programisty	D. młodszych programistów
C. młodszemu programiście	C. młodszym programistom
B. młodszego programistę	B. młodszych programistów
N. młodszym programistą	N. młodszymi programistami
Ms. młodszym programiście	Ms. młodszych programistach
Szanowna Pani (Programisto)!	Szanowne Panie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza programistka	M. młodsze programistki
D. młodszej programistki	D. młodszych programistek
C. młodszej programistce	C. młodszym programistkom
B. młodszą programistkę	B. młodsze programistki
N. młodszą programistką	N. młodszymi programistkami
Ms. młodszej programistce	Ms. młodszych programistkach
Szanowna Pani *Programistko!	Szanowne Panie *Programistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *młodszy programista* ma charakter generyczny i może być stosowana także w odniesieniu do kobiet (model rzeczowników zakończonych na *-a* z jednym paradygmatem fleksyjnym).
2. Forma *młodsza programistka* stanowi regularny feminatyw utworzony od nazwy *programista* zgodnie z zasadami słowotwórczymi współczesnej polszczyzny.
3. Feminatyw *programistka*, a także połączenie *młodsza programistka*, należą do form dobrze utrwalonych we współczesnym języku zawodowym, zwłaszcza w branży informatycznej, szkolnictwie wyższym oraz ofertach pracy.
4. W oficjalnej komunikacji w odniesieniu do kobiety możliwe jest użycie zarówno formy generycznej (*młodszy programista*), jak i feminatywnej (*młodsza programistka*), zależnie od praktyki instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
5. Adresatyw *Pani Programistko!* jest formą systemowo poprawną i powszechnie akceptowaną. W oficjalnej komunikacji częściej jednak stosuje się zwroty grzecznościowe typu *Szanowna Pani!,* bez użycia nazwy stanowiska w wołaczu.

MŁODSZY SPECJALISTA

Ang. Junior Specialist

Stanowisko: pracownik wykonujący zadania wymagające specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych, posiadający niewielkie doświadczenie zawodowe oraz realizujący obowiązki samodzielnie lub pod nadzorem bardziej doświadczonych pracowników

Skrót: mł. spec.

Postanowiliśmy promować osoby, które potrafią łączyć naukę z rozwojem ogólnym – przekonuje Olga Błaszczyk, młodszy specjalista ds. zarządzania personelem z polskiego oddziału firmy Ericpol Telecom. (NKJP)

Ministerstwo Rozwoju i Technologii w Warszawie poszukuje osoby na stanowisko: młodszy specjalista/ młodsza specjalistka do spraw prawa i orzecznictwa UE w Wydziale Prawa Europejskiego w Departamencie Spraw Europejskich. (KPRM)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy specjalista	M. młodsi specjaliści
D. młodszego specjalisty	D. młodszych specjalistów
C. młodszemu specjaliście	C. młodszym specjalistom
B. młodszego specjalistę	B. młodszych specjalistów
N. młodszym specjalistą	N. młodszymi specjalistami

Ms. młodszym specjaliście	Ms. młodszych specjalistach
Szanowny Panie (Specjalisto)!	Szanowni Panowie (Specjaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. młodszy specjalista	M. młodsi specjaliści
D. młodszego specjalisty	D. młodszych specjalistów
C. młodszemu specjaliście	C. młodszym specjalistom
B. młodszego specjalistę	B. młodszych specjalistów
N. młodszym specjalistą	N. młodszymi specjalistami
Ms. młodszym specjaliście	Ms. młodszych specjalistach
Szanowna Pani (Specjalisto)!	Szanowne Panie (Specjaliści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza specjalistka	M. młodsze specjalistki
D. młodszej specjalistki	D. młodszych specjalistek
C. młodszej specjalistce	C. młodszym specjalistkom
B. młodszą specjalistkę	B. młodsze specjalistki
N. młodszą specjalistką	N. młodszymi specjalistkami
Ms. młodszej specjalistce	Ms. młodszych specjalistkach
Szanowna Pani *Specjalistko!	Szanowne Panie *Specjalistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *młodszy specjalista* oznacza stanowisko usytuowane na początkowym lub niższym szczeblu hierarchii zawodowej. Przymiotnik *młodszy* nie odnosi się bezpośrednio do wieku osoby zatrudnionej, lecz wskazuje na poziom stanowiska, zakres odpowiedzialności, staż pracy lub stopień doświadczenia zawodowego.
2. Forma *młodszy specjalista* może być używana generycznie oraz jako oficjalna nazwa stanowiska odnosząca się do kobiety. Takie użycie jest charakterystyczne przede wszystkim dla dokumentów kadrowych, regulaminów organizacyjnych, wykazów stanowisk i innych tekstów urzędowych.
3. Feminatyw *młodsza specjalistka* jest regularną i poprawną systemowo nazwą żeńską. Został utworzony przez feminizację obu członów konstrukcji: zmianę formy przymiotnika *młodszy* na *młodsza* oraz zastąpienie rzeczownika *specjalista* formą *specjalistka*, utworzoną za pomocą formantu *-ka*.

4. Forma *młodsza specjalistka* jest dobrze utrwalona we współczesnym uzusie administracyjnym i zawodowym. Występuje w ogłoszeniach o pracę, strukturach organizacyjnych instytucji, opisach stanowisk, korespondencji służbowej oraz tekstach informacyjnych. Wybór między formami *młodszy specjalista* i *młodsza specjalistka* może zależeć od oficjalnej nomenklatury stanowisk oraz indywidualnej preferencji osoby je zajmującej.
5. Nazwa stanowiska *młodszy specjalista* nie pełni zwykle funkcji tytularnej, dlatego formy *Panie Specjalisto!, Pani Specjalistko!* czy tym bardziej *Pani Młodsza Specjalistko!* są w bezpośredniej komunikacji rzadkie i mogą brzmieć nienaturalnie. W korespondencji oficjalnej zaleca się neutralne formy *Szanowny Panie!, Szanowna Pani!,* a w odniesieniu do większej grupy – *Szanowni Państwo!*.

MŁODSZY SPECJALISTA BIOINFORMATYK

Ang. Junior Bioinformatics Specialist
Stanowisko: specjalista wykorzystujący narzędzia informatyczne, matematyczne i statystyczne do analizy danych biologicznych i genetycznych, modelowania procesów biologicznych oraz interpretacji wyników badań naukowych
Skrót: mł. spec. bioinfor.

Młodszy specjalista bioinformatyk. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy specjalista bioinformatyk	M. młodsi specjaliści bioinformatycy
D. młodszego specjalisty bioinformatyka	D. młodszych specjalistów bioinformatyków
C. młodszemu specjaliście bioinformatykowi	C. młodszym specjalistom bioinformatykom
B. młodszego specjalistę bioinformatyka	B. młodszych specjalistów bioinformatyków
N. młodszym specjalistą bioinformatykiem	N. młodszymi specjalistami bioinformatykami
Ms. młodszym specjaliście bioinformatyku	Ms. młodszych specjalistach bioinformatykach
Szanowny Panie (Bioinformatyku)!	Szanowni Panowie (Bioinformatycy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodszy specjalista bioinformatyk	M. młodsi specjaliści bioinformatycy
D. młodszego specjalisty bioinformatyka	D. młodszych specjalistów bioinformatyków
C. młodszemu specjaliście bioinformatykowi	C. młodszym specjalistom bioinformatykom
B. młodszego pecjalistę bioinformatyka	B. młodszych specjalistów bioinformatyków
N. młodszym specjalistą bioinformatykiem	N. młodszymi specjalistami bioinformatykami
Ms. młodszym specjaliście bioinformatyku	Ms. młodszych specjalistach bioinformatykach
Szanowna Pani (Bioinformatyk)!	Szanowne Panie (Bioinformatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. młodsza specjalistka bioinformatyk	M. młodsze specjalistki bioinformatyk
D. młodszej specjalistki bioinformatyk	D. młodszych specjalistek bioinformatyk
C. młodszej specjalistce bioinformatyk	C. młodszym specjalistkom bioinformatyk
B. młodszą specjalistkę bioinformatyk	B. młodsze specjalistki bioinformatyk
N. młodszą specjalistką bioinformatyk	N. młodszymi specjalistkami bioinformatyk
Ms. młodszej specjalistce bioinformatyk	Ms. młodszych specjalistkach bioinformatyk
Szanowna Pani (Bioinformatyk)!	Szanowne Panie (Bioinformatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza specjalistka bioinformatyczka	M. młodsze specjalistki bioinformatyczki
D. młodszej specjalistki bioinformatyczki	D. młodszych specjalistek bioinformatyczek

C. młodszej specjalistce bioinformatyczce	C. młodszym specjalistkom bioinformatyczkom
B. młodszą specjalistkę bioinformatyczkę	B. młodsze specjalistki bioinformatyczki
N. młodszą specjalistką bioinformatyczką	N. młodszymi specjalistkami bioinformatyczkami
Ms. młodszej specjalistce bioinformatyczce	Ms. młodszych specjalistkach bioinformatyczkach
Szanowna Pani *Bioinformatyczko!	Szanowne Panie *Bioinformatyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja *młodszy specjalista bioinformatyk* ma charakter nazwy złożonej i jest rozbudowaną nazwą stanowiska. Jej pierwszy człon wskazuje miejsce zajmowane w hierarchii zawodowej, drugi zaś określa specjalność pracownika.
2. Forma *młodszy specjalista bioinformatyk* może być używana w funkcji generycznej w odniesieniu do kobiet.
3. W odniesieniu do kobiet możliwe są modele feminatywne: *młodsza specjalistka bioinformatyk* (model mieszany, w którym forma *bioinformatyk* pozostaje nieodmienna analogicznie do nazw zawodów, takich jak *pani psycholog*, *pani informatyk* czy *pani biolog*), *młodsza specjalistka bioinformatyczka* (model symetryczny).
4. Feminatyw *bioinformatyczka* jest formą systemowo poprawną, jednak pozostaje znacznie rzadszy od nazw typu *informatyczka* czy *matematyczka*.
5. W zwrotach adresatywnych możliwe są formy: *Pani Bioinformatyk!* oraz *Pani Bioinformatyczko!*, przy czym pierwsza z nich jest obecnie częstsza w komunikacji oficjalnej.

MŁODSZY SPECJALISTA DOWÓDCA ZMIANY SMA

Ang. Junior Shift Supervisor
Stanowisko: osoba nadzorująca podczas zmiany pracę stacji monitorowania alarmów, w tym odbiór i weryfikację sygnałów alarmowych oraz koordynowanie działań interwencyjnych
Skrót: mł. spec. dow. zm. SMA

Młodszy specjalista dowódca zmiany SMA. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy specjalista dowódca zmiany SMA	M. młodsi specjaliści dowódcy zmiany SMA
D. młodszego specjalisty dowódcy zmiany SMA	D. młodszych specjalistów dowódców zmiany SMA
C. młodszemu specjaliście dowódcy zmiany SMA	C. młodszym specjalistom dowódcom zmiany SMA
B. młodszego specjalistę dowódcę zmiany SMA	B. młodszych specjalistów dowódców zmiany SMA
N. młodszym specjalistą dowódcą zmiany SMA	N. młodszymi specjalistami dowódcami zmiany SMA
Ms. młodszym specjaliście dowódcy zmiany SMA	Ms. młodszych specjalistach dowódcach zmiany SMA
Szanowny Panie (Dowódco)!	Szanowni Panowie (Dowódcy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. młodszy specjalista dowódca zmiany SMA	M. młodsi specjaliści dowódcy zmiany SMA
D. młodszego specjalisty dowódcy zmiany SMA	D. młodszych specjalistów dowódców zmiany SMA
C. młodszemu specjaliście dowódcy zmiany SMA	C. młodszym specjalistom dowódcom zmiany SMA
B. młodszego specjalistę dowódcę zmiany SMA	B. młodszych specjalistów dowódców zmiany SMA
N. młodszym specjalistą dowódcą zmiany SMA	N. młodszymi specjalistami dowódcami zmiany SMA
Ms. młodszym specjaliście dowódcy zmiany SMA	Ms. młodszych specjalistach dowódcach zmiany SMA
Szanowna Pani (Dowódco)!	Szanowne Panie (Dowódcy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-generyczna)

lp	lm
M. młodsza specjalistka dowódca zmiany SMA	M. młodsze specjalistki dowódcy zmiany SMA
D. młodszej specjalistki dowódcy zmiany SMA	D. młodszych specjalistek dowódców zmiany SMA
C. młodszej specjalistce dowódcy zmiany SMA	C. młodszym specjalistkom dowódcom zmiany SMA
B. młodszą specjalistkę dowódcę zmiany SMA	B. młodsze specjalistki dowódców zmiany SMA
N. młodszą specjalistką dowódcą zmiany SMA	N. młodszymi specjalistkami dowódcami zmiany SMA
Ms. młodszej specjalistce dowódcy zmiany SMA	Ms. młodszych specjalistkach dowódcach zmiany SMA
Szanowna Pani (Dowódco)!	Szanowne Panie (Dowódcy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza specjalistka dowódczyni zmiany SMA	M. młodsze specjalistki dowódczynie zmiany SMA
D. młodszej specjalistki dowódczyni zmiany SMA	D. młodszych specjalistek dowódczyń zmiany SMA
C. młodszej specjalistce dowódczyni zmiany SMA	C. młodszym specjalistkom dowódczyniom zmiany SMA
B. młodszą specjalistkę dowódczynię zmiany SMA	B. młodsze specjalistki dowódczynie zmiany SMA
N. młodszą specjalistką dowódczynią zmiany SMA	N. młodszymi specjalistkami dowódczyniami zmiany SMA
Ms. młodszej specjalistce dowódczyni zmiany SMA	Ms. młodszych specjalistkach dowódczyniach zmiany SMA
Szanowna Pani *Dowódczyni!	Szanowne Panie *Dowódczynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja *młodszy specjalista dowódca zmiany SMA* jest nazwą stanowiska i może być stosowana również w funkcji generycznej w odniesieniu do kobiet.

2. Forma *młodsza specjalistka dowódca zmiany SMA* reprezentuje model mieszany, w którym człon *specjalistka* przyjmuje postać żeńską, natomiast człon funkcyjny *dowódca zmiany* zachowuje tradycyjną formę.
3. Forma *młodsza specjalistka dowódczyni zmiany SMA* stanowi pełny feminatyw i jest zgodna z normami słowotwórczymi współczesnej polszczyzny.
4. W zwrotach adresatywnych możliwe są formy *Pani Dowódco!* oraz *Pani Dowódczyni!* przy czym w komunikacji urzędowej częściej stosuje się neutralne *Szanowna Pani!*.

MŁODSZY SPECJALISTA DS. ADMINISTROWANIA SYSTEMAMI IT

Ang. Junior IT Systems Administration Specialist
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za utrzymanie, konfigurację, administrowanie, monitorowanie oraz rozwój systemów informatycznych, a także za zapewnienie ich bezpieczeństwa i ciągłości działania
Skrót: mł. spec. ds. adm. sys. IT

Młodszy specjalista ds. administrowania systemami IT. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. ANALITYKI

Ang. Junior Analytics Specialist
Stanowisko: osoba wykonująca analizy laboratoryjne oraz uczestnicząca w opracowywaniu, walidacji i wdrażaniu metod analitycznych, przygotowywaniu dokumentacji badawczej i rejestracyjnej oraz kontroli jakości wyników badań zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami
Skrót: mł. spec. ds. analityki

Młodszy specjalista ds. analityki. (GUMed)
Adamed – rodzinna firma farmaceutyczno-biotechnologiczna – zatrudni: Młodszy specjalista ds. analityki. (LAB)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ

Ang. Junior specialist in scientific and research equipment
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z obsługą, ewidencjonowaniem i utrzymaniem sprawności aparatury naukowo-badawczej, a także organizacją jej przeglądów, konserwacji i napraw oraz wspieraniem użytkowników w prawidłowym korzystaniu z urządzeń
Skrót: mł. spec. ds. aparat. nauk.-bad.

Młodszy specjalista ds. aparatury naukowo-badawczej. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. BADAŃ KLINICZNYCH

Ang. Junior Specialist for Clinical Research
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z przygotowywaniem, organizacją, prowadzeniem i dokumentowaniem badań klinicznych, a także kontrolą ich zgodności z obowiązującymi procedurami oraz wspieraniem zespołu badawczego
Skrót: mł. spec. ds. bad. klin.

Młodszy specjalista ds. badań klinicznych. (GUMed)
Młodszy Specjalista (-tka) ds. Badań Klinicznych RadStar Sp. z o.o. Gdańsk. (LinkedIn)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. BADAŃ NEUROOBRAZOWYCH

Ang. Junior Specialist for Neuroimaging Research
Stanowisko: specjalista uczestniczący w projektach badawczych wykorzystujących techniki neuroobrazowania, odpowiedzialny za przygotowanie protokołów badań, obsługę i testowanie aparatury diagnostycznej, analizę danych MRI i PET oraz wsparcie merytoryczne badań dotyczących funkcjonowania i patologii układu nerwowego
Skrót: mł. spec. ds. bad. neuroobraz.

Młodszy specjalista ds. badań neuroobrazowych. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. BIOBANKOWANIA

Ang. Junior Specialist for Biobanking
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z organizacją, realizacją i nadzorowaniem procesów biobankowania, w tym pozyskiwaniem, przygotowywaniem, ewidencjonowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem materiału biologicznego oraz powiązanych z nim danych, zgodnie z obowiązującymi procedurami jakości i bezpieczeństwa
Skrót: mł. spec. ds. biobank.

Młodszy specjalista ds. biobankowania mgr Julia M. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. HELP DESK IT

Ang. Junior IT Help Desk Junior Book Conservator Specialist
Stanowisko: osoba zapewniająca bieżące wsparcie użytkownikom systemów informatycznych, w tym przyjmująca i rejestrująca zgłoszenia, diagnozująca

oraz rozwiązująca problemy techniczne, a w razie potrzeby przekazująca je do właściwych zespołów
Skrót: mł. spec. ds. hd IT

Młodszy specjalista ds. help desk IT. (GUMed)
Młodszy specjalista/ specjalistka działu IT – Helpdesk VARICO SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ. (PracujPL)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. INFORMATYKI

Ang. Junior IT Specialist
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z obsługą, utrzymaniem i rozwojem systemów informatycznych, w tym administrowaniem infrastrukturą IT, monitorowaniem jej działania oraz zapewnianiem wsparcia technicznego użytkownikom
Skrót: mł. spec. ds. infor.

Młodszy specjalista ds. informatyki. (GUMed)
Młodszy specjalista/ Młodsza specjalistka IT w obszarze sieci komputerowych Metrix Metal Sp. z o.o. (PracujPL)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH

Ang. Junior Electrical Installation Specialist
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z projektowaniem, eksploatacją, nadzorowaniem i utrzymaniem sprawności instalacji elektrycznych, w tym przeprowadzaniem kontroli technicznych, diagnozowaniem usterek oraz organizowaniem konserwacji i napraw
Skrót: mł. spec. ds. instal. elekt.

Młodszy specjalista ds. instalacji elektrycznych. (GUMed)
Młodszy Specjalista ds. Instalacji Elektrycznych oike mgr inż. Karolina B. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. KOMUNIKACJI I PROMOCJI

Ang. Junior Communication and Promotion Specialist
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z przygotowywaniem i prowadzeniem działań komunikacyjnych oraz promocyjnych, w tym tworzeniem i publikowaniem treści, obsługą kanałów informacyjnych, organizacją kampanii promocyjnych oraz kształtowaniem wizerunku instytucji
Skrót: mł. spec. ds. kom. i prom.

Młodszy specjalista ds. komunikacji i promocji. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. LABORATORYJNYCH

Ang. Junior Laboratory Specialist
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za przygotowanie i obsługę ćwiczeń laboratoryjnych, wykonywanie analiz z wykorzystaniem specjalistycznej aparatury analitycznej, udział w pracach naukowo-badawczych, nadzór nad wyposażeniem i materiałami laboratoryjnymi oraz prowadzenie dokumentacji związanej z funkcjonowaniem laboratorium i przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa pracy
Skrót: mł. spec. ds. lab.

Młodszy specjalista ds. laboratoryjnych. (GUMed)
Gdański Uniwersytet Medyczny poszukuje pracownika na stanowisko MŁODSZY SPECJALISTA DS. LABORATORYJNYCH. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. PERSONALNYCH

Ang. Junior HR Specialist
Stanowisko: osoba realizująca zadania z zakresu obsługi spraw kadrowych i polityki personalnej, w tym prowadzenia dokumentacji pracowniczej, wsparcia procesów rekrutacyjnych oraz organizacji zatrudnienia
Skrót: mł. spec. ds. pers.

Młodszy specjalista ds. personalnych. (GUMed)
Specjalista/ Specjalistka ds. personalnych KB sp. z o.o. Rytel. (PracaPL)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. SYMULACJI MEDYCZNEJ

Ang. Junior Specialist for Medical Simulation
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z przygotowywaniem, organizowaniem i prowadzeniem symulacji medycznych odtwarzających sytuacje kliniczne do celów dydaktycznych i szkoleniowych, w tym obsługą sprzętu symulacyjnego, zapewnianiem wsparcia technicznego podczas zajęć oraz prowadzeniem dokumentacji
Skrót: mł. spec. ds. symul. med.

Młodszy specjalista ds. symulacji medycznej. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. WSPARCIA BADAŃ NAUKOWYCH

Ang. Junior Research Support Specialist
Stanowisko: osoba wspierająca administracyjnie i organizacyjnie realizację badań naukowych oraz projektów badawczych, odpowiedzialna za obsługę dokumentacji, współpracę z naukowcami i udział w procesach sprawozdawczych związanych z działalnością badawczą
Skrót: mł. spec. ds. wsp. bad. nauk.

Młodszy specjalista ds. wsparcia badań naukowych. (GUMed)

MŁODSZY SPECJALISTA DS. ZAKUPÓW

Ang. Junior Purchasing Specialist
Stanowisko: osoba wykonująca zadania związane z organizacją i obsługą procesów zakupowych, w tym analizowaniem ofert, przygotowywaniem zamówień, współpracą z dostawcami, kontrolowaniem terminowości dostaw oraz prowadzeniem dokumentacji zakupowej
Skrót: mł. spec. ds. zakup.

Młodszy specjalista ds. zakupów. (GUMed)
Młodszy specjalista ds. zakupów – Młodsza specjalistka ds. zakupów DGS Diagnostics Rosówek. (LinkedIn)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. młodszy specjalista ds. …	M. młodsi specjaliści ds. …
D. młodszego specjalisty ds. …	D. młodszych specjalistów ds. …
C. młodszemu specjaliście ds. …	C. młodszym specjalistom ds. …
B. młodszego specjalistę ds. …	B. młodszych specjalistów ds. …
N. młodszym specjalistą ds. …	N. młodszymi specjalistami ds. …
Ms. młodszym specjaliście ds. …	Ms. młodszych specjalistach ds. …
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. młodszy specjalista ds. …	M. młodsi specjaliści ds. …
D. młodszego specjalisty ds. …	D. młodszych specjalistów ds. …
C. młodszemu specjaliście ds. …	C. młodszym specjalistom ds. …

B. młodszego specjalistę ds. …	B. młodszych specjalistów ds. …
N. młodszym specjalistą ds. …	N. młodszymi specjalistami ds. …
Ms. młodszym specjaliście ds. …	Ms. młodszych specjalistach ds. …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. młodsza specjalistka ds. …	M. młodsze specjalistki ds. …
D. młodszej specjalistki ds. …	D. młodszych specjalistek ds. …
C. młodszej specjalistce ds. …	C. młodszym specjalistkom ds. …
B. młodszą specjalistkę ds. …	B. młodsze specjalistki ds. …
N. młodszą specjalistką ds. …	N. młodszymi specjalistkami ds. …
Ms. młodszej specjalistce ds. …	Ms. młodszych specjalistkach ds. …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Nazwa stanowiska składa się z dwóch części: odmiennego członu głównego *młodszy specjalista* oraz członu określającego specjalizację, wprowadzanego skrótem *ds.* (‘do spraw’). Człon *młodszy* wskazuje na niższy szczebel w hierarchii stanowisk, a nie na wiek osoby. Podczas odmiany nazwy zmianie podlega jedynie człon główny, natomiast część występująca po skrócie *ds.* zachowuje postać dopełniacza, np. *młodszego specjalisty ds. zakupów*, *młodszemu specjaliście ds. zakupów*.
2. W odniesieniu do kobiety może być stosowana oficjalna nazwa stanowiska w formie męskiej, np. *Anna Kowalska, młodszy specjalista ds. zakupów*.
3. Regularnym i neutralnym stylistycznie odpowiednikiem feminatywnym jest forma *młodsza specjalistka ds. zakupów*.
4. W bezpośredniej korespondencji zaleca się zwrot *Szanowna Pani!*, nie *Pani Specjalistko!*.

MOTORZYSTA

Ang. Motorman

Stanowisko: marynarz zajmujący się obsługą urządzeń silnikowych na statku lub okręcie

Skrót: brak

Ogłoszenie o wolnym miejscu pracy – marynarz motorzysta w Instytucie Oceanografii. (UG)

(...) zaczęli strzelać po naszej burcie. Ale wtedy motorzyści wycisnęli z naszego silnika wszystkie możliwe obroty, po czym zdrowo kopnęliśmy się do przodu. Na szczęście piraci zostali w tyle (...). (WSJP)
Motorzysta/ Motorzystka Uniwersytet Morski w Gdyni. (GoWork)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. motorzysta	M. motorzyści
D. motorzysty	D. motorzystów
C. motorzyście	C. motorzystom
B. motorzystę	B. motorzystów
N. motorzystą	N. motorzystami
Ms. motorzyście	Ms. motorzystach
Szanowny Panie (Motorzysto)!	Szanowni Panowie (Motorzyści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. motorzysta	M. motorzyści
D. motorzysty	D. motorzystów
C. motorzyście	C. motorzystom
B. motorzystę	B. motorzystów
N. motorzystą	N. motorzystami
Ms. motorzyście	Ms. motorzystach
Szanowna Pani *Motorzysto!	Szanowne Panie *Motorzyści!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. motorzystka	M. motorzystki
D. motorzystki	D. motorzystek
C. motorzystce	C. motorzystkom
B. motorzystkę	B. motorzystki
N. motorzystką	N. motorzystkami
Ms. motorzystce	Ms. motorzystkach
Szanowna Pani *Motorzystko!	Szanowne Panie *Motorzystki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *motorzysta* należy do modelu nazw osobowych zakończonych na *-a*, z jednym paradygmatem fleksyjnym niezależnym od płci.
2. Forma *motorzysta* może pełnić funkcję generyczną (także w odniesieniu do kobiet). Występuje wówczas przede wszystkim w dokumentach kadrowych, regulaminach, wykazach stanowisk oraz ogłoszeniach o pracę.
3. Feminatyw *motorzystka* jest w pełni systemowy i powszechny w uzusie.
4. W bezpośrednim zwrocie do kobiety możliwa jest forma adresatywna: *Pani Motorzystko!*.
5. Użycie męskiej nazwy stanowiska w bezpośrednim zwrocie do kobiety, np. *Szanowna Pani Motorzysto!,* jest gramatycznie możliwe, lecz współcześnie może być odbierane jako nienaturalne lub nadmiernie urzędowe. Jeżeli adresatka posługuje się nazwą stanowiska *motorzysta,* bezpieczniejszy jest zwrot *Szanowna Pani!* bez dołączania nazwy zawodowej.

NAUCZYCIEL WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Ang. Nursery teacher

Zawód: osoba prowadząca działalność dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą w zakresie edukacji przedszkolnej, wspierająca rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny dzieci

Skrót: naucz. wych. przedsz.

W nowym roku akademickim w ofercie szkoły pojawi się również jedna dodatkowa specjalność na Wydziale Pedagogiki: nauczyciel wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego. – To odpowiedź na zainteresowanie studentów. Tym bardziej teraz, kiedy pojawiły się nowe możliwości, jeśli chodzi o prowadzenie tzw. domowych przedszkoli, jest ono coraz większe – dodaje Ewa Rucińska. (NKJP)

Z piątki do trójki (na dyrektora) Iwona Kosiorek, nauczycielka wychowania przedszkolnego, od września zostanie nowym dyrektorem Przedszkola nr 3 w Łowiczu. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. nauczyciel wychowania przedszkolnego	M. nauczyciele wychowania przedszkolnego
D. nauczyciela wychowania przedszkolnego	D. nauczycieli wychowania przedszkolnego
C. nauczycielowi wychowania przedszkolnego	C. nauczycielom wychowania przedszkolnego

B. nauczyciela wychowania przedszkolnego	B. nauczycieli wychowania przedszkolnego
N. nauczycielem wychowania przedszkolnego	N. nauczycielami wychowania przedszkolnego
Ms. nauczycielu wychowania przedszkolnego	Ms. nauczycielach wychowania przedszkolnego
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. nauczycielka wychowania przedszkolnego	M. nauczycielki wychowania przedszkolnego
D. nauczycielki wychowania przedszkolnego	D. nauczycielek wychowania przedszkolnego
C. nauczycielce wychowania przedszkolnego	C. nauczycielkom wychowania przedszkolnego
B. nauczycielkę wychowania przedszkolnego	B. nauczycielki wychowania przedszkolnego
N. nauczycielką wychowania przedszkolnego	N. nauczycielkami wychowania przedszkolnego
Ms. nauczycielce wychowania przedszkolnego	Ms. nauczycielkach wychowania przedszkolnego
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Nazwa *nauczyciel wychowania przedszkolnego* jest konstrukcją wieloczłonową, w której człon *nauczyciel* nazywa osobę wykonującą zawód, natomiast wyrażenie *wychowania przedszkolnego* określa jej specjalność zawodową oraz obszar działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.
2. Odmianie podlega wyłącznie człon osobowy *nauczyciel – nauczycielka*. Dopełniaczowe określenie *wychowania przedszkolnego* zachowuje tę samą postać we wszystkich przypadkach liczby pojedynczej i mnogiej.
3. Nazwa zawodu tworzy regularną parę rodzajową: *nauczyciel wychowania przedszkolnego – nauczycielka wychowania przedszkolnego*. Feminatyw *nauczycielka* jest formą systemowo poprawną, neutralną stylistycznie i od dawna utrwaloną w polszczyźnie.

4. W odniesieniu do kobiet zdecydowanie dominuje nazwa *nauczycielka wychowania przedszkolnego*, powszechnie stosowana zarówno w komunikacji zawodowej i publicznej, jak i w tekstach odnoszących się do konkretnych osób.
5. Forma *nauczyciel wychowania przedszkolnego* może być używana generycznie jako oficjalna nazwa zawodu lub stanowiska. Takie zastosowanie występuje zwłaszcza w aktach prawnych, klasyfikacjach zawodów, dokumentach kadrowych, programach studiów, ogłoszeniach o pracę oraz opisach kwalifikacji zawodowych.
6. Użycie formy męskiej w nazwie kierunku, specjalności, kwalifikacji albo stanowiska nie wyklucza zastosowania formy żeńskiej w odniesieniu do konkretnej osoby, np. *Została zatrudniona na stanowisku nauczyciel wychowania przedszkolnego*, ale *Anna Nowak jest nauczycielką wychowania przedszkolnego*.
7. Pełna nazwa zawodu nie jest zwykle używana w funkcji adresatywnej. Forma *Pani Nauczycielko Wychowania Przedszkolnego!,* choć możliwa gramatycznie, byłaby nadmiernie rozbudowana i nienaturalna. W oficjalnej korespondencji zaleca się neutralną formę *Szanowna Pani!*.

OGRODNIK

Ang. Gardener
Zawód: osoba zajmująca się uprawą roślin, pielęgnacją terenów zieleni oraz zakładaniem i utrzymaniem ogrodów, sadów lub parków
Skrót: brak

A zieleń i wiedza to wartości, którymi mogę się dzielić z ludźmi i zarażać ich swoją pasją, przywracając także pamięć o tych, którzy o to miasto dbali – mówi pani ogrodnik, która od dwóch lat upiększa zielenią nadmorskie miasto. (MoncoPL)
Farma Hani to miejsce szczególne. Stworzyła je Hanna Smuczyńska, mistrz florystyki, ogrodniczka i właścicielka farmy kwiatów. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. ogrodnik	M. ogrodnicy
D. ogrodnika	D. ogrodników
C. ogrodnikowi	C. ogrodnikom
B. ogrodnika	B. ogrodników
N. ogrodnikiem	N. ogrodnikami
Ms. ogrodniku	Ms. ogrodnikach
Szanowny Panie (Ogrodniku)!	Szanowni Panowie (Ogrodnicy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. ogrodniczka	M. ogrodniczki
D. ogrodniczki	D. ogrodniczek
C. ogrodniczce	C. ogrodniczkom
B. ogrodniczkę	B. ogrodniczki
N. ogrodniczką	N. ogrodniczkami
Ms. ogrodniczce	Ms. ogrodniczkach
Szanowna Pani (Ogrodniczko)!	Szanowne Panie (Ogrodniczki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *ogrodnik* należy do grupy nazw zawodów zakończonych na *-nik*, które tworzą regularne feminatywy za pomocą przyrostka *-ka*.
2. Forma *ogrodniczka* jest w pełni utrwalona w polszczyźnie i powszechnie używana zarówno w odniesieniu do zawodu, jak i zainteresowań związanych z ogrodnictwem.
3. W praktyce komunikacyjnej wyraźnie dominuje rozróżnienie rodzajowe *ogrodnik – ogrodniczka*, choć w tekstach urzędowych i opisach stanowisk nazwa *ogrodnik* może sporadycznie występować w funkcji generycznej.
4. W odniesieniu do kobiety forma *Pani Ogrodniczko!* jest poprawna gramatycznie, jednak występuje rzadko i może brzmieć nienaturalnie, ponieważ nazwa zawodu *ogrodniczka* nie jest zwyczajowo używana jako tytuł adresatywny. W oficjalnej komunikacji zaleca się zatem zwrot *Szanowna Pani!,* ewentualnie połączenie formy grzecznościowej z imieniem i nazwiskiem. Rozbudowana postać *Szanowna Pani Ogrodniczko!,* choć zgodna z zasadami gramatycznymi, ma charakter okazjonalny.

OPERATOR MASZYN CYFROWYCH

Ang. Digital machine operator

Stanowisko: osoba obsługująca i nadzorująca pracę maszyn cyfrowych (np. drukujących, sterowanych komputerowo), odpowiedzialna za przygotowanie procesu, kontrolę jakości oraz bieżącą eksploatację urządzeń

Skrót: oper. masz. cyfr.

Oferty pracy: Operator maszyn cyfrowych (poza korpusem służby cywilnej) w Oddziale w Brzezinach. (BIP)

Urząd Pracy w Tczewie: Operator/ka maszyn CNC. (NaszPr)

OPERATOR MASZYN OFFSETOWYCH

Ang. Offset press operator
Stanowisko: osoba obsługująca maszyny offsetowe, odpowiedzialna za przygotowanie form drukowych, prowadzenie procesu druku oraz kontrolę jakości wydruków
Skrót: oper. masz. offs.
KEA – gdy liczy się partnerstwo. Operator/ Operatorka maszyn offsetowych. (KEA)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. operator maszyn …	M. operatorzy maszyn …
D. operatora maszyn …	D. operatorów maszyn …
C. operatorowi maszyn …	C. operatorom maszyn …
B. operatora maszyn …	B. operatorów maszyn …
N. operatorem maszyn …	N. operatorami maszyn …
Ms. operatorze maszyn …	Ms. operatorach maszyn …
Szanowny Panie (Operatorze)!	Szanowni Panowie (Operatorzy)!

FORMA ŻENSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. operator maszyn …	M. operator maszyn …
D. operator maszyn …	D. operator maszyn …
C. operator maszyn …	C. operator maszyn …
B. operator maszyn …	B. operator maszyn …
N. operator maszyn …	N. operator maszyn …
Ms. operator maszyn …	Ms. operator maszyn …
Szanowna Pani (Operator)!	Szanowne Panie (Operator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. operatorka maszyn …	M. operatorki maszyn …
D. operatorki maszyn …	D. operatorek maszyn …
C. operatorce maszyn …	C. operatorkom maszyn …
B. operatorkę maszyn …	B. operatorki maszyn …
N. operatorką maszyn …	N. operatorkami maszyn …

Ms. operatorce maszyn …	Ms. operatorkach maszyn …
Szanowna Pani *Operatorko!	Szanowne Panie *Operatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *operator* należy do grupy nazw zawodów tworzących regularne feminatywy za pomocą przyrostka *-ka* (*operator – operatorka*).
2. Forma *operatorka maszyn cyfrowych/ offsetowych* jest zgodna z systemem języka polskiego i znajduje potwierdzenie we współczesnym uzusie, m.in. w ogłoszeniach o pracę oraz komunikacji branżowej.
3. W praktyce zawodowej funkcjonują równolegle formy *operator* i *operatorka*, przy czym druga z nich jest coraz częściej stosowana w odniesieniu do kobiet.
4. Człon *maszyn cyfrowych/ offsetowych* pozostaje niezmienny składniowo i określa specjalność zawodową.
5. W bezpośrednim zwrocie do kobiety możliwa jest forma adresatywna *Pani Operatorko!*.
6. W oficjalnej korespondencji naturalnym rozwiązaniem pozostaje zwrot *Szanowna Pani!,* szczególnie gdy nazwa stanowiska została już podana w nagłówku, adresie lub treści pisma.

OPIEKUN PRAKTYK

Ang. Internship supervisor
Funkcja: osoba odpowiedzialna za organizację, koordynację i nadzór nad przebiegiem praktyk zawodowych lub studenckich, w tym za kontakt z instytucjami przyjmującymi, ocenę przebiegu praktyk oraz wsparcie uczestników
Skrót: opiek. prakt.

W przypadku gdy opiekun praktyk zawodowych nie został zwolniony od świadczenia pracy, pracodawca ustala i wypłaca opiekunowi praktyk zawodowych dodatek szkoleniowy w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia. (NKJP)
Rzeczywiście, wszystko zależy od grupy – mówi Beata Landsberg, opiekunka praktyk z ramienia szkoły. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. opiekun praktyk	M. opiekunowie praktyk
D. opiekuna praktyk	D. opiekunów praktyk
C. opiekunowi praktyk	C. opiekunom praktyk

B. opiekuna praktyk	B. opiekunów praktyk
N. opiekunem praktyk	N. opiekunami praktyk
Ms. opiekunie praktyk	Ms. opiekunach praktyk
Szanowny Panie (Opiekunie)!	Szanowni Panowie (Opiekunowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. opiekun praktyk	M. opiekun praktyk
D. opiekun praktyk	D. opiekun praktyk
C. opiekun praktyk	C. opiekun praktyk
B. opiekun praktyk	B. opiekun praktyk
N. opiekun praktyk	N. opiekun praktyk
Ms. opiekun praktyk	Ms. opiekun praktyk
Szanowna Pani (Opiekun)!	Szanowne Panie (Opiekun)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. opiekunka praktyk	M. opiekunki praktyk
D. opiekunki praktyk	D. opiekunek praktyk
C. opiekunce praktyk	C. opiekunkom praktyk
B. opiekunkę praktyk	B. opiekunki praktyk
N. opiekunką praktyk	N. opiekunkami praktyk
Ms. opiekunce praktyk	Ms. opiekunkach praktyk
Szanowna Pani (Opiekunko)!	Szanowne Panie (Opiekunki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *opiekun* może być używany w funkcji generycznej w odniesieniu do kobiet i mężczyzn, zachowując pełną odmianę fleksyjną.
2. W praktyce komunikacyjnej i instytucjonalnej bardzo często występuje forma żeńska *opiekunka praktyk*, która jest w pełni utrwalona, neutralna stylistycznie i powszechnie stosowana.
3. Rzadziej spotyka się konstrukcje typu *pani opiekun praktyk*, w których nazwa funkcji zachowuje postać nieodmienioną.
4. W bezpośrednim zwrocie do kobiety możliwe są formy: *Pani Opiekun!, Pani Opiekunko!* oraz *Szanowna Pani Opiekunko!*. W korespondencji oficjalnej zaleca się formę *Szanowna Pani!*. W odniesieniu do kilku kobiet możliwe są formy: *Panie*

Opiekunki!, Szanowne Panie Opiekunki! oraz *Szanowne Panie!.* W korespondencji oficjalnej zaleca się formę *Szanowne Panie!.*

PALACZ

Ang. Stoker (bardzo stare określenie)/ alt. Boiler Operator/ Furnace Operator
Stanowisko: osoba obsługująca urządzenia spalające paliwo (np. piece, kotły), odpowiedzialna za ich eksploatację, kontrolę parametrów pracy oraz bezpieczeństwo instalacji
Skrót: brak

Młoda kobieta jest palaczem na kolei. Lubi swój zawód i pełni go gorliwie i chętnie. Ma na utrzymaniu niedołężnych rodziców i drobne rodzeństwo. Jej praca jest jedynym źródłem utrzymania całej rodziny. Zima jest sroga, a opału brak. Palaczka nabiera w kieszenie kombinezonu trochę miału wymiecionego z lokomotywy. Dostaje 5 lat. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. palacz	M. palacze
D. palacza	D. palaczy
C. palaczowi	C. palaczom
B. palacza	B. palaczy
N. palaczem	N. palaczami
Ms. palaczu	Ms. palaczach
Szanowny Panie (Palaczu)!	Szanowni Panowie (Palacze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. palacz	M. palacz
D. palacz	D. palacz
C. palacz	C. palacz
B. palacz	B. palacz
N. palacz	N. palacz
Ms. palacz	Ms. palacz
Szanowna Pani (Palacz)!	Szanowne Panie (Palacz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. palaczka	M. palaczki
D. palaczki	D. palaczek
C. palaczce	C. palaczkom
B. palaczkę	B. palaczki
N. palaczką	N. palaczkami
Ms. palaczce	Ms. palaczkach
Szanowna Pani *Palaczko!	Szanowne Panie *Palaczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *palacz* należy do grupy nazw zawodów zakończonych na *-acz*, które tworzą regularne feminatywy za pomocą przyrostka *-ka* (*palacz – palaczka*).
2. Forma *palacz* może być używana w funkcji generycznej w odniesieniu do kobiet i mężczyzn, zachowując pełną odmianę fleksyjną.
3. W użyciu funkcjonuje feminatyw *palaczka*, poświadczony zarówno historycznie, jak i współcześnie.
4. Sporadycznie spotyka się konstrukcje typu *pani palacz*, w których nazwa zawodu zachowuje postać męską i nie podlega rodzajowemu dostosowaniu do płci osoby, której dotyczy.
5. Wybór między formami *palacz*, *pani palacz* i *palaczka* zależy od kontekstu komunikacyjnego oraz indywidualnych preferencji użytkowników języka.
6. W bezpośrednim zwrocie do kobiety wykonującej zawód palacza możliwa jest konstrukcja *Pani Palacz!,* a w korespondencji oficjalnej: *Szanowna Pani Palacz!* Forma ta ma jednak charakter urzędowy, jest rzadka i może brzmieć nienaturalnie.
7. Feminatyw *palaczka* ma regularną formę wołacza *Palaczko!*. Systemowo poprawne są zatem zwroty *Pani Palaczko!* oraz *Szanowna Pani Palaczko!,* a w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Palaczki!*. Formy te mają jednak ograniczoną frekwencję i mogą być odbierane jako nietypowe.
8. Ze względu na rzadkość obu zawodowych form adresatywnych oraz możliwość niepożądanego skojarzenia najbardziej neutralnym zwrotem do kobiety pozostaje *Szanowna Pani!*. Nazwę wykonywanego zawodu można następnie podać w treści pisma.

PARLAMENTARZYSTA

Ang. Member of Parliament

Funkcja: członek parlamentu samorządu studenckiego reprezentujący społeczność studencką, uczestniczący w podejmowaniu uchwał, kształtowaniu kierunków działalności samorządu oraz reprezentowaniu interesów studentów wobec władz uczelni

Skrót: parlam.

Ilekroć w regulaminie jest mowa o: (…) 10. Parlamentarzysta – rozumie się przez to członka Parlamentu Studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. (UKSW)

Parlamentarzysta – Member of the Parliament (lub Parlamentarian). (PG)

Przewodnicząca Samorządu, Parlamentarzystka, Pełnomocniczka finansowa, Pełnomocniczka ds. Równości-Rzeczniczka Praw Studenckich. (UW)

W dniu 9 lipca 2025 r. o godzinie 11:00 w Uniwersytecie Wrocławskim odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli: 1. Kaja Kędzioł – Parlamentarzystka Parlamentu Studentów UWr (…). (UWr)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. parlamentarzysta	M. parlamentarzyści
D. parlamentarzysty	D. parlamentarzystów
C. parlamentarzyście	C. parlamentarzystom
B. parlamentarzystę	B. parlamentarzystów
N. parlamentarzystą	N. parlamentarzystami
Ms. parlamentarzyście	Ms. parlamentarzystach
Szanowny Panie Parlamentarzysto!	Szanowni Panowie Parlamentarzyści!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. parlamentarzysta	M. parlamentarzyści
D. parlamentarzysty	D. parlamentarzystów
C. parlamentarzyście	C. parlamentarzystom
B. parlamentarzystę	B. parlamentarzystów
N. parlamentarzystą	N. parlamentarzystami
Ms. parlamentarzyście	Ms. parlamentarzystach
Szanowna Pani (Parlamentarzysto)!	Szanowne Panie (Parlamentarzyści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. parlamentarzystka	M. parlamentarzystki
D. parlamentarzystki	D. parlamentarzystek
C. parlamentarzystce	C. parlamentarzystkom
B. parlamentarzystkę	B. parlamentarzystki
N. parlamentarzystką	N. parlamentarzystkami
Ms. parlamentarzystce	Ms. parlamentarzystkach
Szanowna Pani *Parlamentarzystko!	Szanowne Panie *Parlamentarzystki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *parlamentarzysta* należy do typu słowotwórczego zakończonego na *-ista/ -ysta*, który ma wspólny paradygmat odmiany dla kobiet i mężczyzn (forma generyczna).
2. Forma *parlamentarzystka* jest w pełni utrwalona, neutralna stylistycznie i powszechnie stosowana.
3. Dopuszczalne jest zarówno użycie formy generycznej (*pani parlamentarzysta*), jak i feminatywnej (*parlamentarzystka*).
4. W bezpośrednim zwrocie do kobiety właściwa jest forma wołacza *Pani Parlamentarzystko!,* a w korespondencji oficjalnej: *Szanowna Pani Parlamentarzystko!*. W odniesieniu do kilku kobiet stosuje się zwrot *Szanowne Panie Parlamentarzystki!.*
5. W zwrotach wykorzystujących generyczną nazwę funkcji używamy konstrukcji *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

PEDAGOG

Ang. Educator

Zawód: osoba zajmująca się działalnością wychowawczą, dydaktyczną i opiekuńczą, a także badaniem procesów edukacyjnych i rozwojowych; w praktyce instytucjonalnej także specjalista wspierający rozwój uczniów lub studentów

Skrót: brak

Potem chłopca zaprowadzono do pani pedagog, na specjalne testy. (NKJP)

Oto poproszono mnie przed paroma tygodniami o dłuższą wypowiedź dla jednej ze stacji TVN, która konsekwentnie preferuje żeńskie formy z tradycyjnymi przyrostkami, takie jak dyrektorka, reżyserka, inspicjentka, kierowniczka, psycholożka, pedagożka, nauczycielka, profesorka, dziennikarka, redaktorka, reporterka, asystentka. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pedagog	M. pedagodzy/ pedagogowie
D. pedagoga	D. pedagogów
C. pedagogowi	C. pedagogom
B. pedagoga	B. pedagogów
N. pedagogiem	N. pedagogami
Ms. pedagogu	Ms. pedagogach
Szanowny Panie (Pedagogu)!	Szanowni Panowie (Pedagodzy/ Pedagogowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. pedagog	M. pedagog
D. pedagog	D. pedagog
C. pedagog	C. pedagog
B. pedagog	B. pedagog
N. pedagog	N. pedagog
Ms. pedagog	Ms. pedagog
Szanowna Pani (Pedagog)!	Szanowne Panie (Pedagog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pedagożka	M. pedagożki
D. pedagożki	D. pedagożek
C. pedagożce	C. pedagożkom
B. pedagożkę	B. pedagożki
N. pedagożką	N. pedagożkami
Ms. pedagożce	Ms. pedagożkach
Szanowna Pani *Pedagożko!	Szanowne Panie *Pedagożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *pedagog* może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet
2. Funkcjonuje feminatyw *pedagożka*, utworzony zgodnie z regułami słowotwórczymi języka polskiego.

3. Forma *pedagożka* jest notowana w słownikach i tekstach publicystycznych, jednak w komunikacji urzędowej oraz w dokumentach instytucjonalnych nadal częściej spotykana jest forma *pani pedagog*.
4. Adresatyw *Pani Pedagożko!* jest systemowo poprawny, lecz w oficjalnej komunikacji bywa zastępowany konstrukcją *Szanowna Pani!*.

PEŁNOMOCNIK

Ang. Proxy/ Representative/ Plenipotentiary
Stanowisko: osoba upoważniona do działania w imieniu innej osoby lub instytucji w określonym zakresie spraw (np. prawnych, administracyjnych, organizacyjnych)
Skrót: pełnom.

Strona może działać przez pełnomocnika, chyba że charakter czynności wymaga jej osobistego działania. (WSJP)
Przystąpimy do zadawania pytań. Panie… Przepraszam najmocniej. Czy moja pani pełnomocnik może odnieść się do tej wypowiedzi? (NKJP)
Pełnomocniczka inwestora, adwokat Aneta Fornalik powiedziała PAP, że poniedziałkowe orzeczenie NSA oznacza, iż sprawa ponownie wróci do rozpatrzenia przez wojewodę wielkopolskiego. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pełnomocnik	M. pełnomocnicy
D. pełnomocnika	D. pełnomocników
C. pełnomocnikowi	C. pełnomocnikom
B. pełnomocnika	B. pełnomocników
N. pełnomocnikiem	N. pełnomocnikami
Ms. pełnomocniku	Ms. pełnomocnikach
Szanowny Panie Pełnomocniku!	Szanowni Panowie Pełnomocnicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. pełnomocnik	M. pełnomocnik
D. pełnomocnik	D. pełnomocnik
C. pełnomocnik	C. pełnomocnik
B. pełnomocnik	B. pełnomocnik

N. pełnomocnik	N. pełnomocnik
Ms. pełnomocnik	Ms. pełnomocnik
Szanowna Pani Pełnomocnik!	Szanowne Panie Pełnomocnik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pełnomocniczka	M. pełnomocniczki
D. pełnomocniczki	D. pełnomocniczek
C. pełnomocniczce	C. pełnomocniczkom
B. pełnomocniczkę	B. pełnomocniczki
N. pełnomocniczką	N. pełnomocniczkami
Ms. pełnomocniczce	Ms. pełnomocniczkach
Szanowna Pani (Pełnomocniczko)!	Szanowne Panie (Pełnomocniczki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *pełnomocnik* może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet.
2. W języku urzędowym, administracyjnym i prawnym bardzo częste są konstrukcje typu *pani pełnomocnik*.
3. Funkcjonuje feminatyw *pełnomocniczka*, utworzony zgodnie z regułami słowotwórczymi języka polskiego i coraz częściej spotykany w języku mediów, administracji oraz komunikacji instytucjonalnej.
4. Odpowiadająca mu forma adresatywna brzmi *Pani Pełnomocniczko!* a w korespondencji oficjalnej: *Szanowna Pani Pełnomocniczko!*.
5. W liczbie mnogiej konstrukcja *Szanowne Panie Pełnomocnik!* jest możliwa jedynie jako rzadka i silnie urzędowa formuła tytularna, lecz brzmi nienaturalnie. Zalecane są zwroty *Szanowne Panie Pełnomocniczki!* albo neutralne *Szanowne Panie!*.
6. Wybór między formami *Szanowna Pani Pełnomocnik!* i *Szanowna Pani Pełnomocniczko!* zależy przede wszystkim od rodzaju komunikacji. Pierwsza dominuje w tradycyjnym języku prawnym i urzędowym, druga zaś eksponuje płeć osoby pełniącej funkcję i jest zgodna ze współczesną tendencją do stosowania feminatywów.

POKOJOWY

Ang. m. Hotel houseman; ż. Chambermaid/ Hotel maid

Stanowisko: pracownik obsługi hotelowej, pensjonatowej lub instytucjonalnej odpowiedzialny za utrzymanie porządku w pokojach, przygotowywanie ich dla gości oraz wykonywanie bieżących prac związanych z funkcjonowaniem obiektu noclegowego

Skrót: brak

Obok lokaja stała pokojowa w czarnej sukience i w przepisowym białym fartuszku. Nawet na głowie miała przypięty koronkowy stroik. (WSJP)
Pokojowa ujawnia, co znajduje w pokojach turystów. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pokojowy	M. pokojowi
D. pokojowego	D. pokojowych
C. pokojowemu	C. pokojowym
B. pokojowego	B. pokojowych
N. pokojowym	N. pokojowymi
Ms. pokojowym	Ms. pokojowych
Szanowny Panie (Pokojowy)!	Szanowni Panowie (Pokojowi)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pokojowa	M. pokojowe
D. pokojowej	D. pokojowych
C. pokojowej	C. pokojowym
B. pokojową	B. pokojowe
N. pokojową	N. pokojowymi
Ms. pokojowej	Ms. pokojowych
Szanowna Pani (Pokojowa)!	Szanowne Panie (Pokojowe)!

Uwagi

1. *Pokojowy/ pokojowa* tworzą regularną parę rodzajową typu przymiotnikowego (*-owy/ -owa*), odmienianą według wzorca przymiotnikowego.
2. W przeciwieństwie do wielu nazw zawodów nie występuje tu forma generyczna wspólna dla obu płci.
3. Współczesny uzus wyraźnie preferuje formę *pokojowa*, co wynika z utrwalonego historycznie udziału kobiet w zawodach związanych z obsługą hotelową i utrzymaniem porządku. Forma *pokojowy* występuje znacznie rzadziej, lecz pozostaje w pełni poprawna i zgodna z normą językową.
4. Mimo poprawności gramatycznej wyrażenia *Pani Pokojowa!* oraz *Szanowna Pani Pokojowa!* mają współcześnie ograniczony zakres użycia. Mogą brzmieć hierarchicznie, historycznie lub nazbyt służbowo, ponieważ przywołują tradycyjny sposób zwracania się do personelu hotelowego. W bezpośrednim kontakcie z pracownicą

hotelu bardziej neutralne i uprzejme są formy *Proszę Pani!* albo *Szanowna Pani!*. Nazwę stanowiska można podać w dalszej części wypowiedzi lub pisma, jeżeli jest to potrzebne.

POMOCNICZY PRACOWNIK ADMINISTRACJI

Ang. Administrative assistant
Stanowisko: osoba wykonująca zadania wspierające funkcjonowanie administracji, w szczególności w zakresie obsługi biurowej, przygotowania dokumentów, archiwizacji, obiegu informacji oraz organizacji pracy jednostki, na poziomie podstawowym lub pomocniczym
Skrót: pom. prac. adm.

Centrum Doradztwa Prawnego i Szkoleń Sp. z o.o. poszukuje: Pracownik administracyjny/ Pracowniczka administracyjna. (PracujPL)

POMOCNICZY PRACOWNIK OBSŁUGI

Ang. Administrative support staff
Stanowisko: osoba wykonująca pomocnicze czynności związane z bieżącą obsługą jednostki organizacyjnej, w szczególności z przygotowywaniem pomieszczeń i wyposażenia, przenoszeniem materiałów, utrzymywaniem porządku oraz zapewnianiem organizacyjnego, technicznego lub gospodarczego wsparcia jej funkcjonowania. Zakres obowiązków zależy od rodzaju jednostki i potrzeb pracodawcy
Skrót: pom. prac. obsł.

Gdański Uniwersytet Medyczny poszukuje: pomocnicza pracownica/ pomocniczy pracownik obsługi. (InfoPr)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pomocniczy pracownik …	M. pomocniczy pracownicy …
D. pomocniczego pracownika …	D. pomocniczych pracowników …
C. pomocniczemu pracownikowi …	C. pomocniczym pracownikom …
B. pomocniczego pracownika …	B. pomocniczych pracowników …
N. pomocniczym pracownikiem …	N. pomocniczymi pracownikami …
Ms. pomocniczym pracowniku …	Ms. pomocniczych pracownikach …
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pomocnicza pracownica …	M. pomocnicze pracownice …
D. pomocniczej pracownicy …	D. pomocniczych pracownic …
C. pomocniczej pracownicy …	C. pomocniczym pracownicom …
B. pomocniczą pracownicę …	B. pomocnicze pracownice …
N. pomocniczą pracownicą …	N. pomocniczymi pracownicami …
Ms. pomocniczej pracownicy …	Ms. pomocniczych pracownicach …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pomocnicza pracowniczka …	M. pomocnicze pracowniczki …
D. pomocniczej pracowniczki …	D. pomocniczych pracowniczek …
C. pomocniczej pracowniczce …	C. pomocniczym pracowniczkom …
B. pomocniczą pracowniczkę …	B. pomocnicze pracowniczki …
N. pomocniczą pracowniczką …	N. pomocniczymi pracowniczkami …
Ms. pomocniczej pracowniczce …	Ms. pomocniczych pracowniczkach …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Nazwa *pomocniczy pracownik administracji/ obsługi* ma charakter opisowy i oznacza osoby wykonujące zadania wspierające funkcjonowanie jednostki organizacyjnej.
2. W praktyce instytucjonalnej najczęściej używane są określenia *pracownik administracji/ obsługi*, stosowane również w odniesieniu do kobiet.
3. Regularną żeńską formą rzeczownika *pracownik* jest *pracownica.* Funkcjonuje także wariant *pracowniczka*, który pozostaje poprawny systemowo, lecz jest rzadszy i słabiej utrwalony w języku urzędowym.
4. Forma *pomocnicza pracownica administracji/ obsługi* jest zgodna z normą językową i odpowiada współczesnym tendencjom do ujawniania rodzaju żeńskiego w nazwach stanowisk.
5. W dokumentach kadrowych, regulaminach i ogłoszeniach o pracę spotyka się zarówno konstrukcje symetryczne (*pracownica/ pracownik*), jak i formy generyczne z rzeczownikiem *pracownik*.
6. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Pomocnicza Pracownico Administracji/ Obsługi!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Pomocnicze Pracownice*

Administracji/ Obsługi!; w wariancie z rzeczownikiem *pracowniczka*: *Szanowna Pani Pomocnicza Pracowniczko Administracji/ Obsługi!,* w liczbie mnogiej: *Szanowne Panie Pomocnicze Pracowniczki Administracji/ Obsługi!* Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, jednak ze względu na długość i opisowy charakter nazwy stanowiska mogą brzmieć oficjalnie i nieco sztucznie. W codziennej korespondencji naturalniejsze są formy skrócone: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

POMOC TECHNICZNA

Ang. Technical support
Stanowisko: osoba realizująca zadania wsparcia technicznego, w tym obsługę sprzętu, utrzymanie infrastruktury oraz pomoc użytkownikom systemów i urządzeń
Skrót: pom. tech.

Napisałem o tym wszystkim do pomocy technicznej, dzieląc się z nimi wrażeniem, że to coś w połączeniach, a nie w programach. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pomoc techniczna	M. pomoce techniczne
D. pomocy technicznej	D. pomocy technicznych
C. pomocy technicznej	C. pomocom technicznym
B. pomoc techniczną	B. pomoce techniczne
N. pomocą techniczną	N. pomocami technicznymi
Ms. pomocy technicznej	Ms. pomocach technicznych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. pomoc techniczna	M. pomoce techniczne
D. pomocy technicznej	D. pomocy technicznych
C. pomocy technicznej	C. pomocom technicznym
B. pomoc techniczną	B. pomoce techniczne
N. pomocą techniczną	N. pomocami technicznymi
Ms. pomocy technicznej	Ms. pomocach technicznych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Wyrażenie *pomoc techniczna* ma charakter rzeczownikowy i jest używane niezależnie od płci osoby wykonującej dane zadania.
2. Nazwa nie tworzy opozycji rodzajowej (**pomoc techniczny*), dlatego pełni funkcję określenia generycznego w odniesieniu do kobiet i mężczyzn.
3. W praktyce komunikacyjnej wyrażenie *pomoc techniczna* odnosi się zarówno do konkretnego pracownika, jak i do zespołu osób lub jednostki organizacyjnej świadczącej wsparcie techniczne.
4. Nazwa należy do grupy określeń funkcyjnych i usługowych (por. *obsługa klienta*, *służba informatyczna*), które nie wymagają tworzenia odrębnych form żeńskich i męskich.
5. W kontaktach oficjalnych stosuje się neutralną formę adresatywną *Szanowna Pani!*, bez używania nazwy funkcji w wołaczu.

PORTIER

Ang. Porter

Stanowisko: osoba odpowiedzialna za obsługę wejścia do budynku, kontrolę ruchu osób, udzielanie informacji oraz nadzór nad bezpieczeństwem obiektu

Skrót: brak

Pracowałam tam dziesięć lat i miałam bardzo ważną funkcję: portier i szatniarz. (GSUO)
To było chyba ostatnie takie miejsce w Gdańsku – mówi jedna z portierek z hotelowca – Czasami bywało tu bardzo wesoło, ale bez burd. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. portier	M. portierzy
D. portiera	D. portierów
C. portierowi	C. portierom
B. portiera	B. portierów
N. portierem	N. portierami
Ms. portierze	Ms. portierach
Szanowny Panie (Portierze)!	Szanowni Panowie (Portierzy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. portierka	M. portierki
D. portierki	D. portierek

C. portierce	C. portierkom
B. portierkę	B. portierki
N. portierką	N. portierkami
Ms. portierce	Ms. portierkach
Szanowna Pani (Portierko)!	Szanowne Panie (Portierki)!

Uwagi

1. System języka dopuszcza użycie formy *portier* w funkcji generycznej, odnoszącej się zarówno do mężczyzn, jak i kobiet.
2. Rzeczownik *portier* tworzy regularny feminatyw *portierka* za pomocą przyrostka *-ka*.
3. W praktyce zawodowej i komunikacji instytucjonalnej najczęściej stosowane są odrębne formy rodzajowe: *portier* i *portierka*.
4. Forma *portierka* jest utrwalona w polszczyźnie, neutralna stylistycznie i powszechnie używana zarówno w języku ogólnym, jak i w oficjalnych nazwach stanowisk. Nazwa należy do grupy zawodów, w których forma żeńska jest od dawna ustabilizowana i nie budzi kontrowersji normatywnych.
5. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Portierko!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Portierki!.* Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, jednak bezpośrednie zwracanie się do adresatki za pomocą nazwy tego stanowiska występuje rzadko i może brzmieć nienaturalnie. W korespondencji oraz codziennych kontaktach zawodowych zaleca się neutralne formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

PORZĄDKOWY

Ang. m. Usher; ż. Usherette

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za utrzymanie porządku, bezpieczeństwa i właściwej organizacji przestrzeni (np. podczas wydarzeń, w obiektach publicznych lub instytucjach)

Skrót: brak

W sobotę doszło do sytuacji, w której porządkowi byli zmuszeni na moment zamknąć bramy. Kibice przeskakiwali przez ogrodzenie, a (...) porządkowi stanęli na wysokości zadania, pomagając słabszym i dzieciom dostać się nawet do wolnej strefy, w której powinni przebywać tylko zawodnicy. (WSJP)

Przedstawiamy najnowsze oferty pracy dostępne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubinie: Porządkowa – 1 wolne miejsce, konieczne doświadczenie w pracach porządkowych na dużych powierzchniach sklepowych, umowa zlecenie, wynagrodzenie 30,50 zł brutto/godz. KONTAKT: Meblarz Polska sp. z o.o., Lubin ul. Towarowa 1. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. porządkowy	M. porządkowi
D. porządkowego	D. porządkowych
C. porządkowemu	C. porządkowym
B. porządkowego	B. porządkowych
N. porządkowym	N. porządkowymi
Ms. porządkowym	Ms. porządkowych
Szanowny Panie (Porządkowy)!	Szanowni Panowie (Porządkowi)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. porządkowa	M. porządkowe
D. porządkowej	D. porządkowych
C. porządkowej	C. porządkowym
B. porządkową	B. porządkowe
N. porządkową	N. porządkowymi
Ms. porządkowej	Ms. porządkowych
Szanowna Pani (Porządkowa)!	Szanowne Panie (Porządkowe)!

Uwagi

1. *Porządkowy*/ *porządkowa* tworzą regularną parę rodzajową typu przymiotnikowego (*-owy*/ *-owa*) i odmieniają się według wzorca przymiotnikowego.
2. W przeciwieństwie do wielu nazw zawodów nie występuje tu jedna forma generyczna wspólna dla kobiet i mężczyzn; system języka przewiduje odrębne formy rodzajowe.
3. Formy *porządkowy* i *porządkowa* są równorzędne pod względem systemowym i nie budzą zastrzeżeń normatywnych.
4. Forma *porządkowa* jest poprawna i zgodna z normą językową, jednak występuje rzadziej niż forma męska, co wynika z tradycyjnego sposobu obsadzania tego typu stanowisk.
5. Żeńska forma adresatywna ma postać: *Szanowna Pani Porządkowa!,* w liczbie mnogiej: *Szanowne Panie Porządkowe!.* Rzeczownikowa nazwa *porządkowa* odmienia się według wzorca przymiotnikowego, dlatego jej wołacz jest równy mianownikowi. Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, lecz w bezpośrednim zwrocie mogą brzmieć nienaturalnie. W korespondencji i kontaktach zawodowych częściej stosuje się neutralne formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

PRACOWNIK GOSPODARCZY

Ang. Economic worker

Stanowisko: osoba wykonująca prace związane z utrzymaniem porządku, obsługą techniczną oraz bieżącym funkcjonowaniem obiektu, w tym prace porządkowe, konserwacyjne i pomocnicze

Skrót: prac. gosp.

Pracownikiem gospodarczym nazywamy osobę, której praca polega na wykonywaniu najprostszych zadań zleconych w danej firmie. Według Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pracownik taki zajmuje się między innymi pielęgnacją trawników czy kwiatów, a także odśnieżaniem, dbaniem o nawierzchnie parkingów, wykonywaniem prostych napraw czy utrzymywaniem w dobrym stanie sprzętu gospodarczego. (ClarS)
WC Serwis Polska sp. z o.o. poszukuje: Pracownik/ca Gospodarczy/a. (PracujPL)
Rehouse Nieruchomości Ewa Gunia-Przybyszewska poszukuje: pracownik gospodarczy/pracowniczka gospodarcza. (PracujPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. pracownik gospodarczy	M. pracownicy gospodarczy
D. pracownika gospodarczego	D. pracowników gospodarczych
C. pracownikowi gospodarczemu	C. pracownikom gospodarczym
B. pracownika gospodarczego	B. pracowników gospodarczych
N. pracownikiem gospodarczym	N. pracownikami gospodarczymi
Ms. pracowniku gospodarczym	Ms. pracownikach gospodarczych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pracownica gospodarcza	M. pracownice gospodarcze
D. pracownicy gospodarczej	D. pracownic gospodarczych
C. pracownicy gospodarczej	C. pracownicom gospodarczym
B. pracownicę gospodarczą	B. pracownice gospodarcze
N. pracownicą gospodarczą	N. pracownicami gospodarczymi
Ms. pracownicy gospodarczej	Ms. pracownicach gospodarczych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. pracowniczka gospodarcza	M. pracowniczki gospodarcze
D. pracowniczki gospodarczej	D. pracowniczek gospodarczych
C. pracowniczce gospodarczej	C. pracowniczkom gospodarczym
B. pracowniczkę gospodarczą	B. pracowniczki gospodarcze
N. pracowniczką gospodarczą	N. pracowniczkami gospodarczymi
Ms. pracowniczce gospodarczej	Ms. pracowniczkach gospodarczych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Regularną żeńską formą rzeczownika *pracownik* jest *pracownica,* dlatego podstawowym odpowiednikiem żeńskim jest *pracownica gospodarcza*.
2. Funkcjonuje również forma *pracowniczka gospodarcza*, poprawna systemowo, lecz rzadsza i słabiej utrwalona w języku urzędowym oraz dokumentacji kadrowej.
3. W praktyce instytucjonalnej i w ofertach pracy spotyka się zarówno formy symetryczne (*pracownik gospodarczy/ pracownica gospodarcza*), jak i konstrukcje inkluzywne typu *pracownik/ca gospodarczy/a*.
4. W funkcji adresatywnej najczęściej stosuje się neutralną formę grzecznościową *Szanowna Pani!* bez używania nazwy stanowiska.

PRAKTYKANT

Ang. Trainee/ Intern

Stanowisko: osoba odbywająca praktykę zawodową lub studencką, wykonująca zadania o charakterze szkoleniowym i pomocniczym w celu zdobycia doświadczenia zawodowego

Skrót: brak

„Jak każdy praktykant byłam rzucana tam, gdzie trzeba było łatać dziury" - mówi Aldona Marciniak, dziennikarka sportowa, o swoich praktykach w „Przeglądzie Sportowym". (XYZ)

Już dziś wiadomo, że praktykantkom zlecone będzie szereg zadań, m.in. będą służyć pomocą w znalezieniu zagranicznej gminy partnerskiej. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. praktykant	M. praktykanci
D. praktykanta	D. praktykantów

C. praktykantowi	C. praktykantom
B. praktykanta	B. praktykantów
N. praktykantem	N. praktykantami
Ms. praktykancie	Ms. praktykantach
Szanowny Panie (Praktykancie)!	Szanowni Panowie (Praktykanci)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. praktykant	M. praktykant
D. praktykant	D. praktykant
C. praktykant	C. praktykant
B. praktykant	B. praktykant
N. praktykant	N. praktykant
Ms. praktykant	Ms. praktykant
Szanowna Pani (Praktykant)!	Szanowne Panie (Praktykant)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. praktykantka	M. praktykantki
D. praktykantki	D. praktykantek
C. praktykantce	C. praktykantkom
B. praktykantkę	B. praktykantki
N. praktykantką	N. praktykantkami
Ms. praktykantce	Ms. praktykantkach
Szanowna Pani (Praktykantko)!	Szanowne Panie (Praktykantki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *praktykant* może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet
2. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa modele nazewnicze: *pani praktykant* (nieodmienna forma zmaskulinizowana) oraz *praktykantka* (forma żeńska).
3. Feminatyw *praktykantka* jest regularnie utworzony za pomocą przyrostka *-ka,* utrwalony w uzusie i powszechnie stosowany w języku ogólnym, edukacyjnym oraz administracyjnym.
4. Współczesna praktyka komunikacyjna wyraźnie preferuje formę *praktykantka,* zwłaszcza w ogłoszeniach, dokumentacji dotyczącej praktyk oraz komunikacji instytucjonalnej.

5. Adresatyw *Pani Praktykantko!* jest systemowo poprawny, jednak w oficjalnej komunikacji zwykle zastępowany jest formami typu *Szanowna Pani!*.

PRAKTYKODAWCA

Ang. Training/ Internship provider
Funkcja: osoba fizyczna lub instytucja przyjmująca praktykanta i zapewniająca warunki do odbycia praktyki, w tym organizację zadań, nadzór nad ich realizacją oraz ocenę przebiegu praktyki
Skrót: brak

Zamiast parzenia kawy starszym kolegom i przyglądania się ich pracy przez ramię – udział w misji, która ma uchronić planetę Sustrar 77 przed katastrofą ekologiczną. To scenariusz praktyk dla studentów, na które rekrutować będzie firma Future Processing, Praktykodawca Roku Województwa Śląskiego. (MoncoPL)
Otóż praktykodawczyni w zamian za wyliczone korzyści – musi podjąć (…) obowiązek wychowania praktykantki. (PD)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. praktykodawca	M. praktykodawcy
D. praktykodawcy	D. praktykodawców
C. praktykodawcy	C. praktykodawcom
B. praktykodawcę	B. praktykodawców
N. praktykodawcą	N. praktykodawcami
Ms. praktykodawcy	Ms. praktykodawcach
Szanowny Panie (Praktykodawco)!	Szanowni Panowie (Praktykodawcy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. praktykodawca	M. praktykodawcy
D. praktykodawcy	D. praktykodawców
C. praktykodawcy	C. praktykodawcom
B. praktykodawcę	B. praktykodawców
N. praktyktykodawcą	N. praktykodawcami
Ms. praktykodawcy	Ms. praktykodawcach
Szanowna Pani (Praktykodawco)!	Szanowne Panie (Praktykodawcy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. praktykodawczyni	M. praktykodawczynie
D. praktykodawczyni	D. praktykodawczyń
C. praktykodawczyni	C. praktykodawczyniom
B. praktykodawczynię	B. praktykodawczynie
N. praktykodawczynią	N. praktykodawczyniami
Ms. praktykodawczyni	Ms. praktykodawczyniach
Szanowna Pani *Praktykodawczyni!	Szanowne Panie *Praktykodawczynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *praktykodawca* należy do typu zakończonego na *-ca*, który może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet i w obu przypadkach odmienia się według tego samego wzorca fleksyjnego.
2. W praktyce instytucjonalnej i dokumentacji dotyczącej praktyk zawodowych dominującą formą pozostaje *praktykodawca*, stosowana także w odniesieniu do kobiet.
3. Feminatyw *praktykodawczyni* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-yni* (por. *pracodawca – pracodawczyni*, *zleceniodawca – zleceniodawczyni*) i nie budzi zastrzeżeń systemowych.
4. Forma *praktykodawczyni* jest poświadczona w opracowaniach leksykograficznych i poradnikach inkluzywnego języka, jednak pozostaje słabo utrwalona w uzusie. Dotychczas nie odnotowano jej szerokiego użycia w korpusach współczesnej polszczyzny ani w oficjalnych dokumentach dotyczących praktyk zawodowych.
5. W odniesieniu do kobiety używającej generycznej nazwy *praktykodawca* forma adresatywna ma postać: *Szanowna Pani Praktykodawco!,* w liczbie mnogiej: *Szanowne Panie Praktykodawcy!*. W wariancie feminatywnym możliwe są formy: *Szanowna Pani Praktykodawczyni!* oraz *Szanowne Panie Praktykodawczynie!*. Wszystkie te konstrukcje są poprawne gramatycznie, jednak ze względu na niewielkie rozpowszechnienie nazwy *praktykodawca* w funkcji adresatywnej mogą brzmieć oficjalnie i nienaturalnie. W korespondencji zaleca się zwykle formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!,* a w przypadku instytucji lub grupy mieszanej: *Szanowni Państwo!*.

PREZES

Ang. m. President/ Chairman; ż. Chairwoman
Funkcja: osoba kierująca organizacją, przedsiębiorstwem, instytucją lub organem kolegialnym; najwyższy przedstawiciel zarządu
Skrót: prez. (rzadko stosowany)

Podnieść czynsze czy zaniechać koniecznych remontów? Taki dylemat będą mieli od przyszłego roku prezesi spółdzielni mieszkaniowych i zarządcy osiedli stawianych w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego. (WSJP)
Rozwiązaniu tego problemu podporządkowana była dyskusja, którą sprawnie prowadziła pani prezes Sokoła, Marta Śliwińska. (NKJP)
Jest też próbą poszukiwania rozwiązań poprzez konsolidację działań instytucji, organizacji pozarządowych i administracji, odpowiedzialnych za kreowanie polityki zatrudnieniowej, dotyczącej głównie młodzieży bezrobotnej oraz wchodzącej na rynek pracy – stwierdziła Elżbieta Liwosz, prezeska Stowarzyszenia Pomocy Niematerialnej „Szansa" w Krośnie. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. prezes	M. prezesi
D. prezesa	D. prezesów
C. prezesowi	C. prezesom
B. prezesa	B. prezesów
N. prezesem	N. prezesami
Ms. prezesie	Ms. prezesach
Szanowny Panie Prezesie!	Szanowni Panowie Prezesi!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. prezes	M. prezes
D. prezes	D. prezes
C. prezes	C. prezes
B. prezes	B. prezes
N. prezes	N. prezes
Ms. prezes	Ms. prezes
Szanowna Pani Prezes!	Szanowne Panie Prezes!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. prezeska	M. prezeski
D. prezeski	D. prezesek
C. prezesce	C. prezeskom
B. prezeskę	B. prezeski
N. prezeską	N. prezeskami
Ms. prezesce	Ms. prezeskach
Szanowna Pani *Prezesko!	Szanowne Panie *Prezeski!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *prezes* może być używany zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet.
2. Współczesna polszczyzna dopuszcza dwa podstawowe modele odnoszenia się do kobiet pełniących tę funkcję: *pani prezes* (forma generyczna), *prezeska* (forma żeńska).
3. Forma *prezeska* jest utworzona regularnie za pomocą przyrostka *-ka* i należy obecnie do najlepiej utrwalonych feminatywów odnoszących się do funkcji kierowniczych.
4. W języku urzędowym, prawnym i instytucjonalnym nadal bardzo częsta pozostaje forma *pani prezes,* natomiast w mediach, organizacjach społecznych i komunikacji nieoficjalnej coraz częściej występuje forma *prezeska*.
5. W funkcji adresatywnej dominującym modelem pozostaje *Szanowna Pani Prezes!.* choć spotykane są również formy *Prezesko!,* zwłaszcza w komunikacji mniej formalnej.

PRODZIEKAN

Ang. Deputy Dean

Funkcja: osoba pełniąca funkcję zastępcy dziekana w jednostce organizacyjnej uczelni (najczęściej wydziale), uczestnicząca w zarządzaniu jej działalnością, w szczególności w zakresie dydaktyki, spraw studenckich, nauki lub organizacji pracy jednostki

Skrót: prodziek.

Do wyboru prodziekana ds. studenckich stosuje się odpowiednio przepis art. 60 ustęp 5. (WSJP)

Uprzejmie informujemy, że w semestrze letnim 2024/2025 dyżur Pani Prodziekan dr hab. Joanny Gonery, prof. UŁ będzie odbywał się we wtorki w godz. 10:00–12:00. (UŁ)

Najlepszym podsumowaniem było to dokonane przez prodziekankę do spraw kształcenia i studentów (...), by te młode osoby były po prostu dobrymi ludźmi. Cokolwiek będą w życiu robić, niech będą dobrymi ludźmi. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. prodziekan	M. prodziekani
D. prodziekana	D. prodziekanów
C. prodziekanowi	C. prodziekanom
B. prodziekana	B. prodziekanów
N. prodziekanem	N. prodziekanami
Ms. prodziekanie	Ms. prodziekanach
Szanowny Panie Dziekanie!	Szanowni Panowie Dziekani!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. prodziekan	M. prodziekan
D. prodziekan	D. prodziekan
C. prodziekan	C. prodziekan
B. prodziekan	B. prodziekan
N. prodziekan	N. prodziekan
Ms. prodziekan	Ms. prodziekan
Szanowna Pani Dziekan!	Szanowne Panie Dziekan!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. prodziekanka	M. prodziekanki
D. prodziekanki	D. prodziekanek
C. prodziekance	C. prodziekankom
B. prodziekankę	B. prodziekanki
N. prodziekanką	N. prodziekankami
Ms. prodziekance	Ms. prodziekankach
Szanowna Pani *Dziekanko!	Szanowne Panie *Dziekanki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. prodziekana	M. prodziekany
D. prodziekany	D. prodziekan
C. prodziekanie	C. prodziekanom
B. prodziekanę	B. prodziekany
N. prodziekaną	N. prodziekanami
Ms. prodziekanie	Ms. prodziekanach
Szanowna Pani *Dziekano!	Szanowne Panie *Dziekany!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *prodziekan* należy do grupy nazw funkcji akademickich, w których forma męska może pełnić również funkcję generyczną i odnosić się do kobiet oraz mężczyzn.
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują trzy modele nazewnicze*: pani prodziekan* (forma generyczna), *prodziekana* (forma żeńska analogiczna do *dziekana*), *prodziekanka* (feminatyw z przyrostkiem *-ka*).
3. Forma *prodziekanka* jest regularna słowotwórczo, dobrze poświadczona w komunikacji akademickiej i coraz częściej spotykana w tekstach uczelnianych oraz medialnych.
4. Forma *prodziekana* jest poprawna systemowo, jednak pozostaje rzadsza i słabiej utrwalona w uzusie niż formy *pani prodziekan* oraz *prodziekanka*.
5. W oficjalnej komunikacji uczelnianej nadal bardzo częste są konstrukcje typu *pani prodziekan*, natomiast użycie feminatywu *prodziekanka* systematycznie wzrasta.
6. W oficjalnej komunikacji akademickiej do osoby pełniącej funkcję prodziekana zwraca się z pominięciem przedrostka *pro-*, używając adresatywu właściwego dziekanowi. W odniesieniu do kobiety stosuje się formę *Szanowna Pani Dziekan!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Dziekan!;* w wariancie *prodziekana*: *Szanowna Pani Dziekano!, Szanowne Panie Dziekany!;* w wariancie *prodziekanka*: *Szanowna Pani Dziekanko!, Szanowne Panie Dziekanki!*. W oficjalnym uzusie akademickim najbardziej utrwalona pozostaje forma *Szanowna Pani Dziekan!,* natomiast adresatywy *Pani Dziekano!* i *Pani Dziekanko!* są poprawne systemowo, lecz używane znacznie rzadziej.

PROFESOR

Ang. Professor
Tytuł naukowy: osoba z najwyższym tytułem naukowym uzyskanym po osiągnięciu stopnia doktora habilitowanego za dalsze osiągnięcia w swojej dziedzinie naukowej
Skrót: prof.

Profesor Leokadia Oręziak, ekonomistka ze Szkoły Głównej Handlowej, w wywiadzie dla „Gazety Prawnej" skrytykowała postanowienia umowy o wolnym handlu między Kanadą i Unią Europejską. (MoncoPL)
We francuskiej książce o genetyce i chimerach pani profesor embriologii zastanawia się, kiedy w komórkę wchodzi przeznaczenie. (NKJP)
Uczniem będzie Ewa Fortuna, skrzypaczka, a koncert (utwory Paganiniego i Bacha) okrasi własną poezją jej profesorka Halina Podgórska. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. profesor	M. profesorzy/ profesorowie
D. profesora	D. profesorów
C. profesorowi	C. profesorom
B. profesora	B. profesorów
N. profesorem	N. profesorami
Ms. profesorze	Ms. profesorach
Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. profesor	M. profesor
D. profesor	D. profesor
C. profesor	C. profesor
B. profesor	B. profesor
N. profesor	N. profesor
Ms. profesor	Ms. profesor
Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesorka	M. profesorki
D. profesorki	D. profesorek
C. profesorce	C. profesorkom
B. profesorkę	B. profesorki
N. profesorką	N. profesorkami
Ms. profesorce	Ms. profesorkach
Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesora	M. profesory
D. profesory	D. profesor
C. profesorze	C. profesorom
B. profesorę	B. profesory
N. profesorą	N. profesorami
Ms. profesorze	Ms. profesorach
Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *profesor* należy do grupy nazw tytularnych tradycyjnie używanych w odniesieniu do osób obu płci.
2. W oficjalnym języku akademickim i administracyjnym dominują konstrukcje typu *pani profesor*.
3. Współcześnie coraz częściej spotyka się feminatyw *profesorka*, który jest regularnie utworzony, zgodny z systemem języka polskiego i poświadczony w uzusie, zwłaszcza w komunikacji środowiskowej, medialnej i popularnonaukowej.
4. Spotyka się również feminatyw *profesora*, używany jako żeński odpowiednik rzeczownika *profesor*. Forma ta ma ograniczony zasięg i pozostaje wariantem rzadszym oraz mniej utrwalonym niż *profesorka*.
5. W funkcji adresatywnej najczęściej używana jest konstrukcja *Szanowna Pani Profesor!*, natomiast formy *Szanowna Pani Profesorko!*, *Szanowna Pani Profesoro!* pozostają rzadsze.

PROFESOR DOKTOR HABILITOWANY

Ang. Prof. Ph.D., D.Sc.

Tytuł naukowy: złożona nazwa tytularna oznaczająca osobę posiadającą stopień doktora habilitowanego oraz zatrudnioną na stanowisku profesora; obejmuje kompetencje badawcze, dydaktyczne i organizacyjne w szkolnictwie wyższym

Skrót: prof. dr hab.

Zapis ów mówi o tym, że każdy profesor doktor habilitowany będzie miał uprawnienia do tworzenia nowego kierunku tylko w swojej macierzystej uczelni. (NKJP)
Jako pierwsza dwa oświadczenia skrótowo wygłosi pani senator profesor doktor habilitowana Maria Szyszkowska. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. profesor doktor habilitowany	M. profesorzy/ profesorowie doktorzy/ doktorowie habilitowani
D. profesora doktora habilitowanego	D. profesorów doktorów habilitowanych
C. profesorowi doktorowi habilitowanemu	C. profesorom doktorom habilitowanym
B. profesora doktora habilitowanego	B. profesorów doktorów habilitowanych
N. profesorem doktorem habilitowanym	N. profesorami doktorami habilitowanymi
Ms. profesorze doktorze habilitowanym	Ms. profesorach doktorach habilitowanych
Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. profesor doktor habilitowana	M. profesor doktor habilitowane
D. profesor doktor habilitowanej	D. profesor doktor habilitowanych
C. profesor doktor habilitowanej	C. profesor doktor habilitowanym
B. profesor doktor habilitowaną	B. profesor doktor habilitowane
N. profesor doktor habilitowaną	N. profesor doktor habilitowanymi

Ms. profesor doktor habilitowanej	Ms. profesor doktor habilitowanych
Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesorka doktorka habilitowana	M. profesorki doktorki habilitowane
D. profesorki doktorki habilitowanej	D. profesorek doktorek habilitowanych
C. profesorce doktorce habilitowanej	C. profesorkom doktorkom habilitowanym
B. profesorkę doktorkę habilitowaną	B. profesorki doktorki habilitowane
N. profesorką doktorką habilitowaną	N. profesorkami doktorkami habilitowanymi
Ms. profesorce doktorce habilitowanej	Ms. profesorkach doktorkach habilitowanych
Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesora doktora habilitowana	M. profesory doktory habilitowane
D. profesory doktory habilitowanej	D. profesor doktor habilitowanych
C. profesorze doktorze habilitowanej	C. profesorom doktorom habilitowanym
B. profesorę doktorę habilitowaną	B. profesory doktory habilitowane
N. profesorą doktorą habilitowaną	N. profesorami doktorami habilitowanymi
Ms. profesorze doktorze habilitowanej	Ms. profesorach doktorach habilitowanych
Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Określenie *profesor doktor habilitowany* ma charakter tradycyjnej tytulatury akademickiej i łączy informację o stanowisku profesora oraz stopniu doktora habilitowanego. W odniesieniu do kobiet w oficjalnym języku akademickim dominują konstrukcje typu *profesor doktor habilitowana* lub skrótowe *profesor dr hab.*

2. Spotykane są również formy feminatywne, takie jak *profesorka doktorka habilitowana* oraz *profesora doktora habilitowana*, jednak mają one charakter środowiskowy i pozostają znacznie rzadsze od tradycyjnych form akademickich.
3. W komunikacji oficjalnej najczęściej stosuje się adresatyw *Szanowna Pani Profesor!*.

PROFESOR HONOROWY

Ang. Honorary Professor
Tytuł: honorowe wyróżnienie przyznawane przez uczelnię osobie szczególnie zasłużonej dla nauki, dydaktyki lub życia akademickiego, niekoniecznie pozostającej w stosunku pracy z daną instytucją
Skrót: prof. hon.

Tytułem Profesora Honorowego Uniwersytetu Jagiellońskiego uhonorowani zostali: w roku 2003 prof. Krystyna DYREK (Wydział Chemii). (UJ)
Prof. Ewa Łojkowska – biotechnolożka roślin z Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed –otrzymała tytuł profesor honorowej Uniwersytetu Gdańskiego. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. profesor honorowy	M. profesorzy/ profesorowie honorowi
D. profesora honorowego	D. profesorów honorowych
C. profesorowi honorowemu	C. profesorom honorowym
B. profesora honorowego	B. profesorów honorowych
N. profesorem honorowym	N. profesorami honorowymi
Ms. profesorze honorowym	Ms. profesorach honorowych
Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. profesor honorowa	M. profesor honorowe
D. profesor honorowej	D. profesor honorowych
C. profesor honorowej	C. profesor honorowym
B. profesor honorową	B. profesor honorowe
N. profesor honorową	N. profesor honorowymi
Ms. profesor honorowej	Ms. profesor honorowych
Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesorka honorowa	M. profesorki honorowe
D. profesorki honorowej	D. profesorek honorowych
C. profesorce honorowej	C. profesorkom honorowym
B. profesorkę honorową	B. profesorki honorowe
N. profesorką honorową	N. profesorkami honorowymi
Ms. profesorce honorowej	Ms. profesorkach honorowych
Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesora honorowa	M. profesory honorowe
D. profesory honorowej	D. profesor honorowych
C. profesorze honorowej	C. profesorom honorowym
B. profesorę honorową	B. profesory honorowe
N. profesorą honorową	N. profesorami honorowymi
Ms. profesorze honorowej	Ms. profesorach honorowych
Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Tytuł *profesor honorowy* może być nadawany zarówno mężczyznom, jak i kobietom.
2. Człon *honorowy/ honorowa* podlega regularnej odmianie i określa charakter przyznanego tytułu.
3. W odniesieniu do kobiet w oficjalnym języku akademickim najczęściej stosowane są konstrukcje typu *profesor honorowa* lub *pani profesor honorowa*.
4. Współcześnie spotyka się również formy *profesorka honorowa*, *profesora honorowa*, zgodne z systemem języka polskiego i poświadczone w uzusie, jednak nadal rzadsze w dokumentach i komunikacji uczelnianej.
5. W funkcji adresatywnej pomija się człon *honorowy/ honorowa*, ponieważ określa on charakter przyznanego tytułu, lecz nie wchodzi do zwyczajowej formuły bezpośredniego zwrotu. W odniesieniu do kobiety stosuje się formę *Szanowna Pani Profesor!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Profesor!;* w wariancie feminatywnym: *Szanowna Pani Profesorko!, Szanowne Panie Profesorki!.* W oficjalnym języku akademickim najbardziej utrwalony pozostaje adresatyw *Szanowna Pani Profesor!,*

natomiast forma *Szanowna Pani Profesorko!* jest poprawna systemowo, lecz używana rzadziej.

PROFESOR UCZELNI

Ang. Associate Professor
Stanowisko: nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku profesora uczelni, posiadający co najmniej stopień doktora habilitowanego lub równoważne osiągnięcia naukowe, prowadzący działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną w ramach uczelni
Skrót: prof. ucz.

Jeśli ktoś będzie rzeczywiście szukał pomocy, może skontaktować się z nami poprzez fundację „Zwierzęta Krakowa" lub TONZ – mówi Joanna, profesor uczelni ekonomicznej i jedna z założycielek fundacji, która powstała w 1994 r. z inicjatywy grupki krakowskich naukowców, mając za cel opiekę nad bezdomnymi czworonogami. (NKJP)
Głos w niej zabrali: Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektorka Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia, dr hab. Agnieszka Tubis, profesorka uczelni z Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej, Krzysztof Maj, członek zarządu województwa dolnośląskiego, Mariusz Wawer, dyrektor ds. zrównoważonego rozwoju w 3M, oraz Mariusz Masłosz z Młodzieżowego Strajku Klimatycznego. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. profesor uczelni	M. profesorzy/ profesorowie uczelni
D. profesora uczelni	D. profesorów uczelni
C. profesorowi uczelni	C. profesorom uczelni
B. profesora uczelni	B. profesorów uczelni
N. profesorem uczelni	N. profesorami uczelni
Ms. profesorze uczelni	Ms. profesorach uczelni
Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. profesor uczelni	M. profesor uczelni
D. profesor uczelni	D. profesor uczelni
C. profesor uczelni	C. profesor uczelni

B. profesor uczelni	B. profesor uczelni
N. profesor uczelni	N. profesor uczelni
Ms. profesor uczelni	Ms. profesor uczelni
Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesorka uczelni	M. profesorki uczelni
D. profesorki uczelni	D. profesorek uczelni
C. profesorce uczelni	C. profesorkom uczelni
B. profesorkę uczelni	B. profesorki uczelni
N. profesorką uczelni	N. profesorkami uczelni
Ms. profesorce uczelni	Ms. profesorkach uczelni
Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesora uczelni	M. profesory uczelni
D. profesory uczelni	D. profesor uczelni
C. profesorze uczelni	C. profesorom uczelni
B. profesorę uczelni	B. profesory uczelni
N. profesorą uczelni	N. profesorami uczelni
Ms. profesorze uczelni	Ms. profesorach uczelni
Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Człon *uczelni* ma stałą postać dopełniacza i nie podlega odmianie w obrębie konstrukcji.
2. Nazwa *profesor uczelni* może być używana zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet; w połączeniu *pani profesor uczelni* pozostaje nieodmienna.
3. W oficjalnym języku akademickim i dokumentach uczelnianych dominuje model *pani profesor uczelni*.
4. Współcześnie spotyka się również feminatywy *profesorka uczelni*, *profesora uczelni*, które są zgodne z systemem języka polskiego i znajdują potwierdzenie w uzusie, jednak pozostają rzadsze od formy tradycyjnej.

5. W funkcji adresatywnej pomija się człon *uczelni*, ponieważ doprecyzowuje on rodzaj stanowiska, lecz nie wchodzi do zwyczajowej formuły bezpośredniego zwrotu. W odniesieniu do kobiety stosuje się adresatyw *Szanowna Pani Profesor!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Profesor!;* w wariancie feminatywnym: *Szanowna Pani Profesorko!, Szanowne Panie Profesorki!.* W oficjalnym uzusie akademickim zdecydowanie dominuje forma *Szanowna Pani Profesor!,* natomiast adresatyw *Szanowna Pani Profesorko!* jest poprawny systemowo, lecz rzadziej używany.

PROFESOR WIZYTUJĄCY

Ang. Visiting Professor
Stanowisko: nauczyciel akademicki czasowo zatrudniony w uczelni (najczęściej zagranicznej lub innej krajowej), prowadzący działalność dydaktyczną i/lub badawczą w ramach współpracy instytucjonalnej, wymiany naukowej lub realizacji projektów
Skrót: prof. wizyt.

Marina Gołdowskaja już od 1991 pracowała jako profesor wizytujący na UCLA, a od 1994 wykładała tam na stałe, przylatując latem do Moskwy, aby tam realizować swoje filmy. (MoncoPL)
Aleksandra Banot: Urodzona w Cieszynie literaturoznawczyni i psycholożka, absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, profesorka nadzwyczajna w Katedrze Polonistyki Uniwersytetu Bielsko-Bialskiego, profesorka wizytująca w Katedrach Slawistyki Uniwersytetu Ostrawskiego oraz Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. profesor wizytujący	M. profesorzy/ profesorowie wizytujący
D. profesora wizytującego	D. profesorów wizytujących
C. profesorowi wizytującemu	C. profesorom wizytującym
B. profesora wizytującego	B. profesorów wizytujących
N. profesorem wizytującym	N. profesorami wizytującymi
Ms. profesorze wizytującym	Ms. profesorach wizytujących
Szanowny Panie Profesorze!	Szanowni Panowie Profesorzy/ Profesorowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. profesor wizytująca	M. profesor wizytujące
D. profesor wizytującej	D. profesor wizytujących

C. profesor wizytującej	C. profesor wizytującym
B. profesor wizytującą	B. profesor wizytujące
N. profesor wizytującą	N. profesor wizytującymi
Ms. profesor wizytującej	Ms. profesor wizytujących
Szanowna Pani Profesor!	Szanowne Panie Profesor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesorka wizytująca	M. profesorki wizytujące
D. profesorki wizytującej	D. profesorek wizytujących
C. profesorce wizytującej	C. profesorkom wizytującym
B. profesorkę wizytującą	B. profesorki wizytujące
N. profesorką wizytującą	N. profesorkami wizytującymi
Ms. profesorce wizytującej	Ms. profesorkach wizytujących
Szanowna Pani *Profesorko!	Szanowne Panie *Profesorki!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. profesora wizytująca	M. profesory wizytujące
D. profesory wizytującej	D. profesor wizytujących
C. profesorze wizytującej	C. profesorom wizytującym
B. profesorę wizytującą	B. profesory wizytujące
N. profesorą wizytującą	N. profesorami wizytującymi
Ms. profesorze wizytującej	Ms. profesorach wizytujących
Szanowna Pani *Profesoro!	Szanowne Panie *Profesory!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Człon *wizytujący/ wizytująca* pełni funkcję określenia stanowiska i podlega regularnej odmianie zgodnie z rodzajem gramatycznym rzeczownika.
2. Nazwa *profesor wizytujący* funkcjonuje współcześnie zarówno w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet.
3. W przypadku kobiet spotyka się dwa modele: tradycyjny (*profesor wizytująca*) oraz feminatywny (*profesorka wizytująca*, *profesora wizytująca*). Pierwszy z nich dominuje w oficjalnym języku akademickim i dokumentach uczelnianych, drugi natomiast pojawia się coraz częściej w komunikacji środowiskowej, medialnej i popularnonaukowej.

4. W funkcji adresatywnej pomija się człon *wizytujący/ wizytująca*, ponieważ określa on charakter zatrudnienia, lecz nie wchodzi do zwyczajowej formuły bezpośredniego zwrotu. W odniesieniu do kobiety stosuje się adresatyw *Szanowna Pani Profesor!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Profesor!;* w wariancie feminatywnym: *Szanowna Pani Profesorko!, Szanowne Panie Profesorki!.* W oficjalnym uzusie akademickim utrwalona jest forma *Szanowna Pani Profesor!,* natomiast forma *Szanowna Pani Profesorko!* jest poprawna systemowo, lecz stosowana rzadziej.

PROGRAMISTA

Ang. Programmer
Stanowisko: osoba zajmująca się projektowaniem, tworzeniem, testowaniem oraz utrzymaniem oprogramowania komputerowego, w tym pisaniem kodu źródłowego, analizą wymagań systemowych oraz wdrażaniem rozwiązań informatycznych
Skrót: prog.

W przypadku programisty podstawowe kryteria to: znajomość języka programowania, ale również baz danych i specyfikacji aplikacji internetowych. (WSJP)
Jestem programistką. Komputer wykorzystuję w mojej pracy, spędzam więc przy nim bardzo dużo czasu. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. programista	M. programiści
D. programisty	D. programistów
C. programiście	C. programistom
B. programistę	B. programistów
N. programistą	N. programistami
Ms. programiście	Ms. programistach
Szanowny Panie (Programisto)!	Szanowni Panowie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. programista	M. programiści
D. programisty	D. programistów
C. programiście	C. programistom
B. programistę	B. programistów

N. programistą	N. programistami
Ms. programiście	Ms. programistach
Szanowna Pani (Programisto)!	Szanowne Panie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. programistka	M. programistki
D. programistki	D. programistek
C. programistce	C. programistkom
B. programistkę	B. programistki
N. programistką	N. programistkami
Ms. programistce	Ms. programistkach
Szanowna Pani *Programistko!	Szanowne Panie *Programistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *programista* należy do grupy nazw zakończonych na *-ista*, które mogą być używane zarówno jako nazwy męskie, jak i w funkcji generycznej odnoszącej się do osób obu płci.
2. Regularnym odpowiednikiem żeńskim jest *programistka*, utworzona za pomocą przyrostka *-ka*.
3. Forma *programistka* jest dobrze utrwalona w uzusie i powszechnie stosowana zarówno w języku ogólnym, jak i w komunikacji branżowej, akademickiej oraz instytucjonalnej.
4. Współcześnie funkcjonują równolegle dwa modele nazewnicze: *pani programista* oraz *programistka*, przy czym w praktyce komunikacyjnej wyraźnie dominuje forma *programistka*.
5. Adresatyw *Pani Programistko!* jest w pełni poprawny i nie budzi zastrzeżeń normatywnych, choć w oficjalnej komunikacji zwykle zastępowany jest formami typu *Szanowna Pani!*.

PROJEKTANT

Ang. Designer
Stanowisko: osoba zajmująca się opracowywaniem koncepcji, planów i dokumentacji projektowej w określonej dziedzinie (np. architektury, wzornictwa, inżynierii, grafiki), obejmującej zarówno etap ideowy, jak i realizacyjny
Skrót: proj.

Projektanci sięgają po styl lat sześćdziesiątych – słodkie groszki i grochy, kwiatowe, czarno-białe wzory, fasony odcinane pod biustem. (WSJP)
Intencją projektantek było rozświetlenie wnętrz domu tak, aby nawet w polskim, nie zawsze słonecznym klimacie, stwarzały nastrój jasności i ciepła. (WSJP)
Nowoczesny, energooszczędny, nowo wybudowany budynek Starostwa to w dużej mierze zasługa Pani Anny Plomer – architekt i projektant obiektu. Znajdują się tu nowoczesne rozwiązania m.in. systemy ochrony słonecznej, kolektory czy surowe, betonowe ściany nadające oryginalność temu urzędowi. Konstrukcja daje wiele możliwości, dlatego władze powiatu zaproponowały Pani Projektant wystawę swoich obrazów w Starostwie, gdyż jest ona również podziwianą artystką. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. projektant	M. projektanci
D. projektanta	D. projektantów
C. projektantowi	C. projektantom
B. projektanta	B. projektantów
N. projektantem	N. projektantami
Ms. projektancie	Ms. projektantach
Szanowny Panie (Projektancie)!	Szanowni Panowie (Projektanci)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. projektant	M. projektant
D. projektant	D. projektant
C. projektant	C. projektant
B. projektant	B. projektant
N. projektant	N. projektant
Ms. projektant	Ms. projektant
Szanowna Pani (Projektant)!	Szanowne Panie (Projektant)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. projektantka	M. projektantki
D. projektantki	D. projektantek
C. projektantce	C. projektantkom
B. projektantkę	B. projektantki

N. projektantką	N. projektantkami
Ms. projektantce	Ms. projektantkach
Szanowna Pani (Projektantko)!	Szanowne Panie (Projektantki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *projektant* może być używany zarówno jako nazwa męska, jak i jako forma generyczna odnosząca się do kobiet i mężczyzn.
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują dwa modele nazewnicze: *pani projektant* (forma generyczna), *projektantka* (forma żeńska).
3. Feminatyw *projektantka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*, dobrze utrwalony w uzusie i powszechnie stosowany w wielu dziedzinach projektowania, zwłaszcza w architekturze, wzornictwie, grafice i projektowaniu wnętrz.
4. Forma *pani projektant* pozostaje częsta w języku oficjalnym i dokumentach instytucjonalnych, zwłaszcza w odniesieniu do osób posiadających uprawnienia zawodowe.
5. W praktyce komunikacyjnej oba modele funkcjonują równolegle, przy czym forma *projektantka* nie budzi współcześnie zastrzeżeń normatywnych ani stylistycznych.
6. Żeńskie formy adresatywne mają postać *Szanowna Pani Projektant!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Projektant!;* w wariancie feminatywnym: *Szanowna Pani Projektantko!, Szanowne Panie Projektantki!.* Pierwszy model jest charakterystyczny dla oficjalnej komunikacji zawodowej i odpowiada konstrukcji *pani projektant*. Forma *Szanowna Pani Projektantko!* jest poprawna gramatycznie, lecz w bezpośrednim zwrocie występuje rzadziej. W codziennej korespondencji naturalny pozostaje także neutralny adresatyw: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

PROMOTOR

Ang. Promoter/ Supervisor

Stanowisko: osoba kierująca pracą dyplomową (licencjacką, magisterską, doktorską), sprawująca nadzór merytoryczny nad jej przygotowaniem oraz wspierająca autora w procesie badawczym i redakcyjnym

Skrót: brak

Promotorem w przewodzie doktorskim (...) może być osoba posiadająca tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego w zakresie danej lub pokrewnej dyscypliny naukowej lub artystycznej. (WSJP)

Pod jej kierunkiem prace magisterskie obroniło około 300 osób, była również promotorką dwóch prac doktorskich. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. promotor	M. promotorzy
D. promotora	D. promotorów
C. promotorowi	C. promotorom
B. promotora	B. promotorów
N. promotorem	N. promotorami
Ms. promotorze	Ms. promotorach
Szanowny Panie Promotorze!	Szanowni Panowie Promotorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. promotor	M. promotor
D. promotor	D. promotor
C. promotor	C. promotor
B. promotor	B. promotor
N. promotor	N. promotor
Ms. promotor	Ms. promotor
Szanowna Pani Promotor!	Szanowne Panie Promotor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. promotorka	M. promotorki
D. promotorki	D. promotorek
C. promotorce	C. promotorkom
B. promotorkę	B. promotorki
N. promotorką	N. promotorkami
Ms. promotorce	Ms. promotorkach
Szanowna Pani *Promotorko!	Szanowne Panie *Promotorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *promotor* może być używany zarówno wobec mężczyzn, jak i kobiet i w obu przypadkach podlega regularnej odmianie fleksyjnej.
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują dwa modele nazewnicze: *pani promotor* (forma zmaskulinizowana), *promotorka* (forma żeńska).

3. Feminatyw *promotorka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka* i posiada poświadczenia zarówno w języku ogólnym, jak i w komunikacji akademickiej.
4. W praktyce uczelnianej nadal bardzo częsta pozostaje forma *pani promotor*, zwłaszcza w dokumentach, recenzjach, protokołach i oficjalnej korespondencji.
5. Forma *promotorka* jest coraz częściej używana w tekstach popularnonaukowych, mediach oraz komunikacji mniej formalnej i nie budzi zastrzeżeń normatywnych.
6. W funkcji adresatywnej dominują konstrukcje *Szanowna Pani Promotor!* oraz *Pani Promotor!*, natomiast forma *Promotorko!* występuje znacznie rzadziej i ma charakter bardziej nieformalny.

PROREKTOR

Ang. Vice-Rector
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy rektora w uczelni, odpowiedzialna za określony obszar działalności (np. naukę, dydaktykę, sprawy studenckie, rozwój), uczestnicząca w zarządzaniu uczelnią
Skrót: prorekt.

W senacie oprócz rektora zasiadają prorektorzy, dziekani wydziałów oraz wybrani przedstawiciele nauczycieli akademickich i samorządu studenckiego. (WSJP)
14 kwietnia 2025 r. na naszym Wydziale odbyło się spotkanie przedstawicieli organizacji studenckich oraz opiekunów z Panią Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorotą Kołodyńską. (UMCS)
1 września 2024 roku przejęłam obowiązki prorektorki ds. nauki Uniwersytetu Łódzkiego. Moja praca polega na wspieraniu działalności badawczej prowadzonej w ramach #UniLodz i dążeniu do stałego podnoszenia jej jakości. (UŁ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. prorektor	M. prorektorzy
D. prorektora	D. prorektorów
C. prorektorowi	C. prorektorom
B. prorektora	B. prorektorów
N. prorektorem	N. prorektorami
Ms. prorektorze	Ms. prorektorach
Szanowny Panie Rektorze!	Szanowni Panowie Rektorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. prorektor	M. prorektor
D. prorektor	D. prorektor
C. prorektor	C. prorektor
B. prorektor	B. prorektor
N. prorektor	N. prorektor
Ms. prorektor	Ms. prorektor
Szanowna Pani Rektor!	Szanowne Panie Rektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. prorektorka	M. prorektorki
D. prorektorki	D. prorektorek
C. prorektorce	C. prorektorkom
B. prorektorkę	B. prorektorki
N. prorektorką	N. prorektorkami
Ms. prorektorce	Ms. prorektorkach
Szanowna Pani *Rektorko!	Szanowne Panie *Rektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *prorektor* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnoszona do osób obu płci. W odniesieniu do kobiet występuje często jako nieodmienna forma żeńska *pani prorektor*.
2. Równolegle funkcjonuje feminatyw *prorektorka*, utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*, stanowiący wyraźny wykładnik rodzaju żeńskiego.
3. Forma *prorektorka* jest poświadczona w komunikacji akademickiej i medialnej, jednak w oficjalnych dokumentach oraz korespondencji uczelnianej nadal częściej spotyka się model *pani prorektor*.
4. Oba sposoby nazywania kobiet pełniących tę funkcję (*prorektor* i *prorektorka*) są zgodne ze współczesnym uzusem i normą językową.
5. W funkcji adresatywnej dominuje forma *Szanowna Pani Prorektor!,* natomiast forma *Szanowna Pani Prorektorko!* jest poprawna systemowo, lecz używana rzadziej i ma bardziej ograniczony zakres stylistyczny.

PRZEWODNICZĄCY

Ang. m. Chair/ Chairman; ż. Chairwoman

Funkcja: osoba kierująca pracami organu kolegialnego (np. komisji, rady, zespołu), odpowiedzialna za organizację obrad, prowadzenie posiedzeń oraz reprezentowanie danego ciała

Skrót: przew.

Komisja rewizyjna składa się z 3–5 członków, którzy wybierają spośród siebie przewodniczącego. (WSJP)

W ustnym uzasadnieniu wyroku Maria Mrozik-Szytkiel, przewodnicząca składu SA, stwierdziła, że SW nie dokonał należytej oceny dowodów wobec Kościuka. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. przewodniczący	M. przewodniczący
D. przewodniczącego	D. przewodniczących
C. przewodniczącemu	C. przewodniczącym
B. przewodniczącego	B. przewodniczących
N. przewodniczącym	N. przewodniczącymi
Ms. przewodniczącym	Ms. przewodniczących
Szanowny Panie Przewodniczący!	Szanowni Panowie Przewodniczący!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. przewodnicząca	M. przewodniczące
D. przewodniczącej	D. przewodniczących
C. przewodniczącej	C. przewodniczącym
B. przewodniczącą	B. przewodniczące
N. przewodniczącą	N. przewodniczącymi
Ms. przewodniczącej	Ms. przewodniczących
Szanowna Pani Przewodnicząca!	Szanowne Panie Przewodniczące!

Uwagi

1. Nazwy *przewodniczący/ przewodnicząca* tworzą regularną parę rodzajową opartą na opozycji fleksyjnej (*-ący/ -ąca*).

2. W przeciwieństwie do wielu innych nazw funkcji i stanowisk nie występuje tu forma generyczna wspólna dla kobiet i mężczyzn ani konkurencyjne feminatywy tworzone za pomocą przyrostków słowotwórczych.
3. Formy *przewodniczący* i *przewodnicząca* są w pełni utrwalone w języku urzędowym, prawnym, akademickim i parlamentarnym oraz nie budzą wątpliwości normatywnych.
4. Nazwa należy do grupy rzeczowników odprzymiotnikowych, w których rodzaj gramatyczny wyrażany jest bezpośrednio przez końcówkę fleksyjną.
5. W funkcji adresatywnej naturalne i powszechnie akceptowane są formy *Szanowny Panie Przewodniczący!* oraz *Szanowna Pani Przewodnicząca!*.

PSYCHOLOG

Ang. Psychologist
Zawód: osoba posiadająca wykształcenie psychologiczne, zajmująca się badaniem procesów psychicznych i zachowań człowieka oraz udzielająca wsparcia diagnostycznego, doradczego lub terapeutycznego
Skrót: brak

Dorota Sumińska – znana lekarka weterynarii, psycholog zwierzęcy, pisarka, autorka programów oraz poradników i książek o zwierzętach – spędziła w Wołominie cały dzień. (WSJP)
Wtedy, za sprawą przyjaciółki psycholożki, jak dobra wróżka, zjawiła się rozsądna lekarka psychiatra. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. psycholog	M. psycholodzy/ psychologowie
D. psychologa	D. psychologów
C. psychologowi	C. psychologom
B. psychologa	B. psychologów
N. psychologiem	N. psychologami
Ms. psychologu	Ms. psychologach
Szanowny Panie (Psychologu)!	Szanowni Panowie (Psycholodzy/ Psychologowie)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. psycholog	M. psycholog
D. psycholog	D. psycholog
C. psycholog	C. psycholog
B. psycholog	B. psycholog
N. psycholog	N. psycholog
Ms. psycholog	Ms. psycholog
Szanowna Pani (Psycholog)!	Szanowne Panie (Psycholog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. psycholożka	M. psycholożki
D. psycholożki	D. psycholożek
C. psycholożce	C. psycholożkom
B. psycholożkę	B. psycholożki
N. psycholożką	N. psycholożkami
Ms. psycholożce	Ms. psycholożkach
Szanowna Pani *Psycholożko!	Szanowne Panie *Psycholożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *psycholog* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnoszona do osób obu płci. W odniesieniu do kobiet występuje często jako nieodmienna forma żeńska *pani psycholog*.
2. Równolegle funkcjonuje feminatyw *psycholożka*, poświadczony w uzusie i coraz częściej występujący w języku publicznym, mediach oraz komunikacji środowiskowej. Jednak w dokumentach urzędowych, aktach prawnych i części komunikacji instytucjonalnej nadal częściej spotyka się model *pani psycholog.*
3. Oba sposoby nazywania kobiet wykonujących ten zawód (*psycholog* i *psycholożka*) są zgodne ze współczesnym uzusem i normą językową.
4. W funkcji adresatywnej dominuje forma *Szanowna Pani Psycholog!,* natomiast forma *Szanowna Pani Psycholożko!* jest systemowo poprawna, lecz używana rzadziej i przede wszystkim w sytuacjach mniej formalnych.

RADCA PRAWNY

Ang. Legal Advisor

Zawód: osoba posiadająca uprawnienia zawodowe do świadczenia pomocy prawnej, w szczególności udzielania porad prawnych, sporządzania opinii, opracowywania aktów prawnych oraz występowania przed sądami i urzędami w charakterze pełnomocnika

Skrót: r. pr.

Natomiast ostatnie dwa pytania miały charakter wymagający już wiedzy specjalistycznej od osoby składającej zeznania, specjalistycznej wiedzy prawniczej, którą – co prawda – pani dyrektor oczywiście posiada jako radca prawny, jednakże zmienia to jakby obraz roli procesowej osoby wezwanej – przekształcenie ze świadka w zeznającego eksperta, czyli w zeznającego biegłego, a te dwie role procesowe w zasadzie się wykluczają w tym etapie postępowania. (NKJP)

Nie było w nim mowy o tym, że każdy z radnych powinien dostać do ręki sprawozdanie z realizacji wniosków pokontrolnych zawartych w protokole Regionalnej Izby Obrachunkowej z 1998 roku – powiedziała radczyni prawna Grażyna Syjut. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. radca prawny	M. radcy prawni
D. radcy prawnego	D. radców prawnych
C. radcy prawnemu	C. radcom prawnym
B. radcę prawnego	B. radców prawnych
N. radcą prawnym	N. radcami prawnymi
Ms. radcy prawnym	Ms. radcach prawnych
Szanowny Panie Radco! Szanowny Panie Mecenasie!	Szanowni Panowie Radcy! Szanowni Panowie Mecenasi!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. radca prawny	M. radcy prawni
D. radcy prawnego	D. radców prawnych
C. radcy prawnemu	C. radcom prawnym
B. radcę prawnego	B. radców prawnych
N. radcą prawnym	N. radcami prawnymi
Ms. radcy prawnym	Ms. radcach prawnych

Szanowna Pani Radco! Szanowna Pani Mecenas!	Szanowne Panie Radcy! Szanowne Panie Mecenas!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. radczyni prawna	M. radczynie prawne
D. radczyni prawnej	D. radczyń prawnych
C. radczyni prawnej	C. radczyniom prawnym
B. radczynię prawną	B. radczynie prawne
N. radczynią prawną	N. radczyniami prawnymi
Ms. radczyni prawnej	Ms. radczyniach prawnych
Szanowna Pani Radczyni! Szanowna Pani Mecenas!	Szanowne Panie Radczynie! Szanowne Panie Mecenas!

Uwagi

1. Rzeczownik *radca prawny* funkcjonuje jako nazwa zawodu odnoszona zarówno do mężczyzn, jak i kobiet. W praktyce zawodowej i urzędowej powszechne są konstrukcje typu *pani radca prawny.*
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują dwa modele nazewnicze: *radca prawny* (forma generyczna), *radczyni prawna* (forma feminatywna).
3. Feminatyw *radczyni prawna* jest utworzony za pomocą przyrostka *-yni* i posiada poświadczenia zarówno w języku prawniczym, jak i w komunikacji publicznej.
4. Forma *radczyni prawna* jest coraz częściej używana, jednak w dokumentach urzędowych, orzecznictwie i praktyce zawodowej nadal bardzo silną pozycję zachowuje forma *radca prawny* odnoszona do kobiet.
5. Oba modele są zgodne ze współczesnym uzusem i normą językową.
6. W funkcji adresatywnej obok form *Panie Radco!* i *Pani Radczyni!* szeroko stosowane jest również grzecznościowe określenie *Mecenasie!*, *Pani Mecenas!* mające charakter środowiskowy i niezależne od oficjalnej nazwy zawodu.

RECENZENT

Ang. Reviewer
Funkcja: osoba dokonująca oceny pracy naukowej, publikacji, projektu lub dorobku (np. rozprawy dyplomowej, artykułu, wniosku grantowego), sporządzająca opinię merytoryczną i rekomendację
Skrót: rec.

Byłam recenzentem 17 artykułów w dziewięciu różnych czasopismach międzynarodowych oraz jednej pracy doktorskiej… (Uniwersytet Szczeciński)
Recenzentka książki, pani Danuta Kaczyńska protestuje: Nieprawda, tą książką Maria Sułowska-Dmochowska wystawiła pomnik swoim poległym kolegom i koleżankom. Teresa Bojarska od dawna uważała, że ma rodzaj długu wobec swoich kolegów, koleżanek i dowódców z powstania, ludzi, którzy sprawdzili się w ekstremalnych sytuacjach. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. recenzent	M. recenzenci
D. recenzenta	D. recenzentów
C. recenzentowi	C. recenzentom
B. recenzenta	B. recenzentów
N. recenzentem	N. recenzentami
Ms. recenzencie	Ms. recenzentach
Szanowny Panie Recenzencie!	Szanowni Panowie Recenzenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. recenzent	M. recenzent
D. recenzent	D. recenzent
C. recenzent	C. recenzent
B. recenzent	B. recenzent
N. recenzent	N. recenzent
Ms. recenzent	Ms. recenzent
Szanowna Pani Recenzent!	Szanowne Panie Recenzent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. recenzentka	M. recenzentki
D. recenzentki	D. recenzentek
C. recenzentce	C. recenzentkom
B. recenzentkę	B. recenzentki
N. recenzentką	N. recenzentkami
Ms. recenzentce	Ms. recenzentkach
Szanowna Pani *Recenzentko!	Szanowne Panie *Recenzentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *recenzent* funkcjonuje jako nazwa męskoosobowa, ale współcześnie bywa również używana w odniesieniu do kobiet, zwłaszcza w języku naukowym, akademickim i urzędowym. W takich użyciach występuje najczęściej po wyrazie *pani* lub wraz z imieniem i nazwiskiem.
2. Feminatyw *recenzentka* jest formą regularną słowotwórczo, utworzoną za pomocą przyrostka *-ka*. Występuje powszechnie w języku ogólnym, mediach i komunikacji nieoficjalnej, a coraz częściej także w tekstach naukowych i administracyjnych.
3. W dokumentach uczelni i instytucji naukowych nadal przeważają połączenia typu: *powołano recenzenta rozprawy doktorskiej*, *wyznaczono recenzentów projektu*, jednak coraz częściej pojawiają się także formy: *recenzentka rozprawy doktorskiej*, *recenzentka projektu badawczego*.
4. W funkcji adresatywnej spotykane są zarówno konstrukcje *Szanowna Pani Recenzent!*, jak i *Szanowna Pani Recenzentko!*. Pierwsza pozostaje częstsza w oficjalnym uzusie akademickim, druga jest w pełni poprawna systemowo i zgodna z tendencją do eksponowania rodzaju żeńskiego, ale rzadziej używana w oficjalnym uzusie.

REDAKTOR

Ang. Editor

Stanowisko: osoba odpowiedzialna za opracowanie, przygotowanie i redagowanie tekstów, publikacji lub materiałów (np. naukowych, prasowych, wydawniczych), obejmujące także korektę, selekcję treści oraz nadzór nad procesem wydawniczym

Skrót: red.

Dyrektor znów podszedł do chłopców, tym razem z młodą kobietą. – Pani redaktor Łapka z „Kuriera" interesuje się naszymi sprawami. (NKJP)

Jerzy Turowicz pozostaje jednym z niekwestionowanych autorytetów moralnych w Polsce, ponieważ zawsze był w zgodzie z podstawową zasadą chrześcijaństwa, wedle której słowa powinny odpowiadać czynom – mówi Józefa Hennelowa, wieloletnia redaktorka „Tygodnika Powszechnego". (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. redaktor	M. redaktorzy
D. redaktora	D. redaktorów
C. redaktorowi	C. redaktorom
B. redaktora	B. redaktorów

N. redaktorem	N. redaktorami
Ms. redaktorze	Ms. redaktorach
Szanowny Panie Redaktorze!	Szanowni Panowie Redaktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. redaktor	M. redaktor
D. redaktor	D. redaktor
C. redaktor	C. redaktor
B. redaktor	B. redaktor
N. redaktor	N. redaktor
Ms. redaktor	Ms. redaktor
Szanowna Pani Redaktor!	Szanowne Panie Redaktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. redaktorka	M. redaktorki
D. redaktorki	D. redaktorek
C. redaktorce	C. redaktorkom
B. redaktorkę	B. redaktorki
N. redaktorką	N. redaktorkami
Ms. redaktorce	Ms. redaktorkach
Szanowna Pani *Redaktorko!	Szanowne Panie *Redaktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *redaktor* funkcjonuje zarówno jako nazwa męskoosobowa, jak i jako forma odnoszona do kobiet, szczególnie w języku mediów, nauki i instytucji kultury. W takich użyciach występuje najczęściej po wyrazie *pani* lub w połączeniu z imieniem i nazwiskiem.
2. Feminatyw *redaktorka* jest formą regularną słowotwórczo, utworzoną za pomocą przyrostka *-ka*. Należy do najlepiej utrwalonych żeńskich nazw zawodowych we współczesnej polszczyźnie i jest powszechnie używany zarówno w języku ogólnym, jak i w komunikacji medialnej.
3. W funkcji adresatywnej spotykane są konstrukcje *Szanowna Pani Redaktor!* oraz *Szanowna Pani Redaktorko!*. Pierwsza ma długą tradycję w środowisku

dziennikarskim i pozostaje częstsza w oficjalnym uzusie, druga jest w pełni poprawna systemowo i coraz częściej pojawia się w komunikacji publicznej.

REFERENT

Ang. Desk officer/ Office clerk
Stanowisko: osoba zatrudniona w administracji lub instytucji, odpowiedzialna za prowadzenie określonego zakresu spraw, przygotowywanie dokumentów, opracowywanie materiałów oraz obsługę merytoryczną powierzonych zadań
Skrót: ref.

Początkowo pracowałam na etacie referenta, potem dodali mi do tytułu przymiotnik „starszy". (WSJP)
Absolwentka studium sekretarek z praktyką 3-miesięczną w biurze na stanowisku sekretarki i referentki księgowości ze znajomością j. niemieckiego, szuka pracy w biurze bądź możliwości odbycia bezpłatnego stażu. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. referent	M. referenci
D. referenta	D. referentów
C. referentowi	C. referentom
B. referenta	B. referentów
N. referentem	N. referentami
Ms. referencie	Ms. referentach
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. referent	M. referent
D. referent	D. referent
C. referent	C. referent
B. referent	B. referent
N. referent	N. referent
Ms. referent	Ms. referent
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. referentka	M. referentki
D. referentki	D. referentek
C. referentce	C. referentkom
B. referentkę	B. referentki
N. referentką	N. referentkami
Ms. referentce	Ms. referentkach
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *referent* funkcjonuje jako nazwa męskoosobowa, ale bywa również używana w odniesieniu do kobiet, zwłaszcza w języku administracji publicznej, aktach prawnych, regulaminach oraz dokumentach kadrowych. W takich użyciach występuje najczęściej po wyrazie *pani* lub w połączeniu z imieniem i nazwiskiem.
2. Feminatyw *referentka* jest formą regularną słowotwórczo, utworzoną za pomocą przyrostka *-ka*. Należy do tradycyjnych żeńskich nazw zawodowych i od wielu dziesięcioleci funkcjonuje zarówno w języku ogólnym, jak i administracyjnym.
3. W praktyce urzędowej spotyka się równolegle konstrukcje *referent* oraz *referentka*, przy czym wybór zależy od polityki językowej danej instytucji oraz preferencji osoby wykonującej zawód.
4. W funkcji adresatywnej współwystępują formy *Szanowna Pani Referent!* oraz *Szanowna Pani Referentko!*. Pierwsza pozostaje częstsza w oficjalnym uzusie administracyjnym, druga jest w pełni poprawna systemowo i coraz częściej pojawia się w komunikacji instytucjonalnej.

REFERENT ADMINISTRACYJNY

Ang. Administrative Officer
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za prowadzenie spraw administracyjnych jednostki, w szczególności w zakresie obsługi dokumentacji, przygotowania pism, obiegu informacji oraz wsparcia organizacyjnego
Skrót: ref. adm.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie poszukuje kandydata na stanowisko: Referent administracyjny. (SGGW)
Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego: Referentka administracyjna st. spec. Katarzyna Doberstein-Ganszer. (UK)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. referent administracyjny	M. referenci administracyjni
D. referenta administracyjnego	D. referentów administracyjnych
C. referentowi administracyjnemu	C. referentom administracyjnym
B. referenta administracyjnego	B. referentów administracyjnych
N. referentem administracyjnym	N. referentami administracyjnymi
Ms. referencie administracyjnym	Ms. referentach administracyjnych
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. referent administracyjna	M. referent administracyjne
D. referent administracyjnej	D. referent administracyjnych
C. referent administracyjnej	C. referent administracyjnym
B. referent administracyjną	B. referent administracyjne
N. referent administracyjną	N. referent administracyjnymi
Ms. referent administracyjnej	Ms. referent administracyjnych
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. referentka administracyjna	M. referentki administracyjne
D. referentki administracyjnej	D. referentek administracyjnych
C. referentce administracyjnej	C. referentkom administracyjnym
B. referentkę administracyjną	B. referentki administracyjne
N. referentką administracyjną	N. referentkami administracyjnymi
Ms. referentce administracyjnej	Ms. referentkach administracyjnych
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *referent administracyjny* funkcjonuje jako nazwa stanowiska odnoszona do osób obu płci, zwłaszcza w dokumentach urzędowych i kadrowych.
2. Konstrukcja *referent administracyjna* stanowi połączenie składniowe, w którym rzeczownik *referent* zachowuje postać właściwą rodzajowi męskiemu, natomiast

przymiotnik dostosowuje się do rodzaju gramatycznego osoby i podlega odmianie (*administracyjna*, *administracyjnej*, *administracyjną* itd.).

REFERENT ADMINISTRACYJNY DS. PERSONALNYCH

Ang. Administrative Officer for HR Affairs
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za prowadzenie spraw kadrowych i personalnych, w szczególności w zakresie dokumentacji pracowniczej, obsługi zatrudnienia, ewidencji danych oraz wsparcia administracyjnego w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi
Skrót: ref. adm. ds. pers.

Referent administracyjny ds. personalnych. (GUMed)
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie Dział Personalny – Biuro Kadr ogłasza konkurs na stanowisko: Referenta/ Specjalisty ds. personalnych. (UKSW)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. referent administracyjny ds. personalnych	M. referenci administracyjni ds. personalnych
D. referenta administracyjnego ds. personalnych	D. referentów administracyjnych ds. personalnych
C. referentowi administracyjnemu ds. personalnych	C. referentom administracyjnym ds. personalnych
B. referenta administracyjnego ds. personalnych	B. referentów administracyjnych ds. personalnych
N. referentem administracyjnym ds. personalnych	N. referentami administracyjnymi ds. personalnych
Ms. referencie administracyjnym ds. personalnych	Ms. referentach administracyjnych ds. personalnych
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. referent administracyjna ds. personalnych	M. referent administracyjne ds. personalnych
D. referent administracyjnej ds. personalnych	D. referent administracyjnych ds. personalnych

C. referent administracyjnej ds. personalnych	C. referent administracyjnym ds. personalnych
B. referent administracyjną ds. personalnych	B. referent administracyjne ds. personalnych
N. referent administracyjną ds. personalnych	N. referent administracyjnymi ds. personalnych
Ms. referent administracyjnej ds. personalnych	Ms. referent administracyjnych ds. personalnych
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. referentka administracyjna ds. personalnych	M. referentki administracyjne ds. personalnych
D. referentki administracyjnej ds. personalnych	D. referentek administracyjnych ds. personalnych
C. referentce administracyjnej ds. personalnych	C. referentkom administracyjnym ds. personalnych
B. referentkę administracyjną ds. personalnych	B. referentki administracyjne ds. personalnych
N. referentką administracyjną ds. personalnych	N. referentkami administracyjnymi ds. personalnych
Ms. referentce administracyjnej ds. personalnych	Ms. referentkach administracyjnych ds. personalnych
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *referent administracyjny ds. personalnych* funkcjonuje jako forma generyczna odnoszona do osób obu płci i jest bardzo częsta w języku administracji oraz dokumentach kadrowych.
2. Konstrukcja *referent administracyjna ds. personalnych* reprezentuje model składniowy z nieodmienną nazwą stanowiska *referent* oraz odmiennym określeniem rodzaju żeńskiego (*administracyjna, administracyjnej, administracyjną* itd.).
3. Możliwa jest także forma żeńska *referentka administracyjna ds. personalnych,* zgodna z zasadami słowotwórstwa polskiego, jednak w oficjalnym uzusie administracyjnym spotykana jest rzadziej niż konstrukcje z rzeczownikiem *referent*.

4. W korespondencji urzędowej i akademickiej najczęściej spotyka się zwroty: *Szanowna Pani Referent!* oraz *Szanowna Pani Referentko!*, przy czym pierwsza forma pozostaje obecnie częstsza w praktyce instytucjonalnej.

REFERENT TECHNICZNY

Ang. Technical clerk
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za prowadzenie spraw technicznych, w szczególności w zakresie obsługi dokumentacji technicznej, przygotowania materiałów, nadzoru nad realizacją zadań technicznych
Skrót: ref. tech.

Przez wiele lat pracowała jako referent techniczny w zakładach chemicznych. (MoncoPL)
Instytut Fizyki Doświadczalnej WMFiI UG zatrudni na stanowisko: referent techniczny/ referentka techniczna. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. referent techniczny	M. referenci techniczni
D. referenta technicznego	D. referentów technicznych
C. referentowi technicznemu	C. referentom technicznym
B. referenta technicznego	B. referentów technicznych
N. referentem technicznym	N. referentami technicznymi
Ms. referencie technicznym	Ms. referentach technicznych
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. referent techniczna	M. referent techniczne
D. referent technicznej	D. referent technicznych
C. referent technicznej	C. referent technicznym
B. referent techniczną	B. referent techniczne
N. referent techniczną	N. referent technicznymi
Ms. referent technicznej	Ms. referent technicznych
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. referentka techniczna	M. referentki techniczne
D. referentki technicznej	D. referentek technicznych
C. referentce technicznej	C. referentkom technicznym
B. referentkę techniczną	B. referentki techniczne
N. referentką techniczną	N. referentkami technicznymi
Ms. referentce technicznej	Ms. referentkach technicznych
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *referent techniczny* funkcjonuje jako nazwa stanowiska odnoszona zarówno do mężczyzn, jak i kobiet.
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie występują dwa modele nazewnicze: *referent techniczna* (model mieszany), *referentka techniczna* (model pełnej zgodności rodzajowej).
3. W konstrukcji *referent techniczna* rzeczownik *referent* zachowuje postać nieodmienną, natomiast odmianie podlega człon przymiotnikowy (*techniczna, technicznej, techniczną* itd.).
4. Feminatyw *referentka techniczna* jest formą regularną słowotwórczo i posiada poświadczenia w praktyce instytucjonalnej, w tym w ogłoszeniach uczelnianych.
5. W komunikacji urzędowej spotykane są oba modele, przy czym wybór formy zależy od zwyczaju instytucjonalnego oraz preferencji użytkowników języka.
6. W funkcji adresatywnej pomija się człon *techniczny/ techniczna*, ponieważ określa on specjalizację stanowiska, lecz nie wchodzi do zwyczajowej formuły bezpośredniego zwrotu. W modelu mieszanym stosuje się formę *Szanowna Pani Referent!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Referent!;* w wariancie feminatywnym: *Szanowna Pani Referentko!, Szanowne Panie Referentki!.* W oficjalnej komunikacji częstszy jest adresatyw *Szanowna Pani Referent!,* natomiast forma *Szanowna Pani Referentko!* jest poprawna systemowo, lecz używana rzadziej.

REKTOR

Ang. Rector
Funkcja: najwyższy jednoosobowy organ kierujący uczelnią, odpowiedzialny za jej zarządzanie, reprezentowanie na zewnątrz oraz realizację zadań dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych
Skrót: rekt. (rzadko stosowany)

Uroczystego otwarcia nowej placówki dokonała Maria Pierzchalska, rektor Wyższej Szkoły Biznesu. (WSJP)
Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska, obecna rektorka UAM, ponownie będzie rektorką Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. rektor/ Jego Magnificencja	M. rektorzy/ rektorowie/ Ich Magnificencje
D. rektora/ Jego Magnificencji	D. rektorów/ Ich Magnificencji
C. rektorowi/ Jego Magnificencji	C. rektorom/ Ich Magnificencjom
B. rektora/ Jego Magnificencję	B. rektorów/ Ich Magnificencje
N. rektorem/ Jego Magnificencją	N. rektorami/ Ich Magnificencjami
Ms. rektorze/ Jego Magnificencji	Ms. rektorach/ Ich Magnificencjach
Wasza Magnificencjo! Szanowny Panie Rektorze!	Wasze Magnificencje! Szanowni Panowie Rektorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana/ generyczna)

lp	lm
M. rektor/ Jej Magnificencja	M. rektor/ Ich Magnificencje
D. rektor/ Jej Magnificencji	D. rektor/ Ich Magnificencji
C. rektor/ Jej Magnificencji	C. rektor/ Ich Magnificencjom
B. rektor/ Jej Magnificencję	B. rektor/ Ich Magnificencje
N. rektor/ Jej Magnificencją	N. rektor/Ich Magnificencjami
Ms. rektor/ Jej Magnificencji	Ms. rektor/ Ich Magnificencjach
Wasza Magnificencjo! Szanowna Pani Rektor!	Wasze Magnificencje! Szanowne Panie Rektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna/ generyczna)

lp	lm
M. rektorka/ Jej Magnificencja	M. rektorki/ Ich Magnificencje
D. rektorki/ Jej Magnificencji	D. rektorek/ Ich Magnificencji
C. rektorce/ Jej Magnificencji	C. rektorkom/ Ich Magnificencjom
B. rektorkę/ Jej Magnificencję	B. rektorki/ Ich Magnificencje
N. rektorką/ Jej Magnificencją	N. rektorkami/ Ich Magnificencjami
Ms. rektorce/ Jej Magnificencji	Ms. rektorkach/ Ich Magnificencjach

Wasza Magnificencjo! Szanowna Pani *Rektorko!	Wasze Magnificencje! Szanowne Panie *Rektorki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *rektor* funkcjonuje jako nazwa urzędu odnoszona zarówno do mężczyzn, jak i kobiet. W praktyce akademickiej powszechne są konstrukcje typu *pani rektor, rektor Kowalska, nasza rektor.*
2. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują dwa modele nazewnicze: *rektor* (forma generyczna), *rektorka* (forma feminatywna).
3. Feminatyw *rektorka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka* i posiada liczne poświadczenia w komunikacji akademickiej oraz medialnej.
4. Oba modele współwystępują we współczesnym uzusie, jednak w oficjalnej komunikacji uczelnianej nadal dominują konstrukcje typu *pani rektor.*
5. Niezależnie od przyjętej formy nazwy urzędu stosowana jest tradycyjna tytulatura akademicka *Jego Magnificencja/ Jej Magnificencja.*
6. W funkcji adresatywnej dominują formy ceremonialne *Wasza Magnificencjo!,* natomiast formy *Pani Rektor!* i *Pani Rektorko!* mają charakter wtórny wobec tytulatury ceremonialnej.

REZYDENT

Ang. Resident (doctor)
Stanowisko: osoba odbywająca specjalistyczne szkolenie zawodowe (lekarz w trakcie specjalizacji)
Skrót: brak

O ile z przepisów ogólnych prawa pracy wynika, że za czas szkolenia (...) nie należy się wynagrodzenie, o tyle uregulowania dotyczące zatrudniania lekarzy rezydentów i przebiegu ich szkolenia specjalizującego (...) stanowią przepis szczególny wobec przepisów Kodeksu pracy. (WSJP)
Specjalizację z pediatrii jako rezydentka odbywałam początkowo w Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 (...) w Bydgoszczy (...). (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. rezydent	M. rezydenci
D. rezydenta	D. rezydentów
C. rezydentowi	C. rezydentom
B. rezydenta	B. rezydentów

N. rezydentem	N. rezydentami
Ms. rezydencie	Ms. rezydentach
Szanowny Panie Rezydencie!	Szanowni Panowie Rezydenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. rezydent	M. rezydent
D. rezydent	D. rezydent
C. rezydent	C. rezydent
B. rezydent	B. rezydent
N. rezydent	N. rezydent
Ms. rezydent	Ms. rezydent
Szanowna Pani Rezydent!	Szanowne Panie Rezydent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. rezydentka	M. rezydentki
D. rezydentki	D. rezydentek
C. rezydentce	C. rezydentkom
B. rezydentkę	B. rezydentki
N. rezydentką	N. rezydentkami
Ms. rezydentce	Ms. rezydentkach
Szanowna Pani *Rezydentko!	Szanowne Panie *Rezydentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczownik *rezydent* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnoszona do osób obu płci. W odniesieniu do kobiet występuje również jako nieodmienna forma żeńska w konstrukcjach typu: *pani rezydent*, *nasza rezydent*, *rezydent Kowalska*.
2. Równolegle funkcjonuje feminatyw *rezydentka*, utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*.
3. Forma *rezydentka* jest dobrze utrwalona w języku medycznym i posiada liczne poświadczenia zarówno w tekstach specjalistycznych, jak i w komunikacji środowiskowej.
4. W praktyce zawodowej spotykane są zarówno konstrukcje typu *pani rezydent,* jak i *rezydentka,* przy czym wybór formy zależy często od zwyczaju środowiskowego oraz stopnia oficjalności wypowiedzi.

5. Oba modele (*rezydent* i *rezydentka*) są zgodne ze współczesnym uzusem i normą językową.
6. W funkcji adresatywnej występują zarówno formy *Szanowna Pani Rezydent!,* jak i *Szanowna Pani Rezydentko!,* przy czym druga z nich stanowi naturalny odpowiednik feminatywu *rezydentka*.

ROBOTNIK

Ang. Worker
Stanowisko: osoba wykonująca pracę fizyczną, zwłaszcza w przemyśle, budownictwie lub usługach, polegającą na realizacji zadań produkcyjnych, technicznych lub pomocniczych
Skrót: rob.

Wójt Gminy Nowy Duninów ogłasza otwarty i konkurencyjny nabór na wolne stanowisko – Robotnik gospodarczy/ Robotniczka gospodarcza w Urzędzie Gminy w Nowym Duninowie, ul. Osiedlowa 1, 09-505 Nowy Duninów. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik	M. robotnicy
D. robotnika	D. robotników
C. robotnikowi	C. robotnikom
B. robotnika	B. robotników
N. robotnikiem	N. robotnikami
Ms. robotniku	Ms. robotnikach
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotnica	M. robotnice
D. robotnicy	D. robotnic
C. robotnicy	C. robotnicom
B. robotnicę	B. robotnice
N. robotnicą	N. robotnicami
Ms. robotnicy	Ms. robotnicach
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka	M. robotniczki
D. robotniczki	D. robotniczek
C. robotniczce	C. robotniczkom
B. robotniczkę	B. robotniczki
N. robotniczką	N. robotniczkami
Ms. robotniczce	Ms. robotniczkach
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Feminatyw *robotnica* jest podstawową, leksykalnie utrwaloną i neutralną stylistycznie formą żeńską.
2. Forma *robotniczka* jest poprawna słowotwórczo, lecz rzadsza i słabiej utrwalona w uzusie niż *robotnica*.
3. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Robotnico!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Robotnice!;* w wariancie *robotniczka*: *Szanowna Pani Robotniczko!, Szanowne Panie Robotniczki!.* Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, ale zwracanie się do adresatki za pomocą tej nazwy zawodowej jest rzadkie i może brzmieć nienaturalnie. W korespondencji oraz bezpośrednich kontaktach zawodowych zaleca się neutralne formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYKWALIFIKOWANY

Ang. Qualified worker
Stanowisko: osoba wykonująca pracę fizyczną wymagającą określonych kwalifikacji zawodowych, umiejętności technicznych oraz doświadczenia w danej dziedzinie
Skrót: rob. wykw.

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wykwalifikowany	M. robotnicy wykwalifikowani
D. robotnika wykwalifikowanego	D. robotników wykwalifikowanych
C. robotnikowi wykwalifikowanemu	C. robotnikom wykwalifikowanym
B. robotnika wykwalifikowanego	B. robotników wykwalifikowanych
N. robotnikiem wykwalifikowanym	N. robotnikami wykwalifikowanymi
Ms. robotniku wykwalifikowanym	Ms. robotnikach wykwalifikowanych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotnica wykwalifikowana	M. robotnice wykwalifikowane
D. robotnicy wykwalifikowanej	D. robotnic wykwalifikowanych
C. robotnicy wykwalifikowanej	C. robotnicom wykwalifikowanym
B. robotnicę wykwalifikowaną	B. robotnice wykwalifikowane
N. robotnicą wykwalifikowaną	N. robotnicami wykwalifikowanymi
Ms. robotnicy wykwalifikowanej	Ms. robotnicach wykwalifikowanych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wykwalifikowana	M. robotniczki wykwalifikowane
D. robotniczki wykwalifikowanej	D. robotniczek wykwalifikowanych
C. robotniczce wykwalifikowanej	C. robotniczkom wykwalifikowanym
B. robotniczkę wykwalifikowaną	B. robotniczki wykwalifikowane
N. robotniczką wykwalifikowaną	N. robotniczkami wykwalifikowanymi
Ms. robotniczce wykwalifikowanej	Ms. robotniczkach wykwalifikowanych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Feminatyw *robotnica wykwalifikowana* jest podstawową, leksykalnie utrwaloną formą żeńską, wykazującą pełną integrację w systemie języka.
2. Feminatyw *robotniczka wykwalifikowana* ma charakter stylistycznie nacechowany.
3. Pełna żeńska forma adresatywna ma postać: *Szanowna Pani Robotnico Wykwalifikowana!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Robotnice Wykwalifikowane!;* w wariancie *robotniczka*: *Szanowna Pani Robotniczko Wykwalifikowana!, Szanowne Panie Robotniczki Wykwalifikowane!.* Są one poprawne gramatycznie, lecz ze względu na długość i opisowy charakter nazwy stanowiska brzmią nienaturalnie i praktycznie nie występują w komunikacji zawodowej. W korespondencji i kontaktach bezpośrednich zaleca się neutralne adresatywy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYKWALIFIKOWANY HYDRAULIK

Ang. Skilled worker plumber
Stanowisko: osoba wykonująca specjalistyczne prace instalacyjne w zakresie systemów wodno-kanalizacyjnych, grzewczych i sanitarnych, wymagające kwalifikacji zawodowych i umiejętności technicznych
Skrót: rob. wykw. hydr.

Robotnik wykwalifikowany hydraulik. (UG)
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zatrudni pracownika na stanowisko: Robotnik wysoko wykwalifikowany – hydraulik/ ciepłownik. (UP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wykwalifikowany hydraulik	M. robotnicy wykwalifikowani hydraulicy
D. robotnika wykwalifikowanego hydraulika	D. robotników wykwalifikowanych hydraulików
C. robotnikowi wykwalifikowanemu hydraulikowi	C. robotnikom wykwalifikowanym hydraulikom
B. robotnika wykwalifikowanego hydraulika	B. robotników wykwalifikowanych hydraulików
N. robotnikiem wykwalifikowanym hydraulikiem	N. robotnikami wykwalifikowanymi hydraulikami
Ms. robotniku wykwalifikowanym hydrauliku	Ms. robotnikach wykwalifikowanych hydraulikach
Szanowny Panie (Hydrauliku)!	Szanowni Panowie (Hydraulicy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wykwalifikowana hydraulik	M. robotnice wykwalifikowane hydraulik
D. robotnicy wykwalifikowanej hydraulik	D. robotnic wykwalifikowanych hydraulik
C. robotnicy wykwalifikowanej hydraulik	C. robotnicom wykwalifikowanym hydraulik
B. robotnicę wykwalifikowaną hydraulik	B. robotnice wykwalifikowane hydraulik

N. robotnicą wykwalifikowaną hydraulik	N. robotnicami wykwalifikowanymi hydraulik
Ms. robotnicy wykwalifikowanej hydraulik	Ms. robotnicach wykwalifikowanych hydraulik
Szanowna Pani (Hydraulik)!	Szanowne Panie (Hydraulik)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wykwalifikowana hydrauliczka	M. robotniczki wykwalifikowane hydrauliczki
D. robotniczki wykwalifikowanej hydrauliczki	D. robotniczek wykwalifikowanych hydrauliczek
C. robotniczce wykwalifikowanej hydrauliczce	C. robotniczkom wykwalifikowanym hydrauliczkom
B. robotniczkę wykwalifikowaną hydrauliczkę	B. robotniczki wykwalifikowane hydrauliczki
N. robotniczką wykwalifikowaną hydrauliczką	N. robotniczkami wykwalifikowanymi hydrauliczkami
Ms. robotniczce wykwalifikowanej hydrauliczce	Ms. robotniczkach wykwalifikowanych hydrauliczkach
Szanowna Pani *Hydrauliczko!	Szanowne Panie *Hydrauliczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wykwalifikowany hydraulik* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z nazwą specjalizacji zawodowej.
2. W odniesieniu do kobiet mogą funkcjonować dwa modele nazewnicze: *robotnica/ robotniczka wykwalifikowana hydraulik* (model mieszany), *robotnica/ robotniczka wykwalifikowana hydrauliczka* (model pełnej zgodności rodzajowej).
3. W modelu mieszanym człon specjalizujący (*hydraulik*) zachowuje tradycyjną postać niezależnie od płci osoby wykonującej zawód.
4. Forma *hydrauliczka* jest poprawna słowotwórczo i spotykana we współczesnym języku, jednak w komunikacji zawodowej oraz dokumentacji kadrowej nadal częściej występuje model *pani hydraulik*.
5. W praktyce instytucjonalnej nazwa *hydraulik* pozostaje dominującym określeniem zawodu niezależnie od płci osoby wykonującej pracę.
6. W funkcji adresatywnej pomija się człon określający kategorię stanowiska *robotnik/ robotnica wykwalifikowana*, a wykorzystuje nazwę specjalizacji zawodowej.

W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Hydraulik!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Hydraulik!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Hydrauliczko!, Szanowne Panie Hydrauliczki!.* Pierwszy adresatyw jest lepiej utrwalony w komunikacji zawodowej, natomiast forma *Szanowna Pani Hydrauliczko!* jest poprawny systemowo, lecz występuje rzadziej. W codziennej korespondencji naturalne pozostają również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY

Ang. Highly qualified worker

Stanowisko: pracownik posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe i doświadczenie praktyczne, wykonujący samodzielnie specjalistyczne prace techniczne, konserwacyjne, remontowe lub eksploatacyjne wymagające zaawansowanych umiejętności zawodowych oraz odpowiedzialności za jakość i bezpieczeństwo wykonywanych zadań

Skrót: rob. wys. wykw.

Robotnik wysoko wykwalifikowany. (GUMed)
W ostatnich miesiącach odeszło wielu zasłużonych dla społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego nauczycieli akademickich i pracowników. Pożegnaliśmy wybitnych uczonych, którzy w najbardziej znaczący i namacalny sposób wpłynęli na polską naukę. Pozwólcie Państwo, że wymienię Ich nazwiska. (…) Spośród byłych pracowników byli to: Ryszard Stawski – robotnik wysoko wykwalifikowany, Katedra i Zakład Chemii Organicznej († 15 października 2016 r.). (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego	D. robotników wysoko wykwalifikowanych
C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego	B. robotników wysoko wykwalifikowanych
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana	M. robotnice wysoko wykwalifikowane
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych
C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną	B. robotnice wysoko wykwalifikowane
N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane
N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet możliwe są formy *robotnica wysoko wykwalifikowana* oraz *robotniczka wysoko wykwalifikowana*.
2. Forma *robotnica* stanowi podstawowy i neutralny odpowiednik żeński, natomiast *robotniczka* jest wariantem słowotwórczym o mniejszej frekwencji.

3. W funkcji adresatywnej najczęściej stosuje się neutralną konstrukcję *Szanowna Pani!*.

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY ELEKTRYK

Ang. Highly qualified worker electrician
Stanowisko: pracownik o wysokich kwalifikacjach zawodowych wykonujący specjalistyczne prace w zakresie obsługi, konserwacji, naprawy i modernizacji instalacji oraz urządzeń elektrycznych, odpowiedzialny za zapewnienie ich sprawności technicznej i bezpiecznej eksploatacji
Skrót: rob. wys. wykw. el.

Robotnik wysoko wykwalifikowany elektryk. (UG)
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki ogłasza konkurs na stanowisko pracy: robotnik wysoko wykwalifikowany elektryk w Dziale Eksploatacji (DT1) w wymiarze pełnego etatu. (PK)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany elektryk	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani elektrycy
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego elektryka	D. robotników wysoko wykwalifikowanych elektryków
C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu elektrykowi	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym elektrykom
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego elektryka	B. robotników wysoko wykwalifikowanych elektryków
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym elektrykiem	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi elektrykami
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym elektryku	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych elektrykach
Szanowny Panie (Elektryku)!	Szanowni Panowie (Elektrycy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana elektryk	M. robotnice wysoko wykwalifikowane elektryk
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej elektryk	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych elektryk

C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej elektryk	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym elektryk
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną elektryk	B. robotnice wysoko wykwalifikowane elektryk
N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną elektryk	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi elektryk
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej elektryk	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych elektryk
Szanowna Pani (Elektryk)!	Szanowne Panie (Elektryk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana elektryczka	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane elektryczki
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej elektryczki	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych elektryczek
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej elektryczce	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym elektryczkom
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną elektryczkę	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane elektryczki
N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną elektryczką	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi elektryczkami
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej elektryczce	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych elektryczkach
Szanowna Pani *Elektryczko!	Szanowne Panie *Elektryczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wysoko wykwalifikowany elektryk* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z nazwą specjalizacji zawodowej.
2. W odniesieniu do kobiet mogą funkcjonować dwa modele nazewnicze: *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana elektryk* (model mieszany), *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana elektryczka* (model pełnej zgodności rodzajowej).
3. W modelu mieszanym człon specjalizujący (*elektryk*) zachowuje tradycyjną postać niezależnie od płci osoby wykonującej zawód.
4. Forma *elektryczka* jest poprawna słowotwórczo i zgodna z systemem języka polskiego, jednak pozostaje słabo utrwalona w uzusie zawodowym i instytucjonalnym.

5. W praktyce komunikacyjnej oraz dokumentacji kadrowej częściej spotyka się konstrukcje typu *pani elektryk* niż feminatyw *elektryczka.*
6. W funkcji adresatywnej pomija się rozbudowany człon określający kategorię stanowiska *robotnica wysoko wykwalifikowana*, a wykorzystuje nazwę specjalizacji zawodowej. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Elektryk!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Elektryk!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Elektryczko!, Szanowne Panie Elektryczki!.* Forma *Szanowna Pani Elektryk!* jest lepiej utrwalona w komunikacji zawodowej, natomiast adresatyw *Szanowna Pani Elektryczko!* jest poprawny systemowo, lecz ze względu na ograniczoną frekwencję feminatywu *elektryczka* występuje rzadko. W codziennej korespondencji naturalne pozostają neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY KONSERWATOR

Ang. Highly qualified worker maintenance man
Stanowisko: osoba wykonująca specjalistyczne prace związane z utrzymaniem, naprawą i konserwacją urządzeń, instalacji lub obiektów, wymagające wysokich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia technicznego
Skrót: rob. wys. wykw. kons.

Robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator. (UG)
Ogłoszenie o wolnym miejscu pracy: robotnik wykwalifikowany konserwator w Zespole Obiektów Oliwa II – wymiar: 100% etatu. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani konserwatorzy
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego konserwatora	D. robotników wysoko wykwalifikowanych konserwatorów
C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu konserwatorowi	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym konserwatorom
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego konserwatora	B. robotników wysoko wykwalifikowanych konserwatorów
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym konserwatorem	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi konserwatorami
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym konserwatorze	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych konserwatorach
Szanowny Panie (Konserwatorze)!	Szanowni Panowie (Konserwatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana konserwator	M. robotnice wysoko wykwalifikowane konserwator
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych konserwator
C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym konserwator
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną konserwator	B. robotnice wysoko wykwalifikowane konserwator
N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną konserwator	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi konserwator
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych konserwator
Szanowna Pani (Konserwator)!	Szanowne Panie (Konserwator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana konserwatorka	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane konserwatorki
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej konserwatorki	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych konserwatorek
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej konserwatorce	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym konserwatorkom
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną konserwatorkę	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane konserwatorki
N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną konserwatorką	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi konserwatorkami
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej konserwatorce	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych konserwatorkach
Szanowna Pani *Konserwatorko!	Szanowne Panie *Konserwatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z nazwą specjalizacji zawodowej.

2. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa modele nazewnicze: *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana konserwator* (model mieszany), *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana konserwatorka* (model pełnej zgodności rodzajowej).
3. Forma *konserwatorka* jest regularnym i poświadczonym feminatywem rzeczownika *konserwator*, spotykanym zarówno w ogłoszeniach o pracę, jak i w komunikacji instytucjonalnej.
4. W praktyce kadrowej i dokumentacji stanowiskowej nadal częściej występują konstrukcje z członem *konserwator* używanym niezależnie od płci osoby zajmującej stanowisko.
5. Oba modele są zgodne z systemem współczesnej polszczyzny, jednak model mieszany pozostaje częstszy w oficjalnych nazwach stanowisk.
6. W funkcji adresatywnej pomija się rozbudowany człon określający kategorię stanowiska *robotnica wysoko wykwalifikowana*, a wykorzystuje nazwę specjalizacji zawodowej. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Konserwator!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Konserwator!; w modelu feminatywnym: Szanowna Pani Konserwatorko!, Szanowne Panie Konserwatorki!*. Pierwszy adresatyw jest lepiej utrwalony w oficjalnej komunikacji zawodowej, natomiast forma *Szanowna Pani Konserwatorko!* jest poprawna gramatycznie, lecz stosowana rzadziej. W codziennej korespondencji naturalne pozostają neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY KONSERWATOR ELEKTRYK

Ang. Highly qualified worker-electrical maintenance technician

Stanowisko: osoba wykonująca specjalistyczne prace związane z utrzymaniem, naprawą i eksploatacją instalacji oraz urządzeń elektrycznych, łącząca kompetencje konserwatora i elektryka, wymagające wysokich kwalifikacji zawodowych

Skrót: rob. wys. wykw. kons. el.

Robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator elektryk. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator elektryk	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani konserwatorzy elektrycy
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego konserwatora elektryka	D. robotników wysoko wykwalifikowanych konserwatorów elektryków

C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu konserwatorowi elektrykowi	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym konserwatorom elektrykom
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego konserwatora elektryka	B. robotników wysoko wykwalifikowanych konserwatorów elektryków
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym konserwatorem elektrykiem	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi konserwatorami elektrykami
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym konserwatorze elektryku	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych konserwatorach elektrykach
Szanowny Panie (Elektryku)!	Szanowni Panowie (Elektrycy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana konserwator elektryk	M. robotnice wysoko wykwalifikowane konserwator elektryk
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator elektryk	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych konserwator elektryk
C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator elektryk	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym konserwator elektryk
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną konserwator elektryk	B. robotnice wysoko wykwalifikowane konserwator elektryk
N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną konserwator elektryk	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi konserwator elektryk
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej konserwator elektryk	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych konserwator elektryk
Szanowna Pani (Elektryk)!	Szanowne Panie (Elektryk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana konserwatorka elektryczka	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane konserwatorki elektryczki
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej konserwatorki elektryczki	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych konserwatorek elektryczek
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej konserwatorce elektryczce	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym konserwatorkom elektryczkom
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną konserwatorkę elektryczkę	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane konserwatorki elektryczki

N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną konserwatorką elektryczką	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi konserwatorkami elektryczkami
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej konserwatorce elektryczce	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych konserwatorkach elektryczkach
Szanowna Pani *Elektryczko!	Szanowne Panie *Elektryczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator elektryk* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z podwójną specjalizacją zawodową.
2. Człony *konserwator* i *elektryk* określają zakres wykonywanych prac związanych z utrzymaniem, naprawą i eksploatacją instalacji oraz urządzeń elektrycznych.
3. W odniesieniu do kobiet najczęściej stosowany jest model mieszany (*robotnica wysoko wykwalifikowana konserwator elektryk*), w którym nazwy specjalizacji zachowują tradycyjną postać.
4. Możliwe jest również utworzenie formy *konserwatorka elektryczka*, zgodnej z regułami słowotwórczymi języka polskiego, jednak pozostaje ona słabo poświadczona w uzusie i ma charakter potencjalny.
5. W praktyce instytucjonalnej i dokumentacji kadrowej dominują konstrukcje z członami *konserwator* i *elektryk* używanymi niezależnie od płci osoby zajmującej stanowisko.
6. Ze względu na rozbudowaną strukturę nazwy stanowiska w funkcji adresatywnej pomija się człon *robotnica wysoko wykwalifikowana* oraz pierwszy człon specjalizujący *konserwator/ konserwatorka*, wykorzystując nazwę zasadniczej specjalizacji zawodowej. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Elektryk!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Elektryk!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Elektryczko!, Szanowne Panie Elektryczki!.* Pierwszy adresatyw jest lepiej utrwalony w komunikacji zawodowej, natomiast forma *Szanowna Pani Elektryczko!* jest poprawna systemowo, lecz ze względu na ograniczoną frekwencję feminatywu *elektryczka* występuje rzadko. W codziennej korespondencji naturalne pozostają neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY MISTRZ

Ang. Highly qualified worker foreman

Stanowisko: pracownik o najwyższych kwalifikacjach zawodowych w danej specjalności, pełniący funkcje wykonawcze oraz nadzorcze, często odpowiedzialny za organizację pracy i kontrolę jakości

Skrót: rob. wys. wykw. mistrz

Robotnik wysoko wykwalifikowany mistrz. (GUMed)
Robotnik wysoko wykwalifikowany, legitymujący się dyplomem technika lub mistrza w zawodzie, wykonujący samodzielnie trudne i precyzyjne prace (…). (ISAP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany mistrz	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani mistrzowie
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego mistrza	D. robotników wysoko wykwalifikowanych mistrzów
C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu mistrzowi	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym mistrzom
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego mistrza	B. robotników wysoko wykwalifikowanych mistrzów
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym mistrzem	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi mistrzami
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym mistrzu	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych mistrzach
Szanowny Panie (Mistrzu)!	Szanowni Panowie (Mistrzowie)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana mistrz	M. robotnice wysoko wykwalifikowane mistrz
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej mistrz	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych mistrz
C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej mistrz	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym mistrz
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną mistrz	B. robotnice wysoko wykwalifikowane mistrz
N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną mistrz	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi mistrz
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej mistrz	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych mistrz
Szanowna Pani (Mistrz)!	Szanowne Panie (Mistrz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana mistrzyni	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane mistrzynie
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej mistrzyni	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych mistrzyń
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej mistrzyni	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym mistrzyniom
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną mistrzynię	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane mistrzynie
N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną mistrzynią	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi mistrzyniami
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej mistrzyni	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych mistrzyniach
Szanowna Pani (Mistrzyni)!	Szanowne Panie (Mistrzynie)!

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wysoko wykwalifikowany mistrz* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z nazwą funkcji lub poziomu kwalifikacji zawodowych.
2. W odniesieniu do kobiet możliwe są dwa modele nazewnicze: *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana mistrz* (model mieszany), *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana mistrzyni* (model pełnej zgodności rodzajowej).
3. Forma *mistrzyni* jest utrwalonym i powszechnie akceptowanym odpowiednikiem żeńskim rzeczownika *mistrz*, stosowanym zarówno w znaczeniach zawodowych, jak i pozazawodowych.
4. W praktyce instytucjonalnej częściej spotyka się zachowanie tradycyjnej nazwy stanowiska (*mistrz*) niezależnie od płci osoby je zajmującej, jednak forma *mistrzyni* nie budzi zastrzeżeń normatywnych.
5. W funkcji adresatywnej pomija się rozbudowany człon *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana*, wykorzystując nazwę funkcji zawodowej. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Mistrz!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Mistrz!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Mistrzyni!, Szanowne Panie Mistrzynie!.* Forma *mistrzyni* jest utrwalona i neutralna stylistycznie, dlatego adresatywy *Pani Mistrzyni!* i *Panie Mistrzynie!* nie budzą zastrzeżeń normatywnych. W korespondencji możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY STOLARZ

Ang. Highly qualified worker joiner/ Carpenter
Stanowisko: pracownik o wysokich kwalifikacjach wykonujący specjalistyczne prace stolarskie (obróbka drewna, montaż, naprawa elementów konstrukcyjnych i użytkowych)
Skrót: rob. wys. wykw. stolarz

Centrum Spraw Pracowniczych AGH w Krakowie. Komunikat nr 106/25: Informuję, iż Miasteczko Studenckie AGH poszukuje osoby na stanowisko robotnik wysoko wykwalifikowany (stolarz). (AGH)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. robotnik wysoko wykwalifikowany stolarz	M. robotnicy wysoko wykwalifikowani stolarze
D. robotnika wysoko wykwalifikowanego stolarza	D. robotników wysoko wykwalifikowanych stolarzy
C. robotnikowi wysoko wykwalifikowanemu stolarzowi	C. robotnikom wysoko wykwalifikowanym stolarzom
B. robotnika wysoko wykwalifikowanego stolarza	B. robotników wysoko wykwalifikowanych stolarzy
N. robotnikiem wysoko wykwalifikowanym stolarzem	N. robotnikami wysoko wykwalifikowanymi stolarzami
Ms. robotniku wysoko wykwalifikowanym stolarzu	Ms. robotnikach wysoko wykwalifikowanych stolarzach
Szanowny Panie (Stolarzu)!	Szanowni Panowie (Stolarze)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. robotnica wysoko wykwalifikowana stolarz	M. robotnice wysoko wykwalifikowane stolarz
D. robotnicy wysoko wykwalifikowanej stolarz	D. robotnic wysoko wykwalifikowanych stolarz
C. robotnicy wysoko wykwalifikowanej stolarz	C. robotnicom wysoko wykwalifikowanym stolarz
B. robotnicę wysoko wykwalifikowaną stolarz	B. robotnice wysoko wykwalifikowane stolarz

N. robotnicą wysoko wykwalifikowaną stolarz	N. robotnicami wysoko wykwalifikowanymi stolarz
Ms. robotnicy wysoko wykwalifikowanej stolarz	Ms. robotnicach wysoko wykwalifikowanych stolarz
Szanowna Pani (Stolarz)!	Szanowne Panie (Stolarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. robotniczka wysoko wykwalifikowana stolarka	M. robotniczki wysoko wykwalifikowane stolarki
D. robotniczki wysoko wykwalifikowanej stolarki	D. robotniczek wysoko wykwalifikowanych stolarek
C. robotniczce wysoko wykwalifikowanej stolarce	C. robotniczkom wysoko wykwalifikowanym stolarkom
B. robotniczkę wysoko wykwalifikowaną stolarkę	B. robotniczki wysoko wykwalifikowane stolarki
N. robotniczką wysoko wykwalifikowaną stolarką	N. robotniczkami wysoko wykwalifikowanymi stolarkami
Ms. robotniczce wysoko wykwalifikowanej stolarce	Ms. robotniczkach wysoko wykwalifikowanych stolarkach
Szanowna Pani *Stolarko!	Szanowne Panie *Stolarki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *robotnik wysoko wykwalifikowany stolarz* ma charakter złożony i łączy określenie kategorii stanowiska z nazwą specjalizacji zawodowej.
2. W odniesieniu do kobiet możliwe jest użycie modelu mieszanego *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana stolarz*, w którym nazwa specjalizacji pozostaje w formie tradycyjnej.
3. Teoretycznie możliwy jest także model pełnej zgodności rodzajowej *(robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana stolarka),* jednak jego użycie ogranicza istniejący w polszczyźnie homonim *stolarka* oznaczający wyroby stolarskie, stolarkę budowlaną lub dział produkcji. Z tego względu forma *stolarka* jako nazwa osoby wykonującej zawód jest słabo utrwalona w uzusie i może prowadzić do niejednoznaczności interpretacyjnych.
4. W praktyce komunikacyjnej częściej spotyka się konstrukcje typu *pani stolarz* niż feminatyw *stolarka*.
5. W funkcji adresatywnej pomija się rozbudowany człon *robotnica/ robotniczka wysoko wykwalifikowana*, wykorzystując nazwę specjalizacji zawodowej. W modelu

tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Stolarz!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Stolarz!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Stolarko!, Szanowne Panie Stolarki!.* Ze względu na słabe utrwalenie osobowego znaczenia rzeczownika *stolarka* oraz jego homonimię z nazwą wyrobów i robót stolarskich w komunikacji zawodowej wyraźnie naturalniejszy pozostaje adresatyw *Szanowna Pani Stolarz!.* Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

RZECZNIK

Ang. m. Spokesman; ż. Spokeswoman
Stanowisko: osoba reprezentująca instytucję, organizację lub grupę, odpowiedzialna za komunikację, udzielanie informacji oraz prezentowanie stanowiska wobec opinii publicznej
Skrót: brak

Była pierwszą kobietą w historii Irlandii, która została wybrana rzecznikiem praw obywatelskich tego kraju. (BIP RPO)
Reklama nowych taryf Simplus Team wywołała reakcję minister Magdaleny Środy, rzeczniczki ds. równego statusu kobiet i mężczyzn. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. rzecznik	M. rzecznicy
D. rzecznika	D. rzeczników
C. rzecznikowi	C. rzecznikom
B. rzecznika	B. rzeczników
N. rzecznikiem	N. rzecznikami
Ms. rzeczniku	Ms. rzecznikach
Szanowny Panie Rzeczniku!	Szanowni Panowie Rzecznicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. rzecznik	M. rzecznik
D. rzecznik	D. rzecznik
C. rzecznik	C. rzecznik
B. rzecznik	B. rzecznik
N. rzecznik	N. rzecznik
Ms. rzecznik	Ms. rzecznik
Szanowna Pani Rzecznik!	Szanowne Panie Rzecznik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. rzeczniczka	M. rzeczniczki
D. rzeczniczki	D. rzeczniczek
C. rzeczniczce	C. rzeczniczkom
B. rzeczniczkę	B. rzeczniczki
N. rzeczniczką	N. rzeczniczkami
Ms. rzeczniczce	Ms. rzeczniczkach
Szanowna Pani (Rzeczniczko)!	Szanowne Panie (Rzeczniczki)!

Uwagi

1. Rzeczownik *rzecznik* funkcjonuje jako nazwa generyczna odnoszona do osób obu płci. W odniesieniu do kobiet występuje również jako nieodmienna forma żeńska, zwłaszcza w konstrukcjach typu: *pani rzecznik*, *nasza rzecznik*, *rzecznik Kowalska*, *wypowiedź rzecznik Kowalskiej*.
2. Równolegle funkcjonuje feminatyw *rzeczniczka*, utworzony regularnie od rzeczownika *rzecznik* i zachowujący pełną odmianę oraz zgodność rodzajową.
3. Forma *rzeczniczka* jest utrwalona w polszczyźnie i szeroko stosowana zarówno w języku mediów, jak i w komunikacji instytucjonalnej oraz administracyjnej.
4. Oba modele (*rzecznik* i *rzeczniczka*) są zgodne ze współczesnym uzusem i normą językową.
5. W funkcji adresatywnej spotyka się zarówno formę *Szanowna Pani Rzecznik!,* jak i *Szanowna Pani Rzeczniczko!,* przy czym pierwsza częściej występuje w komunikacji oficjalnej.

RZECZNIK PRASOWY

Ang. m. Press Spokesman; ż. Press Spokeswoman
Stanowisko: osoba odpowiedzialna za kontakt z mediami, przekazywanie informacji oraz reprezentowanie stanowiska instytucji w przestrzeni publicznej
Skrót: rzecznik pr.

Przed zakończeniem śledztwa w sprawie tzw. „spółdzielni inwestorów" nie można oczekiwać informacji o jego wynikach – powiedziała nam prokurator Danuta Marciniak, rzecznik prasowy Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu. (NKJP)
Prawie 2 100 sztuk płyt DVD i CD z najnowszymi przebojami, w tym 1 889 płyt DVD i 190 płyt CD ujawnili celnicy z przejścia drogowego w Korczowej – poinformowała wczoraj rzecznik prasowa Izby Celnej w Przemyślu Krystyna Mielnicka. (NKJP)

Zatrzymany mężczyzna, jak ustalono – odwiedzał różnego rodzaju krakowskie instytucje i organizacje, w tym domy kultury, fundacje, organizacje prowadzące działalność charytatywną, towarzystwa ubezpieczeniowe, wyższe uczelnie – podała komisarz Jolanta Maciejewska, rzeczniczka prasowa Komendy Miejskiej Policji w Krakowie. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. rzecznik prasowy	M. rzecznicy prasowi
D. rzecznika prasowego	D. rzeczników prasowych
C. rzecznikowi prasowemu	C. rzecznikom prasowym
B. rzecznika prasowego	B. rzeczników prasowych
N. rzecznikiem prasowym	N. rzecznikami prasowymi
Ms. rzeczniku prasowym	Ms. rzecznikach prasowych
Szanowny Panie Rzeczniku!	Szanowni Panowie Rzecznicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. rzecznik prasowa	M. rzecznik prasowe
D. rzecznik prasowej	D. rzecznik prasowych
C. rzecznik prasowej	C. rzecznik prasowym
B. rzecznik prasową	B. rzecznik prasowe
N. rzecznik prasową	N. rzecznik prasowymi
Ms. rzecznik prasowej	Ms. rzecznik prasowych
Szanowna Pani Rzecznik!	Szanowne Panie Rzecznik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. rzeczniczka prasowa	M. rzeczniczki prasowe
D. rzeczniczki prasowej	D. rzeczniczek prasowych
C. rzeczniczce prasowej	C. rzeczniczkom prasowym
B. rzeczniczkę prasową	B. rzeczniczki prasowe
N. rzeczniczką prasową	N. rzeczniczkami prasowymi
Ms. rzeczniczce prasowej	Ms. rzeczniczkach prasowych
Szanowna Pani (Rzeczniczko)!	Szanowne Panie (Rzeczniczki)!

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współcześnie funkcjonują trzy modele nazewnicze: generyczny (*rzecznik prasowy*), mieszany (*rzecznik prasowa*), feminatywny (*rzeczniczka prasowa*).
2. Model *rzecznik prasowy* zachowuje tradycyjną nazwę funkcji i jest często spotykany w komunikacji urzędowej, medialnej oraz instytucjonalnej.
3. Model *rzecznik prasowa* łączy nieodmienny rzeczownik *rzecznik* z żeńską formą przymiotnika *prasowa*, stanowiąc pośrednie rozwiązanie między formą generyczną a pełnym feminatywem.
4. Forma *rzeczniczka prasowa* reprezentuje pełną zgodność rodzajową obu członów, jest regularna słowotwórczo i szeroko rozpowszechniona w języku mediów, administracji oraz komunikacji publicznej.
5. Wszystkie trzy modele są poświadczone we współczesnym uzusie, jednak największą frekwencję wykazują obecnie formy *rzecznik prasowy* i *rzeczniczka prasowa*.
6. W funkcji adresatywnej najczęściej używane są formy *Szanowna Pani Rzecznik!* oraz *Szanowna Pani Rzeczniczko!*.

SAMODZIELNY INFORMATYK

Ang. Independent IT Specialist

Stanowisko: pracownik specjalistyczny odpowiedzialny za samodzielne wykonywanie zadań w zakresie systemów informatycznych, obsługi infrastruktury IT oraz wsparcia technicznego

Skrót: sam. infor.

Minęło kilkanaście lat – mam legalne Delphi 5 i jakoś (cienko) przędę jako samodzielny informatyk. (NKJP)

SPECJALIŚCI: asystent sędziego, główny księgowy, księgowy/wa – samodzielne stanowisko, inspektor ds. finansowo-księgowych, pracownik biurowy, samodzielny informatyk, sądowy specjalista w zakresie psychologii w Opiniodawczym Zespole Sądowych Specjalistów, specjalista rzecznik, pracownik socjalny. (MoncoPL)

Ośrodek Rozpoznania Obrazowego poszukuje osoby na stanowisko: samodzielny informatyk/ samodzielna informatyczka. (ARGUS)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. samodzielny informatyk	M. samodzielni informatycy
D. samodzielnego informatyka	D. samodzielnych informatyków
C. samodzielnemu informatykowi	C. samodzielnym informatykom
B. samodzielnego informatyka	B. samodzielnych informatyków

N. samodzielnym informatykiem	N. samodzielnymi informatykami
Ms. samodzielnym informatyku	Ms. samodzielnych informatykach
Szanowny Panie (Informatyku)!	Szanowni Panowie (Informatycy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. samodzielna informatyk	M. samodzielne informatyk
D. samodzielnej informatyk	D. samodzielnych informatyk
C. samodzielnej informatyk	C. samodzielnym informatyk
B. samodzielną informatyk	B. samodzielne informatyk
N. samodzielną informatyk	N. samodzielnymi informatyk
Ms. samodzielnej informatyk	Ms. samodzielnych informatyk
Szanowna Pani (Informatyk)!	Szanowne Panie (Informatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. samodzielna informatyczka	M. samodzielne informatyczki
D. samodzielnej informatyczki	D. samodzielnych informatyczek
C. samodzielnej informatyczce	C. samodzielnym informatyczkom
B. samodzielną informatyczkę	B. samodzielne informatyczki
N. samodzielną informatyczką	N. samodzielnymi informatyczkami
Ms. samodzielnej informatyczce	Ms. samodzielnych informatyczkach
Szanowna Pani *Informatyczko!	Szanowne Panie *Informatyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Konstrukcja typu *samodzielna informatyk* stanowi połączenie składniowe, w którym przymiotnik podlega odmianie i uzgadnia się z rodzajem żeńskim, rzeczownik (*informatyk*) pozostaje w formie zmaskulinizowanej nieodmiennej.
2. Feminatyw *informatyczka* jest formą regularną (*-ka*), zachowującą pełną odmianę i zgodność składniową.
3. Możliwe jest użycie formy generycznej *samodzielny informatyk* w odniesieniu do osób obu płci, zwłaszcza w języku urzędowym i technicznym.
4. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *samodzielna*, ponieważ określa on poziom stanowiska, ale nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu z nieodmiennym rzeczownikiem *informatyk* stosuje się formę *Szanowna Pani Informatyk!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Informatyk!*; w modelu feminatywnym:

Szanowna Pani Informatyczko!, *Szanowne Panie Informatyczki!*. Pierwszy adresatyw odpowiada tradycyjnemu modelowi nazewniczemu, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie i zgodny z utrwalonym feminatywem *informatyczka*. Pełne formy *Szanowna Pani Samodzielna Informatyk!* oraz *Szanowna Pani Samodzielna Informatyczko!* są możliwe, lecz ze względu na oficjalny i rozbudowany charakter występują rzadko. W codziennej korespondencji można również używać neutralnych zwrotów: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

SAMODZIELNY KSIĘGOWY

Ang. Independent Accountant
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie pełnej lub częściowej księgowości jednostki, wykonujący zadania samodzielnie, w tym ewidencję operacji gospodarczych, sporządzanie sprawozdań oraz rozliczenia finansowe
Skrót: sam. księg.

Zawsze była umysłem „ścisłym", a matematyka i fizyka mieściły się w czołówce jej ulubionych przedmiotów. – Zaczynając studia nie myślałam, że będę siedzieć za biurkiem – uśmiecha się pani Agata. – Ale połknęłam bakcyla księgowości i to jest teraz jak nałóg. Po studiach ukończyła cztery kursy organizowane przez Stowarzyszenie Księgowych: podstawy rachunkowości, samodzielny księgowy, główny księgowy i rachunkowość budżetowa. (NKJP)
Księgowość to serce całej firmy, dział najlepiej zorientowany w sytuacji całego przedsiębiorstwa – uważa samodzielna księgowa Justyna Krążała. Dlatego dobry księgowy to skarb. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. samodzielny księgowy	M. samodzielni księgowi
D. samodzielnego księgowego	D. samodzielnych księgowych
C. samodzielnemu księgowemu	C. samodzielnym księgowym
B. samodzielnego księgowego	B. samodzielnych księgowych
N. samodzielnym księgowym	N. samodzielnymi księgowymi
Ms. samodzielnym księgowym	Ms. samodzielnych księgowych
Szanowny Panie Księgowy!	Szanowni Panowie Księgowi!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. samodzielna księgowa	M. samodzielne księgowe
D. samodzielnej księgowej	D. samodzielnych księgowych
C. samodzielnej księgowej	C. samodzielnym księgowym
B. samodzielną księgową	B. samodzielne księgowe
N. samodzielną księgową	N. samodzielnymi księgowymi
Ms. samodzielnej księgowej	Ms. samodzielnych księgowych
Szanowna Pani Księgowa!	Szanowne Panie Księgowe!

Uwagi

1. Żeńska forma *samodzielna księgowa* powstaje przez regularną zmianę rodzaju gramatycznego obu członów nazwy: *samodzielny księgowy – samodzielna księgowa*. Jest to forma w pełni utrwalona, neutralna stylistycznie i powszechnie używana zarówno w języku ogólnym, jak i w dokumentach kadrowych, ogłoszeniach o pracę oraz komunikacji zawodowej.
2. Forma *samodzielna księgowa* stanowi pełną realizację zgodności rodzajowej i nie wymaga posługiwania się męską formą generyczną.
3. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *samodzielna*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. Stosuje się formę *Szanowna Pani Księgowa!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Księgowe!.* Adresatywy te są poprawne gramatycznie, jednak w codziennej korespondencji możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.* Pełne formy *Szanowna Pani Samodzielna Księgowa!* i *Szanowne Panie Samodzielne Księgowe!* są poprawne, lecz brzmią oficjalnie i występują rzadko.

SAMODZIELNY REFERENT

Ang. Senior Clerk

Stanowisko: pracownik administracyjny wykonujący samodzielnie zadania merytoryczne w określonym zakresie, odpowiedzialny za prowadzenie spraw, przygotowywanie dokumentacji i obsługę procesów administracyjnych

Skrót: sam. ref.

Coraz częściej zdarza się, że studenci organizują się w grupki i razem dojeżdżają na uczelnię – dodaje Elżbieta Kozłowska, samodzielny referent ds. pomocy materialnej studentom. (NKJP)

Samodzielny Referent/ Samodzielna Referentka w Sekcji Ekonomiczno-Finansowej/ Ogólny zakres obowiązków: Znajomość aktualnej problematyki ekonomiczno-finansowej

związanej z realizacją zadań oraz wynikającej z powszechnie obowiązującego prawa. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. samodzielny referent	M. samodzielni referenci
D. samodzielnego referenta	D. samodzielnych referentów
C. samodzielnemu referentowi	C. samodzielnym referentom
B. samodzielnego referenta	B. samodzielnych referentów
N. samodzielnym referentem	N. samodzielnymi referentami
Ms. samodzielnym referencie	Ms. samodzielnych referentach
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. samodzielna referent	M. samodzielne referent
D. samodzielnej referent	D. samodzielnych referent
C. samodzielnej referent	C. samodzielnym referent
B. samodzielną referent	B. samodzielne referent
N. samodzielną referent	N. samodzielnymi referent
Ms. samodzielnej referent	Ms. samodzielnych referent
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. samodzielna referentka	M. samodzielne referentki
D. samodzielnej referentki	D. samodzielnych referentek
C. samodzielnej referentce	C. samodzielnym referentkom
B. samodzielną referentkę	B. samodzielne referentki
N. samodzielną referentką	N. samodzielnymi referentkami
Ms. samodzielnej referentce	Ms. samodzielnych referentkach
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W formach żeńskich współwystępuje model zmaskulinizowany nieodmienny (*referent*) oraz model feminatywny (*referentka*), zapewniający pełną zgodność rodzajową.

2. Możliwe użycie formy generycznej *samodzielny referent*.
3. W funkcji adresatywnej zwykle pomija się człon *samodzielna*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Referent!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Referent!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Referentko!, Szanowne Panie Referentki!.* Pierwszy adresatyw jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji administracyjnej, natomiast forma *Szanowna Pani Referentko!* jest poprawna i zgodna z feminatywną nazwą stanowiska. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

SAMODZIELNY REFERENT ADMINISTRACYJNY

Ang. Senior Administrative Clerk
Stanowisko: pracownik administracyjny wykonujący samodzielnie zadania merytoryczne w określonym zakresie, odpowiedzialny za prowadzenie spraw, przygotowywanie dokumentacji i obsługę procesów administracyjnych
Skrót: sam. ref. adm.

Samodzielny Referent Administracyjny. (GUMed, PŚ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. samodzielny referent administracyjny	M. samodzielni referenci administracyjni
D. samodzielnego referenta administracyjnego	D. samodzielnych referentów administracyjnych
C. samodzielnemu referentowi administracyjnemu	C. samodzielnym referentom administracyjnym
B. samodzielnego referenta administracyjnego	B. samodzielnych referentów administracyjnych
N. samodzielnym referentem administracyjnym	N. samodzielnymi referentami administracyjnymi
Ms. samodzielnym referencie administracyjnym	Ms. samodzielnych referentach administracyjnych
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. samodzielna referent administracyjna	M. samodzielne referent administracyjne
D. samodzielnej referent administracyjnej	D. samodzielnych referent administracyjnych
C. samodzielnej referent administracyjnej	C. samodzielnym referent administracyjnym
B. samodzielną referent administracyjną	B. samodzielne referent administracyjne
N. samodzielną referent administracyjną	N. samodzielnymi referent administracyjnymi
Ms. samodzielnej referent administracyjnej	Ms. samodzielnych referent administracyjnych
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. samodzielna referentka administracyjna	M. samodzielne referentki administracyjne
D. samodzielnej referentki administracyjnej	D. samodzielnych referentek administracyjnych
C. samodzielnej referentce administracyjnej	C. samodzielnym referentkom administracyjnym
B. samodzielną referentkę administracyjną	B. samodzielne referentki administracyjne
N. samodzielną referentką administracyjną	N. samodzielnymi referentkami administracyjnymi
Ms. samodzielnej referentce administracyjnej	Ms. samodzielnych referentkach administracyjnych
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W formach żeńskich współwystępuje model zmaskulinizowany (*referent*) oraz model feminatywny (*referentka*), zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Konstrukcja typu *samodzielna referent administracyjna* stanowi połączenie składniowe, w którym przymiotniki (*samodzielna*, *administracyjna*) podlegają odmianie i uzgadniają się z rodzajem żeńskim, a rzeczownik (*referent*) pozostaje w formie zmaskulinizowanej.
3. Możliwe jest użycie formy generycznej *samodzielny referent administracyjny* w odniesieniu do osób obu płci, szczególnie w języku urzędowym.
4. W funkcji adresatywnej pomija się człony *samodzielna* i *administracyjna*, ponieważ określają one poziom oraz zakres stanowiska, lecz nie są konieczne w bezpośrednim zwrocie. W modelu z nieodmiennym rzeczownikiem *referent* stosuje się formę *Szanowna Pani Referent!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Referent!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Referentko!, Szanowne Panie Referentki!*. Oba adresatywy są poprawne, przy czym pierwszy jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji administracyjnej, a drugi odpowiada żeńskiej nazwie stanowiska *referentka administracyjna*. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*. Pełne formy: *Szanowna Pani Samodzielna Referent Administracyjna!* oraz *Szanowna Pani Samodzielna Referentko Administracyjna!* są gramatycznie możliwe, ale ze względu na długość brzmią nienaturalnie i praktycznie nie występują w korespondencji.

SAMODZIELNY REFERENT DS. OBSŁUGI SPRZĘTU AUDIOWIZUALNEGO

Ang. Independent audiovisual equipment service specialist
Stanowisko: pracownik administracyjny odpowiedzialny za organizację, obsługę i nadzór nad sprzętem audiowizualnym oraz wsparcie procesów związanych z jego użytkowaniem
Skrót: sam. ref. ds. ob. sprz. aud.

Samodzielny referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. samodzielny referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	M. samodzielni referenci ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
D. samodzielnego referenta ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	D. samodzielnych referentów ds. obsługi sprzętu audiowizualnego

C. samodzielnemu referentowi ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	C. samodzielnym referentom ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
B. samodzielnego referenta ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	B. samodzielnych referentów ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
N. samodzielnym referentem ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	N. samodzielnymi referentami ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Ms. samodzielnym referencie ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	Ms. samodzielnych referentach ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. samodzielna referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	M. samodzielne referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
D. samodzielnej referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	D. samodzielnych referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
C. samodzielnej referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	C. samodzielnym referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
B. samodzielną referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	B. samodzielne referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
N. samodzielną referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	N. samodzielnymi referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Ms. samodzielnej referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	Ms. samodzielnych referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. samodzielna referentka ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	M. samodzielne referentki ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
D. samodzielnej referentki ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	D. samodzielnych referentek ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
C. samodzielnej referentce ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	C. samodzielnym referentkom ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
B. samodzielną referentkę ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	B. samodzielne referentki ds. obsługi sprzętu audiowizualnego

N. samodzielną referentką ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	N. samodzielnymi referentkami ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Ms. samodzielnej referentce ds. obsługi sprzętu audiowizualnego	Ms. samodzielnych referentkach ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

SEKRETARZ

Ang. Secretary
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie spraw kancelaryjnych, organizację pracy biura, obsługę dokumentacji oraz wsparcie administracyjne
Skrót: sekr.

Proszę jutro skontaktować się z moją sekretarką w Instytucie, wyznaczy panu spotkanie, jeśli jeszcze będzie konieczne. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. sekretarz	M. sekretarze
D. sekretarza	D. sekretarzy
C. sekretarzowi	C. sekretarzom
B. sekretarza	B. sekretarzy
N. sekretarzem	N. sekretarzami
Ms. sekretarzu	Ms. sekretarzach
Szanowny Panie Sekretarzu!	Szanowni Panowie Sekretarze!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. sekretarka	M. sekretarki
D. sekretarki	D. sekretarek
C. sekretarce	C. sekretarkom
B. sekretarkę	B. sekretarki
N. sekretarką	N. sekretarkami
Ms. sekretarce	Ms. sekretarkach
Szanowna Pani Sekretarko!	Szanowne Panie Sekretarki!

Uwagi

1. Jednostka leksykalna *sekretarz* należy do tradycyjnych nazw zawodów i funkcji obecnych w polszczyźnie od wielu stuleci. Współcześnie wyraz ten występuje w kilku znaczeniach, odnosząc się zarówno do pracownika biurowego wykonującego czynności administracyjne, jak i do funkcji organizacyjnych lub urzędniczych (np. *sekretarz gminy*, *sekretarz stanu*, *sekretarz organizacji*).
2. Feminatyw *sekretarka* jest formą historycznie utrwaloną i powszechnie akceptowaną. Powstał za pomocą produktywnego formantu *-ka* i zachowuje pełną odmianę właściwą rzeczownikom rodzaju żeńskiego. W przeciwieństwie do wielu współczesnych feminatywów nie budzi zastrzeżeń normatywnych ani stylistycznych.
3. Między formami *sekretarz* i *sekretarka* wystąpiło częściowe zróżnicowanie znaczeniowe. W języku współczesnym *sekretarka* najczęściej oznacza osobę wykonującą prace kancelaryjne i administracyjne, natomiast *sekretarz* może odnosić się zarówno do pracownika biurowego, jak i do wysokich funkcji organizacyjnych, politycznych czy urzędniczych. Z tego względu nie zawsze zachodzi pełna symetria semantyczna między obiema formami.
4. Współczesne słowniki, w tym WSJP, notują liczne użycia wyrazu *sekretarka* w znaczeniu zawodowym, co potwierdza jego stabilną pozycję w polszczyźnie ogólnej. W przeciwieństwie do wielu nowych feminatywów forma ta jest całkowicie utrwalona zarówno w normie językowej, jak i w uzusie.
5. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Sekretarko!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Sekretarki!.* Konstrukcje te są poprawne gramatycznie i odnoszą się do kobiet wykonujących prace kancelaryjne oraz administracyjne. W bezpośredniej komunikacji zawodowej mogą jednak brzmieć oficjalnie lub nieco tradycyjnie, dlatego często zastępuje się je neutralnymi zwrotami: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

SEKRETARZ DS. WYDAWNICZYCH

Ang. Publishing Secretary

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za organizację procesu wydawniczego, koordynację prac redakcyjnych, przygotowanie publikacji do druku oraz współpracę z autorami i redakcją

Skrót: sekr. ds. wyd.

Sekretarz ds. wydawniczych Edyta B. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. sekretarz ds. wydawniczych	M. sekretarze ds. wydawniczych
D. sekretarza ds. wydawniczych	D. sekretarzy ds. wydawniczych
C. sekretarzowi ds. wydawniczych	C. sekretarzom ds. wydawniczych
B. sekretarza ds. wydawniczych	B. sekretarzy ds. wydawniczych
N. sekretarzem ds. wydawniczych	N. sekretarzami ds. wydawniczych
Ms. sekretarzu ds. wydawniczych	Ms. sekretarzach ds. wydawniczych
Szanowny Panie Sekretarzu!	Szanowni Panowie Sekretarze!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. sekretarz ds. wydawniczych	M. sekretarz ds. wydawniczych
D. sekretarz ds. wydawniczych	D. sekretarz ds. wydawniczych
C. sekretarz ds. wydawniczych	C. sekretarz ds. wydawniczych
B. sekretarz ds. wydawniczych	B. sekretarz ds. wydawniczych
N. sekretarz ds. wydawniczych	N. sekretarz ds. wydawniczych
Ms. sekretarz ds. wydawniczych	Ms. sekretarz ds. wydawniczych
Szanowna Pani Sekretarz!	Szanowne Panie Sekretarz!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. sekretarka ds. wydawniczych	M. sekretarki ds. wydawniczych
D. sekretarki ds. wydawniczych	D. sekretarek ds. wydawniczych
C. sekretarce ds. wydawniczych	C. sekretarkom ds. wydawniczych
B. sekretarkę ds. wydawniczych	B. sekretarki ds. wydawniczych
N. sekretarką ds. wydawniczych	N. sekretarkami ds. wydawniczych
Ms. sekretarce ds. wydawniczych	Ms. sekretarkach ds. wydawniczych
Szanowna Pani (Sekretarko)!	Szanowne Panie (Sekretarki)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. sekretarzyni ds. wydawniczych	M. sekretarzynie ds. wydawniczych
D. sekretarzyni ds. wydawniczych	D. sekretarzyń ds. wydawniczych
C. sekretarzyni ds. wydawniczych	C. sekretarzyniom ds. wydawniczych

B. sekretarzynię ds. wydawniczych	B. sekretarzynie ds. wydawniczych
N. sekretarzynią ds. wydawniczych	N. sekretarzyniami ds. wydawniczych
Ms. sekretarzyni ds. wydawniczych	Ms. sekretarzyniach ds. wydawniczych
Szanowna Pani *Sekretarzyni!	Szanowne Panie *Sekretarzynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Współcześnie najczęściej spotykaną formą odnoszącą się do kobiety wykonującej tę funkcję jest forma wspólnoodmianowa *sekretarz ds. wydawniczych.* Nazwa ta zachowuje rodzaj gramatyczny męski, lecz może odnosić się zarówno do mężczyzn, jak i kobiet.
2. Forma *sekretarka ds. wydawniczych* jest poprawna systemowo i zgodna z polską tradycją słowotwórczą, jednak bywa odbierana jako nazwa stanowiska o charakterze pomocniczym lub administracyjno-biurowym. Z tego względu jest rzadziej stosowana w odniesieniu do funkcji związanych z samodzielną koordynacją procesu wydawniczego.
3. Forma *sekretarzyni wydawnicza* jest regularnym feminatywem utworzonym od nazwy *sekretarz wydawniczy* za pomocą przyrostka *-yni*. Pozwala zachować rozróżnienie między stanowiskiem sekretarza wydawniczego, związanym z koordynacją procesu wydawniczego, a sekretarką ds. wydawniczych, kojarzoną przede wszystkim z funkcjami administracyjno-biurowymi. Forma ta jest systemowo poprawna, jednak pozostaje rzadka w uzusie i nie jest jeszcze utrwalona w oficjalnej nomenklaturze stanowisk.
4. W oficjalnych dokumentach, regulaminach i strukturach organizacyjnych uczelni częściej występuje forma *sekretarz ds. wydawniczych*, niezależnie od płci osoby zajmującej stanowisko.
5. Ze względu na brak utrwalonego feminatywu o powszechnej akceptacji, forma *sekretarz ds. wydawniczych* pełni obecnie funkcję nazwy neutralnej płciowo w języku urzędowym i akademickim.
6. W zwrotach adresatywnych poprawne są zarówno formy *Szanowna Pani Sekretarz!*, jak i *Szanowna Pani Sekretarko!.* Druga z nich jest zgodna z systemem języka polskiego, jednak pozostaje wyraźnie rzadsza w komunikacji oficjalnej.

SŁUCHACZ

Ang. Student/ Participant
Status: osoba uczestnicząca w zajęciach, kursie, szkoleniu lub studiach (np. studiach podyplomowych)
Skrót: brak

Słuchacze studiów stacjonarnych i niestacjonarnych – dziennych i zaocznych – na studiach II stopnia uczestniczą w lektoratach z jednego języka obcego (48 godzin w ciągu 3 semestrów). (WSJP)
Powołanie do tego zawodu to może za wielkie słowo, ale na pewno też coś w tym jest – mówi Ewa, jedna ze słuchaczek szkoły. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. słuchacz	M. słuchacze
D. słuchacza	D. słuchaczy
C. słuchaczowi	C. słuchaczom
B. słuchacza	B. słuchaczy
N. słuchaczem	N. słuchaczami
Ms. słuchaczu	Ms. słuchaczach
Szanowny Panie (Słuchaczu)!	Szanowni Panowie (Słuchacze!)

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. słuchacz	M. słuchacz
D. słuchacz	D. słuchacz
C. słuchacz	C. słuchacz
B. słuchacz	B. słuchacz
N. słuchacz	N. słuchacz
Ms. słuchacz	Ms. słuchacz
Szanowna Pani (Słuchacz)!	Szanowne Panie (Słuchacz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. słuchaczka	M. słuchaczki
D. słuchaczki	D. słuchaczek
C. słuchaczce	C. słuchaczkom
B. słuchaczkę	B. słuchaczki
N. słuchaczką	N. słuchaczkami
Ms. słuchaczce	Ms. słuchaczkach
Szanowna Pani *Słuchaczko!	Szanowne Panie *Słuchaczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa modele nazewnicze: *słuchacz* jako tradycyjna forma męska używana generycznie lub pozostająca nieodmienna w połączeniu *pani słuchacz* oraz *słuchaczka* jako regularna forma żeńska.
2. W konstrukcji *pani słuchacz* rzeczownik *słuchacz* pozostaje nieodmienny. Model ten może występować w języku urzędowym i regulaminach, jednak w bezpośrednim odniesieniu do konkretnej kobiety jest rzadszy niż forma *słuchaczka*.
3. Feminatyw *słuchaczka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*, podlega pełnej odmianie i nie budzi zastrzeżeń normatywnych ani stylistycznych. Jest formą dobrze utrwaloną w polszczyźnie ogólnej, edukacyjnej i instytucjonalnej, co potwierdzają również przytoczone przykłady.
4. W komunikacji kierowanej do grupy złożonej z kobiet i mężczyzn można stosować formy symetryczne: *słuchaczki* i *słuchacze*, adresatyw *Szanowne Słuchaczki, Szanowni Słuchacze!* albo neutralny zwrot *Szanowni Państwo!*. Generyczna liczba mnoga *słuchacze* może obejmować osoby obu płci, szczególnie w regulaminach i tekstach prawno-administracyjnych.
5. W modelu z nieodmienną nazwą *słuchacz* żeńskie formy adresatywne mają postać *Szanowna Pani Słuchacz!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Słuchacz!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Słuchaczko!, Szanowne Panie Słuchaczki!*. W bezpośredniej komunikacji częstsze są formy feminatywne lub neutralne: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*. W korespondencji zbiorowej najbardziej odpowiednie są zwroty: *Szanowne Słuchaczki, Szanowni Słuchacze!* albo *Szanowni Państwo!*.

SPECJALISTA ADMINISTRACYJNY

Ang. Administrative Specialist

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za realizację zadań administracyjnych, prowadzenie dokumentacji oraz obsługę procesów organizacyjnych w instytucji

Skrót: spec. adm.

Oferta pracy: specjalista administracyjny. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista administracyjny	M. specjaliści administracyjni
D. specjalisty administracyjnego	D. specjalistów administracyjnych
C. specjaliście administracyjnemu	C. specjalistom administracyjnym
B. specjalistę administracyjnego	B. specjalistów administracyjnych
N. specjalistą administracyjnym	N. specjalistami administracyjnymi

Ms. specjaliście administracyjnym	Ms. specjalistach administracyjnych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista administracyjny	M. specjaliści administracyjni
D. specjalisty administracyjnego	D. specjalistów administracyjnych
C. specjaliście administracyjnemu	C. specjalistom administracyjnym
B. specjalistę administracyjnego	B. specjalistów administracyjnych
N. specjalistą administracyjnym	N. specjalistami administracyjnymi
Ms. specjaliście administracyjnym	Ms. specjalistach administracyjnych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka administracyjna	M. specjalistki administracyjne
D. specjalistki administracyjnej	D. specjalistek administracyjnych
C. specjalistce administracyjnej	C. specjalistkom administracyjnym
B. specjalistkę administracyjną	B. specjalistki administracyjne
N. specjalistką administracyjną	N. specjalistkami administracyjnymi
Ms. specjalistce administracyjnej	Ms. specjalistkach administracyjnych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Nazwa *specjalista administracyjny* ma charakter dwuczłonowy. Rzeczownik *specjalista* określa poziom i charakter stanowiska, natomiast przymiotnik *administracyjny* wskazuje dziedzinę wykonywanych zadań.
2. W odniesieniu do kobiet współwystępują dwa podstawowe modele nazewnicze: *specjalista administracyjny* – tradycyjna nazwa męska używana generycznie, oraz *specjalistka administracyjna* – forma feminatywna zapewniająca pełną zgodność rodzajową.
3. Feminatyw *specjalistka administracyjna* jest dobrze utrwalony w uzusie, neutralny stylistycznie i powszechnie stosowany w ogłoszeniach o pracę, komunikacji zawodowej oraz dokumentach instytucjonalnych. Nie budzi zastrzeżeń normatywnych.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk może występować wyłącznie forma *specjalista administracyjny*, traktowana jako nazwa kategorii zatrudnienia. W tekstach

odnoszących się do konkretnej kobiety możliwe i naturalne jest jednak użycie formy *specjalistka administracyjna*.

5. W funkcji adresatywnej zwykle pomija się człon *administracyjny/ administracyjna*, ponieważ określa on specjalizację stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu generycznym stosuje się formę *Szanowna Pani Specjalisto!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Specjaliści!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Specjalistko!, Szanowne Panie Specjalistki!*. Ze względu na oficjalny charakter pierwszej konstrukcji w codziennej komunikacji naturalniejsze są forma feminatywna albo neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

SPECJALISTA BIOINFORMATYK

Ang. Bioinformatics Specialist
Stanowisko: pracownik specjalistyczny zajmujący się analizą danych biologicznych z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, modelowaniem procesów biologicznych oraz przetwarzaniem informacji biomedycznej
Skrót: spec. bioinfor.

Stanowisko Specjalista Bioinformatyk będzie częścią nowo utworzonego Centrum Analiz Biostatystycznych i Bioinformatycznych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Osoba obejmująca stanowisko będzie odpowiedzialna za wsparcie medycznych i naukowych projektów w systemie „Core Facility", w obszarze Programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza". Specjalista dołączy do zespołu naukowców pracujących w dziedzinie stosowanej bioinformatyki medycznej. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista bioinformatyk	M. specjaliści bioinformatycy
D. specjalisty bioinformatyka	D. specjalistów bioinformatyków
C. specjaliście bioinformatykowi	C. specjalistom bioinformatykom
B. specjalistę bioinformatyka	B. specjalistów bioinformatyków
N. specjalistą bioinformatykiem	N. specjalistami bioinformatykami
Ms. specjaliście bioinformatyku	Ms. specjalistach bioinformatykach
Szanowny Panie (Bioinformatyku)!	Szanowni Panowie (Bioinformatycy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista bioinformatyk	M. specjaliści bioinformatyk
D. specjalisty bioinformatyk	D. specjalistów bioinformatyk
C. specjaliście bioinformatyk	C. specjalistom bioinformatyk

B. specjalistę bioinformatyk	B. specjalistów bioinformatyk
N. specjalistą bioinformatyk	N. specjalistami bioinformatyk
Ms. specjaliście bioinformatyk	Ms. specjalistach bioinformatyk
Szanowna Pani (Bioinformatyk)!	Szanowne Panie (Bioinformatyk)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka bioinformatyczka	M. specjalistki bioinformatyczki
D. specjalistki bioinformatyczki	D. specjalistek bioinformatyczek
C. specjalistce bioinformatyczce	C. specjalistkom bioinformatyczkom
B. specjalistkę bioinformatyczkę	B. specjalistki bioinformatyczki
N. specjalistką bioinformatyczką	N. specjalistkami bioinformatyczkami
Ms. specjalistce bioinformatyczce	Ms. specjalistkach bioinformatyczkach
Szanowna Pani *Bioinformatyczko!	Szanowne Panie *Bioinformatyczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet możliwe są dwa podstawowe modele nazewnicze: *specjalista bioinformatyk* jako tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie oraz *specjalistka bioinformatyczka* jako konstrukcja zapewniająca pełną zgodność rodzajową.
2. Feminatywy *specjalistka* i *bioinformatyczka* są utworzone regularnie za pomocą przyrostka *-ka*. W konstrukcji *specjalistka bioinformatyczka* oba człony podlegają pełnej odmianie i pozostają ze sobą w zgodzie pod względem rodzaju, liczby oraz przypadka.
3. Forma *bioinformatyczka* jest poprawna systemowo i poświadczona w uzusie, jednak w oficjalnych nazwach stanowisk nadal występuje rzadziej niż tradycyjna nazwa *bioinformatyk*.
4. W dokumentach kadrowych i ogłoszeniach należy zachować oficjalną nazwę stanowiska przyjętą przez daną instytucję. W tekstach informacyjnych odnoszących się do konkretnej kobiety można zastosować formę *specjalistka bioinformatyczka* albo bardziej naturalną konstrukcję *specjalistka bioinformatyki*.
5. W funkcji adresatywnej pomija się pierwszy człon *specjalista/ specjalistka*, wykorzystując nazwę specjalizacji zawodowej. W modelu generycznym stosuje się formę *Szanowna Pani Bioinformatyk!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Bioinformatyk!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Bioinformatyczko!, Szanowne Panie Bioinformatyczki!*. Pierwszy adresatyw odpowiada tradycyjnej nazwie stanowiska, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie, lecz występuje rzadziej w oficjalnej

komunikacji. Możliwe są także neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

SPECJALISTA BIOLOG

Ang. Biologist
Stanowisko: pracownik specjalistyczny zajmujący się analizą, badaniem i opracowywaniem zagadnień z zakresu nauk biologicznych
Skrót. spec. biol.

Specjalista biolog. (UG)
Jest to udokumentowane w raportach licznych badań naukowych oraz rolników, którzy stosowali GMO – wyjaśnia Anna Szmelcer – specjalista biolog, prezes Stowarzyszenia „Polska wolna od GMO". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista biolog	M. specjaliści biolodzy
D. specjalisty biologa	D. specjalistów biologów
C. specjaliście biologowi	C. specjalistom biologom
B. specjalistę biologa	B. specjalistów biologów
N. specjalistą biologiem	N. specjalistami biologami
Ms. specjaliście biologu	Ms. specjalistach biologach
Szanowny Panie (Biologu)!	Szanowni Panowie (Biolodzy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista biolog	M. specjaliści biolog
D. specjalisty biolog	D. specjalistów biolog
C. specjaliście biolog	C. specjalistom biolog
B. specjalistę biolog	B. specjalistów biolog
N. specjalistą biolog	N. specjalistami biolog
Ms. specjaliście biolog	Ms. specjalistach biolog
Szanowna Pani (Biolog)!	Szanowne Panie (Biolog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka biolożka	M. specjalistki biolożki
D. specjalistki biolożki	D. specjalistek biolożek
C. specjalistce biolożce	C. specjalistkom biolożkom
B. specjalistkę biolożkę	B. specjalistki biolożki
N. specjalistką biolożką	N. specjalistkami biolożkami
Ms. specjalistce biolożce	Ms. specjalistkach biolożkach
Szanowna Pani *Biolożko!	Szanowne Panie *Biolożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa podstawowe modele nazewnicze: *specjalista biolog* jako tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie oraz *specjalistka biolożka* jako konstrukcja zapewniająca pełną zgodność rodzajową.
2. Feminatywy *specjalistka* i *biolożka* są regularnymi, poprawnymi formami żeńskimi. Rzeczownik *biolożka* jest dobrze utrwalony w polszczyźnie i powszechnie występuje w tekstach naukowych, medialnych oraz instytucjonalnych.
3. W dokumentacji kadrowej można zachować oficjalną nazwę stanowiska *specjalista biolog*. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety naturalne jest użycie feminatywu *biolożka* lub konstrukcji *specjalistka biologii*.
4. W funkcji adresatywnej pomija się pierwszy człon *specjalista/ specjalistka*, wykorzystując nazwę specjalizacji. W modelu generycznym stosuje się formę *Szanowna Pani Biolog!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Biolog!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Biolożko!, Szanowne Panie Biolożki!*. Obie konstrukcje są poprawne, przy czym adresatyw *Szanowna Pani Biolog!* jest bardziej tradycyjny, a *Szanowna Pani Biolożko!* odpowiada utrwalonej żeńskiej nazwie zawodu. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

SPECJALISTA DS. ADMINISTRACJI

Ang. Administrative Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie spraw administracyjnych, organizację obiegu dokumentów, obsługę procesów wewnętrznych oraz wsparcie funkcjonowania jednostki
skrót: spec. ds. adm.

Praca jako specjalista ds. administracji jest typową pracą biurową, w której większość czasu zajmuje obsługa komputera, drukowanie i podpisywanie dokumentów oraz ciągły kontakt (głównie telefoniczny oraz mailowy) z innymi osobami. (St)
Tytuł/ stanowisko: Specjalista/ Specjalistka ds. administracyjnych. (IŁ)

SPECJALISTA DS. ADMINISTROWANIA SYSTEMAMI IT

Ang. IT Systems Administration Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za utrzymanie, konfigurację, nadzór i rozwój systemów informatycznych oraz zapewnienie ciągłości ich działania
Skrót: spec. ds. adm. sys. IT

Specjalista ds. administrowania systemami IT. (GUMed)
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu poszukuje kandydatów na wolne stanowisko: Specjalista ds. administracji systemami IT. (WFOŚ-GW)
Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, ul. Podole 60, 30-394 Kraków, poszukuje osoby zainteresowanej podjęciem pracy na stanowisku: specjalista ds. administracji IT i rozwoju systemów. (KPT)

SPECJALISTA DS. ANALITYKI

Ang. Analytics Specialist
Stanowisko: pracownik zajmujący się analizą danych, procesów lub zjawisk w określonej dziedzinie (np. biznesowej, informatycznej, finansowej), odpowiedzialny za ich interpretację i wspieranie decyzji
Skrót: spec. ds. analit.

Specjalista ds. analityki. (GUMed)
Centrum Informatyczne Edukacji poszukuje Specjalisty/ Specjalistki ds. analityki biznesowej. Termin zakończenia naboru to 26 maja 2026 r. (CIE)

SPECJALISTA DS. ANALIZY BIZNESOWO-SYSTEMOWEJ

Ang. Business and Systems Analysis Specialist
Stanowisko: osoba zajmująca się identyfikacją, analizą i modelowaniem potrzeb biznesowych organizacji oraz przekładaniem ich na wymagania systemowe (informatyczne lub procesowe), ze szczególnym uwzględnieniem integracji procesów biznesowych z rozwiązaniami technologicznymi
Skrót: spec. ds. analizy bizn.-sys.

Specjalista ds. analizy biznesowo-systemowej. (GUMed)
Specjalista/ Specjalistka ds. Analizy Biznesowo-Systemowej. (Webcon BPS) (JJ)

SPECJALISTA DS. ARTYSTYCZNYCH

Ang. Arts Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za organizację, koordynację i realizację działań artystycznych, w tym projektów kulturalnych, wydarzeń i programów twórczych
Skrót: spec. ds. artyst.

Specjalista ds. artystycznych. (UG)

SPECJALISTA DS. AUTOMATYKI I WENTYLACJI

Ang. Automation and Ventilation Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za projektowanie, nadzór i utrzymanie systemów automatyki oraz instalacji wentylacyjnych
Skrót: spec. ds. autom. i went.

Specjalista ds. automatyki i wentylacji. (GUMed)

SPECJALISTA DS. BADAŃ KLINICZNYCH

Ang. Specialist for Clinical Research
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za planowanie, koordynację i nadzór nad badaniami klinicznymi, w tym prowadzenie dokumentacji, monitorowanie przebiegu badań oraz zapewnienie zgodności z wymogami etycznymi i regulacyjnymi
Skrót: spec. ds. bad. klin.

Specjalista ds. badań klinicznych. (GUMed)
Specjalista ds. Badań Klinicznych – funkcja w projekcie: Monitor Badań Klinicznych GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. BADAŃ NAUKOWYCH

Ang. Research Specialist/ Research Officer/ Specialist for Research
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za planowanie, prowadzenie i koordynację badań naukowych, analizę wyników oraz przygotowywanie dokumentacji badawczej i publikacji
Skrót: spec. ds. bad. nauk.

Specjalista ds. badań naukowych. (UG)
Specjalista ds. badań naukowych (umowa cywilnoprawna) | Hitec Świerk. (NCBJ)
Specjalista ds. badań naukowych w technologiach ML i AI w diagnostyce obrazowej. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. BHP

Ang. Occupational Health and Safety Specialist (OHS)
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zapewnienie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym kontrolę warunków pracy, szkolenia pracowników oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów BHP
Skrót: spec. ds. BHP

Specjalista ds. BHP. (UG)
Specjalista/ Specjalistka ds. BHP Mostostal Kraków S.A. Rynek Niemiecki. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. BIOBANKOWANIA

Ang. Specialist for Biobanking
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za gromadzenie, przetwarzanie, przechowywanie i udostępnianie materiału biologicznego oraz danych powiązanych, zgodnie ze standardami naukowymi i etycznymi
skrót: spec. ds. biob.

Specjalista ds. biobankowania. (GUMed)
Specjalistka/ Specjalista ds. Biobankowania i Zarządzania Materiałem Biologicznym Wroclaw Medical University. (LinkedIn)

SPECJALISTA DS. BUDOWLANYCH

Ang. Construction Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za przygotowanie, nadzór i realizację zagadnień związanych z procesem budowlanym, w tym dokumentacją, inwestycjami oraz kontrolą prac budowlanych
Skrót: spec. ds. bud.

Specjalista ds. budowlanych. (GUMed)
ENEA Nowa Energia sp. z o.o. informuje, że poszukuje kandydata/ kandydatki na stanowisko: Specjalista ds. Budowlanych (m/k). (RJ)

SPECJALISTA DS. DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ

Ang. Specialist for Laboratory Diagnostics
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za wykonywanie, nadzór i interpretację badań laboratoryjnych, zapewnienie jakości analiz oraz obsługę procedur diagnostycznych
Skrót: spec. ds. diagn. lab.

Specjalista ds. diagnostyki laboratoryjnej. (GUMed)
Uniwersyteckie Centrum Wsparcia Badań Klinicznych we Wrocławiu poszukuje: Specjalista ds. diagnostyki laboratoryjnej. (UCWBK)

SPECJALISTA DS. DOKUMENTACJI

Ang. Documentation Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za tworzenie, prowadzenie, archiwizowanie i kontrolę dokumentacji (np. administracyjnej, technicznej, projektowej), a także za zapewnienie jej zgodności z obowiązującymi procedurami i przepisami
Skrót: spec. ds. dokum.

Specjalista ds. dokumentacji. (GUMed)
Specjalista/ Specjalistka ds. Dokumentacji Kontroli Jakości Grupa Przemysłowa Baltic Sp. z o.o. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. EKSPLOATACJI INSTALACJI ELEKTROENERGETYCZNYCH

Ang. Specialist in Exploration of Power Installations
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za nadzór, utrzymanie i eksploatację instalacji elektroenergetycznych, w tym kontrolę ich sprawności, bezpieczeństwa oraz zgodności z normami technicznymi
Skrót: spec. ds. ekspl. instal. elenerg.

Specjalista ds. eksploatacji instalacji elektroenergetycznych. (UG)

SPECJALISTA DS. FINANSOWYCH

Ang. Financial Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie, analizę i nadzór nad zagadnieniami finansowymi, w tym budżetem, rozliczeniami oraz planowaniem finansowym jednostki
Skrót: spec. ds. finan.

Specjalista ds. finansowych. (GUMed)
Odzwierciedleniem pobytu pacjentki na oddziale położniczym powinien być noworodek – mówi Grażyna Paśniczek, specjalista ds. finansowych Wydziału Lecznictwa Zamkniętego Mazowieckiej Kasy Chorych. (NKJP)

SPECJALISTA DS. HELP DESK

Ang. Help Desk Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za wsparcie użytkowników systemów informatycznych (obsługa zgłoszeń, rozwiązywanie problemów technicznych, utrzymanie ciągłości pracy systemów)
Skrót: spec. ds. hd

Specjalista ds. help desk. (GUMed)
Łukasiewicz Sieć Badawcza poszukuje: Specjalista/ Specjalistka ds. Helpdesk 3 kwietnia, 2026. (Ł)

SPECJALISTA DS. INFORMATYKI

Ang. IT Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za obsługę, rozwój i utrzymanie systemów informatycznych, w tym infrastruktury IT, oprogramowania oraz wsparcia użytkowników
Skrót: spec. ds. infor.

Specjalista ds. informatyki. (GUMed)
Specjalista ds. Informatyki to osoba zajmująca się mnóstwem procesów informatycznych w firmie. Między innymi kontroluje prawidłowe działanie systemów informatycznych w danej instytucji, jednocześnie dbając o jej rozwój i zapewnienie nowych technologii informatycznych. Oprócz tego Specjalista ds. Informatyki odpowiada za organizację napraw gwarancyjnych i pogwarancyjnych sprzętu a także za jej konserwację. (TQ)

SPECJALISTA DS. KOMPUTEROWEGO PRZYGOTOWYWANIA TEKSTÓW

Ang. Specialist in computer text preparation
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za przygotowywanie i opracowywanie tekstów w formie cyfrowej, w tym skład, edycję, formatowanie i przygotowanie materiałów do publikacji
Skrót: spec. ds. komp. przyg. tekstów

Specjalista ds. komputerowego przygotowania tekstów. (UG)

SPECJALISTA DS. LABORATORIUM TV

Ang. TV Laboratory Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za organizację, obsługę i nadzór nad laboratorium telewizyjnym, w tym sprzętem, realizacją nagrań oraz procesami produkcji audiowizualnej
Skrót: spec. ds. lab. TV

Specjalista ds. Laboratorium TV. (UG)
Oferta pracy: specjalista ds. Laboratorium TV w Centrum Produkcji Filmowej i Dokumentalnej. (UG)

SPECJALISTA DS. OBSŁUGI STUDENTÓW

Ang. Student Services Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za organizację i prowadzenie spraw związanych z obsługą studentów, w tym procesów administracyjnych, toku studiów oraz kontaktu między studentami a jednostką organizacyjną
Skrót: spec. ds. obsługi stud.

Specjalista ds. obsługi studentów. (UG)

SPECJALISTA DS. OSOBOWYCH

Ang. HR Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie spraw osobowych pracowników, w tym dokumentacji kadrowej, ewidencji zatrudnienia oraz obsługi procesów związanych z zatrudnieniem i przebiegiem pracy
Skrót: spec. ds. osob.

Specjalista ds. osobowych. (UG)
Specjalista/ Specjalistka ds. personalnych Hengst Filtration Poland Sp. z o.o. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. PŁAC

Ang. Payroll Specialist/ Specialist for Payroll
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za naliczanie wynagrodzeń, prowadzenie dokumentacji płacowej oraz rozliczenia składek i podatków związanych z zatrudnieniem
Skrót: spec. ds. płac

Specjalista ds. płac. (GUMed, PG, UG)

InLife Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk poszukuje: Specjalista/ Specjalistka ds. płac. (InfoPr)

SPECJALISTA DS. SPRAWOZDAWCZOŚCI

Ang. Reporting Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za przygotowywanie, analizę i kontrolę sprawozdań, w tym raportów finansowych, statystycznych lub operacyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami
Skrót: spec. ds. sprawoz.

Specjalista ds. sprawozdawczości. (UG)
Specjalista ds. Sprawozdawczości Finansowej (k/m) ORLEN PACZKA sp. z o.o. (PracujPL)
Gaz: Specjalistka/ Specjalista ds. Sprawozdawczości Finansowej. (GB)

SPECJALISTA DS. SYSTEMÓW TELETECHNICZNYCH

Ang. Telecommunication Systems Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za projektowanie, wdrażanie, utrzymanie i nadzór nad systemami teletechnicznymi, w tym sieciami telekomunikacyjnymi oraz systemami transmisji danych
Skrót: spec. ds. sys. telet.

Specjalista ds. systemów teletechnicznych. (UG)
Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (…) zatrudni dwóch pracowników na stanowisko Młodszy specjalista ds. systemów teletechnicznych. (PBS)

SPECJALISTA DS. TECHNICZNYCH

Ang. Technical Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za realizację, nadzór i wsparcie zadań o charakterze technicznym w danej jednostce, w tym obsługę urządzeń, systemów i procesów technicznych
Skrót: spec. ds. tech.

Specjalista ds. technicznych. (UG)
Specjalista ds. Technicznych (K/M) Grupa Eneris. (PracujPL)
Młodszy Specjalista/ Młodsza Specjalistka ds. technicznych w transporcie Anwim S.A. (PracujPL)

SPECJALISTA DS. TECHNIK MULTIMEDIALNYCH

ang. Multimedia Techniques Specialist
Stanowisko: pracownik zajmujący się projektowaniem, wdrażaniem i obsługą rozwiązań multimedialnych, w tym tworzeniem, przetwarzaniem i integracją treści audiowizualnych oraz systemów cyfrowych
Skrót: spec. ds. tech. multim.

Specjalista ds. technik multimedialnych. (UG)
Od wielu lat zatrudniony jest na Wydziale w wymiarze pełnego etatu specjalista ds. technik multimedialnych, dbający nie tylko o bieżący serwis sprzętu multimedialnego oraz audiowizualnego, ale także o jego systematyczne unowocześnianie. (PKA)

SPECJALISTA DS. WENTYLACJI I KLIMATYZACJI

ang. Ventilation and Air Conditioning Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za projektowanie, nadzór, utrzymanie oraz eksploatację systemów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, w tym kontrolę ich sprawności, efektywności oraz zgodności z normami technicznymi i sanitarnymi
skrót: spec. ds. went. i klimat.

Specjalista ds. wentylacji i klimatyzacji Piotr K. (UG)
Specjalista ds. Instalacji Wentylacji i Klimatyzacji. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista ds. …	M. specjaliści ds. …
D. specjalisty ds. …	D. specjalistów ds. …
C. specjaliście ds. …	C. specjalistom ds. …
B. specjalistę ds. …	B. specjalistów ds. …
N. specjalistą ds. …	N. specjalistami ds. …
Ms. specjaliście ds. …	Ms. specjalistach ds. …
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista ds. …	M. specjaliści ds. …
D. specjalisty ds. …	D. specjalistów ds. …
C. specjaliście ds. …	C. specjalistom ds. …
B. specjalistę ds. …	B. specjalistów ds. …
N. specjalistą ds. …	N. specjalistami ds. …
Ms. specjaliście ds. …	Ms. specjalistach ds. …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka ds. …	M. specjalistki ds. …
D. specjalistki ds. …	D. specjalistek ds. …
C. specjalistce ds. …	C. specjalistkom ds. …
B. specjalistkę ds. …	B. specjalistki ds. …
N. specjalistką ds. …	N. specjalistkami ds. …
Ms. specjalistce ds. …	Ms. specjalistkach ds. …
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Forma *specjalista ds. …* jest najczęściej stosowaną nazwą stanowiska i może odnosić się do osób obu płci.
2. Forma *specjalistka ds. …* jest poprawnym i dobrze utrwalonym feminatywem, coraz częściej spotykanym w ofertach pracy oraz komunikacji instytucjonalnej.
3. W praktyce funkcjonuje równolegle zarówno forma generyczna (*specjalista ds. …*), jak i żeńska (*specjalistka ds. …*), a wybór zależy od polityki językowej instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
4. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA ELEKTRONIK OKRĘTOWY

Ang. Marine Electronics Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za obsługę, konserwację i naprawę urządzeń elektronicznych na jednostkach pływających, w tym systemów nawigacyjnych, komunikacyjnych i pokładowych
Skrót: spec. elektr. okręt.

Specjalista elektronik okrętowy. (UG)
Jesteśmy jedną z czołowych firm należących do Grupy Kapitałowej REMONTOWA HOLDING S.A., największej grupy stoczniowej w Polsce, która zatrudnia ponad 7 tys. pracowników. (…) Aktualnie poszukujemy osoby na stanowisko: elektronik okrętowy. (RSB)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista elektronik okrętowy	M. specjaliści elektronicy okrętowi
D. specjalisty elektronika okrętowego	D. specjalistów elektroników okrętowych
C. specjaliście elektronikowi okrętowemu	C. specjalistom elektronikom okrętowym
B. specjalistę elektronika okrętowego	B. specjalistów elektroników okrętowych
N. specjalistą elektronikiem okrętowym	N. specjalistami elektronikami okrętowymi
Ms. specjaliście elektroniku okrętowym	Ms. specjalistach elektronikach okrętowych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista elektronik okrętowa	M. specjaliści elektronik okrętowi
D. specjalisty elektronik okrętowej	D. specjalistów elektronik okrętowych
C. specjaliście elektronik okrętowej	C. specjalistom elektronik okrętowym
B. specjalistę elektronik okrętową	B. specjalistów elektronik okrętowych
N. specjalistą elektronik okrętową	N. specjalistami elektronik okrętowymi
Ms. specjaliście elektronik okrętowej	Ms. specjalistach elektronik okrętowych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka elektroniczka okrętowa	M. specjalistki elektroniczki okrętowe
D. specjalistki elektroniczki okrętowej	D. specjalistek elektroniczek okrętowych
C. specjalistce elektroniczce okrętowej	C. specjalistkom elektroniczkom okrętowym
B. specjalistkę elektroniczkę okrętową	B. specjalistki elektroniczki okrętowe
N. specjalistką elektroniczką okrętową	N. specjalistkami elektroniczkami okrętowymi
Ms. specjalistce elektroniczce okrętowej	Ms. specjalistkach elektroniczkach okrętowych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model generyczny z członem nieodmiennym (zmaskulinizowanym) – *specjalista elektronik okrętowa*, model generyczny odmienny (pełna zgodność fleksyjna) – *specjalista elektronik okrętowy*, model feminatywny (derywacyjny) – *specjalistka elektroniczka okrętowa.*
2. Konstrukcja *specjalista elektronik okrętowa* ma charakter przejściowy i łączy rzeczowniki rodzaju męskiego z przymiotnikiem rodzaju żeńskiego. W praktyce występuje znacznie rzadziej niż forma w pełni generyczna (*specjalista elektronik okrętowy*) oraz feminatywna (*specjalistka elektroniczka okrętowa*).
3. W korespondencji oficjalnej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!.*

SPECJALISTA FULL STACK DEVELOPER

Ang. Full Stack Developer Specialist
Stanowisko: pracownik zajmujący się tworzeniem i utrzymaniem aplikacji zarówno po stronie użytkownika (front-end), jak i po stronie serwera (back-end)
Skrót: spec. full stack devel.

Specjalista full stack developer. (UG)
Wciąż masz wątpliwości i nie do końca wiesz, czy bycie full stack developerem ma sens? W takim razie po prostu wejdź na stronę z ogłoszeniami o pracę, np. pracuj.pl, wpisz w wyszukiwarkę „full stack developer" i… obserwuj, jak dzieje się magia! Zobacz, jak wiele takich ogłoszeń się wyświetla. I to w całej Polsce – od Krakowa przez Warszawę po Gdańsk. (CL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista full stack developer	M. specjaliści full stack developer
D. specjalisty full stack developer	D. specjalistów full stack developer
C. specjaliście full stack developer	C. specjalistom full stack developer
B. specjalistę full stack developer	B. specjalistów full stack developer
N. specjalistą full stack developer	N. specjalistami full stack developer
Ms. specjaliście full stack developer	Ms. specjalistach full stack developer
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista full stack developer	M. specjaliści full stack developer
D. specjalisty full stack developer	D. specjalistów full stack developer
C. specjaliście full stack developer	C. specjalistom full stack developer
B. specjalistę full stack developer	B. specjalistów full stack developer
N. specjalistą full stack developer	N. specjalistami full stack developer
Ms. specjaliście full stack developer	Ms. specjalistach full stack developer
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka full stack developer	M. specjalistki full stack developer
D. specjalistki full stack developer	D. specjalistek full stack developer
C. specjalistce full stack developer	C. specjalistkom full stack developer
B. specjalistkę full stack developer	B. specjalistki full stack developer
N. specjalistką full stack developer	N. specjalistkami full stack developer
Ms. specjalistce full stack developer	Ms. specjalistkach full stack developer
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Człon *full stack developer* jest zapożyczeniem z języka angielskiego, funkcjonuje jako całość nieodmienna, ma charakter utrwalonego terminu branżowego.
2. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNY

Ang. Technical Engineer

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za zapewnienie wsparcia technicznego i informatycznego, w szczególności w zakresie instalacji, konfiguracji i utrzymania sprzętu komputerowego, oprogramowania, sieci teleinformatycznych oraz infrastruktury IT. Do jego zadań należy również nadzór nad urządzeniami i aparaturą techniczną, administrowanie zasobami informatycznymi, diagnozowanie i rozwiązywanie problemów technicznych, prowadzenie ewidencji sprzętu i oprogramowania, a także wspieranie użytkowników oraz zapewnianie sprawnego funkcjonowania środowiska pracy zgodnie z wymaganiami technicznymi i zasadami bezpieczeństwa

Skrót: spec. inż.-tech.

Specjalista inżynieryjno-techniczny. (UG)

Uniwersytet Gdański poszukuje specjalisty inżynieryjno-technicznego w związku z realizacją projektu „International Centre for Theory of Quantum Technologies", finansowanego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu Międzynarodowe Agendy Badawcze współfinansowanego z funduszy Unii Europejskiej. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista inżynieryjno-techniczny	M. specjaliści inżynieryjno-techniczni
D. specjalisty inżynieryjno-technicznego	D. specjalistów inżynieryjno-technicznych
C. specjaliście inżynieryjno-technicznemu	C. specjalistom inżynieryjno-technicznym
B. specjalistę inżynieryjno-technicznego	B. specjalistów inżynieryjno-technicznych
N. specjalistą inżynieryjno-technicznym	N. specjalistami inżynieryjno-technicznymi
Ms. specjaliście inżynieryjno-technicznym	Ms. specjalistach inżynieryjno-technicznych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista inżynieryjno-techniczny	M. specjaliści inżynieryjno-techniczni
D. specjalisty inżynieryjno- -technicznego	D. specjalistów inżynieryjno- -technicznych
C. specjaliście inżynieryjno- -technicznemu	C. specjalistom inżynieryjno- -technicznym
B. specjalistę inżynieryjno- -technicznego	B. specjalistów inżynieryjno- -technicznych
N. specjalistą inżynieryjno- -technicznym	N. specjalistami inżynieryjno- -technicznymi
Ms. specjaliście inżynieryjno- -technicznym	Ms. specjalistach inżynieryjno- -technicznych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka inżynieryjno- -techniczna	M. specjalistki inżynieryjno- -techniczne
D. specjalistki inżynieryjno- -technicznej	D. specjalistek inżynieryjno- -technicznych
C. specjalistce inżynieryjno- -technicznej	C. specjalistkom inżynieryjno- -technicznym
B. specjalistkę inżynieryjno-techniczną	B. specjalistki inżynieryjno-techniczne
N. specjalistką inżynieryjno- -techniczną	N. specjalistkami inżynieryjno- -technicznymi
Ms. specjalistce inżynieryjno- -technicznej	Ms. specjalistkach inżynieryjno- -technicznych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują dwa modele: model generyczny – *specjalista inżynieryjno-techniczny* (nazwa stanowiska zachowuje formę męską niezależnie od płci osoby wykonującej funkcję), model feminatywny – *specjalistka inżynieryjno-techniczna*.

2. Forma *specjalistka inżynieryjno-techniczna* jest poprawna systemowo i zgodna z zasadami współczesnej polszczyzny. Człon przymiotnikowy (*inżynieryjno-techniczna*) podlega regularnej odmianie i uzgadnia się z rodzajem rzeczownika.
3. W środowisku technicznym i inżynieryjnym nadal częściej spotyka się formę generyczną, jednak formy żeńskie są coraz częściej obecne w dokumentach instytucjonalnych oraz ofertach pracy.
4. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA KIERUJĄCY ZESPOŁEM DOMÓW STUDENCKICH OLIWA

Ang. Head of the Student Residence Complex in Oliwa
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za kierowanie zespołem domów studenckich w jednostce organizacyjnej (np. DS Oliwa), w tym organizację pracy, nadzór i koordynację działań
Skrót: spec. kier. zesp. DS Oliwa

Specjalista kierujący zespołem domów studenckich Oliwa. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista kierujący zespołem DS Oliwa	M. specjaliści kierujący zespołem DS Oliwa
D. specjalisty kierującego zespołem DS Oliwa	D. specjalistów kierujących zespołem DS Oliwa
C. specjaliście kierującemu zespołem DS Oliwa	C. specjalistom kierującym zespołem DS Oliwa
B. specjalistę kierującego zespołem DS Oliwa	B. specjalistów kierujących zespołem DS Oliwa
N. specjalistą kierującym zespołem DS Oliwa	N. specjalistami kierującymi zespołem DS Oliwa
Ms. specjaliście kierującym zespołem DS Oliwa	Ms. specjalistach kierujących zespołem DS Oliwa
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista kierujący zespołem DS Oliwa	M. specjaliści kierujący zespołem DS Oliwa
D. specjalisty kierującego zespołem DS Oliwa	D. specjalistów kierujących zespołem DS Oliwa
C. specjaliście kierującemu zespołem DS Oliwa	C. specjalistom kierującym zespołem DS Oliwa
B. specjalistę kierującego zespołem DS Oliwa	B. specjalistów kierujących zespołem DS Oliwa
N. specjalistą kierującym zespołem DS Oliwa	N. specjalistami kierującymi zespołem DS Oliwa
Ms. specjaliście kierującym zespołem DS Oliwa	Ms. specjalistach kierujących zespołem DS Oliwa
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka kierująca zespołem DS Oliwa	M. specjalistki kierujące zespołem DS Oliwa
D. specjalistki kierującej zespołem DS Oliwa	D. specjalistek kierujących zespołem DS Oliwa
C. specjalistce kierującej zespołem DS Oliwa	C. specjalistkom kierującym zespołem DS Oliwa
B. specjalistkę kierującą zespołem DS Oliwa	B. specjalistki kierujące zespołem DS Oliwa
N. specjalistką kierującą zespołem DS Oliwa	N. specjalistkami kierującymi zespołem DS Oliwa
Ms. specjalistce kierującej zespołem DS Oliwa	Ms. specjalistkach kierujących zespołem DS Oliwa
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują dwa modele: model generyczny – *specjalista kierujący zespołem DS Oliwa* (nazwa stanowiska zachowuje formę męską niezależnie od płci osoby wykonującej funkcję), model feminatywny – *specjalistka kierująca zespołem DS Oliwa*.

2. W praktyce administracyjnej i akademickiej najczęściej spotyka się formę generyczną, jednak forma *specjalistka kierująca zespołem DS Oliwa* jest w pełni poprawna i zgodna z zasadami współczesnej polszczyzny.
3. W korespondencji oficjalnej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA KONSULTANT DYDAKTYCZNY

Ang. Teaching Consultant Specialist
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za udzielanie wsparcia dydaktycznego studentom, doktorantom i słuchaczom studiów podyplomowych, w szczególności osobom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, poprzez prowadzenie konsultacji, opracowywanie indywidualnych planów wsparcia, doradztwo w zakresie dostępnych form pomocy oraz współpracę z jednostkami uczelni na rzecz zapewnienia dostępności procesu kształcenia i pełnego uczestnictwa w życiu akademickim
Skrót: spec. kons. dydakt.

Specjalista konsultant dydaktyczny. (UG)
Konsultant dydaktyczny skierowany jest głównie na potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami. (UKW)
W Uniwersytecie Gdańskim studenci, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych mogą skorzystać z indywidualnego wsparcia ze strony Konsultanta Dydaktycznego. Działania podejmowane przez Konsultanta mają na celu przede wszystkim zwiększenie dostępności procesu kształcenia. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista konsultant dydaktyczny	M. specjaliści konsultanci dydaktyczni
D. specjalisty konsultanta dydaktycznego	D. specjalistów konsultantów dydaktycznych
C. specjaliście konsultantowi dydaktycznemu	C. specjalistom konsultantom dydaktycznym
B. specjalistę konsultanta dydaktycznego	B. specjalistów konsultantów dydaktycznych
N. specjalistą konsultantem dydaktycznym	N. specjalistami konsultantami dydaktycznymi
Ms. specjaliście konsultancie dydaktycznym	Ms. specjalistach konsultantach dydaktycznych
Szanowny Panie Konsultancie!	Szanowni Panowie Konsultanci!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista konsultant dydaktyczna	M. specjaliści konsultant dydaktyczne
D. specjalisty konsultant dydaktycznej	D. specjalistów konsultant dydaktycznych
C. specjaliście konsultant dydaktycznej	C. specjalistom konsultant dydaktycznym
B. specjalistę konsultant dydaktyczną	B. specjalistów konsultant dydaktycznych
N. specjalistą konsultant dydaktyczną	N. specjalistami konsultant dydaktycznymi
Ms. specjaliście konsultant dydaktycznej	Ms. specjalistach konsultant dydaktycznych
Szanowna Pani Konsultant!	Szanowne Panie Konsultant!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka konsultantka dydaktyczna	M. specjalistki konsultantki dydaktyczne
D. specjalistki konsultantki dydaktycznej	D. specjalistek konsultantek dydaktycznych
C. specjalistce konsultantce dydaktycznej	C. specjalistkom konsultantkom dydaktycznym
B. specjalistkę konsultantkę dydaktyczną	B. specjalistki konsultantki dydaktyczne
N. specjalistką konsultantką dydaktyczną	N. specjalistkami konsultantkami dydaktycznymi
Ms. specjalistce konsultantce dydaktycznej	Ms. specjalistkach konsultantkach dydaktycznych
Szanowna Pani Konsultantko!	Szanowne Panie Konsultantki!

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model generyczny z członem nieodmiennym (zmaskulinizowanym) – *specjalista konsultant dydaktyczna*, model generyczny odmienny (pełna zgodność fleksyjna) – *specjalista konsultant dydaktyczny*, model feminatywny (derywacyjny) – *specjalistka konsultantka dydaktyczna*.

2. W praktyce akademickiej najczęściej spotyka się formy *konsultant dydaktyczny* oraz *specjalista konsultant dydaktyczny* używane wobec osób obu płci.
3. Forma *konsultantka dydaktyczna* oraz rozbudowana postać *specjalistka konsultantka dydaktyczna* są poprawne systemowo i zgodne z zasadami współczesnego słowotwórstwa języka polskiego.
4. W funkcji adresatywnej pomija się człon *specjalista/ specjalistka* oraz przymiotnik *dydaktyczny/ dydaktyczna*, wykorzystując podstawową nazwę funkcji. W modelu generycznym stosuje się formę *Szanowna Pani Konsultant!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Konsultant!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Konsultantko!, Szanowne Panie Konsultantki!.* Pierwszy wariant jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji akademickiej, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie i odpowiada regularnej formie *konsultantka dydaktyczna*. Pełne adresatywy *Szanowna Pani Konsultantko Dydaktyczna!* i *Szanowne Panie Konsultantki Dydaktyczne!* są możliwe, lecz ze względu na rozbudowaną postać brzmią oficjalnie i występują rzadko. Naturalne pozostają również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

SPECJALISTA LOW CODE DEVELOPER

Ang. Low-code Developer Specialist
Stanowisko: pracownik zajmujący się projektowaniem, tworzeniem, konfiguracją i utrzymywaniem aplikacji z wykorzystaniem platform typu low-code, umożliwiających budowę oprogramowania przy ograniczonym użyciu tradycyjnego programowania
Skrót: spec. low code devel.

Specjalista low code developer. (GUMed)
Low Code Developer (ferryt) Specjalista/ Specjalistka IT Bank Pocztowy S.A. (PracujPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista low code developer	M. specjaliści low code developer
D. specjalisty low code developer	D. specjalistów low code developer
C. specjaliście low code developer	C. specjalistom low code developer
B. specjalistę low code developer	B. specjalistów low code developer
N. specjalistą low code developer	N. specjalistami low code developer
Ms. specjaliście low code developer	Ms. specjalistach low code developer
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista low code developer	M. specjaliści low code developer
D. specjalisty low code developer	D. specjalistów low code developer
C. specjaliście low code developer	C. specjalistom low code developer
B. specjalistę low code developer	B. specjalistów low code developer
N. specjalistą low code developer	N. specjalistami low code developer
Ms. specjaliście low code developer	Ms. specjalistach low code developer
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka low code developer	M. specjalistki low code developer
D. specjalistki low code developer	D. specjalistek low code developer
C. specjalistce low code developer	C. specjalistkom low code developer
B. specjalistkę low code developer	B. specjalistki low code developer
N. specjalistką low code developer	N. specjalistkami low code developer
Ms. specjalistce low code developer	Ms. specjalistkach low code developer
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Forma *specjalista low code developer* jest najczęściej stosowaną nazwą stanowiska i może odnosić się do osób obu płci.
2. W przypadku nazw stanowisk zawierających angielskie określenie *low code developer* człon specjalistyczny zwykle pozostaje nieodmienny i zachowuje oryginalną postać niezależnie od płci osoby wykonującej zawód.
3. Forma *specjalistka low code developer* jest poprawna jako częściowy feminatyw, w którym rodzaj żeński przyjmuje człon *specjalistka*, natomiast angielska nazwa specjalizacji pozostaje niezmieniona.
4. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA OPERATOR ZMIANY SMA

Ang. Senior shifts supervisor
Stanowisko: osoba nadzorująca podczas zmiany pracę stacji monitorowania alarmów, odpowiedzialna za odbiór i weryfikację sygnałów alarmowych oraz koordynowanie działań interwencyjnych
Skrót: brak

Specjalista Operator Zmiany SMA. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista operator zmiany SMA	M. specjaliści operatorzy zmiany SMA
D. specjalisty operatora zmiany SMA	D. specjalistów operatorów zmiany SMA
C. specjaliście operatorowi zmiany SMA	C. specjalistom operatorom zmiany SMA
B. specjalistę operatora zmiany SMA	B. specjalistów operatorów zmiany SMA
N. specjalistą operatorem zmiany SMA	N. specjalistami operatorami zmiany SMA
Ms. specjaliście operatorze zmiany SMA	Ms. specjalistach operatorach zmiany SMA
Szanowny Panie (Operatorze)!	Szanowni Panowie (Operatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista operator zmiany SMA	M. specjaliści operator zmiany SMA
D. specjalisty operator zmiany SMA	D. specjalistów operator zmiany SMA
C. specjaliście operator zmiany SMA	C. specjalistom operator zmiany SMA
b. specjalistę operator zmiany SMA	B. specjalistów operator zmiany SMA
N. specjalistą operator zmiany SMA	N. specjalistami operator zmiany SMA
Ms. specjaliście operator zmiany SMA	Ms. specjalistach operator zmiany SMA
Szanowna Pani (Operator)!	Szanowne Panie (Operator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka operatorka zmiany SMA	M. specjalistki operatorki zmiany SMA
D. specjalistki operatorki zmiany SMA	D. specjalistek operatorek zmiany SMA
C. specjalistce operatorce zmiany SMA	C. specjalistkom operatorkom zmiany SMA
B. specjalistkę operatorkę zmiany SMA	B. specjalistki operatorki zmiany SMA
N. specjalistką operatorką zmiany SMA	N. specjalistkami operatorkami zmiany SMA
Ms. specjalistce operatorce zmiany SMA	Ms. specjalistkach operatorkach zmiany SMA
Szanowna Pani *Operatorko!	Szanowne Panie *Operatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwaga

1. W formach żeńskich współwystępuje model generyczny (*specjalista operator*), w którym człon drugi pozostaje w formie zmaskulinizowanej nieodmiennej oraz model pełnej zgodności rodzajowej (*specjalistka operatorka*), obejmujący wszystkie człony konstrukcji.
2. W praktyce zawodowej częściej spotyka się formę generyczną, zwłaszcza w dokumentacji technicznej, regulaminach pracy i strukturach organizacyjnych. Forma *operatorka* jest jednak poprawna systemowo i coraz częściej pojawia się w odniesieniu do kobiet wykonujących zawody techniczne.
3. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się wyrażenie *Szanowna Pani!*.

SPECJALISTA PEŁNOMOCNIK REKTORA DS. INWESTYCJI

Ang. Specialist Plenipotentiary for Investments
Stanowisko: pracownik pełniący funkcję przedstawiciela (pełnomocnika) rektora w zakresie przygotowania, realizacji i nadzoru nad inwestycjami uczelni
Skrót: spec. pełn. rektora ds. inwes.

Specjalista pełnomocnik rektora ds. inwestycji. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista pełnomocnik rektora ds. inwestycji	M. specjaliści pełnomocnicy rektora ds. inwestycji
D. specjalisty pełnomocnika rektora ds. inwestycji	D. specjalistów pełnomocników rektora ds. inwestycji
C. specjaliście pełnomocnikowi rektora ds. inwestycji	C. specjalistom pełnomocnikom rektora ds. inwestycji
B. specjalistę pełnomocnika rektora ds. inwestycji	B. specjalistów pełnomocników rektora ds. inwestycji
N. specjalistą pełnomocnikiem rektora ds. inwestycji	N. specjalistami pełnomocnikami rektora ds. inwestycji
Ms. specjaliście pełnomocniku rektora ds. inwestycji	Ms. specjalistach pełnomocnikach rektora ds. inwestycji
Szanowny Panie Pełnomocniku!	Szanowni Panowie Pełnomocnicy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista pełnomocnik rektora ds. inwestycji	M. specjaliści pełnomocnik rektora ds. inwestycji
D. specjalisty pełnomocnik rektora ds. inwestycji	D. specjalistów pełnomocnik rektora ds. inwestycji
C. specjaliście pełnomocnik rektora ds. inwestycji	C. specjalistom pełnomocnik rektora ds. inwestycji
B. specjalistę pełnomocnik rektora ds. inwestycji	B. specjalistów pełnomocnik rektora ds. inwestycji
N. specjalistą pełnomocnik rektora ds. inwestycji	N. specjalistami pełnomocnik rektora ds. inwestycji
Ms. specjaliście pełnomocnik rektora ds. inwestycji	Ms. specjalistach pełnomocnik rektora ds. inwestycji
Szanowna Pani Pełnomocnik!	Szanowne Panie Pełnomocnik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka pełnomocniczka rektora ds. inwestycji	M. specjalistki pełnomocniczki rektora ds. inwestycji
D. specjalistki pełnomocniczki rektora ds. inwestycji	D. specjalistek pełnomocniczek rektora ds. inwestycji
C. specjalistce pełnomocniczce rektora ds. inwestycji	C. specjalistkom pełnomocniczkom rektora ds. inwestycji
B. specjalistkę pełnomocniczkę rektora ds. inwestycji	B. specjalistki pełnomocniczki rektora ds. inwestycji
N. specjalistką pełnomocniczką rektora ds. inwestycji	N. specjalistkami pełnomocniczkami rektora ds. inwestycji
Ms. specjalistce pełnomocniczce rektora ds. inwestycji	Ms. specjalistkach pełnomocniczkach rektora ds. inwestycji
Szanowna Pani (Pełnomocniczko)!	Szanowne Panie (Pełnomocniczki)!

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model generyczny z członem nieodmiennym (zmaskulinizowanym) – *specjalista pełnomocnik rektora ds. inwestycji*, model generyczny odmienny (pełna zgodność fleksyjna) – *specjalista*

pełnomocnik rektora ds. inwestycji, model feminatywny (derywacyjny) – *specjalistka pełnomocniczka rektora ds. inwestycji*.

2. W praktyce akademickiej i urzędowej coraz częściej spotyka się formę *pełnomocniczka*, która jest obecnie najlepiej utrwalonym feminatywem od nazwy *pełnomocnik*.
3. W korespondencji oficjalnej stosowane są zarówno zwroty *Szanowna Pani Pełnomocnik!*, jak i *Szanowna Pani Pełnomocniczko!*. Druga forma jest zgodna z systemem języka polskiego i coraz częściej pojawia się w dokumentach uczelni oraz instytucji publicznych.

SPECJALISTA REALIZATOR DŹWIĘKU

Ang. Sound Engineer
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za przygotowanie, rejestrację, przetwarzanie i emisję dźwięku w produkcjach medialnych oraz obsługę sprzętu nagraniowego i mikserskiego, kształtowanie brzmienia i zapewnienie jakości technicznej oraz artystycznej przekazu audio
Skrót: spec. real. dźwięku

Specjalista realizator dźwięku. (UG)
Drugim dzieckiem Dory i Antoniego była Ewa – wybitny realizator dźwięku w warszawskich studiach nagraniowych. (NKJP)
Rolę trzeciego jurora a zarazem przewodniczącej pełniła pani Laura Belter – kompozytorka, autorka tekstów, realizatorka dźwięku, z muzyką związana od urodzenia. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista realizator dźwięku	M. specjaliści realizatorzy dźwięku
D. specjalisty realizatora dźwięku	D. specjalistów realizatorów dźwięku
C. specjaliście realizatorowi dźwięku	C. specjalistom realizatorom dźwięku
B. specjalistę realizatora dźwięku	B. specjalistów realizatorów dźwięku
N. specjalistą realizatorem dźwięku	N. specjalistami realizatorami dźwięku
Ms. specjaliście realizatorze dźwięku	Ms. specjalistach realizatorach dźwięku
Szanowny Panie Realizatorze!	Szanowni Panowie Realizatorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista realizator dźwięku	M. specjaliści realizator dźwięku
D. specjalisty realizator dźwięku	D. specjalistów realizator dźwięku
C. specjaliście realizator dźwięku	C. specjalistom realizator dźwięku
B. specjalistę realizator dźwięku	B. specjalistów realizator dźwięku
N. specjalistą realizator dźwięku	N. specjalistami realizator dźwięku
Ms. specjaliście realizator dźwięku	Ms. specjalistach realizator dźwięku
Szanowna Pani Realizator!	Szanowne Panie Realizator!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka realizatorka dźwięku	M. specjalistki realizatorki dźwięku
D. specjalistki realizatorki dźwięku	D. specjalistek realizatorek dźwięku
C. specjalistce realizatorce dźwięku	C. specjalistkom realizatorkom dźwięku
B. specjalistkę realizatorkę dźwięku	B. specjalistki realizatorki dźwięku
N. specjalistką realizatorką dźwięku	N. specjalistkami realizatorkami dźwięku
Ms. specjalistce realizatorce dźwięku	Ms. specjalistkach realizatorkach dźwięku
Szanowna Pani *Realizatorko!	Szanowne Panie *Realizatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują dwa modele: model generyczny – *specjalista realizator dźwięku*, model feminatywny – *specjalistka realizatorka dźwięku*.
2. W środowisku medialnym i artystycznym spotyka się zarówno użycie męskiej nazwy zawodowej wobec kobiet (*realizator dźwięku*), jak i formę żeńską (*realizatorka dźwięku*). Potwierdzają to liczne poświadczenia prasowe i korpusowe.
3. Forma *specjalistka realizatorka dźwięku* jest poprawna systemowo i zgodna z produktywnymi modelami słowotwórczymi współczesnej polszczyzny, jednak w dokumentach instytucjonalnych nadal częściej występują nazwy generyczne.
4. W korespondencji oficjalnej możliwe są zwroty *Szanowna Pani Realizator!* oraz *Szanowna Pani Realizatorko!*, przy czym druga forma wyraźniej wskazuje płeć adresatki i jest coraz częściej akceptowana w komunikacji publicznej.

SPECJALISTA REDAKTOR NACZELNY

Ang. (Specialist) Editor-in-Chief

Stanowisko: pracownik kierujący zespołem redakcyjnym i odpowiadający za całokształt działalności redakcji (np. czasopisma, portalu, wydawnictwa), w tym za kształt merytoryczny publikacji, organizację pracy redakcji, nadzór nad procesem wydawniczym oraz zgodność treści z przyjętą linią programową

Skrót: spec. red. nacz.

Specjalista redaktor naczelny. (UG)

Irenka, w połowie lat 50., redaktor naczelny dużego wydawnictwa, obracała się w środowisku pisarzy i ludzi związanych z literaturą. (NKJP)

I też takie jęczenie, chyba redaktor naczelna w „Gazecie Polskiej" napisała – „ja moim dzieciom powiedziałam, żeby nigdy w tym nie brały udziału, że to jest jedno wielkie oszustwo, że to jest dziadostwo, że trzeba się wziąć za rozliczanie ludzi, dlaczego państwo doprowadzili do takiej katastrofy, a nie wymuszać od ludzi pieniądze na ulicy, po to, żeby sobie robić reklamę". (NKJP)

Beata Odziemkowska-Pielecka – założycielka i redaktorka naczelna tygodnika „Wieści z Kociewia", autorska projektów: „Raporty z Kociewia w czasie pandemii" i „Hospicjum to emocje". (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista redaktor naczelny	M. specjaliści redaktorzy naczelni
D. specjalisty redaktora naczelnego	D. specjalistów redaktorów naczelnych
C. specjaliście redaktorowi naczelnemu	C. specjalistom redaktorom naczelnym
B. specjalistę redaktora naczelnego	B. specjalistów redaktorów naczelnych
N. specjalistą redaktorem naczelnym	N. specjalistami redaktorami naczelnymi
Ms. specjaliście redaktorze naczelnym	Ms. specjalistach redaktorach naczelnych
Szanowny Panie Redaktorze!	Szanowni Panowie Redaktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista redaktor naczelna	M. specjaliści redaktor naczelne
D. specjalisty redaktor naczelnej	D. specjalistów redaktor naczelnych

C. specjaliście redaktor naczelnej	C. specjalistom redaktor naczelnym
B. specjalistę redaktor naczelną	B. specjalistów redaktor naczelne
N. specjalistą redaktor naczelną	N. specjalistami redaktor naczelnymi
Ms. specjaliście redaktor naczelnej	Ms. specjalistach redaktor naczelnych
Szanowna Pani Redaktor!	Szanowne Panie Redaktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka redaktorka naczelna	M. specjalistki redaktorki naczelne
D. specjalistki redaktorki naczelnej	D. specjalistek redaktorek naczelnych
C. specjalistce redaktorce naczelnej	C. specjalistkom redaktorkom naczelnym
B. specjalistkę redaktorkę naczelną	B. specjalistki redaktorki naczelne
N. specjalistką redaktorką naczelną	N. specjalistkami redaktorkami naczelnymi
Ms. specjalistce redaktorce naczelnej	Ms. specjalistkach redaktorkach naczelnych
Szanowna Pani *Redaktorko!	Szanowne Panie *Redaktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model generyczny z członem nieodmiennym (zmaskulinizowanym) – *specjalista redaktor naczelna*, model generyczny odmienny (pełna zgodność fleksyjna) – *specjalista redaktor naczelny*, model feminatywny (derywacyjny) – *specjalistka redaktorka naczelna.*
2. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się zwroty *Szanowna Pani Redaktor!* lub *Szanowna Pani Redaktorko!*, przy czym druga forma jest zgodna z systemem języka polskiego, ale mniej rozpowszechniona w komunikacji formalnej.

SPECJALISTA REDAKTOR PROWADZĄCY

Ang. Lead Editor

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za prowadzenie procesu redakcyjnego publikacji (np. artykułów, numeru czasopisma, serii wydawniczej), w tym za przygotowanie materiałów do publikacji, współpracę z autorami i recenzentami, nadzór nad redakcją merytoryczną i językową oraz koordynację kolejnych etapów procesu wydawniczego

Skrót: spec. red. prow.

Specjalista Redaktor Prowadzący. (UG)
Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego zatrudni osobę na stanowisko Specjalista Redaktor Prowadzący. (UJ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista redaktor prowadzący	M. specjaliści redaktorzy prowadzący
D. specjalisty redaktora prowadzącego	D. specjalistów redaktorów prowadzących
C. specjaliście redaktorowi prowadzącemu	C. specjalistom redaktorom prowadzącym
B. specjalistę redaktora prowadzącego	B. specjalistów redaktorów prowadzących
N. specjalistą redaktorem prowadzącym	N. specjalistami redaktorami prowadzącymi
Ms. specjaliście redaktorze prowadzącym	Ms. specjalistach redaktorach prowadzących
Szanowny Panie Redaktorze!	Szanowni Panowie Redaktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. specjalista redaktor prowadząca	M. specjaliści redaktor prowadzące
D. specjalisty redaktor prowadzącej	D. specjalistów redaktor prowadzących
C. specjaliście redaktor prowadzącej	C. specjalistom redaktor prowadzącym
B. specjalistę redaktor prowadzącą	B. specjalistów redaktor prowadzących
N. specjalistą redaktor prowadzącą	N. specjalistami redaktor prowadzącymi
Ms. specjaliście redaktor prowadzącej	Ms. specjalistach redaktor prowadzących
Szanowna Pani Redaktor!	Szanowne Panie Redaktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka redaktorka prowadząca	M. specjalistki redaktorki prowadzące
D. specjalistki redaktorki prowadzącej	D. specjalistek redaktorek prowadzących

C. specjalistce redaktorce prowadzącej	C. specjalistkom redaktorkom prowadzącym
B. specjalistkę redaktorkę prowadzącą	B. specjalistki redaktorki prowadzące
N. specjalistką redaktorką prowadzącą	N. specjalistkami redaktorkami prowadzącymi
Ms. specjalistce redaktorce prowadzącej	Ms. specjalistkach redaktorkach prowadzących
Szanowna Pani *Redaktorko!	Szanowne Panie *Redaktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model generyczny z członem nieodmiennym (zmaskulinizowanym) – *specjalista redaktor prowadząca*, model generyczny odmienny (pełna zgodność fleksyjna) – *specjalista redaktor prowadzący*, model feminatywny (derywacyjny) – *specjalistka redaktorka prowadząca.*
2. W praktyce wydawniczej i akademickiej najczęściej spotykane są obecnie formy *specjalista redaktor prowadzący* oraz *specjalista redaktor prowadząca*, natomiast forma *specjalistka redaktorka prowadząca* jest poprawna systemowo, lecz rzadsza w uzusie.
3. W korespondencji oficjalnej najczęściej stosuje się zwroty *Szanowna Pani Redaktor!* lub *Szanowna Pani Redaktorko!*, przy czym druga forma jest zgodna z systemem języka polskiego, ale mniej rozpowszechniona w komunikacji formalnej.

SPECJALISTA ZASTĘPCA KOORDYNATORA/ KOORDYNATORKI

Ang. Specialist Deputy Coordinator

Stanowisko: pracownik pełniący funkcję zastępcy koordynatora, odpowiedzialny za wspieranie i współrealizację zadań związanych z organizacją, nadzorem i koordynacją określonych procesów (np. projektowych, administracyjnych lub inwestycyjnych), a w razie potrzeby przejmujący obowiązki koordynatora

Skrót: spec. z-ca koord.

Specjalista zastępca koordynatora/ koordynatorki. (UG)
Specjalista (Zastępca Koordynatora) ds. Kontrolingu Operacyjnego. (PracujPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. specjalista zastępca koordynatora/ koordynatorki	M. specjaliści zastępcy koordynatora/ koordynatorki
D. specjalisty zastępcy koordynatora/ koordynatorki	D. specjalistów zastępców koordynatora/ koordynatorki
C. specjaliście zastępcy koordynatora/ koordynatorki	C. specjalistom zastępcom koordynatora/ koordynatorki
B. specjalistę zastępcę koordynatora/ koordynatorki	B. specjalistów zastępców koordynatora/ koordynatorki
N. specjalistą zastępcą koordynatora/ koordynatorki	N. specjalistami zastępcami koordynatora/ koordynatorki
Ms. specjaliście zastępcy koordynatora/ koordynatorki	Ms. specjalistach zastępcach koordynatora/ koordynatorki
Szanowny Panie Koordynatorze!	Szanowni Panowie Koordynatorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. specjalista zastępca koordynatora/ koordynatorki	M. specjaliści zastępcy koordynatora/ koordynatorki
D. specjalisty zastępcy koordynatora/ koordynatorki	D. specjalistów zastępców koordynatora/ koordynatorki
C. specjaliście zastępcy koordynatora/ koordynatorki	C. specjalistom zastępcom koordynatora/ koordynatorki
B. specjalistę zastępcę koordynatora/ koordynatorki	B. specjalistów zastępców koordynatora/ koordynatorki
N. specjalistą zastępcą koordynatora/ koordynatorki	N. specjalistami zastępcami koordynatora/ koordynatorki
Ms. specjaliście zastępcy koordynatora/ koordynatorki	Ms. specjalistach zastępcach koordynatora/ koordynatorki
Szanowna Pani Koordynator!	Szanowne Panie Koordynator!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. specjalistka zastępczyni koordynatora/ koordynatorki	M. specjalistki zastępczynie koordynatora/ koordynatorki
D. specjalistki zastępczyni koordynatora/ koordynatorki	D. specjalistek zastępczyń koordynatora/ koordynatorki
C. specjalistce zastępczyni koordynatora/ koordynatorki	C. specjalistkom zastępczyniom koordynatora/ koordynatorki
B. specjalistkę zastępczynię koordynatora/ koordynatorki	B. specjalistki zastępczynie koordynatora/ koordynatorki
N. specjalistką zastępczynią koordynatora/ koordynatorki	N. specjalistkami zastępczyniami koordynatora/ koordynatorki
Ms. specjalistce zastępczyni koordynatora/ koordynatorki	Ms. specjalistkach zastępczyniach koordynatora/ koordynatorki
Szanowna Pani *Koordynatorko!	Szanowne Panie *Koordynatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiety można stosować model generyczny *specjalista zastępca*, w którym nazwy *specjalista* i *zastępca* zachowują formę tradycyjną, albo model feminatywny *specjalistka zastępczyni*, zapewniający pełną zgodność rodzaju gramatycznego z płcią osoby zajmującej stanowisko.
2. W oficjalnych wykazach stanowisk może być zachowywana tradycyjna nazwa *specjalista zastępca koordynatora*. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety naturalne i jednoznaczne jest użycie formy *specjalistka zastępczyni koordynatora* albo *specjalistka zastępczyni koordynatorki*.
3. W funkcji adresatywnej pomija się człony *specjalista/ specjalistka* oraz *zastępca/ zastępczyni*, wykorzystując nazwę funkcji koordynacyjnej. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Koordynator!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Koordynator!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Koordynatorko!, Szanowne Panie Koordynatorki!*. Pierwszy adresatyw jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji, drugi zaś jest poprawny i odpowiada regularnemu feminatywowi *koordynatorka*. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

SPRZĄTACZ

Ang. m. Cleaner; ż. Cleaning lady
Zawód: pracownik wykonujący czynności porządkowe polegające na utrzymaniu czystości w pomieszczeniach lub na określonym terenie, obejmujące m.in. sprzątanie, mycie, dezynfekcję oraz gospodarowanie środkami czystości
Skrót: brak

Jest również możliwość, że kobieta i mężczyzna idą do pracy. Kto wtedy zajmuje się domem? Gosposia, niania, sprzątaczka. (NKJP)
Praca na emeryturze: kasjer, sprzątaczka i stróż nocny. Wynagrodzenie? Minimalne. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. sprzątacz	M. sprzątacze
D. sprzątacza	D. sprzątaczy
C. sprzątaczowi	C. sprzątaczom
B. sprzątacza	B. sprzątaczy
N. sprzątaczem	N. sprzątaczami
Ms. sprzątaczu	Ms. sprzątaczach
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. sprzątaczka	M. sprzątaczki
D. sprzątaczki	D. sprzątaczek
C. sprzątaczce	C. sprzątaczkom
B. sprzątaczkę	B. sprzątaczki
N. sprzątaczką	N. sprzątaczkami
Ms. sprzątaczce	Ms. sprzątaczkach
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Forma *sprzątaczka* jest od dawna utrwalona i znacznie częstsza w uzusie niż męski odpowiednik *sprzątacz*. Obie nazwy są neutralne pod względem gramatycznym, choć w oficjalnych ogłoszeniach o pracę stosuje się również określenia opisowe, np. *pracownik/ pracownica utrzymania czystości* lub *pracownik/ pracownica serwisu sprzątającego*.

2. Pełna forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Sprzątaczko!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Sprzątaczki!* Są one poprawne gramatycznie, lecz bezpośrednie zwracanie się do adresatki za pomocą tej nazwy zawodowej może brzmieć nienaturalnie lub nadmiernie podkreślać jej pozycję służbową. W korespondencji i kontaktach zawodowych zaleca się neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY ASYSTENT

Ang. Senior Assistant
Stanowisko: pracownik naukowo-dydaktyczny lub specjalistyczny o wyższym stopniu doświadczenia niż asystent, wykonujący zadania związane z działalnością badawczą, dydaktyczną lub organizacyjną
Skrót: st. asystent
Maria Dengel – starszy asystent Oddziału Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu. (NKJP)
W tygodniu zgłaszanych jest średnio ok. 70–80 przypadków zachorowań – mówi starsza asystent raciborskiego oddziału nadzoru sanitarnego sekcji epidemiologii Maria Dengel. (MoncoPL)
„Dnia 14 czerwca 1937 roku zmarła w Warszawie lekarz-dentysta Jadwiga Gąsowska, starsza asystentka Kliniki Dentystyki Zachowawczej Akademii Stomatologicznej. Jadwiga Gąsowska po ukończeniu gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Pabianicach wstąpiła do Państwowego Instytutu Dentystycznego obecnej Akademii Stomatologicznej w 1925 roku. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy asystent	M. starsi asystenci
D. starszego asystenta	D. starszych asystentów
C. starszemu asystentowi	C. starszym asystentom
B. starszego asystenta	B. starszych asystentów
N. starszym asystentem	N. starszymi asystentami
Ms. starszym asystencie	Ms. starszych asystentach
Szanowny Panie Asystencie!	Szanowni Panowie Asystenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza asystent	M. starsze asystent
D. starszej asystent	D. starszych asystent

C. starszej asystent	C. starszym asystent
B. starszą asystent	B. starsze asystent
N. starszą asystent	N. starszymi asystent
Ms. starszej asystent	Ms. starszych asystent
Szanowna Pani Asystent!	Szanowne Panie Asystent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza asystentka	M. starsze asystentki
D. starszej asystentki	D. starszych asystentek
C. starszej asystentce	C. starszym asystentkom
B. starszą asystentkę	B. starsze asystentki
N. starszą asystentką	N. starszymi asystentkami
Ms. starszej asystentce	Ms. starszych asystentek
Szanowna Pani *Asystentko!	Szanowne Panie *Asystentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy asystent* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza asystent* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, a rzeczownik *asystent* pozostaje nieodmienny; *starsza asystentka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Feminatyw *asystentka* jest regularny słowotwórczo, utrwalony historycznie i neutralny stylistycznie. Forma ta występuje zarówno w środowisku akademickim, jak i w instytucjach medycznych, administracyjnych oraz badawczych.
3. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Asystent!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Asystent!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Asystentko!, Szanowne Panie Asystentki!.* Formy te są poprawne, jednak w środowisku akademickim adresatyw częściej tworzy się od posiadanego stopnia lub tytułu, a nie od nazwy stanowiska. W zależności od kwalifikacji adresatki stosuje się zatem np. *Szanowna Pani Magister!* albo *Szanowna Pani Doktor!.* Feminatywne adresatywy *Szanowna Pani Magistro! i Szanowna Pani Doktorko!* są możliwe systemowo, lecz pozostają znacznie rzadsze w oficjalnym uzusie akademickim.

STARSZY BIBLIOTEKARZ

Ang. Senior Librarian
Stanowisko: pracownik biblioteczny o wyższym stopniu doświadczenia, wykonujący zadania związane z gromadzeniem, opracowaniem, udostępnianiem i ochroną zbiorów bibliotecznych, często pełniący także funkcje organizacyjne lub nadzorcze w obrębie jednostki
Skrót: st. bibl.

– Jestem bibliotekarzem z powołania, dlatego gdy ktoś pyta mnie, dlaczego prowadzę ten klub, odpowiadam, że taka jest potrzeba – mówi Małgorzata Węgrzynek, starszy bibliotekarz z Nowej Dęby. (MoncoPL)
Przed komisją w składzie: Pani Marta Łynko – dyrektor Biblioteki – Centrum Kultury w Szczuczynie, Pani Krystyna Skrodzka – wicedyrektor Szkoły Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Szczuczynie, Pani Anna Wojsław – starsza bibliotekarka Oddziału dla Dzieci BCK w Szczuczynie wystąpiły cztery zespoły, które oceniane były w dwóch kategoriach. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy bibliotekarz	M. starsi bibliotekarze
D. starszego bibliotekarza	D. starszych bibliotekarzy
C. starszemu bibliotekarzowi	C. starszym bibliotekarzom
B. starszego bibliotekarza	B. starszych bibliotekarzy
N. starszym bibliotekarzem	N. starszymi bibliotekarzami
Ms. starszym bibliotekarzu	Ms. starszych bibliotekarzach
Szanowny Panie (Bibliotekarzu)!	Szanowni Panowie (Bibliotekarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza bibliotekarz	M. starsze bibliotekarz
D. starszej bibliotekarz	D. starszych bibliotekarz
C. starszej bibliotekarz	C. starszym bibliotekarz
B. starszą bibliotekarz	B. starsze bibliotekarz
N. starszą bibliotekarz	N. starszymi bibliotekarz
Ms. starszej bibliotekarz	Ms. starszych bibliotekarz
Szanowna Pani (Bibliotekarz)!	Szanowne Panie (Bibliotekarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza bibliotekarka	M. starsze bibliotekarki
D. starszej bibliotekarki	D. starszych bibliotekarek
C. starszej bibliotekarce	C. starszym bibliotekarkom
B. starszą bibliotekarkę	B. starsze bibliotekarki
N. starszą bibliotekarką	N. starszymi bibliotekarkami
Ms. starszej bibliotekarce	Ms. starszych bibliotekarkach
Szanowna Pani (Bibliotekarko)!	Szanowne Panie (Bibliotekarki)!

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy bibliotekarz* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza bibliotekarz* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *bibliotekarz* pozostaje nieodmienny; *starsza bibliotekarka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Konstrukcji *starsza bibliotekarz* jest możliwa systemowo, ale pozostaje słabo utrwalona i występuje rzadziej od form *starszy bibliotekarz* oraz *starsza bibliotekarka*.
3. Feminatyw *bibliotekarka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka* i od dawna utrwalony w polszczyźnie. Forma *starsza bibliotekarka* jest neutralna stylistycznie i występuje zarówno w języku ogólnym, jak i w oficjalnej komunikacji bibliotecznej oraz instytucjonalnej.
4. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest potrzebny w bezpośrednim zwrocie. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Bibliotekarz!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Bibliotekarz!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Bibliotekarko!, Szanowne Panie Bibliotekarki!.* Drugi wariant jest poprawny gramatycznie i odpowiada utrwalonej żeńskiej nazwie zawodu, choć bezpośrednie zwracanie się za pomocą nazwy stanowiska może brzmieć oficjalnie. W codziennej korespondencji naturalne są również zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY INSPEKTOR

Ang. Senior Inspector

Stanowisko: osoba posiadająca wysokie kwalifikacje i doświadczenie, odpowiedzialna za prowadzenie kontroli, nadzoru oraz oceny zgodności działań z obowiązującymi przepisami, standardami lub procedurami; często pełniąca funkcje koordynacyjne lub doradcze w zakresie kontroli i nadzoru

Skrót: st. insp.

Podwórka na Śródmieściu są w najgorszym stanie – przyznaje Elżbieta Ciszek, starszy inspektor zarządu gospodarki komunalnej. (NKJP)
– Pani Kruk – rzekła nieco zbita z tropu starsza inspektor Wąsik – bądźmy poważni. Jak w tych warunkach mogą państwo wynajmować pokoje gościom? (NKJP)
Wśród nich byli: prezeska placówki 70-letnia Janina K., jej 44-letni syn referent ds. kredytów Krzysztof K., wiceprezeska zarządu i główna księgowa 73-letnia Genowefa K., członkini zarządu i starsza inspektorka ekonomiczna 60-letnia Teresa R., specjalistka ds. samorządowych i obsługi oszczędności, audytorka wewnętrzna 64-letnia Danuta R., starsza inspektorka ds. oszczędności i depozytów 62-letnia Danuta S., członkini rady nadzorczej oraz dwóch innych członków rady nadzorczej 81-letnia Helena K. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy inspektor	M. starsi inspektorzy
D. starszego inspektora	D. starszych inspektorów
C. starszemu inspektorowi	C. starszym inspektorom
B. starszego inspektora	B. starszych inspektorów
N. starszym inspektorem	N. starszymi inspektorami
Ms. starszym inspektorze	Ms. starszych inspektorach
Szanowny Panie Inspektorze!	Szanowni Panowie Inspektorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza inspektor	M. starsze inspektor
D. starszej inspektor	D. starszych inspektor
C. starszej inspektor	C. starszym inspektor
B. starszą inspektor	B. starsze inspektor
N. starszą inspektor	N. starszymi inspektor
Ms. starszej inspektor	Ms. starszych inspektor
Szanowna Pani Inspektor!	Szanowne Panie Inspektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza inspektorka	M. starsze inspektorki
D. starszej inspektorki	D. starszych inspektorek
C. starszej inspektorce	C. starszym inspektorkom

B. starszą inspektorkę	B. starsze inspektorki
N. starszą inspektorką	N. starszymi inspektorkami
Ms. starszej inspektorce	Ms. starszych inspektorkach
Szanowna Pani *Inspektorko!	Szanowne Panie *Inspektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy inspektor* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza inspektor* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *inspektor* pozostaje nieodmienny; *starsza inspektorka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Model *starsza inspektor* jest poświadczony w uzusie, ale występuje rzadziej niż tradycyjna nazwa *starszy inspektor* oraz feminatyw *starsza inspektorka*.
3. Feminatyw *inspektorka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*. Forma ta jest poprawna normatywnie i coraz częściej występuje w komunikacji medialnej, zawodowej oraz instytucjonalnej.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk i dokumentach kadrowych może być zachowywana nazwa *starszy inspektor* niezależnie od płci pracownika. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety forma *starsza inspektorka* jest jednak jednoznaczna, naturalna i zgodna z tendencją do symetrycznego nazywania kobiet i mężczyzn.
5. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Inspektor!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Inspektor!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Inspektorko!, Szanowne Panie Inspektorki!.* Pierwszy wariant pozostaje bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji urzędowej, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie i odpowiada żeńskiej nazwie stanowiska. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY KONSERWATOR KSIĄŻKI

Ang. Book Conservator

Stanowisko: pracownik zajmujący się ochroną, konserwacją i restauracją zbiorów bibliotecznych, w szczególności książek, o wyższym stopniu doświadczenia i odpowiedzialności, wykonujący specjalistyczne prace zabezpieczające, naprawcze i dokumentacyjne oraz często nadzorujący procesy konserwatorskie

Skrót: st. kons. książki

Starszy konserwator książki. (UG, UZ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy konserwator książki	M. starsi konserwatorzy książki
D. starszego konserwatora książki	D. starszych konserwatorów książki
C. starszemu konserwatorowi książki	C. starszym konserwatorom książki
B. starszego konserwatora książki	B. starszych konserwatorów książki
N. starszym konserwatorem książki	N. starszymi konserwatorami książki
Ms. starszym konserwatorze książki	Ms. starszych konserwatorach książki
Szanowny Panie (Konserwatorze)!	Szanowni Panowie (Konserwatorzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza konserwator książki	M. starsze konserwator książki
D. starszej konserwator książki	D. starszych konserwator książki
C. starszej konserwator książki	C. starszym konserwator książki
B. starszą konserwator książki	B. starsze konserwator książki
N. starszą konserwator książki	N. starszymi konserwator książki
Ms. starszej konserwator książki	Ms. starszych konserwator książki
Szanowna Pani (Konserwator)!	Szanowne Panie (Konserwator)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza konserwatorka książki	M. starsze konserwatorki książki
D. starszej konserwatorki książki	D. starszych konserwatorek książki
C. starszej konserwatorce książki	C. starszym konserwatorkom książki
B. starszą konserwatorkę książki	B. starsze konserwatorki książki
N. starszą konserwatorką książki	N. starszymi konserwatorkami książki
Ms. starszej konserwatorce książki	Ms. starszych konserwatorkach książki
Szanowna Pani *Konserwatorko!	Szanowne Panie *Konserwatorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy konserwator książki* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza konserwator książki* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, a rzeczownik *konserwator* pozostaje

nieodmienny; *starsza konserwatorka książki* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Model *starsza konserwator książki* jest możliwy systemowo, lecz pozostaje słabiej utrwalony niż forma generyczna oraz pełny feminatyw.
3. Połączenie *starsza konserwatorka książki* jest jednoznaczne w kontekście zawodowym i może być stosowane w komunikacji bibliotecznej, muzealnej oraz instytucjonalnej.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk może być zachowywana nazwa *starszy konserwator książki* niezależnie od płci pracownika. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety naturalnym odpowiednikiem jest *starsza konserwatorka książki*.
5. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człony *starszy/ starsza* oraz *książki*, wykorzystując podstawową nazwę specjalności. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Konserwator!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Konserwator!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Konserwatorko!, Szanowne Panie Konserwatorki!*. Pierwszy wariant jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji, natomiast drugi odpowiada żeńskiej nazwie zawodu. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

STARSZY KUSTOSZ DYPLOMOWANY

Ang. Senior Certified Curator
Stanowisko: pracownik instytucji kultury (np. biblioteki, muzeum) posiadający najwyższe kwalifikacje zawodowe potwierdzone dyplomem oraz wieloletnie doświadczenie, odpowiedzialny za zarządzanie zbiorami, ich opracowanie naukowe, ochronę oraz działalność merytoryczną i organizacyjną instytucji
Skrót: st. kust.

Starszy kustosz dyplomowany. (UG)
Nowe dokumenty, pamiątki, fakty zaprezentowała w Kole Krystyna Świerkosz, starszy kustosz dyplomowany Biblioteki Gdańskiej PAN, na zorganizowanej przez kolską bibliotekę sesji naukowej. (NKJP)
Dyrektor Biblioteki UZ mgr Ewa Adaszyńska, starsza kustosz dyplomowana. (UZ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy kustosz dyplomowany	M. starsi kustosze dyplomowani
D. starszego kustosza dyplomowanego	D. starszych kustoszy dyplomowanych
C. starszemu kustoszowi dyplomowanemu	C. starszym kustoszom dyplomowanym
B. starszego kustosza dyplomowanego	B. starszych kustoszy dyplomowanych

N. starszym kustoszem dyplomowanym	N. starszymi kustoszami dyplomowanymi
Ms. starszym kustoszu dyplomowanym	Ms. starszych kustoszach dyplomowanych
Szanowny Panie Kustoszu!	Szanowni Panowie Kustosze!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza kustosz dyplomowana	M. starsze kustosz dyplomowane
D. starszej kustosz dyplomowanej	D. starszych kustosz dyplomowanych
C. starszej kustosz dyplomowanej	C. starszym kustosz dyplomowanym
B. starszą kustosz dyplomowaną	B. starsze kustosz dyplomowane
N. starszą kustosz dyplomowaną	N. starszymi kustosz dyplomowanymi
Ms. starszej kustosz dyplomowanej	Ms. starszych kustosz dyplomowanych
Szanowna Pani Kustosz!	Szanowne Panie Kustosz!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza kustoszka dyplomowana	M. starsze kustoszki dyplomowane
D. starszej kustoszki dyplomowanej	D. starszych kustoszek dyplomowanych
C. starszej kustoszce dyplomowanej	C. starszym kustoszkom dyplomowanym
B. starszą kustoszkę dyplomowaną	B. starsze kustoszki dyplomowane
N. starszą kustoszką dyplomowaną	N. starszymi kustoszkami dyplomowanymi
Ms. starszej kustoszce dyplomowanej	Ms. starszych kustoszkach dyplomowanych
Szanowna Pani *Kustoszko!	Szanowne Panie *Kustoszki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model żeński zmaskulinizowany nieodmienny – *starsza kustosz dyplomowana* (forma poprawna, o ograniczonym użyciu w uzusie), model generyczny odmienny – *starszy kustosz dyplomowany* (często stosowany wobec kobiet w języku instytucjonalnym), model feminatywny (derywacyjny) – *starsza kustoszka dyplomowana* (forma systemowo poprawna, o rosnącym użyciu).
2. W komunikacji bezpośredniej preferowane są formy neutralne: *Szanowna Pani!*, *Proszę Pani!*. Wołacz *Pani Kustoszko!* jest poprawny systemowo, lecz w praktyce oficjalnej rzadko stosowany.

STARSZY MAGAZYNIER BIBLIOTECZNY

Ang. Senior Library Stack Attendant
Stanowisko: pracownik biblioteki odpowiedzialny za gospodarkę magazynową zbiorów, ich przechowywanie, udostępnianie oraz ewidencję, posiadający większe doświadczenie zawodowe i wykonujący zadania o podwyższonym stopniu odpowiedzialności
Skrót: st. mag. bibl.

Starszy magazynier biblioteczny. (UG, UMG, USZ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy magazynier biblioteczny	M. starsi magazynierzy biblioteczni
D. starszego magazyniera bibliotecznego	D. starszych magazynierów bibliotecznych
C. starszemu magazynierowi bibliotecznemu	C. starszym magazynierom bibliotecznym
B. starszego magazyniera bibliotecznego	B. starszych magazynierów bibliotecznych
N. starszym magazynierem bibliotecznym	N. starszymi magazynierami bibliotecznymi
Ms. starszym magazynierze bibliotecznym	Ms. starszych magazynierach bibliotecznych
Szanowny Panie (Magazynierze)!	Szanowni Panowie (Magazynierzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza magazynier biblioteczna	M. starsze magazynier biblioteczne
D. starszej magazynier bibliotecznej	D. starszych magazynier bibliotecznych
C. starszej magazynier bibliotecznej	C. starszym magazynier bibliotecznym
B. starszą magazynier biblioteczną	B. starsze magazynier biblioteczne
N. starszą magazynier biblioteczną	N. starszymi magazynier bibliotecznymi
Ms. starszej magazynier bibliotecznej	Ms. starszych magazynier bibliotecznych
Szanowna Pani (Magazynier)!	Szanowne Panie (Magazynier)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza magazynierka biblioteczna	M. starsze magazynierki biblioteczne
D. starszej magazynierki bibliotecznej	D. starszych magazynierek bibliotecznych
C. starszej magazynierce bibliotecznej	C. starszym magazynierkom bibliotecznym
B. starszą magazynierkę biblioteczną	B. starsze magazynierki biblioteczne
N. starszą magazynierką biblioteczną	N. starszymi magazynierkami bibliotecznymi
Ms. starszej magazynierce bibliotecznej	Ms. starszych magazynierkach bibliotecznych
Szanowna Pani *Magazynierko!	Szanowne Panie *Magazynierki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy magazynier biblioteczny* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza magazynier biblioteczna* – model mieszany, w którym przymiotniki przyjmują formę żeńską, natomiast rzeczownik *magazynier* pozostaje nieodmienny; *starsza magazynierka biblioteczna* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Model *starsza magazynier biblioteczna* jest możliwy systemowo, ale pozostaje słabo utrwalony w uzusie.
3. Połączenie *starsza magazynierka biblioteczna* jest poprawne gramatycznie, choć jako pełna oficjalna nazwa stanowiska występuje rzadziej niż tradycyjna forma *starszy magazynier biblioteczny*.
4. W dokumentach kadrowych i wykazach stanowisk może być zachowywana nazwa *starszy magazynier biblioteczny* niezależnie od płci osoby zatrudnionej. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety możliwe i jednoznaczne jest użycie formy *starsza magazynierka biblioteczna*.
5. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człony *starszy/ starsza* oraz *biblioteczny/ biblioteczna*, wykorzystując podstawową nazwę stanowiska. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Magazynier!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Magazynier!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Magazynierko!, Szanowne Panie Magazynierki!.* Pierwszy wariant pozostaje bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji, natomiast drugi odpowiada żeńskiej nazwie stanowiska. Ze względu na rzadkie używanie tej nazwy w bezpośrednich zwrotach naturalniejsze są adresatywy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY MARYNARZ

Ang. Able Seaman

Stanowisko: członek załogi statku lub okrętu o wyższym stopniu doświadczenia i kwalifikacji niż marynarz, wykonujący zadania związane z obsługą jednostki pływającej, nawigacją, pracami pokładowymi oraz utrzymaniem sprawności technicznej

Skrót: st. mrn.

Starszy marynarz. (UG)

Urząd Morski w Gdyni ogłasza nabór na stanowisko: starszy marynarz (kobieta/ mężczyzna). (UMGdy)

Starsza marynarz Daria Lajn (ZS MW Gdynia/UKS Azymut Pabianice) wywalczyła w Rio de Janeiro srebrny medal V Światowych Wojskowych Igrzysk Sportowych CISM w biegu na orientację na średnim dystansie. To drugi medal Polaków w tej imprezie i 51. w jej historii. (DGP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy marynarz	M. starsi marynarze
D. starszego marynarza	D. starszych marynarzy
C. starszemu marynarzowi	C. starszym marynarzom
B. starszego marynarza	B. starszych marynarzy
N. starszym marynarzem	N. starszymi marynarzami
Ms. starszym marynarzu	Ms. starszych marynarzach
Szanowny Panie (Marynarzu)!	Szanowni Panowie (Marynarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza marynarz	M. starsze marynarz
D. starszej marynarz	D. starszych marynarz
C. starszej marynarz	C. starszym marynarz
B. starszą marynarz	B. starsze marynarz
N. starszą marynarz	N. starszymi marynarz
Ms. starszej marynarz	Ms. starszych marynarz
Szanowna Pani (Marynarz)!	Szanowne Panie (Marynarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza marynarka	M. starsze marynarki
D. starszej marynarki	D. starszych marynarek
C. starszej marynarce	C. starszym marynarkom
B. starszą marynarkę	B. starsze marynarki
N. starszą marynarką	N. starszymi marynarkami
Ms. starszej marynarce	Ms. starszych marynarkach
Szanowna Pani *Marynarko!	Szanowne Panie *Marynarki!

* forma możliwa systemowo, lecz niewystępująca w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet możliwe są dwa realnie funkcjonujące modele oraz jeden model potencjalny: *starszy marynarz* – tradycyjna nazwa używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza marynarz* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *marynarz* pozostaje nieodmienny; *starsza marynarka* – model feminatywny możliwy systemowo, lecz praktycznie nieużywany.
2. Model *starsza marynarz* może występować poza oficjalnym nazewnictwem stanowisk, jest autentycznie poświadczony w komunikacji wojskowej i medialnej. ale pozostaje słabo utrwalony.
3. Ze względu na możliwość niejednoznacznej lub humorystycznej interpretacji forma *marynarka* nie jest stosowana jako neutralna nazwa kobiety wykonującej zawód marynarza. W odniesieniu do kobiet dominuje tradycyjna forma *marynarz*, używana samodzielnie lub w konstrukcji *pani marynarz*.
4. W oficjalnych nazwach stanowisk, stopni oraz funkcji związanych z żeglugą może być zachowywana nazwa *starszy marynarz* niezależnie od płci osoby.
5. W zwykłej funkcji adresatywnej można pominąć człon *starszy*, stosując formę *Szanowna Pani Marynarz!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Marynarz!*. Jeśli *starszy marynarz* jest oficjalnym stopniem lub pełną nazwą stanowiska, możliwy jest również zwrot *Szanowna Pani Starszy Marynarz!*. Potencjalne adresatywy *Szanowna Pani Marynarko!* i *Szanowne Panie Marynarki!* są formalnie możliwe, lecz ze względu na brak utrwalenia feminatywu i silną homonimię nie powinny być zalecane. W codziennej korespondencji najbezpieczniejsze pozostają formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

STARSZY OFICER

Ang. Senior Officer/ Chief Officer (marine)
Stanowisko: żołnierz lub funkcjonariusz posiadający wyższy stopień oficerski (w korpusie oficerów starszych) albo pełniący funkcję wymagającą znacznego doświadczenia i odpowiedzialności dowódczej, związanej z kierowaniem zespołem, planowaniem działań oraz realizacją zadań operacyjnych
Skrót: st. oficer

Starszy oficer. (UG)
Zawsze marzyłam o zobaczeniu Wenecji – mówi Marianna Ciemińska, starszy oficer do spraw organizacyjnych PSP w Bytowie. (NKJP)
Martyna Graban pracę jako starszy oficer na statku eksploracyjnym EV Nautilus zaczęła trzy lata temu. Jest jedyną Polką w międzynarodowej ekipie. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy oficer	M. starsi oficerowie
D. starszego oficera	D. starszych oficerów
C. starszemu oficerowi	C. starszym oficerom
B. starszego oficera	B. starszych oficerów
N. starszym oficerem	N. starszymi oficerami
Ms. starszym oficerze	Ms. starszych oficerach
Szanowny Panie Oficerze!	Szanowni Panowie Oficerowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza oficer	M. starsze oficer
D. starszej oficer	D. starszych oficer
C. starszej oficer	C. starszym oficer
B. starszą oficer	B. starsze oficer
N. starszą oficer	N. starszymi oficer
Ms. starszej oficer	Ms. starszych oficer
Szanowna Pani Oficer!	Szanowne Panie Oficer!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza oficerka	M. starsze oficerki
D. starszej oficerki	D. starszych oficerek
C. starszej oficerce	C. starszym oficerkom
B. starszą oficerkę	B. starsze oficerki
N. starszą oficerką	N. starszymi oficerkami
Ms. starszej oficerce	Ms. starszych oficerkach
Szanowna Pani *Oficerko!	Szanowne Panie *Oficerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W zakresie form żeńskich współwystępują trzy modele: model żeński zmaskulinizowany nieodmienny – *starsza oficer* (forma poprawna, o ograniczonym użyciu w uzusie), model generyczny odmienny (forma wspólna) – *starszy oficer* (powszechnie stosowany wobec kobiet w języku instytucjonalnym, zwłaszcza wojskowym i służbowym), model feminatywny (derywacyjny) – *starsza oficerka* (forma systemowo poprawna, lecz nadal odczuwana jako nienaturalna i ograniczona w stylu oficjalnym).
2. Jeżeli osoba pełniąca tę funkcję jest żołnierką Sił Zbrojnych RP, w bezpośrednim zwrocie używa się nazwy jej rzeczywistego stopnia wojskowego, np. *Pani Kapitan!.* W korespondencji oficjalnej stosuje się odpowiednio formy *Szanowna Pani Kapitan!.* Nie zastępuje się znanego stopnia zwrotami *Pani Oficer!* ani *Pani Oficerko!.* Na statku cywilnym starszy oficer jest nazwą stanowiska oficerskiego, a nie stopniem wojskowym. Zasady zwracania się do żołnierzy według stopnia wojskowego nie mają więc w tym wypadku zastosowania. W modelu feminatywnym możliwa systemowo jest forma *Pani Oficerko!,* nie jest ona jednak utrwalona w zawodowym uzusie morskim. Jej rozpowszechnienie może dodatkowo ograniczać homonimia formy *oficerki* z nazwą wysokich butów. W korespondencji oficjalnej zaleca się zwrot *Szanowna Pani!.* Pełną nazwę stanowiska – *starsza oficer* albo *starszy oficer*, zależnie od przyjętego modelu – podaje się w adresie, nagłówku lub informacji identyfikującej adresatkę, niekoniecznie w formule powitalnej. W odniesieniu do kilku kobiet stosuje się zwrot *Szanowne Panie!.* Formy *Panie Oficer!* i *Panie Oficerki!* są możliwe gramatycznie, lecz nie należą do utrwalonych form adresatywnych w cywilnej żegludze morskiej.

STARSZY OFICER MECHANIK

Ang. Chief Engineer
Stanowisko: oficer odpowiedzialny za nadzór nad pracą urządzeń mechanicznych jednostki (np. okrętu), ich eksploatację, utrzymanie sprawności technicznej oraz kierowanie zespołem technicznym, posiadający wysokie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe
Skrót: st. oficer mech.

Starszy oficer mechanik. (UG)
Szkolenie Starszego Oficera Mechanika na statkach o mocy maszyn 3000 kW i powyżej to intensywny, 3-tygodniowy kurs przygotowujący kandydatów do objęcia stanowiska Starszego Oficera Mechanika na statkach o mocy maszyn 3000 kW i więcej. (SMG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy oficer mechanik	M. starsi oficerowie mechanicy
D. starszego oficera mechanika	D. starszych oficerów mechaników
C. starszemu oficerowi mechanikowi	C. starszym oficerom mechanikom
B. starszego oficera mechanika	B. starszych oficerów mechaników
N. starszym oficerem mechanikiem	N. starszymi oficerami mechanikami
Ms. starszym oficerze mechaniku	Ms. starszych oficerach mechanikach
Szanowny Panie Oficerze!	Szanowni Panowie Oficerowie!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza oficer mechanik	M. starsze oficer mechanik
D. starszej oficer mechanik	D. starszych oficer mechanik
C. starszej oficer mechanik	C. starszym oficer mechanik
B. starszą oficer mechanik	B. starsze oficer mechanik
N. starszą oficer mechanik	N. starszymi oficer mechanik
Ms. starszej oficer mechanik	Ms. starszych oficer mechanik
Szanowna Pani Oficer!	Szanowne Panie Oficer!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza oficerka mechaniczka	M. starsze oficerki mechaniczki
D. starszej oficerki mechaniczki	D. starszych oficerek mechaniczek

C. starszej oficerce mechaniczce	C. starszym oficerkom mechaniczkom
B. starszą oficerkę mechaniczkę	B. starsze oficerki mechaniczki
N. starszą oficerką mechaniczką	N. starszymi oficerkami mechaniczkami
Ms. starszej oficerce mechaniczce	Ms. starszych oficerkach mechaniczkach
Szanowna Pani *Oficerko!	Szanowne Panie *Oficerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy oficer* – tradycyjna nazwa używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza oficer* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *oficer* pozostaje nieodmienny; *starsza oficerka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Model *starsza oficer* jest poprawny systemowo, ale pozostaje słabiej utrwalony niż tradycyjna forma *starszy oficer*.
3. Feminatyw *oficerka* jest poświadczony we współczesnym uzusie, lecz w oficjalnym języku służb mundurowych nadal konkuruje z tradycyjnym rzeczownikiem *oficer*. Jego rozpowszechnienie może być częściowo ograniczane przez homonimię z wyrazem *oficerki* oznaczającym rodzaj wysokich butów.
4. *Starszy oficer mechanik* jest nazwą stanowiska w dziale maszynowym statku, a nie stopniem wojskowym. Pełna nazwa służy przede wszystkim do wskazywania stanowiska i zakresu odpowiedzialności.
5. Jeżeli osoba pełniąca tę funkcję jest żołnierką Sił Zbrojnych RP, w bezpośrednim zwrocie używa się nazwy jej rzeczywistego stopnia wojskowego, np. *Pani Kapitan!*. W korespondencji oficjalnej stosuje się odpowiednio formy *Szanowna Pani Kapitan!*. Nie zastępuje się znanego stopnia zwrotami *Pani Oficer!* ani *Pani Oficerko!*. W cywilnej żegludze morskiej, w której *starszy oficer mechanik* jest nazwą stanowiska zawodowego, regulaminowe zasady zwracania się do żołnierzy nie mają zastosowania. Możliwe są zwroty odnoszące się do funkcji, jednak w korespondencji oficjalnej najbezpieczniejszą formą pozostaje *Szanowna Pani!*. Człony *starszy/ starsza* oraz *mechanik/ mechaniczka* zwykle nie tworzą samodzielnej formy adresatywnej. Pełną nazwę stanowiska podaje się natomiast w adresie, nagłówku, podpisie lub informacji o osobie.

STARSZY PROGRAMISTA

Ang. Senior Programmer
Stanowisko: pracownik zajmujący się projektowaniem, tworzeniem i utrzymaniem oprogramowania, posiadający zaawansowane umiejętności techniczne oraz doświadczenie, często odpowiedzialny za architekturę systemów, nadzór nad kodem oraz wsparcie mniej doświadczonych członków zespołu
Skrót: st. programista

Starszy programista. (UG)
Jako starsza programistka pracuję nad rozwiązaniami wspierającymi cyfrową tożsamość i dostęp obywateli do usług publicznych. W takich projektach szczególnie ważne są bezpieczeństwo, niezawodność i dostępność, bo to właśnie z tych usług korzystają miliony osób. (FB)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy programista	M. starsi programiści
D. starszego programisty	D. starszych programistów
C. starszemu programiście	C. starszym programistom
B. starszego programistę	B. starszych programistów
N. starszym programistą	N. starszymi programistami
Ms. starszym programiście	Ms. starszych programistach
Szanowny Panie (Programisto)!	Szanowni Panowie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. starszy programista	M. starsi programiści
D. starszego programisty	D. starszych programistów
C. starszemu programiście	C. starszym programistom
B. starszego programistę	B. starszych programistów
N. starszym programistą	N. starszymi programistami
Ms. starszym programiście	Ms. starszych programistach
Szanowna Pani (Programisto)!	Szanowne Panie (Programiści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza programistka	M. starsze programistki
D. starszej programistki	D. starszych programistek
C. starszej programistce	C. starszym programistkom
B. starszą programistkę	B. starsze programistki
N. starszą programistką	N. starszymi programistkami
Ms. starszej programistce	Ms. starszych programistkach
Szanowna Pani *Programistko!	Szanowne Panie *Programistki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują dwa podstawowe modele nazewnicze: *starszy programista* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza programistka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. W modelu generycznym nazwa może odnosić się do kobiety, zwłaszcza gdy została przejęta z oficjalnego wykazu stanowisk lub anglojęzycznej struktury zatrudnienia.
3. Forma *starsza programistka* jest szeroko używana w branży informatycznej, ogłoszeniach o pracę, komunikacji zawodowej oraz wypowiedziach samych kobiet wykonujących ten zawód.
4. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*, ponieważ wskazuje on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu generycznym możliwa jest forma *Szanowna Pani Programisto!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Programiści!*. Konstrukcje te są poprawne w obrębie modelu męskiego, ale w odniesieniu do kobiet brzmią mało naturalnie. W modelu feminatywnym stosuje się formy: *Szanowna Pani Programistko!, Szanowne Panie Programistki!*. W codziennej korespondencji możliwe są także neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

STARSZY REDAKTOR

Ang. Senior Editor

Stanowisko: osoba posiadająca wysokie kwalifikacje i doświadczenie w zakresie redagowania i opracowywania tekstów, odpowiedzialna za nadzór nad procesem redakcyjnym, w tym przygotowanie, korektę i opracowanie materiałów, a także często za koordynację pracy zespołu redakcyjnego oraz dbałość o jakość i spójność publikacji

Skrót: st. red.

Starszy redaktor – nadzoruje pracę redaktorów, redaguje teksty. (NKJP)
Nowa wicedyrektor Agencji z TVP związana jest od 1999 roku. Przez ostatnie sześć lat pracowała w Jedynce jako starszy redaktor prowadzący w Redakcji Filmu Dokumentalnego, gdzie zajmowała się produkcją polskich dokumentów, koprodukcjami zagranicznymi oraz selekcją, zakupem i programowaniem dokumentów zagranicznych. (MoncoPL)
Nad tym, czy jest to tylko chwilowa moda czy coś poważniejszego, zastanawiała się na łamach „New York Timesa" katolicka dziennikarka Julia Yost, starsza redaktor konserwatywnego i ekumenicznego czasopisma „The First Things". (MoncoPL)
Kampania Dove ruszyłą tydzień po tym, jak Lisa LaFlamme, kanadyjska dziennikarka, długoletnia prezenterka telewizyjna i starsza redaktorka popularnego w kraju programu informacyjnego CTV National News, miała stracić pracę z powodu decyzji o zaprzestaniu farbowania włosów. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy redaktor	M. starsi redaktorzy
D. starszego redaktora	D. starszych redaktorów
C. starszemu redaktorowi	C. starszym redaktorom
B. starszego redaktora	B. starszych redaktorów
N. starszym redaktorem	N. starszymi redaktorami
Ms. starszym redaktorze	Ms. starszych redaktorach
Szanowny Panie Redaktorze!	Szanowni Panowie Redaktorzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza redaktor	M. starsze redaktor
D. starszej redaktor	D. starszych redaktor
C. starszej redaktor	C. starszym redaktor
B. starszą redaktor	B. starsze redaktor
N. starszą redaktor	N. starszymi redaktor
Ms. starszej redaktor	Ms. starszych redaktor
Szanowna Pani Redaktor!	Szanowne Panie Redaktor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza redaktorka	M. starsze redaktorki
D. starszej redaktorki	D. starszych redaktorek

C. starszej redaktorce	C. starszym redaktorkom
B. starszą redaktorkę	B. starsze redaktorki
N. starszą redaktorką	N. starszymi redaktorkami
Ms. starszej redaktorce	Ms. starszych redaktorkach
Szanowna Pani *Redaktorko!	Szanowne Panie *Redaktorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy redaktor* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza redaktor* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *redaktor* pozostaje nieodmienny; *starsza redaktorka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Model *starsza redaktor* jest poprawny systemowo i poświadczony w uzusie, jednak pozostaje rzadszy od form *starszy redaktor* oraz *starsza redaktorka*.
3. Forma *starsza redaktorka* jest współcześnie neutralna stylistycznie i występuje w języku medialnym, wydawniczym oraz instytucjonalnym.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk może być zachowywana nazwa *starszy redaktor* niezależnie od płci pracownika. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety forma *starsza redaktorka* jest jednak naturalna, jednoznaczna i zgodna z tendencją do symetrycznego nazywania kobiet i mężczyzn.
5. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Redaktor!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Redaktor!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Redaktorko!, Szanowne Panie Redaktorki!.* Adresatyw *Pani Redaktor!* jest silnie utrwalony w oficjalnej komunikacji medialnej i wydawniczej. Forma *Pani Redaktorko!* jest poprawna gramatycznie i zgodna z feminatywem *redaktorka*, lecz jako bezpośredni zwrot występuje rzadziej.

STARSZY REFERENT

Ang. Senior Clerk

Stanowisko: pracownik administracyjny o wyższym stopniu doświadczenia niż referent, wykonujący zadania związane z obsługą spraw urzędowych, dokumentacją, ewidencją oraz realizacją procedur administracyjnych, często z większym zakresem odpowiedzialności i samodzielności

Skrót: st. ref.

Na co dzień w pracy nie mają taryfy ulgowej. – Jeżeli jest do wykonania zadanie to musimy je bezwzględnie wykonać. Z efektów jesteśmy rozliczane tak samo jak nasi koledzy – mówią z uśmiechem starszy referent Magdalena Dudek i Anna Mazurek. (MoncoPL)
W raporcie z kontroli, przeprowadzonej przez ministerstwo, wymieniona jest starsza referent w Referacie Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej, Maja Ś. (MoncoPL)
Koleżanki z 10-letnim stażem zarabiają po 3100 zł brutto miesięcznie – powiedziała money.pl Ilona Garczyńska, starsza referentka i przewodnicząca Związku Zawodowego Związkowa Alternatywa w ZUS. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy referent	M. starsi referenci
D. starszego referenta	D. starszych referentów
C. starszemu referentowi	C. starszym referentom
B. starszego referenta	B. starszych referentów
N. starszym referentem	N. starszymi referentami
Ms. starszym referencie	Ms. starszych referentach
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza referent	M. starsze referent
D. starszej referent	D. starszych referent
C. starszej referent	C. starszym referent
B. starszą referent	B. starsze referent
N. starszą referent	N. starszymi referent
Ms. starszej referent	Ms. starszych referent
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza referentka	M. starsze referentki
D. starszej referentki	D. starszych referentek
C. starszej referentce	C. starszym referentkom
B. starszą referentkę	B. starsze referentki
N. starszą referentką	N. starszymi referentkami

Ms. starszej referentce	Ms. starszych referentkach
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy referent* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza referent* – model mieszany, w którym przymiotnik przyjmuje formę żeńską, natomiast rzeczownik *referent* pozostaje nieodmienny; *starsza referentka* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.
2. Konstrukcja *starsza referent* jest poświadczona w komunikacji urzędowej, lecz pozostaje mniej rozpowszechniona niż tradycyjna nazwa *starszy referent* oraz feminatyw *starsza referentka*.
3. Feminatyw *referentka* jest utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka*. Forma ta jest utrwalona, neutralna stylistycznie i występuje także w oficjalnej komunikacji instytucjonalnej.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk nazwa *starszy referent* może być traktowana jako nazwa kategorii zatrudnienia niezależna od płci pracownika. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety forma *starsza referentka* jest jednak naturalna, jednoznaczna i zgodna z tendencją do symetrycznego nazywania kobiet i mężczyzn.
5. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człon *starszy/ starsza*, ponieważ określa on poziom stanowiska, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Referent!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Referent!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Referentko!, Szanowne Panie Referentki!.* Oba warianty są poprawne, przy czym pierwszy pozostaje bardziej tradycyjny, a drugi odpowiada utrwalonej żeńskiej nazwie stanowiska. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY REFERENT TECHNICZNY

Ang. Senior Technical Clerk

Stanowisko: pracownik administracyjno-techniczny odpowiedzialny za realizację i obsługę zadań technicznych, dokumentację, ewidencję oraz wsparcie procesów operacyjnych, posiadający większe doświadczenie i zakres odpowiedzialności niż referent

Skrót: st. ref. tech.

Starszy referent techniczny. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy referent techniczny	M. starsi referenci techniczni
D. starszego referenta technicznego	D. starszych referentów technicznych
C. starszemu referentowi technicznemu	C. starszym referentom technicznym
B. starszego referenta technicznego	B. starszych referentów technicznych
N. starszym referentem technicznym	N. starszymi referentami technicznymi
Ms. starszym referencie technicznym	Ms. starszych referentach technicznych
Szanowny Panie Referencie!	Szanowni Panowie Referenci!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. starsza referent techniczna	M. starsze referent techniczne
D. starszej referent technicznej	D. starszych referent technicznych
C. starszej referent technicznej	C. starszym referent technicznym
B. starszą referent techniczną	B. starsze referent techniczne
N. starszą referent techniczną	N. starszymi referent technicznymi
Ms. starszej referent technicznej	Ms. starszych referent technicznych
Szanowna Pani Referent!	Szanowne Panie Referent!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza referentka techniczna	M. starsze referentki techniczne
D. starszej referentki technicznej	D. starszych referentek technicznych
C. starszej referentce technicznej	C. starszym referentkom technicznym
B. starszą referentkę techniczną	B. starsze referentki techniczne
N. starszą referentką techniczną	N. starszymi referentkami technicznymi
Ms. starszej referentce technicznej	Ms. starszych referentkach technicznych
Szanowna Pani *Referentko!	Szanowne Panie *Referentki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują trzy modele nazewnicze: *starszy referent techniczny* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza referent techniczna* – model mieszany, w którym

przymiotniki przyjmują formę żeńską, natomiast rzeczownik *referent* pozostaje nieodmienny; *starsza referentka techniczna* – model feminatywny, zapewniający pełną zgodność rodzajową.

2. Model *starsza referent techniczna* jest możliwy systemowo, ale występuje rzadziej niż forma generyczna oraz pełny feminatyw.
3. W oficjalnych wykazach stanowisk może być zachowywana nazwa *starszy referent techniczny* niezależnie od płci osoby zatrudnionej. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety forma *starsza referentka techniczna* jest naturalna, jednoznaczna i współcześnie neutralna stylistycznie.
4. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się człony *starszy/ starsza* oraz *techniczny/ techniczna*, wykorzystując podstawową nazwę stanowiska. W modelu tradycyjnym stosuje się formę *Szanowna Pani Referent!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Referent!*; w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Referentko!, Szanowne Panie Referentki!.* Pierwszy wariant pozostaje bardziej tradycyjny, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie i odpowiada utrwalonemu feminatywowi *referentka*. Możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STARSZY WYKŁADOWCA

Ang. Senior Lecturer

Stanowisko: nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne w uczelni wyższej, posiadający znaczące doświadczenie zawodowe, często odpowiedzialny za prowadzenie kursów, opracowywanie programów nauczania oraz kształcenie studentów

Skrót: st. wykł.

Szkolenie realizował Zakład Prawa i Administracji, koordynatorem była ppłk SG Krystyna Skarzyńska, starszy wykładowca Zespołu Rozpoznawania Zagrożeń Terrorystycznych i Analizy Kryminalnej. (MoncoPL)

Tara Swart – neurobiolog, lekarka, doradca wykonawczy, starsza wykładowczyni na MIT Sloan i autorka bestsellera „Źródło" przetłumaczonego na 36 języków. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. starszy wykładowca	M. starsi wykładowcy
D. starszego wykładowcy	D. starszych wykładowców
C. starszemu wykładowcy	C. starszym wykładowcom
B. starszego wykładowcę	B. starszych wykładowców
N. starszym wykładowcą	N. starszymi wykładowcami

Ms. starszym wykładowcy	Ms. starszych wykładowcach
Szanowny Panie Wykładowco!	Szanowni Panowie Wykładowcy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. starszy wykładowca	M. starsi wykładowcy
D. starszego wykładowcy	D. starszych wykładowców
C. starszemu wykładowcy	C. starszym wykładowcom
B. starszego wykładowcę	B. starszych wykładowców
N. starszym wykładowcą	N. starszymi wykładowcami
Ms. starszym wykładowcy	Ms. starszych wykładowcach
Szanowna Pani Wykładowco!	Szanowne Panie Wykładowcy!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. starsza wykładowczyni	M. starsze wykładowczynie
D. starszej wykładowczyni	D. starszych wykładowczyń
C. starszej wykładowczyni	C. starszym wykładowczyniom
B. starszą wykładowczynię	B. starsze wykładowczynie
N. starszą wykładowczynią	N. starszymi wykładowczyniami
Ms. starszej wykładowczyni	Ms. starszych wykładowczyniach
Szanowna Pani *Wykładowczyni!	Szanowne Panie *Wykładowczynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa podstawowe modele nazewnicze: *starszy wykładowca* – tradycyjna nazwa stanowiska używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *starsza wykładowczyni* – regularna forma żeńska, zapewniająca pełną zgodność rodzajową.
2. Generyczne użycie nazwy *starszy wykładowca* wobec kobiety jest utrwalone przede wszystkim w oficjalnym języku instytucjonalnym, zwłaszcza w dokumentacji kadrowej oraz wykazach stanowisk.
3. Forma *starsza wykładowczyni* jest poprawna systemowo, dobrze poświadczona i neutralna stylistycznie. Może być używana zarówno w tekstach informacyjnych, jak i w komunikacji akademickiej odnoszącej się do konkretnej kobiety.

4. Człon *starszy/ starsza* wskazuje miejsce stanowiska w hierarchii zawodowej. Występuje w pełnej nazwie stanowiska, lecz zwykle jest pomijany w bezpośrednim zwrocie.
5. W bezpośrednim zwrocie do kobiety możliwe są formy *Pani Wykładowco!* oraz *Pani Wykładowczyni!,* a w odniesieniu do kilku kobiet: *Panie Wykładowcy!* oraz *Panie Wykładowczynie!.* Nie tworzy się zazwyczaj rozbudowanych adresatywów typu *Pani Starszy Wykładowco!* ani *Pani Starsza Wykładowczyni!.* W korespondencji oficjalnej możliwe są zwroty *Szanowna Pani Wykładowco!* oraz *Szanowna Pani Wykładowczyni!.* W komunikacji akademickiej zaleca się jednak uwzględnienie rzeczywiście posiadanego przez adresatkę stopnia lub tytułu, np. *Szanowna Pani Magister!, Szanowna Pani Doktor!, Szanowna Pani Profesor!.* Jeżeli stopień lub tytuł nie jest znany, stosuje się zwrot *Szanowna Pani!.* Samo zajmowanie stanowiska starszego wykładowcy nie oznacza automatycznie posiadania stopnia doktora. W odniesieniu do kilku kobiet możliwe są formy *Szanowne Panie Wykładowcy!* oraz *Szanowne Panie Wykładowczynie!.* Jeżeli adresatki mają różne stopnie lub tytuły, w korespondencji oficjalnej zaleca się neutralny zwrot *Szanowne Panie!.*

STAŻYSTA

Ang. Trainee/ Intern

Status: osoba odbywająca staż zawodowy w celu zdobycia praktycznych umiejętności i doświadczenia w danej dziedzinie, zwykle pod nadzorem bardziej doświadczonych pracowników

Skrót: brak

Karta ustaliła cztery stopnie awansu zawodowego nauczycieli: stażysty, kontraktowego, mianowanego i dyplomowanego. (WSJP)

Od kilku lat stosuję wymienione wskazówki w praktyce i zdają egzamin. Mam nadzieję, że i tobie, droga stażystko, drogi stażysto się przydadzą. (NKJP)

Z okazji 45-lecia ŁSM ukazały się wspomnienia ludzi, tworzących dekady społeczności. Marianna Tarczewska zaczęła w 1979 jako stażystka, w 1989 kończyła jako zastępca dyrektora Osiedlowego Domu Kultury, który Spółdzielnia zbudowała przy ul. Małachowskiego 4 w 1985 r.: sala baletowa, biblioteka, kawiarnia i pracownie instruktorskie. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. stażysta	M. stażyści
D. stażysty	D. stażystów
C. stażyście	C. stażystom

B. stażystę	B. stażystów
N. stażystą	N. stażystami
Ms. stażyście	Ms. stażystach
Szanowny Panie (Stażysto)!	Szanowni Panowie (Stażyści)!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. stażysta	M. stażyści
D. stażysty	D. stażystów
C. stażyście	C. stażystom
B. stażystę	B. stażystów
N. stażystą	N. stażystami
Ms. stażyście	Ms. stażystach
Szanowna Pani (Stażysto)!	Szanowne Panie (Stażyści)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. stażystka	M. stażystki
D. stażystki	D. stażystek
C. stażystce	C. stażystkom
B. stażystkę	B. stażystki
N. stażystką	N. stażystkami
Ms. stażystce	Ms. stażystkach
Szanowna Pani *Stażystko!	Szanowne Panie *Stażystki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet możliwe są dwa modele: *stażysta* jako tradycyjna nazwa używana generycznie oraz *stażystka* jako regularna nazwa żeńska. Współcześnie w tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety zdecydowanie częściej pojawia się forma *stażystka*.
2. W oficjalnych wykazach i regulaminach forma *stażysta* może pełnić funkcję nazwy statusu niezależnie od płci, natomiast w ogłoszeniach i komunikacji bezpośredniej często stosuje się parę *stażysta/ stażystka*.
3. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Stażystko!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Stażystki!*. Możliwe są również zwroty bez członu *pani*: *Droga Stażystko!, Drogie Stażystki!* – mają one jednak mniej oficjalny charakter. Adresatyw

oparty na modelu generycznym *Szanowna Pani Stażysto!* jest formalnie możliwy, lecz wobec utrwalenia formy *stażystka* brzmi mniej naturalnie. W korespondencji neutralnej można zastosować także formy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

STOLARZ

Ang. Joiner/ Carpenter
Zawód: pracownik wykonujący wyroby z drewna lub materiałów drewnopochodnych, zajmujący się obróbką drewna, montażem elementów oraz produkcją i naprawą mebli i konstrukcji stolarskich
Skrót: brak

Ale panie nie rwą się do pracy jako stolarze, operatorzy sprzętu budowlanego, czy elektromechanicy, a takich ofert jest najwięcej. (MoncoPL)
Cześć! Jestem Magda „stolarka" i to ja rozmawiam z Wami przy wycenie i projektowaniu Waszych mebli w Skala. (FB)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. stolarz	M. stolarze
D. stolarza	D. stolarzy
C. stolarzowi	C. stolarzom
B. stolarza	B. stolarzy
N. stolarzem	N. stolarzami
Ms. stolarzu	Ms. stolarzach
Szanowny Panie (Stolarzu)!	Szanowni Panowie (Stolarze)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. stolarz	M. stolarz
D. stolarz	D. stolarz
C. stolarz	C. stolarz
B. stolarz	B. stolarz
N. stolarz	N. stolarz
Ms. stolarz	Ms. stolarz
Szanowna Pani (Stolarz)!	Szanowne Panie (Stolarz)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. stolarka	M. stolarki
D. stolarki	D. stolarek
C. stolarce	C. stolarkom
B. stolarkę	B. stolarki
N. stolarką	N. stolarkami
Ms. stolarce	Ms. stolarkach
Szanowna Pani *Stolarko!	Szanowne Panie *Stolarki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet najczęściej stosuje się rzeczownik *stolarz,* używany jako tradycyjna nazwa zawodu. Może on występować jako forma odmienna albo jako nieodmienny człon konstrukcji *pani stolarz*. W oficjalnym języku zawodowym model ten pozostaje dominujący.
2. Feminatyw *stolarka* jest regularny słowotwórczo, jednak jego rozpowszechnienie ogranicza homonimia z utrwalonym rzeczownikiem *stolarka*, oznaczającym wyroby stolarskie, elementy budowlane lub ogół prac wykonywanych przez stolarza, np. *stolarka okienna, stolarka drzwiowa*. Bez odpowiedniego kontekstu forma osobowa może więc prowadzić do niejednoznaczności.
3. W modelu tradycyjnym żeńskie forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Stolarz!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Stolarz!*. W modelu feminatywnym możliwe są formy: *Szanowna Pani Stolarko!, Szanowne Panie Stolarki!.* Są one poprawne gramatycznie, ale ze względu na rzadkość osobowego znaczenia rzeczownika *stolarka* mogą brzmieć nietypowo. W codziennej korespondencji można stosować neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

STRAŻNIK

Ang. Guard

Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za ochronę osób, mienia lub określonego obszaru, nadzór nad przestrzeganiem przepisów oraz zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu wykonywania obowiązków

Skrót: brak

Każdy strażnik miejski w Polsce może podać mnóstwo przykładów. (MoncoPL)
Na monitorach w pyskowickim Urzędzie Miejskim widać wszystko jak na dłoni. Pani strażnik w mig może robić zbliżenia, dokładnie obejrzeć podejrzany rewir. (NKJP)

Przy oknie, obok wejścia, siedzi strażniczka pilnująca, żeby ktoś nie nabrudził na pokojach. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. strażnik	M. strażnicy
D. strażnika	D. strażników
C. strażnikowi	C. strażnikom
B. strażnika	B. strażników
N. strażnikiem	N. strażnikami
Ms. strażniku	Ms. strażnikach
Szanowny Panie Strażniku!	Szanowni Panowie Strażnicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. strażnik	M. strażnik
D. strażnik	D. strażnik
C. strażnik	C. strażnik
B. strażnik	B. strażnik
N. strażnik	N. strażnik
Ms. strażnik	Ms. strażnik
Szanowna Pani Strażnik!	Szanowne Panie Strażnik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. strażniczka	M. strażniczki
D. strażniczki	D. strażniczek
C. strażniczce	C. strażniczkom
B. strażniczkę	B. strażniczki
N. strażniczką	N. strażniczkami
Ms. strażniczce	Ms. strażniczkach
Szanowna Pani *Strażniczko!	Szanowne Panie *Strażniczki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet funkcjonują trzy modele gramatyczne: *strażnik* jako forma generyczna odmieniana według wzorca męskiego, *pani strażnik* jako konstrukcja,

w której rzeczownik *strażnik* pozostaje nieodmienny, *strażniczka* jako regularna żeńska nazwa osobowa, podlegająca pełnej odmianie.
2. Model *pani strażnik* jest poświadczony w uzusie i występuje przede wszystkim w komunikacji oficjalnej i służbowej, zwłaszcza gdy *strażnik* stanowi ustaloną nazwę stanowiska lub funkcji.
3. Feminatyw *strażniczka* jest formą powszechną i neutralną stylistycznie, używaną zarówno w znaczeniu zawodowym, jak i w szerszym znaczeniu osoby strzegącej ludzi, miejsc, przedmiotów lub wartości.
4. W nazwach wielowyrazowych feminatyw może łączyć się z przymiotnikiem w rodzaju żeńskim, np. *strażniczka miejska, strażniczka graniczna, strażniczka leśna*. W oficjalnym nazewnictwie służbowym nadal mogą występować tradycyjne połączenia typu *pani strażnik miejski*, zależnie od zwyczaju instytucjonalnego.
5. W modelu tradycyjnym żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Strażnik!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Strażnik!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Strażniczko!, Szanowne Panie Strażniczki!*. Pierwszy wariant jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji służbowej, natomiast drugi jest poprawny gramatycznie i odpowiada powszechnie używanemu feminatywowi *strażniczka*. W sytuacji bezpośredniej możliwe są również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

STRAŻNIK OCHRONY MIENIA

Ang. Property Protection Officer
Stanowisko: pracownik odpowiedzialny za ochronę mienia, nadzór nad obiektami, zapobieganie kradzieżom i uszkodzeniom oraz reagowanie na zagrożenia związane z bezpieczeństwem chronionego obszaru
Skrót: brak

Strażnik ochrony mienia. (GUMed)
Badanie wiekowego lekarza orzecznika polegało na popatrzeniu w oczy przez lupkę i orzeczeniu, że mogę pracować jako sprzedawca i portier, kiedy obecnie zawodu portiera już nie ma – zawód portiera wykonuje strażnik ochrony mienia, który nie może być ślepy. (NKJP)
Oferta pracy: strażnik/ strażniczka ochrony mienia, Straż Uniwersytecka, 100% etatu. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. strażnik ochrony mienia	M. strażnicy ochrony mienia
D. strażnika ochrony mienia	D. strażników ochrony mienia

C. strażnikowi ochrony mienia	C. strażnikom ochrony mienia
B. strażnika ochrony mienia	B. strażników ochrony mienia
N. strażnikiem ochrony mienia	N. strażnikami ochrony mienia
Ms. strażniku ochrony mienia	Ms. strażnikach ochrony mienia
Szanowny Panie Strażniku!	Szanowni Panowie Strażnicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. strażnik ochrony mienia	M. strażnik ochrony mienia
D. strażnik ochrony mienia	D. strażnik ochrony mienia
C. strażnik ochrony mienia	C. strażnik ochrony mienia
B. strażnik ochrony mienia	B. strażnik ochrony mienia
N. strażnik ochrony mienia	N. strażnik ochrony mienia
Ms. strażnik ochrony mienia	Ms. strażnik ochrony mienia
Szanowna Pani Strażnik!	Szanowne Panie Strażnik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. strażniczka ochrony mienia	M. strażniczki ochrony mienia
D. strażniczki ochrony mienia	D. strażniczek ochrony mienia
C. strażniczce ochrony mienia	C. strażniczkom ochrony mienia
B. strażniczkę ochrony mienia	B. strażniczki ochrony mienia
N. strażniczką ochrony mienia	N. strażniczkami ochrony mienia
Ms. strażniczce ochrony mienia	Ms. strażniczkach ochrony mienia
Szanowna Pani *Strażniczko!	Szanowne Panie *Strażniczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

UWAGI

1. Nazwa *strażnik ochrony mienia* może funkcjonować jako oficjalna nazwa stanowiska niezależnie od płci osoby je zajmującej i jest używana także w odniesieniu do kobiet.
2. Żeńskim odpowiednikiem nazwy *strażnik ochrony mienia* jest *strażniczka ochrony mienia*. Forma ta jest regularna słowotwórczo i zgodna z systemem języka polskiego.
3. We współczesnym języku instytucjonalnym poświadczone są zarówno użycia formy *strażnik ochrony mienia* w odniesieniu do kobiet, jak i *strażniczka ochrony mienia*.

4. Wybór między formami *strażnik ochrony mienia* i *strażniczka ochrony mienia* zależy m.in. od praktyki nazewniczej danej instytucji oraz preferencji osoby zajmującej stanowisko.
5. Adresatyw *Pani Strażniczko!* jest formą systemowo poprawną, jednak w oficjalnej komunikacji ma ograniczoną frekwencję. W korespondencji zaleca się formę *Szanowna Pani!*.

STUDENT

Ang. Student
Status: osoba kształcąca się w uczelni wyższej na studiach pierwszego, drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich
Skrót: brak

W akademiku jest wszystko, czego potrzebuje współczesny student. (MoncoPL)
Jej zdaniem wyniki osób młodych, chociaż też poniżej średniej OECD, prognozują lepsze rezultaty w przyszłości. Szczególnie, że w przypadku studentów niektórych kierunków, w szczególności tych zdrowotnych i ścisłych, nie odstajemy od innych krajów. (MoncoPL)
Do tradycji przeszły wiosenne Wybory Najmilszej Studentki Politechniki Krakowskiej, organizowane od początku istnienia klubu. Ostatnimi laty odbywają się także Wybory Najmilszego Studenta. (WSJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. student	M. studenci
D. studenta	D. studentów
C. studentowi	C. studentom
B. studenta	B. studentów
N. studentem	N. studentami
Ms. studencie	Ms. studentach
Szanowny Panie (Studencie)!	Szanowni Panowie (Studenci)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. studentka	M. studentki
D. studentki	D. studentek
C. studentce	C. studentkom
B. studentkę	B. studentki

N. studentką	N. studentkami
Ms. studentce	Ms. studentkach
Szanowna Pani (Studentko)!	Szanowne Panie (Studentki)!

Uwagi

1. Rzeczowniki *student* i *studentka* tworzą regularną oraz znaczeniowo symetryczną parę rodzajową.
2. Feminatyw *studentka* jest podstawową i powszechnie używaną nazwą kobiety kształcącej się w uczelni. Występuje zarówno w języku ogólnym, jak i w oficjalnej komunikacji akademickiej, dokumentach uczelnianych, regulaminach oraz aktach prawnych.
3. Rzeczownik *student* może pełnić funkcję generyczną, zwłaszcza w tekstach prawnych, regulaminach i opisach odnoszących się do całej kategorii osób studiujących. W liczbie mnogiej forma *studenci* może obejmować grupy męskie i mieszane. W bezpośrednim odniesieniu do konkretnej kobiety naturalną formą jest jednak *studentka*.
4. W komunikacji kierowanej do grupy kobiet i mężczyzn można stosować formy symetryczne: *Studentki i Studenci!, Szanowne Studentki, Szanowni Studenci!* albo neutralny adresatyw *Szanowni Państwo!*. Forma *studenci* może być używana generycznie, ale nie ujawnia obecności kobiet w grupie.
5. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Studentko!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Studentki!*. Możliwe są również zwroty bez członu *pani*: *Szanowna Studentko!, Szanowne Studentki!,* używane zwłaszcza w komunikacji akademickiej. W korespondencji zbiorowej do grupy mieszanej zaleca się formy: *Szanowne Studentki, Szanowni Studenci!* albo *Szanowni Państwo!*.

STYPENDYSTA

Ang. Scholarship holder

Status: osoba otrzymująca stypendium przyznane na podstawie określonych kryteriów (np. naukowych, artystycznych, socjalnych lub sportowych), realizująca kształcenie, badania lub rozwój zawodowy z wykorzystaniem przyznanych środków

Skrót: brak

Rudnik Antonina, I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, 2-krotny stypendysta projektu Humaniści na start; laureat konkursu przedmiotowego z historii, laureat konkursu przedmiotowego z języka polskiego, laureat Ogólnopolskiej Olimpiady Historycznej Juniorów. (KP)

Wzruszająco odczytała je Ola Glinka, wzorowa uczennica, stypendystka premiera, przyszłoroczna maturzystka. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. stypendysta	M. stypendyści
D. stypendysty	D. stypendystów
C. stypendyście	C. stypendystom
B. stypendystę	B. stypendystów
N. stypendystą	N. stypendystami
Ms. stypendyście	Ms. stypendystach
Szanowny Panie Stypendysto!	Szanowni Panowie Stypendyści!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. stypendysta	M. stypendyści
D. stypendysty	D. stypendystów
C. stypendyście	C. stypendystom
B. stypendystę	B. stypendystów
N. stypendystą	N. stypendystami
Ms. stypendyście	Ms. stypendystach
Szanowna Pani *Stypendysto!	Szanowne Panie *Stypendyści!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. stypendystka	M. stypendystki
D. stypendystki	D. stypendystek
C. stypendystce	C. stypendystkom
B. stypendystkę	B. stypendystki
N. stypendystką	N. stypendystkami
Ms. stypendystce	Ms. stypendystkach
Szanowna Pani Stypendystko!	Szanowne Panie Stypendystki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują dwa modele nazewnicze: *stypendysta* – tradycyjna forma męska używana generycznie i zachowująca odmianę właściwą

rodzajowi męskiemu; *stypendystka* – regularna forma żeńska, zapewniająca pełną zgodność rodzajową.

2. Feminatyw *stypendystka* jest powszechny oraz neutralny stylistycznie. W odniesieniu do konkretnej kobiety stanowi obecnie podstawowy wariant, czego przykładem jest połączenie: *Ola Glinka, wzorowa uczennica, stypendystka premiera*.
3. W regulaminach, nazwach programów i dokumentach zbiorczych forma *stypendysta* może pełnić funkcję generycznej nazwy uczestnika programu. W komunikacji odnoszącej się do konkretnych osób naturalne jest stosowanie pary *stypendysta – stypendystka*, a wobec grup mieszanych: *stypendystki i stypendyści*.
4. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Stypendystko!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Stypendystki!.* Adresatyw oparty na modelu generycznym *Szanowna Pani Stypendysto!* jest możliwy gramatycznie, lecz ze względu na pełne utrwalenie feminatywu brzmi nienaturalnie i występuje bardzo rzadko. Nie zaleca się konstrukcji *Szanowne Panie Stypendyści!.* Wobec grupy kobiet należy używać formy *Szanowne Panie Stypendystki!.* Do grupy mieszanej można się zwrócić: *Szanowne Stypendystki, Szanowni Stypendyści!* albo *Szanowni Państwo!.*

TECHNIK

Ang. Technician

Tytuł zawodowy: osoba posiadająca średnie kwalifikacje zawodowe w określonej dziedzinie technicznej, przygotowana do wykonywania zadań praktycznych i obsługi urządzeń oraz procesów technologicznych

Skrót: tech.

Tego wieczora zachorowała Hanka – ich „techniczka" – i musieli sami stanąć do roboty. (NKJP)

W książce cytuję felieton Stefanii Grodzieńskiej „Dałam listonosz" będący relacją zdradzanej kobiety, która mówi „mąż zdradzał mnie najpierw z kierownik, później z naczelnik, a wreszcie uciekł z technik". (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technik	M. technicy
D. technika	D. techników
C. technikowi	C. technikom
B. technika	B. techników
N. technikiem	N. technikami
Ms. techniku	Ms. technikach
Szanowny Panie Techniku!	Szanowni Panowie Technicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technik	M. technik
D. technik	D. technik
C. technik	C. technik
B. technik	B. technik
N. technik	N. technik
Ms. technik	Ms. technik
Szanowna Pani Technik!	Szanowne Panie Technik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. techniczka	M. techniczki
D. techniczki	D. techniczek
C. techniczce	C. techniczkom
B. techniczkę	B. techniczki
N. techniczką	N. techniczkami
Ms. techniczce	Ms. techniczkach
Szanowna Pani *Techniczko!	Szanowne Panie *Techniczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet współwystępują dwa podstawowe modele: *technik* – tradycyjna forma męska stosowana wobec kobiet, najczęściej jako nieodmienna nazwa tytułu lub stanowiska; *techniczka* – regularna forma żeńska, podlegająca pełnej odmianie.
2. Model nieodmienny *pani technik* jest szczególnie częsty w oficjalnych nazwach kwalifikacji, dokumentach zawodowych i nazwach stanowisk.
3. Feminatyw *techniczka* został utworzony regularnie za pomocą przyrostka *-ka* i jest poświadczony w uzusie. W języku zawodowym, medialnym i potocznym występuje częściej niż w oficjalnych nazwach tytułów zawodowych.
4. W nazwach wieloczłonowych wybór modelu wpływa także na formę określeń przymiotnikowych. W modelu tradycyjnym występują np. *pani technik laboratoryjny* lub urzędowa nazwa *technik laboratoryjny*, natomiast w modelu feminatywnym: *techniczka laboratoryjna*. Wybór zależy od tego, czy chodzi o oficjalne brzmienie tytułu, czy o nazwę konkretnej kobiety.
5. W modelu tradycyjnym żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Technik!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Technik!;* w modelu feminatywnym:

Szanowna Pani Techniczko!, Szanowne Panie Techniczki!. Pierwszy wariant jest bardziej utrwalony w oficjalnej komunikacji zawodowej, drugi zaś jest poprawny gramatycznie i odpowiada żeńskiej nazwie osobowej. W codziennej korespondencji naturalne są również wyrażenia: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

TECHNIK DS. HELPDESK IT

Ang. IT Helpdesk Technician
Tytuł zawodowy: osoba odpowiedzialna za wsparcie techniczne użytkowników systemów informatycznych, rozwiązywanie problemów sprzętowych i programowych oraz obsługę zgłoszeń w ramach usług IT
Skrót: tech. ds. hd IT

Technik ds. helpdesk IT. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technik ds. helpdesk IT	M. technicy ds. helpdesk IT
D. technika ds. helpdesk IT	D. techników ds. helpdesk IT
C. technikowi ds. helpdesk IT	C. technikom ds. helpdesk IT
B. technika ds. helpdesk IT	B. techników ds. helpdesk IT
N. technikiem ds. helpdesk IT	N. technikami ds. helpdesk IT
Ms. techniku ds. helpdesk IT	Ms. technikach ds. helpdesk IT
Szanowny Panie Techniku!	Szanowni Panowie Technicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technik ds. helpdesk IT	M. technik ds. helpdesk IT
D. technik ds. helpdesk IT	D. technik ds. helpdesk IT
C. technik ds. helpdesk IT	C. technik ds. helpdesk IT
B. technik ds. helpdesk IT	B. technik ds. helpdesk IT
N. technik ds. helpdesk IT	N. technik ds. helpdesk IT
Ms. technik ds. helpdesk IT	Ms. technik ds. helpdesk IT
Szanowna Pani Technik!	Szanowne Panie Technik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. techniczka ds. helpdesk IT	M. techniczki ds. helpdesk IT
D. techniczki ds. helpdesk IT	D. techniczek ds. helpdesk IT

C. techniczce ds. helpdesk IT	C. techniczkom ds. helpdesk IT
B. techniczkę ds. helpdesk IT	B. techniczki ds. helpdesk IT
N. techniczką ds. helpdesk IT	N. techniczkami ds. helpdesk IT
Ms. techniczce ds. helpdesk IT	Ms. techniczkach ds. helpdesk IT
Szanowna Pani *Techniczko!	Szanowne Panie *Techniczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa stanowiska składa się z dwóch części: członu głównego *technik* lub *technicz-ka* oraz członu określającego zakres obowiązków, wprowadzonego skrótem *ds.*, np. *helpdesk IT*. Podczas odmiany zmianie podlega człon główny, natomiast część występująca po skrócie *ds.* zachowuje stałą postać.
2. W odniesieniu do kobiety można posługiwać się oficjalną formą męską *technik*. Użyta samodzielnie odmienia się według wzorca męskiego, np. *Anna Nowak jest technikiem ds. helpdesk IT*. Pozostaje nieodmienna w połączeniu *pani technik – z panią technik*, *o pani technik*.
3. Regularnym odpowiednikiem feminatywnym jest forma *techniczka*. W korespondencji bezpośredniej zaleca się zwroty *Szanowna Pani!* i *Szanowne Panie!*, bez nazw stanowisk.

TECHNIK INFORMATYK

Ang. IT Technician
Tytuł zawodowy: osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie obsługi, projektowania i utrzymania systemów informatycznych, sprzętu komputerowego oraz oprogramowania
Skrót: tech. infor.

Mówią o targach: Anna Milczarek z Tychów, technik informatyk i ekonomista, 33 lata. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technik informatyk	M. technicy informatycy
D. technika informatyka	D. techników informatyków
C. technikowi informatykowi	C. technikom informatykom
B. technika informatyka	B. techników informatyków
N. technikiem informatykiem	N. technikami informatykami
Ms. techniku informatyku	Ms. technikach informatykach
Szanowny Panie Techniku!	Szanowni Panowie Technicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technik informatyk	M. technik informatyk
D. technik informatyk	D. technik informatyk
C. technik informatyk	C. technik informatyk
B. technik informatyk	B. technik informatyk
N. technik informatyk	N. technik informatyk
Ms. technik informatyk	Ms. technik informatyk
Szanowna Pani Technik!	Szanowne Panie Technik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. techniczka informatyczka	M. techniczki informatyczki
D. techniczki informatyczki	D. techniczek informatyczek
C. techniczce informatyczce	C. techniczkom informatyczkom
B. techniczkę informatyczkę	B. techniczki informatyczki
N. techniczką informatyczką	N. techniczkami informatyczkami
Ms. techniczce informatyczce	Ms. techniczkach informatyczkach
Szanowna Pani *Techniczko!	Szanowne Panie *Techniczki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa *technik informatyk* jest zestawieniem apozycyjnym złożonym z dwóch rzeczowników: członu nadrzędnego *technik* oraz członu *informatyk*, określającego specjalność. Podczas odmiany zmianie podlegają oba człony, np. *technika informatyka, technikowi informatykowi, technikiem informatykiem*.
2. W odniesieniu do kobiety może być zachowany oficjalny tytuł w formie męskiej. Użyty samodzielnie odmienia się według wzorca męskiego, np. *Anna jest technikiem informatykiem*.
3. W połączeniu *pani technik informatyk* oba człony tytułu pozostają nieodmienne, a odmienia się wyraz *pani*: *z panią technik informatyk, o pani technik informatyk*.
4. Regularny odpowiednik feminatywny *techniczka informatyczka* jest systemowo poprawny, lecz nadal rzadko używany.
5. W bezpośredniej korespondencji zaleca się zwroty *Szanowna Pani!* i *Szanowne Panie!*, bez tytułu zawodowego.

TECHNIK KUCHARZ OKRĘTOWY

Ang. Ship's Cook

Tytuł zawodowy: osoba posiadająca kwalifikacje techniczne oraz gastronomiczne, przygotowana do pracy w charakterze kucharza na jednostkach pływających, odpowiedzialna za przygotowanie posiłków oraz organizację zaplecza kuchennego na statku

Skrót: tech. kuch. okręt.

Technik kucharz okrętowy. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technik kucharz okrętowy	M. technicy kucharze okrętowi
D. technika kucharza okrętowego	D. techników kucharzy okrętowych
C. technikowi kucharzowi okrętowemu	C. technikom kucharzom okrętowym
B. technika kucharza okrętowego	B. techników kucharzy okrętowych
N. technikiem kucharzem okrętowym	N. technikami kucharzami okrętowymi
Ms. techniku kucharzu okrętowym	Ms. technikach kucharzach okrętowych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywno-zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technik kucharka okrętowa	M. technik kucharki okrętowe
D. technik kucharki okrętowej	D. technik kucharek okrętowych
C. technik kucharce okrętowej	C. technik kucharkom okrętowym
B. technik kucharkę okrętową	B. technik kucharki okrętowe
N. technik kucharką okrętową	N. technik kucharkami okrętowymi
Ms. technik kucharce okrętowej	Ms. technik kucharkach okrętowych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. techniczka kucharka okrętowa	M. techniczki kucharki okrętowe
D. techniczki kucharki okrętowej	D. techniczek kucharek okrętowych
C. techniczce kucharce okrętowej	C. techniczkom kucharkom okrętowym
B. techniczkę kucharkę okrętową	B. techniczki kucharki okrętowe

N. techniczką kucharką okrętową	N. techniczkami kucharkami okrętowymi
Ms. techniczce kucharce okrętowej	Ms. techniczkach kucharkach okrętowych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Nazwa *technik kucharz okrętowy* ma charakter wieloczłonowy. Rzeczownik *technik* wskazuje na poziom i rodzaj kwalifikacji zawodowych, człon *kucharz* określa wykonywany zawód, natomiast przymiotnik *okrętowy* wskazuje miejsce i specyfikę pracy.
2. Oficjalna nazwa tytułu zawodowego *technik kucharz okrętowy* może być zachowywana w niezmienionej postaci niezależnie od płci osoby posiadającej kwalifikacje. W takim zastosowaniu pełni funkcję nazwy tytułu wpisywanej do dokumentów, a nie indywidualnego określenia konkretnej osoby.
3. W odniesieniu do kobiety możliwy jest model mieszany *technik kucharka okrętowa*, w którym człon *technik* pozostaje nieodmienny, natomiast rzeczownik *kucharka* i określający go przymiotnik *okrętowa* przyjmują formy żeńskie.
4. Model *techniczka kucharka okrętowa* zapewnia pełną zgodność rodzajową wszystkich członów. Jest poprawny pod względem słowotwórczym i gramatycznym, ale ze względu na nagromadzenie dwóch żeńskich nazw osobowych może być odczuwany jako rozbudowany i mało naturalny. W oficjalnym uzusie występuje prawdopodobnie znacznie rzadziej niż forma tytułu *technik kucharz okrętowy*.
5. W tekstach odnoszących się do konkretnej kobiety naturalnym określeniem zawodowym może być krótsza forma *kucharka okrętowa*. Jeżeli konieczne jest podkreślenie posiadanych kwalifikacji, można napisać: *kucharka okrętowa z tytułem technika* albo *kobieta posiadająca tytuł technika kucharza okrętowego*.
6. W funkcji adresatywnej pełna nazwa tytułu jest zbyt rozbudowana. Możliwe formy *Szanowna Pani Kucharko Okrętowa!* oraz *Szanowne Panie Kucharki Okrętowe!* są poprawne gramatycznie, lecz brzmią oficjalnie i występują rzadko. Konstrukcja *Szanowna Pani Techniczko Kucharko Okrętowa!* jest systemowo możliwa, ale nie powinna być zalecana ze względu na długość i nienaturalność. Najbardziej odpowiednie pozostają neutralne adresatywy: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

TECHNIK SYMULACJI

Ang. Simulation Technician

Tytuł zawodowy: osoba posiadająca kwalifikacje w zakresie przygotowania, obsługi i prowadzenia procesów symulacyjnych (np. medycznych, technicznych, edukacyjnych), wspierająca szkolenia i testowanie procedur

Skrót: tech. symul.

Technik symulacji. (GUMed)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technik symulacji	M. technicy symulacji
D. technika symulacji	D. techników symulacji
C. technikowi symulacji	C. technikom symulacji
B. technika symulacji	B. techników symulacji
N. technikiem symulacji	N. technikami symulacji
Ms. techniku symulacji	Ms. technikach symulacji
Szanowny Panie Techniku!	Szanowni Panowie Technicy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technik symulacji	M. technik symulacji
D. technik symulacji	D. technik symulacji
C. technik symulacji	C. technik symulacji
B. technik symulacji	B. technik symulacji
N. technik symulacji	N. technik symulacji
Ms. technik symulacji	Ms. technik symulacji
Szanowna Pani Technik!	Szanowne Panie Technik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. techniczka symulacji	M. techniczki symulacji
D. techniczki symulacji	D. techniczek symulacji
C. techniczce symulacji	C. techniczkom symulacji
B. techniczkę symulacji	B. techniczki symulacji
N. techniczką symulacji	N. techniczkami symulacji
Ms. techniczce symulacji	Ms. techniczkach symulacji
Szanowna Pani *Techniczko!	Szanowne Panie *Techniczki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *technik symulacji* funkcjonuje jako forma generyczna, używana wobec osób obu płci. Występuje także jako zmaskulinizowana, składniowo nieodmienna forma żeńska w konstrukcjach z członem *pani* lub w połączeniu z imieniem i nazwiskiem.

2. Feminatyw *techniczka* jest formą regularną słowotwórczo (sufiks *-ka*), stanowiącą wyraźny wykładnik rodzaju żeńskiego.
3. W funkcji adresatywnej zazwyczaj pomija się dopełniaczowy człon *symulacji*, który określa specjalizację, lecz nie jest konieczny w bezpośrednim zwrocie. W modelu generycznym stosuje się formę *Szanowna Pani Technik!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Technik!;* w modelu feminatywnym: *Szanowna Pani Techniczko!, Szanowne Panie Techniczki!.* Pełne adresatywy *Szanowna Pani Techniczko Symulacji! i Szanowne Panie Techniczki Symulacji!* są poprawne gramatycznie, lecz ze względu na opisowy charakter nazwy brzmią oficjalnie i występują rzadko. W codziennej korespondencji naturalne pozostają również neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!.*

TECHNOLOG

Ang. Technologist
Stanowisko: specjalista zajmujący się opracowywaniem, nadzorowaniem i doskonaleniem procesów technologicznych w produkcji lub usługach
Skrót: brak

W jednej z klas gościła też pani technolog żywności i żywienia, która zapoznała dzieci z tym, jak obliczać wskaźnik masy ciała BMI na podstawie wzrostu i wag. (MoncoPL)
Nasza roczna wnuczka Zuzia dotyka zawsze rączką bochenki. Piekarze śmieją się, że rośnie nowa pani technolog – żartuje Alicja Pęgiel. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. technolog	M. technolodzy
D. technologa	D. technologów
C. technologowi	C. technologom
B. technologa	B. technologów
N. technologiem	N. technologami
Ms. technologu	Ms. technologach
Szanowny Panie (Technologu)!	Szanowni Panowie (Technolodzy)!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. technolog	M. technolog
D. technolog	D. technolog
C. technolog	C. technolog

B. technolog	B. technolog
N. technolog	N. technolog
Ms. technolog	Ms. technolog
Szanowna Pani (Technolog)!	Szanowne Panie (Technolog)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. technolożka	M. technolożki
D. technolożki	D. technolożek
C. technolożce	C. technolożkom
B. technolożkę	B. technolożki
N. technolożką	N. technolożkami
Ms. technolożce	Ms. technolożkach
Szanowna Pani *Technolożko!	Szanowne Panie *Technolożki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Forma *technolog* funkcjonuje jako forma generyczna, używana wobec osób obu płci. Występuje także jako zmaskulinizowana, składniowo nieodmienna forma żeńska w konstrukcjach z członem *pani* lub w połączeniu z imieniem i nazwiskiem.
2. Feminatyw *technolożka* jest formą regularną słowotwórczo (sufiks *-ka*), stanowiącą wyraźny wykładnik rodzaju żeńskiego.
3. W funkcji adresatywnej najczęściej występuje forma zmaskulinizowana (*Szanowna Pani Technolog!*).

TESTER

Ang. Tester

Stanowisko: osoba odpowiedzialna za sprawdzanie jakości, funkcjonalności i poprawności działania produktów, systemów lub usług (np. oprogramowania, urządzeń technicznych)

Skrót: brak

Moja asystentka, wykwalifikowana testerka, serwowała im baterię testów osobowości, które każdy wypełniał w swoim rytmie. (NKJP)

Testerką flagowych produktów IKEA została Joanna Bródka, znana szczecińska influencerka i dekoratorka wnętrz. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. tester	M. testerzy
D. testera	D. testerów
C. testerowi	C. testerom
B. testera	B. testerów
N. testerem	N. testerami
Ms. testerze	Ms. testerach
Szanowny Panie (Testerze)!	Szanowni Panowie (Testerzy)!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. testerka	M. testerki
D. testerki	D. testerek
C. testerce	C. testerkom
B. testerkę	B. testerki
N. testerką	N. testerkami
Ms. testerce	Ms. testerkach
Szanowna Pani *Testerko!	Szanowne Panie *Testerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Rzeczowniki *tester* i *testerka* tworzą regularną oraz znaczeniowo symetryczną parę rodzajową.
2. Forma *testerka* jest dobrze utrwalona i neutralna stylistycznie. Występuje zarówno w branży informatycznej, np. *testerka oprogramowania*, jak i w odniesieniu do kobiet testujących produkty konsumenckie, urządzenia, kosmetyki lub rozwiązania techniczne.
3. W oficjalnych wykazach stanowisk może występować tradycyjna nazwa *tester*, używana niezależnie od płci osoby zatrudnionej. W odniesieniu do konkretnej kobiety forma *testerka* jest jednak jednoznaczna, naturalna i zgodna z tendencją do symetrycznego nazywania kobiet i mężczyzn.
4. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Testerko!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Testerki!*. Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, ale bezpośrednie zwracanie się do adresatki za pomocą nazwy tego stanowiska może brzmieć oficjalnie. W codziennej korespondencji naturalne pozostają zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

TRENER

Ang. Trainer/ Coach (sport)
Stanowisko: osoba prowadząca szkolenie i przygotowanie w określonej dziedzinie (np. sportowej, zawodowej, edukacyjnej), odpowiedzialna za planowanie i realizację procesu kształcenia lub doskonalenia
Skrót: brak

W wygranym przez słupszczanki meczu Adam Fedorowicz nie był obecny, ale świetnie poradziła sobie z drużyną pani trener Iza Nasierowska. (NKJP)
Może właśnie naszą poprzednią panią trener takie zadanie przerosło. (NKJP)
Fachowych rad na pierwszych zajęciach udzielali wszystkim goście z Gdyni: Piotr Suchenia – trener lekkiej atletyki i Iwona Suchenia – czynna biegaczka, trenerka i masażystka oraz Marcin Gralak – inowrocławianin uprawiający biegi długie. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. trener	M. trenerzy
D. trenera	D. trenerów
C. trenerowi	C. trenerom
B. trenera	B. trenerów
N. trenerem	N. trenerami
Ms. trenerze	Ms. trenerach
Szanowny Panie Trenerze!	Szanowni Panowie Trenerzy!

FORMA ŻEŃSKA (zmaskulinizowana)

lp	lm
M. trener	M. trener
D. trener	D. trener
C. trener	C. trener
B. trenera	B. trener
N. trener	N. trener
Ms. trener	Ms. trener
Szanowna Pani Trener!	Szanowne Panie Trener!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. trenerka	M. trenerki

D. trenerki	D. trenerek
C. trenerce	C. trenerkom
B. trenerkę	B. trenerki
N. trenerką	N. trenerkami
Ms. trenerce	Ms. trenerkach
Szanowna Pani *Trenerko!	Szanowne Panie *Trenerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Jednostka leksykalna ma charakter rzeczownikowy, z wyraźną opozycją rodzajową: *trener – trenerka*. Feminatyw *trenerka* jest formą regularną słowotwórczo, utworzoną za pomocą produktywnego formantu *-ka*, zachowującą pełną odmianę oraz zgodność gramatyczną z rzeczownikami rodzaju żeńskiego.
2. Równolegle funkcjonuje nieodmienna forma *pani trener*, która zachowuje męską postać rzeczownika przy żeńskim odniesieniu. Konstrukcja ta jest często spotykana w środowisku sportowym oraz w oficjalnej komunikacji instytucjonalnej. O wyborze jednej z form decydują przede wszystkim zwyczaj językowy danego środowiska, preferencje samych użytkowniczek oraz kontekst komunikacyjny.
3. Adresatyw *Pani Trenerko!* jest formą systemowo poprawną i zgodną z normami fleksyjnymi języka polskiego. Mimo to w oficjalnych sytuacjach komunikacyjnych częściej występuje konstrukcja *Pani Trener!* lub neutralna formuła grzecznościowa typu *Szanowna Pani!*. Ograniczona frekwencja samodzielnego wołacza wynika nie z jego niepoprawności, lecz z tendencji współczesnej polszczyzny do zastępowania bezpośrednich form wołaczowych konstrukcjami bardziej neutralnymi pragmatycznie.

WOŹNY

Ang. Janitor

Stanowisko: pracownik obsługi w instytucji (np. szkole, urzędzie, sądzie), odpowiedzialny za utrzymanie porządku, wykonywanie prac pomocniczych oraz obsługę organizacyjną

Skrót: brak

Stojąca w długim korytarzu woźna przyglądała mu się z chłodnym zainteresowaniem. – Pokój czternasty – oznajmił wskazując na pasek wydruku. – To biuro Szefa – oświadczyła z niezmąconym spokojem woźna. (NKJP)

Młodzież cisnęła się przed kancelarią, chcieli wiedzieć, co dokładnie się stało. Płakali uczniowie, wychowawcy, woźne, jedni tulili się do drugich, tyle mogli zrobić. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. woźny	M. woźni
D. woźnego	D. woźnych
C. woźnemu	C. woźnym
B. woźnego	B. woźnych
N. woźnym	N. woźnymi
Ms. woźnym	Ms. woźnych
Szanowny Panie!	Szanowni Panowie!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. woźna	M. woźne
D. woźnej	D. woźnych
C. woźnej	C. woźnym
B. woźną	B. woźne
N. woźną	N. woźnymi
Ms. woźnej	Ms. woźnych
Szanowna Pani!	Szanowne Panie!

Uwagi

1. Rzeczowniki *woźny* i *woźna* tworzą regularną oraz znaczeniowo symetryczną parę rodzajową.
2. Forma żeńska *woźna* jest od dawna utrwalona, neutralna stylistycznie i powszechnie używana, zwłaszcza w odniesieniu do pracownic szkół, urzędów, sądów oraz innych instytucji publicznych. Nie wymaga zastępowania jej męską formą generyczną.
3. Żeńska forma adresatywna ma postać *Szanowna Pani Woźna!,* w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Woźne!*. Ponieważ rzeczownik *woźna* odmienia się według wzorca przymiotnikowego, jego wołacz jest równy mianownikowi. Konstrukcje te są poprawne gramatycznie, jednak bezpośrednie zwracanie się do adresatki za pomocą nazwy stanowiska może brzmieć oficjalnie lub nienaturalnie. W korespondencji i kontaktach zawodowych zaleca się neutralne zwroty: *Szanowna Pani!, Szanowne Panie!*.

WYKŁADOWCA

Ang. Lecturer
Stanowisko: osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, seminaria) w szkolnictwie wyższym lub innych instytucjach edukacyjnych
Skrót: wykł.

Profesor Maria Gałkowska, ówczesna panna młoda, a dziś znana psycholog i wykładowca Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego wspomina, że sam ślub był nietypowy, bo odbył się w poniedziałek rano. (MoncoPL)
W rybnickim gimnazjum, w którym uczyła, znakomicie prowadziła kółko krajoznawcze, organizując wycieczki to tu, to tam, czasem wespół z innymi profesorami, wśród których była też wykładowczyni biologii, pani Maria Rydlowa, siostra sławnego krajoznawcy i autora niezliczonych przewodników, doktora Mieczysława Orłowicza. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. wykładowca	M. wykładowcy
D. wykładowcy	D. wykładowców
C. wykładowcy	C. wykładowcom
B. wykładowcę	B. wykładowców
N. wykładowcą	N. wykładowcami
Ms. wykładowcy	Ms. wykładowcach
Szanowny Panie Wykładowco!	Szanowni Panowie Wykładowcy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. wykładowca	M. wykładowcy
D. wykładowcy	D. wykładowców
C. wykładowcy	C. wykładowcom
B. wykładowcę	B. wykładowców
N. wykładowcą	N. wykładowcami
Ms. wykładowcy	Ms. wykładowcach
Szanowna Pani Wykładowco!	Szanowne Panie Wykładowcy!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. wykładowczyni	M. wykładowczynie
D. wykładowczyni	D. wykładowczyń
C. wykładowczyni	C. wykładowczyniom
B. wykładowczynię	B. wykładowczynie
N. wykładowczynią	N. wykładowczyniami
Ms. wykładowczyni	Ms. wykładowczyniach
Szanowna Pani *Wykładowczyni!	Szanowne Panie *Wykładowczynie!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiet funkcjonują dwa podstawowe modele nazewnicze: *wykładowca* – tradycyjna forma używana generycznie i odmieniana według wzorca męskiego; *wykładowczyni* – regularna forma żeńska, zapewniająca zgodność rodzajową.
2. Generyczne użycie rzeczownika *wykładowca* wobec kobiety jest utrwalone w polszczyźnie akademickiej, zwłaszcza w oficjalnych nazwach stanowisk oraz dokumentach instytucjonalnych.
3. Feminatyw *wykładowczyni* jest dobrze poświadczony, neutralny stylistycznie i coraz częściej używany w komunikacji akademickiej, edukacyjnej oraz medialnej. W tekście odnoszącym się do konkretnej kobiety jest formą naturalną i jednoznaczną.
4. W oficjalnych wykazach stanowisk może być zachowywana nazwa *wykładowca* niezależnie od płci osoby zatrudnionej. Nie wyklucza to stosowania formy *wykładowczyni* w tekstach osobowych, informacyjnych i promocyjnych.
5. W bezpośrednim zwrocie do kobiety możliwe są formy *Pani Wykładowco!* oraz *Pani Wykładowczyni!,* a w odniesieniu do kilku kobiet: *Panie Wykładowcy!* oraz *Panie Wykładowczynie!*. W korespondencji oficjalnej możliwe są zwroty *Szanowna Pani Wykładowco!* oraz *Szanowna Pani Wykładowczyni!*. W komunikacji akademickiej zaleca się jednak uwzględnienie rzeczywiście posiadanego przez adresatkę stopnia lub tytułu, np. *Szanowna Pani Magister!, Szanowna Pani Doktor!, Szanowna Pani Profesor!*. Jeżeli stopień lub tytuł nie jest znany, stosuje się zwrot *Szanowna Pani!*. Nie należy zakładać, że każda wykładowczyni posiada stopień doktora. W odniesieniu do kilku kobiet możliwe są formy *Szanowne Panie Wykładowcy!* i *Szanowne Panie Wykładowczynie!*. W korespondencji oficjalnej można zastosować wspólną nazwę stopnia lub tytułu, jeżeli wszystkie adresatki ją posiadają, albo neutralny zwrot *Szanowne Panie!*.

ZASTĘPCA DYREKTORA/ DYREKTOR/ DYREKTORKI BIURA

Ang. Deputy Office Director
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy dyrektora Biura, współodpowiedzialna za organizację jego pracy, nadzór nad realizacją zadań oraz wspieranie działalności kierowniczej
Skrót: z-ca dyr. biura

„Izba pamięci służy przypomnieniu postaci prezydentów RP na uchodźstwie, czasów, w których przyszło im działać oraz wyzwań, jakim usiłowali sprostać" – powiedziała podczas wtorkowej konferencji prasowej w Centrum Opatrzności Bożej zastępca dyrektora Biura Edukacji Narodowej w IPN. (MoncoPL)

W spotkaniu udział wezmą zastępca dyrektor Biura Edukacji Ewa Krawczyk, dyrektor szkoły Małgorzata Dońska Olszko oraz koordynator projektu Beata Bacciarelli Jakubowska. (MoncoPL)
Ważnym elementem przy zaprojektowaniu na nowo tych miejsc jest również dialog z mieszkańcami, użytkownikami, gospodarzami placów i ekspertami – dodał Wojciech Wagner, zastępca dyrektorki Biura Architektury i Planowania Przestrzennego. (MoncoPL)

ZASTĘPCA DYREKTORA/ DYREKTOR/ DYREKTORKI CENTRUM

Ang. Deputy Centre Director
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy dyrektora centrum, współodpowiedzialna za organizację jego pracy, nadzór nad realizacją zadań oraz wspieranie działalności kierowniczej
Skrót: z-ca dyr. centrum

To jest wprawdzie znana metoda rehabilitacji, ale niestety my nie mamy możliwości utrzymywania tutaj zwierząt i dla dzieci taka przejażdżka będzie na pewno wielką atrakcją – mówi Jadwiga Konieczniak, zastępca dyrektora centrum. (NKJP)
„W kolejnych latach świadomie prowadzona polityka doprowadziła do zmniejszenia konsumpcji gazu do niecałych 30 mld m3 i całkowitej eliminacji importu z Rosji" – pisze dr Olha Sushyk, zastępczyni dyrektora Centrum Studiów Europejskich Instytutu Prawa Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie w opracowaniu dla Forum Energii. (MoncoPL)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	M. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
D. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	D. zastępców dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
C. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	C. zastępcom dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
B. zastępcę dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	B. zastępców dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
N. zastępcą dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	N. zastępcami dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Ms. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	Ms. zastępcach dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Szanowny Panie Dyrektorze!	Szanowni Panowie Dyrektorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	M. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
D. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	D. zastępców dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
C. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	C. zastępcom dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
B. zastępcę dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	B. zastępców dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
N. zastępcą dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	N. zastępcami dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Ms. zastępcy dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	Ms. zastępcach dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Szanowna Pani Dyrektor!	Szanowne Panie Dyrektor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	M. zastępczynie dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
D. zastępczyni dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	D. zastępczyń dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
C. zastępczyni dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	C. zastępczyniom dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
B. zastępczynię dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	B. zastępczynie dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
N. zastępczynią dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	N. zastępczyniami dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Ms. zastępczyni dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …	Ms. zastępczyniach dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki …
Szanowna Pani *Dyrektorko!	Szanowne Panie *Dyrektorki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W odniesieniu do kobiety zajmującej stanowisko zastępcy funkcjonują dwa główne modele: generyczny (*zastępca dyrektora biura/ centrum*) oraz feminatywny (*zastępczyni dyrektora biura/ centrum*). Jeżeli przełożoną jest kobieta, odpowiednie formy mają postać: *zastępca dyrektorki biura/ centrum* albo *zastępczyni dyrektorki biura/ centrum*.
2. Połączenie *zastępca dyrektor biura* występuje w uzusie instytucjonalnym, ale jest składniowo nietypowa i słabiej ustabilizowana niż *zastępca dyrektora biura/ centrum* oraz *zastępczyni dyrektora biura/ centrum*.
3. Człony *dyrektora biura/ centrum* lub *dyrektorki biura/ centrum* pozostają w dopełniaczu podczas odmiany nazwy stanowiska: *zastępcy dyrektora biura/ centrum, zastępcę dyrektora biura/ centrum, zastępczynią dyrektorki biura/ centrum*. Forma liczby mnogiej zależy od rzeczywistej struktury organizacyjnej: *zastępcy dyrektora* oznaczają kilka osób zastępujących jednego dyrektora, natomiast *zastępcy dyrektorów* – osoby zastępujące kilku dyrektorów.
4. W funkcji adresatywnej pomija się człon *zastępca/ zastępczyni*. Zgodnie ze zwyczajem oficjalnym do kobiety pełniącej tę funkcję zwraca się *Szanowna Pani Dyrektor!*, w liczbie mnogiej *Szanowne Panie Dyrektor!*. W modelu feminatywnym możliwe są formy: *Szanowna Pani Dyrektorko!, Szanowne Panie Dyrektorki!*. Najbardziej utrwalony w komunikacji urzędowej pozostaje adresatyw *Szanowna Pani Dyrektor!*.

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI

Ang. Vice-Chancellor
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kanclerza, współodpowiedzialna za zarządzanie administracją uczelni oraz organizację jej obsługi gospodarczej i technicznej
Skrót: z-ca kancl.

Jak informuje Małgorzata Łobodzińska – zastępca kanclerza UM – uczelnię będzie to kosztować ponad 500 tys. złotych. (MoncoPL)
Jego przewodnicząca, Adriana Faraś-Bąk, zastępczyni kanclerza UWM, przypomina, że drużyna, która zaproponowała wówczas taką inicjatywę, chciała zrealizować zadanie z obszaru odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji. (MoncoPL)

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. FINANSOWYCH

Ang. Vice-Chancellor for Finance
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kanclerza ds. finansowych, współodpowiedzialna za nadzór nad gospodarką finansową uczelni, planowanie i realizację budżetu oraz organizację obsługi finansowo-księgowej
Skrót: z-ca kancl. ds. fin.

Zastępca kanclerza ds. finansowych mgr Piotr L. (PG)

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. HR

Ang. Vice-Chancellor for HR
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kanclerza ds. HR, współodpowiedzialna za politykę kadrową uczelni, zarządzanie zasobami ludzkimi oraz organizację i nadzór nad sprawami pracowniczymi
Skrót: z-ca kancl. ds. HR

Zastępca kanclerza ds. HR mgr Marta Ch. (UG)

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. INFORMATYKI I TELETECHNIKI

Ang. Vice-Chancellor for It and Telecommunications
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kanclerza ds. informatyki i teletechniki, współodpowiedzialna za zarządzanie infrastrukturą informatyczną

i teleinformatyczną uczelni, nadzór nad systemami IT oraz organizację i rozwój usług cyfrowych
Skrót: z-ca kancl. ds. IT

Zastępca kanclerza ds. informatyki i teletechniki. (GUMed)

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. ORGANIZACYJNYCH

Ang. Vice-Chancellor for Operations
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kanclerza ds. organizacyjnych, odpowiedzialna za koordynację funkcjonowania administracji uczelni, organizację procesów wewnętrznych oraz nadzór nad realizacją zadań administracyjnych i organizacyjnych
Skrót: z-ca kancl. ds. org.

Gdański Uniwersytet Medyczny: Milena Kulikowska Zastępca Kanclerza ds. organizacyjnych. (GUMed)
Drugie spotkanie odbyło się z Zastępcą Kanclerza ds. Organizacyjnych, Panią mgr Małgorzatą Politowską-Iwaszko. (GUMed)

ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH

Ang. Vice-Chancellor for Strategic Projects
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję kierowniczą w strukturze uczelni, odpowiedzialna za inicjowanie, koordynację i nadzór nad realizacją projektów strategicznych, w tym rozwojowych, inwestycyjnych lub organizacyjnych, wspierających długofalowe cele instytucji; działająca z upoważnienia kanclerza lub kanclerki
Skrót: z-ca kancl. ds. proj. strateg.

Zastępca kanclerza ds. Projektów Strategicznych mgr Ewa W. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	M. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
D. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	D. zastępców kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …

C. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	C. zastępcom kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
B. zastępcę kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	B. zastępców kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
N. zastępcą kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	N. zastępcami kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Ms. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	Ms. zastępcach kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Szanowny Panie Kanclerzu!	Szanowni Panowie Kanclerze!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	M. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
D. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	D. zastępców kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
C. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	C. zastępcom kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
B. zastępcę kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	B. zastępców kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
N. zastępcą kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	N. zastępcami kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Ms. zastępcy kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	Ms. zastępcach kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Szanowna Pani Kanclerz!	Szanowne Panie Kanclerz!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	M. zastępczynie kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
D. zastępczyni kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	D. zastępczyń kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
C. zastępczyni kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	C. zastępczyniom kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
B. zastępczynię kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	B. zastępczynie kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …

N. zastępczynią kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	N. zastępczyniami kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Ms. zastępczyni kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …	Ms. zastępczyniach kanclerza/ kanclerz/ kanclerki …
Szanowna Pani *Kanclerko!	Szanowne Panie *Kanclerki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa stanowiska składa się z członu głównego *zastępca* lub *zastępczyni*, określenia funkcji osoby zastępowanej – *kanclerza, kanclerz* albo *kanclerki* – oraz członu wskazującego zakres obowiązków, wprowadzonego skrótem *ds.* W odmianie zmianie podlega wyłącznie pierwszy człon, natomiast pozostałe zachowują stałą postać, np. *zastępcy kanclerza ds. projektów strategicznych*, *zastępczyni kanclerki ds. projektów strategicznych*.
2. Forma (*zastępca/ zastępczyni*) *kanclerza* może być tradycyjną, generyczną nazwą funkcji. Nieodmienna forma (*zastępca/ zastępczyni*) *kanclerz* odnosi się do kobiety posługującej się oficjalnym tytułem w rodzaju męskim. Forma (*zastępca/ zastępczyni*) *kanclerki* jest formą feminatywną. Wybór jednej z tych postaci zależy od sposobu określania osoby sprawującej funkcję kanclerza, a nie od płci jej zastępcy.
3. W bezpośrednich zwrotach do zastępcy lub zastępczyni kanclerza zwyczajowo pomija się człon *zastępca/ zastępczyni* i używa tytułu osoby zastępowanej. Do kobiety można zatem zwrócić się *Szanowna Pani Kanclerz!* albo *Szanowna Pani Kanclerko!*. Pierwszy zwrot zachowuje tradycyjną, nieodmienną nazwę funkcji, drugi zawiera regularną formę feminatywną w wołaczu. Poprawna i neutralna jest również forma *Szanowna Pani!*, szczególnie zalecana w razie wątpliwości dotyczących preferowanego tytułu.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI

Ang. Deputy Head

Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kierownika, współodpowiedzialna za organizację pracy jednostki, nadzór nad realizacją zadań oraz wspieranie działalności kierowniczej

Skrót: z-ca kier.

Mróz daje się nam we znaki, ale nie możemy chować głowy w piasek – mówi Joanna Pisera, zastępca kierownika przewozów pasażerskich PKS w Łęczycy. (MoncoPL)

Dostojni jubilaci otrzymali również pamiątkowe dyplomy. Upominek oraz kwiaty wręczyła zastępczyni kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Krystyna Szamocka. (MoncoPL)

Główne powody przyznawania pomocy w Ośrodku to ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała, ciężka choroba – mówi Teresa Gogola, zastępczyni kierowniczki MOPS. (NKJP)
W sumie opiekujemy się 84 dziećmi do szóstego roku życia – opowiada zastępczyni kierownik przedszkola Danuta Pokutta, korzeniami związana z Raciborzem. (MoncoPL)

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI BIURA

Ang. Deputy Office Head
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kierownika biura, współodpowiedzialna za organizację jego pracy, nadzór nad realizacją zadań oraz koordynację spraw administracyjnych
Skrót: z-ca kier. biura

Wśród nich są duże przedsiębiorstwa, takie jak legnicka Hanka i chojnowski Kaz-Dolzamet – mówi Anna Kotlewska, zastępca kierownika Biura Terenowego FGŚP we Wrocławiu. (NKJP)
Konferansjerkę podczas spotkania prowadziła Jolanta Konior – zastępca kierownika Biura ds. Promocji Powiatu, Kultury, Sportu i Turystyki. (MoncoPL)
Suma, która była wykorzystywana w szarej strefie, a następnie legalizowana, może wynosić dziesiątki milionów litów. Ten nielegalny biznes był prowadzony w ciągu wielu lat – zaznaczyła Jurgita Ivanauskaitė, zastępczyni kierownika Biura Policji Kryminalnej Litwy. (MoncoPL)

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI BIURA DS. NAUKI

Ang. Deputy Head of the Office for Science
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kierownika Biura ds. Nauki, współodpowiedzialna za organizację pracy jednostki, koordynację spraw naukowych oraz wspieranie działalności kierowniczej
Skrót: z-ca kier. Biura ds. Nauki

Zastępca Kierownika Biura ds. Nauki. (GUMed)

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DS. OPERACYJNO-FINANSOWYCH

ang. Deputy Head for Operations and Finance
Stanowisko: osoba wspierająca kierownika i współodpowiedzialna za nadzór oraz koordynację działań operacyjnych i finansowych
Skrót: z-ca kier. ds. oper.-fin.

Zastępca kierownika ds. operacyjno-finansowych. (GUMed)

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DZIAŁU

Ang. Deputy Head of the Department
Stanowisko: osoba wspierająca kierownika działu, współodpowiedzialna za organizację i nadzór nad pracą jednostki
Skrót: z-ca kier. działu

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie poszukuje kandydatów/ kandydatek na stanowisko: Zastępca/ Zastępczyni Kierownika/ Kierowniczki Działu Obsługi i Rozwoju Publiczności. (Art)

ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DZIEKANATU

Ang. Deputy Head of the Dean's Office
Stanowisko: osoba wspierająca kierownika dziekanatu, odpowiedzialna za współorganizację pracy jednostki oraz nadzór nad obsługą administracyjną toku studiów
Skrót: z-ca kier. dziekanatu

Zastępca Kierownika Dziekanatu mgr Anna G. (UMK)
Zastępca Kierownika Dziekanatu mgr Marta W-B. (UG)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	M. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
D. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	D. zastępców kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
C. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	C. zastępcom kierownika/ kierownik/ kierowniczki …

B. zastępcę kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	B. zastępców kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
N. zastępcą kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	N. zastępcami kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
Ms. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	Ms. zastępcach kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
Szanowny Panie Kierowniku!	Szanowni Panowie Kierownicy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	M. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
D. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	D. zastępców kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
C. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	C. zastępcom kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
B. zastępcę kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	B. zastępców kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
N. zastępcą kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	N. zastępcami kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
Ms. zastępcy kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	Ms. zastępcach kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
Szanowna Pani Kierownik!	Szanowne Panie Kierownik!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	M. zastępczynie kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
D. zastępczyni kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	D. zastępczyń kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
C. zastępczyni kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	C. zastępczyniom kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
B. zastępczynię kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	B. zastępczyń kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
N. zastępczynią kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	N. zastępczyniami kierownika/ kierownik/ kierowniczki …

Ms. zastępczyni kierownika/ kierownik/ kierowniczki …	Ms. zastępczyniach kierownika/ kierownik/ kierowniczki …
Szanowna Pani (Kierowniczko)!	Szanowne Panie (Kierowniczki)!

Uwagi

1. Konstrukcja ma charakter zależny (dopełniaczowy): odmienia się człon *zastępca/ zastępczyni*, człon *kierownika/ kierownik/ kierowniczki …* pozostaje nieodmiennym członem składniowym.
2. W praktyce uczelnianej dominuje forma generyczna (*zastępca kierownika*).
3. Feminatyw *zastępczyni* jest poprawny, ale stylistycznie zależny od polityki językowej instytucji.
4. W adresowaniu obowiązuje redukcja tytułu: *Szanowna Pani Kierownik!,* nie: *Szanowna Pani Kierownik Biura!.*

ZASTĘPCA KOMENDANTA/ KOMENDANT/ KOMENDANTKI STRAŻY UNIWERSYTECKIEJ

Ang. Deputy Chief of University Security

Stanowisko: osoba wspierająca komendanta straży uniwersyteckiej, współodpowiedzialna za organizację służby oraz nadzór nad bezpieczeństwem na terenie uczelni

Skrót: z-ca komendanta

Zastępca komendanta straży uniwersyteckiej mgr Marek G. (UG)
– Stanica w Widoniu usytuowana jest w lesie, posiada doskonałe wyposażenie, jest bieżąca woda, natryski, teren ma oświetlenie – mówi zastępczyni komendanta hufca Anna Imiołek. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	M. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
D. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	D. zastępców komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
C. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	C. zastępcom komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej

B. zastępcę komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	B. zastępców komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
N. zastępcą komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	N. zastępcami komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Ms. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	Ms. zastępcach komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Szanowny Panie Komendancie!	Szanowni Panowie Komendanci!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	M. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
D. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	D. zastępców komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
C. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	C. zastępcom komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
B. zastępcę komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	B. zastępców komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
N. zastępcą komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	N. zastępcami komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Ms. zastępcy komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	Ms. zastępcach komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Szanowna Pani Komendant!	Szanowne Panie Komendant!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	M. zastępczynie komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej

D. zastępczyni komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	D. zastępczyń komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
C. zastępczyni komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	C. zastępczyniom komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
B. zastępczynię komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	B. zastępczynie komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
N. zastępczynią komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	N. zastępczyniami komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Ms. zastępczyni komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej	Ms. zastępczyniach komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
Szanowna Pani *Komendantko!	Szanowne Panie *Komendantki!

* formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. W praktyce instytucjonalnej dominuje forma generyczna *zastępca komendanta*.
2. Feminatyw *zastępczyni komendanta/ komendant/ komendantki* są możliwe i coraz częstsze w uzusie.
3. Preferowane formy adresatywne: *Szanowna Pani Komendant!* lub *Szanowna Pani!*.

ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI

Ang. Deputy Bursar

Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kwestora, współodpowiedzialna za nadzór nad gospodarką finansową uczelni oraz organizację i kontrolę jej obsługi finansowo-księgowej

Skrót: z-ca kwest.

Aby mieć uprawnienia do prowadzenia studiów, musimy spełniać tzw. minima kadrowe, czyli zatrudniać odpowiednią liczbę profesorów czy doktorów – mówi Alina Stępniak zastępca kwestora Uniwersytetu Szczecińskiego. (MoncoPL)
Zastępczyni kwestora Barbara Ł. (UŁ)

ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. FINANSÓW

Ang. Deputy Bursar for Finance
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kwestora, współodpowiedzialna za nadzór nad gospodarką finansową uczelni oraz organizację i kontrolę jej obsługi finansowo-księgowej
Skrót: z-ca kwest. ds. fin.

Zastępca Kwestora ds. Finansów mgr Edyta B. (UG)
Z-ca Kwestora ds. Operacji Finansowych mgr Beata M. (GUMed)
Zastępca Kwestora ds. Finansowych mgr Anna W. (UŁ)

ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. PROJEKTÓW

ang. Deputy Bursar for Projects
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kwestora, współodpowiedzialna za nadzór nad finansową obsługą projektów oraz organizację i kontrolę ich rozliczeń
Skrót: z-ca kwest. ds. proj.

Zastępca Kwestora ds. Projektów mgr Marta M. (UG)

ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. RACHUNKOWOŚCI

Ang. Deputy Bursar/ Bursar for Accounting
Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy kwestora, współodpowiedzialna za prowadzenie i nadzór nad rachunkowością uczelni oraz organizację i kontrolę procesów księgowych
Skrót: z-ca kwest. ds. rach.

Zastępca Kwestora ds. Rachunkowości mgr Katarzyna G. (UG)
Zastępca Kwestora ds. Rachunkowości mgr Agnieszka SZ. (UZ)
Zastępca Kwestora ds. rachunkowości mgr Krystyna C-K. (UJ)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki …	M. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …
D. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	D. zastępców kwestora/ kwestor/ kwestorki …

C. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	C. zastępcom kwestora/ kwestor/ kwestorki …
B. zastępcę kwestora/ kwestor/ kwestorki …	B. zastępców kwestora/ kwestor/ kwestorki …
N. zastępcą kwestora/ kwestor/ kwestorki …	N. zastępcami kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Ms. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	Ms. zastępcach kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Szanowny Panie Kwestorze!	Szanowni Panowie Kwestorzy!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki …	M. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …
D. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	D. zastępców kwestora/ kwestor/ kwestorki …
C. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	C. zastępcom kwestora/ kwestor/ kwestorki …
B. zastępcę kwestora/ kwestor/ kwestorki …	B. zastępców kwestora/ kwestor/ kwestorki …
N. zastępcą kwestora/ kwestor/ kwestorki …	N. zastępcami kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Ms. zastępcy kwestora/ kwestor/ kwestorki …	Ms. zastępcach kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Szanowna Pani Kwestor!	Szanowne Panie Kwestor!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni kwestora/ kwestor/ kwestorki …	M. zastępczynie kwestora/ kwestor/ kwestorki …
D. zastępczyni kwestora/ kwestor/ kwestorki …	D. zastępczyń kwestora/ kwestor/ kwestorki …
C. zastępczyni kwestora/ kwestor/ kwestorki …	C. zastępczyniom kwestora/ kwestor/ kwestorki …
B. zastępczynię kwestora/ kwestor/ kwestorki …	B. zastępczynie kwestora/ kwestor/ kwestorki …

N. zastępczynią kwestora/ kwestor/ kwestorki …	N. zastępczyniami kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Ms. zastępczyni kwestora/ kwestor/ kwestorki …	Ms. zastępczyniach kwestora/ kwestor/ kwestorki …
Szanowna Pani *Kwestorko!	Szanowne Panie *Kwestorki!

*formy systemowo poprawne, lecz o ograniczonej frekwencji w uzusie

Uwagi

1. Nazwa stanowiska składa się z członu głównego *zastępca* lub *zastępczyni*, określenia funkcji osoby zastępowanej – *kwestora, kwestor* albo *kwestorki* – oraz członu wskazującego zakres obowiązków, wprowadzonego skrótem *ds.* W odmianie zmianie podlega wyłącznie pierwszy człon, natomiast pozostałe zachowują stałą postać, np. *zastępcy kwestora ds. finansów*, *zastępczyni kwestorki ds. projektów*.
2. Forma (*zastępca/ zastępczyni*) *kwestora* może być tradycyjną, generyczną nazwą funkcji; nieodmienna forma (*zastępca/ zastępczyni*) *kwestor* odnosi się do kobiety posługującej się oficjalnym tytułem w rodzaju męskim, natomiast (*zastępca/ zastępczyni*) *kwestorki* jest formą feminatywną. Wybór jednej z tych postaci zależy od sposobu określania osoby sprawującej funkcję kwestora, a nie od płci jej zastępcy.
3. W bezpośrednich zwrotach do zastępcy lub zastępczyni kwestora zwyczajowo pomija się człon *zastępca/ zastępczyni* i używa tytułu osoby zastępowanej. Do kobiety można zwrócić się *Szanowna Pani Kwestor!* albo *Szanowna Pani Kwestorko!*. Pierwszy zwrot zawiera tradycyjną, nieodmienną nazwę funkcji, drugi – regularną formę feminatywną w wołaczu. Poprawna i neutralna jest również forma *Szanowna Pani!*, szczególnie zalecana w razie wątpliwości dotyczących preferowanego tytułu.

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO/ PRZEWODNICZĄCEJ

Ang. m. Deputy Chair/ Chairman; ż. Chairwoman

Stanowisko: osoba pełniąca funkcję zastępcy przewodniczącego lub przewodniczącej, współodpowiedzialna za organizację prac organu oraz wspieranie jego działalności kierowniczej

Skrót: z-ca przew.

Barbara Kołomyjska (zastępca przewodniczącej tej samej komisji) zaznaczyła zarazem, że na pewno wspólnie z resztą komisji rzetelnie przeanalizuje dokumenty przekazane przez stowarzyszenie. (NKJP)

Jak tylko uzbieramy pieniądze, to założymy bramkę na pilota – zapowiada Teresa Kamińska, zastępczyni przewodniczącego lokalnej wspólnoty mieszkaniowej. (NKJP)

Cieszymy się, że mamy swoje własne grono – powiedziała zastępczyni przewodniczącej, Hanna Łukasik. (NKJP)

FORMA MĘSKA

lp	lm
M. zastępca przewodniczącego/ przewodniczącej	M. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej
D. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	D. zastępców przewodniczącego/ przewodniczącej
C. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	C. zastępcom przewodniczącego/ przewodniczącej
B. zastępcę przewodniczącego/ przewodniczącej	B. zastępców przewodniczącego/ przewodniczącej
N. zastępcą przewodniczącego/ przewodniczącej	N. zastępcami przewodniczącego/ przewodniczącej
Ms. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	Ms. zastępcach przewodniczącego/ przewodniczącej
Szanowny Panie Przewodniczący!	Szanowni Panowie Przewodniczący!

FORMA ŻEŃSKA (generyczna)

lp	lm
M. zastępca przewodniczącego/ przewodniczącej	M. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej
D. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	D. zastępców przewodniczącego/ przewodniczącej
C. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	C. zastępcom przewodniczącego/ przewodniczącej
B. zastępcę przewodniczącego/ przewodniczącej	B. zastępców przewodniczącego/ przewodniczącej
N. zastępcą przewodniczącego/ przewodniczącej	N. zastępcami przewodniczącego/ przewodniczącej
Ms. zastępcy przewodniczącego/ przewodniczącej	Ms. zastępcach przewodniczącego/ przewodniczącej
Szanowna Pani Przewodnicząca!	Szanowne Panie Przewodniczące!

FORMA ŻEŃSKA (feminatywna)

lp	lm
M. zastępczyni przewodniczącego/ przewodniczącej	M. zastępczynie przewodniczącego/ przewodniczącej
D. zastępczyni przewodniczącego/ przewodniczącej	D. zastępczyń przewodniczącego/ przewodniczącej
C. zastępczyni przewodniczącego/ przewodniczącej	C. zastępczyniom przewodniczącego/ przewodniczącej
B. zastępczynię przewodniczącego/ przewodniczącej	B. zastępczynie przewodniczącego/ przewodniczącej
N. zastępczynią przewodniczącego/ przewodniczącej	N. zastępczyniami przewodniczącego/ przewodniczącej
Ms. zastępczyni przewodniczącego/ przewodniczącej	Ms. zastępczyniach przewodniczące-go/ przewodniczącej
Szanowna Pani Przewodnicząca!	Szanowne Panie Przewodniczące!

Uwagi

1. Odmianie podlega wyłącznie człon *zastępca/ zastępczyni*, natomiast człon zależny pozostaje w dopełniaczu.
2. W komunikacji oficjalnej stosuje się formę *Szanowna Pani Przewodnicząca!*.

Skróty źródeł cytatów

AGH – Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, https://agh.edu.pl (dostęp: 14.07.2026).

AMU – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, https://amu.edu.pl (dostęp: 06.08.2026).

ARGUS – Agencja Rozpoznania Geoprzestrzennego i Usług Satelitarnych, https://argus.gov.pl (dostęp: 11.07.2026).

Art – Muzeum Sztuki Nowoczesnej, https://artmuseum.pl (dostęp: 30.06.2026).

BibLub – Z. Bieleń, *Biblioteka im. Hieronima Łopacińskiego w okresie wojny i okupacji 1939-1944*, „Bibliotekarz Lubelski" 2003, R. 46.

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej, https://bip.stat.gov.pl (dostęp: 12.07.2026).

BIP RPO – Biuletyn Informacji Publicznej RPO, https://bip.brpo.gov.pl (dostęp: 03.09.2026).

CIE – Centrum Informatyczne Edukacji, https://cie.gov.pl (dostęp: 30.06.2026).

CL – Coders Lab, https://coderslab.pl (dostęp: 12.07.2026).

ClarS – Clar System, https://www.clarsystem.pl (dostęp: 14.07.2026).

DGP – *Światowe Wojskowe Igrzyska – Daria Lajn wywalczyła srebro,* „Dziennik Gazeta Prawna" 19.07.2011.

DzTor – S. Watrak, *Jak to się robi? Barbara Czyż, introligatorka z Torunia, zdradza tajniki swojej pracy: „Młodzież zaczyna szanować książkę"*, „Nowości. Dziennik Toruński", 9.04.2022.

Elektryka – Elektryka Prąd Nie Tyka, https://elektrykapradnietyka.com (dostęp: 30.06.2026).

GB – Gaz Błonie, https://gaz-blonie.pl (dostęp: 12.07.2026).

GoWork – GoWork. Serwis pracy, https://www.gowork.pl (dostęp: 13.07.2026).

GSUO – J. Gerlich, N. Worek, *Uśmiech na dzień dobry – Elżbieta Zaremba*, „Gazeta Studencka Uniwersytetu Opolskiego" 2017, nr 7.

GUMed – Gdański Uniwersytet Medyczny, https://gumed.edu.pl (dostęp: 10.05.2026).

IŁ – Instytut Łączności, https://www.gov.pl/web/instytut-lacznosci (dostęp: 11.07.2026).

InfoPr – InfoPraca, https://www.infopraca.pl (dostęp: 14.07.2026).
IoZ – *Informacja o zawodzie. Maszynista maszyn offsetowych 732205. Drukarze*, https://psz.praca.gov.pl (dostęp: 30.06.2026).
ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych, https://isap.sejm.gov.pl (dostęp: 14.07.2026).
JedynkaPR – Jedynka. Polskie Radio, https://jedynka.polskieradio.pl/zespol (dostęp: 06.08.2026).
JJ – Just Join IT, https://justjoin.it/job-offer (dostęp: 12.07.2026).
KEA – Drukarnia KEA, https://kea.elevato.net/pl (dostęp: 12.07.2026).
KP – *Lista uczestników rejsu STS „Pogoria"*, poz. 26, s. 2, Portal informacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, https://kujawsko-pomorskie.pl (dostęp: 06.08.2026).
KPRM – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, https://nabory.kprm.gov.pl/ (dostęp: 12.07.2026).
KPT – Krakowski Park Technologiczny, https://kpt.krakow.bip-e.pl (dostęp: 12.07.2026).
LAB – LABportal, https://labportal.pl (dostęp: 12.07.2026).
LinkedIn – LinkedIn, https://pl.linkedin.com (dostęp: 12.06.2026).
Ł – Sieć Badawcza Łukasiewicz, https://lukasiewicz.gov.pl (dostęp: 12.07.2026).
MoncoPL – Wyszukiwarka korpusowa MoncoPL, https://monco-pl.clarin-pl.eu (dostęp: 12.06.2026).
NaszPr – naszPruszcz, https://naszpruszcz.pl (dostęp: 12.07.2026).
NCBJ – Narodowe Centrum Badań Jądrowych, https://www.ncbj.gov.pl (dostęp: 12.07.2026).
NFJ – No Fluff Jobs, https://nofluffjobs.com/pl (dostęp: 12.07.2026).
NKJP – Narodowy Korpus Języka Polskiego, https://nkjp.pl (dostęp: 12.06.2026).
PBS – Politechnika Bydgoska Jana i Jędrzeja Śniadeckich, https://pbs.edu.pl (dostęp: 12.07.2026).
PD – „Pani Domu" 1934, nr 4.
PG – Politechnika Gdańska, https://pg.edu.pl (dostęp: 14.07.2026).
PismoPG – E. Wittbrodt, *Wspomnienie o dr Sylwii Sobieszczyk*, „Pismo PG. Forum Społeczności Akademickiej Politechniki Gdańskiej" 2012, nr 10.
PK – Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, https://www.pk.edu.pl (dostęp: 15.07.2026).
PKA – Polska Komisja Akredytacyjna, https://www.pka.edu.pl (dostęp: 12.07.2026).
PolkiPL – polki.pl, https://polki.pl (dostęp: 30.06.2026).
PracaPL – praca.pl, https://www.praca.pl (dostęp:13.06.2026).
PracujPL – pracuj.pl, https://www.pracuj.pl (dostęp: 30.06.2026).
PŚ – Politechnika Śląska, https://www.polsl.pl (dostęp: 12.06.2026).
RJ – rocketjobs.pl, https://rocketjobs.pl (dostęp: 12.07.2026).

RMF24 – Radio RMF24, https://www.rmf24.pl (dostęp: 03.09.2026).
RSB – Remontowa Shipbuidling, https://remontowa-rsb.pl (dostęp: 12.07.2026).
SBP – Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, https://www.sbp.pl (dostęp: 12.07.2026).
SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, https://sggw.edu.pl (dostęp: 17.07.2026).
SJP – Słownik języka polskiego PWN, https://sjp.pwn.pl (dostęp: 13.07.2026).
SMG – Szkoła Morska w Gdyni, https://morska.edu.pl (dostęp: 11.07.2026).
SP1Gryfino – Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Dąbrowskiej w Gryfinie, https://sp1gryfino.szkolnastrona.pl (dostęp: 30.06.2026).
St – Students.pl, https://students.pl (dostęp: 11.07.2026).
TQ – Teamuest, https://teamquest.pl (dostęp: 12.07.2026).
TrójkaPR – Trójka. Polskie Radio, https://trojka.polskieradio.pl/zespol (dostęp: 06.08.2026).
UCWBK – Uniwersyteckie Centrum Wsparcia Badań Klinicznych, https://ucwbk.umw.edu.pl (dostęp: 12.07.2026).
UG – Uniwersytet Gdański, https://ug.edu.pl (dostęp: 12.06.2026).
UJ – Uniwersytet Jagielloński, https://www.uj.edu.pl (dostęp: 12.07.2026).
UK – Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, https://uniwersytetkaliski.edu.pl (dostęp: 17.07.2026).
UKSW – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, https://uksw.edu.pl (dostęp: 14.07.2026).
UKW – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, https:// ukw.edu.pl (dostęp: 12.07.2026).
UŁ – Uniwersytet Łódzki, https://www.uni.lodz.pl (dostęp: 14.07.2026).
UMCS – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, https://www.umcs.pl (dostęp: 14.07.2026).
UMed – Uniwersytet Medyczny w Łodzi, https://umed.pl (dostęp: 18.07.2026).
UMG – Uniwersytet Morski w Gdyni, https://www.umg.edu.pl (dostęp: 12.06.2026).
UMGdy – Urząd Morski w Gdyni, https://www.umgdy.gov.pl (dostęp: 6.08.2026).
UMK – Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, https://www.umk.pl (dostęp: 12.06.2026).
UP – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, https://up.lublin.pl (dostęp: 15.07.2026).
USZ – Uniwersytet Szczeciński, https://usz.edu.pl (dostęp: 12.06.2026).
UW – Uniwersytet Warszawski, https://uw.edu.pl (dostęp: 14.07.2026).
UWr – Uniwersytet Wrocławski, https://uwr.edu.pl (dostęp: 14.07.2026).
UZ – Uniwersytet Zielonogórski, https://uz.zgora.pl (dostęp: 12.06.2026).
WFOŚGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, https://www.wfosgw.poznan.pl (dostęp: 11.07.2026).

WUM – Warszawski Uniwersytet Medyczny, https://wum.edu.pl (dostęp: 13.07.2026).

XYZ – M. Banasiak, *Dziewczynki na gokarty zamiast na balet? „Ta, która będzie kolejną kobietą w F1, już się urodziła i już jeździ”*, 27.10.2025, https://xyz.pl (dostęp: 03.09.2026).

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. Zjawisko *gender scissors* na Uniwersytecie Gdańskim – udział kobiet na kolejnych szczeblach kariery naukowej (stan na: 31.12.2024) (%) 14
Wykres 2. Udział kobiet wśród wszystkich pracowników uczelni FarU (%) 16
Wykres 3. Udział kobiet wśród nauczycieli akademickich uczelni FarU (%) 16
Wykres 4. Udział doktorantek wśród osób doktoryzujących się w uczelniach FarU (%) 17
Wykres 5. Udział studentek wśród osób studiujących w uczelniach FarU (%) 17
Wykres 6. Struktura grupy respondentów według płci 25
Wykres 7. Wykształcenie respondentów 27
Wykres 8. Status zawodowy respondentów 28
Wykres 9. Znajomość pojęcia *feminatywy* wśród respondentów 31
Wykres 10. Częstotliwość używania feminatywów przez respondentów 33
Wykres 11. Sytuacje, w których respondenci używają feminatywów 34
Wykres 12. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety z tytułem profesora 36
Wykres 13. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety ze stopniem doktora 39
Wykres 14. Preferowana przez respondentów forma odnosząca się do kobiety ze stopniem i tytułem (*profesor – profesorka*, *doktor – doktorka*) (wyniki uśrednione dla badanych nazw stopni i tytułów naukowych w odniesieniu do kobiet) 42
Wykres 15. Preferowana forma odnosząca się do nazw zawodów i stanowisk kobiet (*adiunkt – adiunktka*, *analityk – analityczka*, *biolog – biolożka*) (wyniki uśrednione dla badanych nazw zawodów i stanowisk) 43

Tabela 1. Porównanie preferowanych przez respondentów żeńskich i męskich form odnoszących się do nazw tytułów, stopni i stanowisk akademickich oraz zawodów specjalistycznych 41

Wykaz nazw zawodów, tytułów, stopni i funkcji

ABSOLWENT 62
ADIUNKT 63
ADMINISTRATOR 65
AMBASADOR 66
ANALITYK 68
ARTYSTA MALARZ 70
ASYSTENT 71
AUDYTOR WEWNĘTRZNY 73
BIBLIOTEKARZ 74
BIOLOG 76
BIOSTATYSTYK 77
BROKER 79
CHEMIK 81
CZŁONEK 82
DOCENT 84
DOKTOR 85
DOKTOR HABILITOWANY 87
DOKTOR HABILITOWANY INŻYNIER 89
DOKTOR INŻYNIER 92
DOKTORANT 94
DOKUMENTALISTA 95
DORADCA 97
DYREKTOR 98
DYREKTOR-NACZELNY REDAKTOR 100
DZIEKAN 102
EKSPERT 103
ELEKTROMONTER 105

ELEKTRYK ... 106
FILOLOG ... 108
FIZYK ... 109
GEOGRAF ... 111
GŁÓWNY SPECJALISTA ... 112
GŁÓWNY SPECJALISTA KOORDYNATOR ... 114
GRAFIK KOMPUTEROWY ... 116
HYDRAULIK ... 117
INFORMATYK ... 119
INSPEKTOR ... 120
INSTRUKTOR ... 122
INTROLIGATOR ... 124
INŻYNIER ... 125
KANCLERZ ... 127
KAPITAN STATKU ... 128
KASJER ... 130
KIEROWCA ... 131
KIEROWNIK ... 133
KIEROWNIK KATEDRY ... 133
KIEROWNIK LABORATORIUM ... 133
KIEROWNIK PORADNI ... 134
KIEROWNIK PRACOWNI ... 134
KIEROWNIK STACJI ... 135
KIEROWNIK ZAKŁADU ... 135
KONSERWATOR ... 137
KONSTRUKTOR ... 138
KOORDYNATOR ... 140
KOREKTOR ... 141
KSIĄDZ PROFESOR ... 142
KSIĘGARZ ... 143
KSIĘGOWY ... 145
KUSTOSZ ... 146
KWESTOR ... 147
LABORANT ... 149
LEKTOR ... 150
LICENCJAT ... 151
LOGOPEDA ... 153

MAGAZYNIER BIBLIOTECZNY ... 154
MAGISTER ... 156
MAGISTER INŻYNIER ... 158
MAGISTER INŻYNIER ARCHITEKT ... 160
MASZYNISTA OFFSETOWY ... 162
MATEMATYK ... 163
MISTRZ ... 165
MŁODSZY ANALITYK ... 166
MŁODSZY BIBLIOTEKARZ ... 168
MŁODSZY DOKUMENTALISTA ... 170
MŁODSZY INFORMATYK ... 171
MŁODSZY KONSERWATOR KSIĄŻKI ... 173
MŁODSZY PROGRAMISTA ... 174
MŁODSZY SPECJALISTA ... 176
MŁODSZY SPECJALISTA BIOINFORMATYK ... 178
MŁODSZY SPECJALISTA DOWÓDCA ZMIANY SMA ... 180
MŁODSZY SPECJALISTA DS. ADMINISTROWANIA SYSTEMAMI IT ... 183
MŁODSZY SPECJALISTA DS. ANALITYKI ... 183
MŁODSZY SPECJALISTA DS. APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ... 183
MŁODSZY SPECJALISTA DS. BADAŃ KLINICZNYCH ... 184
MŁODSZY SPECJALISTA DS. BADAŃ NEUROOBRAZOWYCH ... 184
MŁODSZY SPECJALISTA DS. BIOBANKOWANIA ... 184
MŁODSZY SPECJALISTA DS. HELP DESK IT ... 184
MŁODSZY SPECJALISTA DS. INFORMATYKI ... 185
MŁODSZY SPECJALISTA DS. INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH ... 185
MŁODSZY SPECJALISTA DS. KOMUNIKACJI I PROMOCJI ... 185
MŁODSZY SPECJALISTA DS. LABORATORYJNYCH ... 186
MŁODSZY SPECJALISTA DS. PERSONALNYCH ... 186
MŁODSZY SPECJALISTA DS. SYMULACJI MEDYCZNEJ ... 186
MŁODSZY SPECJALISTA DS. WSPARCIA BADAŃ NAUKOWYCH ... 187
MŁODSZY SPECJALISTA DS. ZAKUPÓW ... 187
MOTORZYSTA ... 188
NAUCZYCIEL WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO ... 190
OGRODNIK ... 192
OPERATOR MASZYN CYFROWYCH ... 193
OPERATOR MASZYN OFFSETOWYCH ... 194
OPIEKUN PRAKTYK ... 195

PALACZ 197
PARLAMENTARZYSTA 199
PEDAGOG 200
PEŁNOMOCNIK 202
POKOJOWY 203
POMOCNICZY PRACOWNIK ADMINISTRACJI 205
POMOCNICZY PRACOWNIK OBSŁUGI 205
POMOC TECHNICZNA 207
PORTIER 208
PORZĄDKOWY 209
PRACOWNIK GOSPODARCZY 211
PRAKTYKANT 212
PRAKTYKODAWCA 214
PREZES 216
PRODZIEKAN 217
PROFESOR 220
PROFESOR DOKTOR HABILITOWANY 222
PROFESOR HONOROWY 224
PROFESOR UCZELNI 226
PROFESOR WIZYTUJĄCY 228
PROGRAMISTA 230
PROJEKTANT 231
PROMOTOR 233
PROREKTOR 235
PRZEWODNICZĄCY 237
PSYCHOLOG 238
RADCA PRAWNY 240
RECENZENT 241
REDAKTOR 243
REFERENT 245
REFERENT ADMINISTRACYJNY 246
REFERENT ADMINISTRACYJNY DS. PERSONALNYCH 248
REFERENT TECHNICZNY 250
REKTOR 251
REZYDENT 253
ROBOTNIK 255
ROBOTNIK WYKWALIFIKOWANY 256

ROBOTNIK WYKWALIFIKOWANY HYDRAULIK ... 258
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY ... 260
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY ELEKTRYK ... 262
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY KONSERWATOR ... 264
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY KONSERWATOR ELEKTRYK ... 266
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY MISTRZ ... 268
ROBOTNIK WYSOKO WYKWALIFIKOWANY STOLARZ ... 271
RZECZNIK ... 273
RZECZNIK PRASOWY ... 274
SAMODZIELNY INFORMATYK ... 276
SAMODZIELNY KSIĘGOWY ... 278
SAMODZIELNY REFERENT ... 279
SAMODZIELNY REFERENT ADMINISTRACYJNY ... 281
SAMODZIELNY REFERENT DS. OBSŁUGI SPRZĘTU AUDIOWIZUALNEGO 283
SEKRETARZ ... 285
SEKRETARZ DS. WYDAWNICZYCH ... 286
SŁUCHACZ ... 288
SPECJALISTA ADMINISTRACYJNY ... 290
SPECJALISTA BIOINFORMATYK ... 292
SPECJALISTA BIOLOG ... 294
SPECJALISTA DS. ADMINISTRACJI ... 295
SPECJALISTA DS. ADMINISTROWANIA SYSTEMAMI IT ... 296
SPECJALISTA DS. ANALITYKI ... 296
SPECJALISTA DS. ANALIZY BIZNESOWO-SYSTEMOWEJ ... 296
SPECJALISTA DS. ARTYSTYCZNYCH ... 297
SPECJALISTA DS. AUTOMATYKI I WENTYLACJI ... 297
SPECJALISTA DS. BADAŃ KLINICZNYCH ... 297
SPECJALISTA DS. BADAŃ NAUKOWYCH ... 297
SPECJALISTA DS. BHP ... 298
SPECJALISTA DS. BIOBANKOWANIA ... 298
SPECJALISTA DS. BUDOWLANYCH ... 298
SPECJALISTA DS. DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ ... 298
SPECJALISTA DS. DOKUMENTACJI ... 299
SPECJALISTA DS. EKSPLOATACJI INSTALACJI ELEKTROENERGETYCZNYCH ... 299
SPECJALISTA DS. FINANSOWYCH ... 299
SPECJALISTA DS. HELP DESK ... 300

SPECJALISTA DS. INFORMATYKI 300
SPECJALISTA DS. KOMPUTEROWEGO PRZYGOTOWYWANIA TEKSTÓW . . 300
SPECJALISTA DS. LABORATORIUM TV 301
SPECJALISTA DS. OBSŁUGI STUDENTÓW 301
SPECJALISTA DS. OSOBOWYCH 301
SPECJALISTA DS. PŁAC 301
SPECJALISTA DS. SPRAWOZDAWCZOŚCI 302
SPECJALISTA DS. SYSTEMÓW TELETECHNICZNYCH 302
SPECJALISTA DS. TECHNICZNYCH 302
SPECJALISTA DS. TECHNIK MULTIMEDIALNYCH 303
SPECJALISTA DS. WENTYLACJI I KLIMATYZACJI 303
SPECJALISTA ELEKTRONIK OKRĘTOWY 305
SPECJALISTA FULL STACK DEVELOPER 306
SPECJALISTA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNY 308
SPECJALISTA KIERUJĄCY ZESPOŁEM DOMÓW STUDENCKICH OLIWA . . . 310
SPECJALISTA KONSULTANT DYDAKTYCZNY 312
SPECJALISTA LOW CODE DEVELOPER 314
SPECJALISTA OPERATOR ZMIANY SMA 315
SPECJALISTA PEŁNOMOCNIK REKTORA DS. INWESTYCJI 317
SPECJALISTA REALIZATOR DŹWIĘKU 319
SPECJALISTA REDAKTOR NACZELNY 321
SPECJALISTA REDAKTOR PROWADZĄCY 322
SPECJALISTA ZASTĘPCA KOORDYNATORA/ KOORDYNATORKI 324
SPRZĄTACZ 327
STARSZY ASYSTENT 328
STARSZY BIBLIOTEKARZ 330
STARSZY INSPEKTOR 331
STARSZY KONSERWATOR KSIĄŻKI 333
STARSZY KUSTOSZ DYPLOMOWANY 335
STARSZY MAGAZYNIER BIBLIOTECZNY 337
STARSZY MARYNARZ 339
STARSZY OFICER 341
STARSZY OFICER MECHANIK 343
STARSZY PROGRAMISTA 345
STARSZY REDAKTOR 346
STARSZY REFERENT 348
STARSZY REFERENT TECHNICZNY 350

STARSZY WYKŁADOWCA ... 352
STAŻYSTA ... 354
STOLARZ ... 356
STRAŻNIK ... 357
STRAŻNIK OCHRONY MIENIA ... 359
STUDENT ... 361
STYPENDYSTA ... 362
TECHNIK ... 364
TECHNIK DS. HELPDESK IT ... 366
TECHNIK INFORMATYK ... 367
TECHNIK KUCHARZ OKRĘTOWY ... 369
TECHNIK SYMULACJI ... 370
TECHNOLOG ... 372
TESTER ... 373
TRENER ... 375
WOŹNY ... 376
WYKŁADOWCA ... 378
ZASTĘPCA DYREKTORA/ DYREKTOR/ DYREKTORKI BIURA ... 380
ZASTĘPCA DYREKTORA/ DYREKTOR/ DYREKTORKI CENTRUM ... 380
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI ... 383
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. FINANSOWYCH ... 383
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. HR ... 383
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. INFORMATYKI I TELETECHNIKI ... 383
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. ORGANIZACYJNYCH ... 384
ZASTĘPCA KANCLERZA/ KANCLERZ/ KANCLERKI DS. PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH ... 384
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI ... 386
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI BIURA ... 387
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI BIURA DS. NAUKI ... 387
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DS. OPERACYJNO-FINANSOWYCH ... 388
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DZIAŁU ... 388
ZASTĘPCA KIEROWNIKA/ KIEROWNIK/ KIEROWNICZKI DZIEKANATU ... 388

ZASTĘPCA KOMENDANTA/ KOMENDANT/ KOMENDANTKI STRAŻY UNIWERSYTECKIEJ 390
ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI 392
ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. FINANSÓW 393
ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. PROJEKTÓW 393
ZASTĘPCA KWESTORA/ KWESTOR/ KWESTORKI DS. RACHUNKOWOŚCI 393
ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO/ PRZEWODNICZĄCEJ 395

Wykaz skrótów od nazw zawodów, tytułów, stopni i funkcji

absolw. – absolwent
admin. – administrator
art. mal. – artysta malarz
asyst. – asystent
aud. wew. – audytor wewnętrzny
bibl. – bibliotekarz
biol. – biolog
biostat. – biostatystyk
brok. – broker
chem. – chemik
czł. – członek
doc. – docent
dok. – doktorant
dokum. – dokumentalista
dor. – doradca
dr – doktor
dr hab. – doktor habilitowany
dr hab. inż. – doktor habilitowany inżynier
dr inż. – doktor inżynier
dyr. – dyrektor
dyr. nacz. red. – dyrektor-naczelny redaktor
dziek. – dziekan
elektr. – elektryk
elmon. – elektromonter
fil. – filolog

fiz. – fizyk
geogr. – geograf
gł. spec. – główny specjalista
gł. spec. koord. – główny specjalista koordynator
graf. komp. – grafik komputerowy
hydr. – hydraulik
infor. – informatyk
insp. – inspektor
instr. – instruktor
introl. – introligator
inż. – inżynier
kanc. – kanclerz
kas. – kasjer
kier. – kierownik
kier. katedry – kierownik katedry
kier. lab. – kierownik laboratorium
kier. poradni – kierownik poradni
kier. pracowni – kierownik pracowni
kier. stacji – kierownik stacji
kier. zakładu – kierownik zakładu
kons. – konserwator
konstr. – konstruktor
koord. – koordynator
korekt. – korektor
kpt. – kapitan statku
księg. – księgowy
ks. prof. – ksiądz profesor
kust. – kustosz
kwest. – kwestor
lab. – laborant
lekt. – lektor
lic. – licencjat
logop. – logopeda
mag. bibl. – magazynier biblioteczny
masz. offs. – maszynista offsetowy
mat. – matematyk
mgr – magister

mgr inż. – magister inżynier
mgr inż. arch. – magister inżynier architekt
mł. bibl. – młodszy bibliotekarz
mł. dokum. – młodszy dokumentalista
mł. infor. – młodszy informatyk
mł. konser. książki – młodszy konserwator książki
mł. progr. – młodszy programista
mł. spec. – młodszy specjalista
mł. spec. bioinfor. – młodszy specjalista bioinformatyk
mł. spec. dow. zm. SMA – młodszy specjalista dowódca zmiany SMA
mł. spec. ds. adm. sys. IT – młodszy specjalista ds. administrowania systemami IT
mł. spec. ds. analityki – młodszy specjalista ds. analityki
mł. spec. ds. aparat. nauk.-bad. – młodszy specjalista ds. aparatury naukowo-badawczej
mł. spec. ds. bad. klin. – młodszy specjalista ds. badań klinicznych
mł. spec. ds. bad. neuroobraz. – młodszy specjalista ds. badań neuroobrazowych
mł. spec. ds. biobank. – młodszy specjalista ds. biobankowania
mł. spec. ds. hd IT – młodszy specjalista ds. help desk IT
mł. spec. ds. infor. – młodszy specjalista ds. informatyki
mł. spec. ds. instal. elekt. – młodszy specjalista ds. instalacji elektrycznych
mł. spec. ds. kom. i prom. – młodszy specjalista ds. komunikacji i promocji
mł. spec. ds. lab. – młodszy specjalista ds. laboratoryjnych
mł. spec. ds. pers. – młodszy specjalista ds. personalnych
mł. spec. ds. symul. med. – młodszy specjalista ds. symulacji medycznej
mł. spec. ds. wsp. bad. nauk. – młodszy specjalista ds. wsparcia badań naukowych
mł. spec. ds. zakup. – młodszy specjalista ds. zakupów
naucz. wych. przedsz. – nauczyciel wychowania przedszkolnego
oper. masz. cyfr. – operator maszyn cyfrowych
oper. masz. offs. – operator maszyn offsetowych
opiek. prakt. – opiekun praktyk
parlam. – parlamentarzysta
pełnom. – pełnomocnik
pom. prac. adm. – pomocniczy pracownik administracji
pom. prac. obsł. – pomocniczy pracownik obsługi
pom. tech. – pomoc techniczna
prac. gosp. – pracownik gospodarczy
prez. – prezes
prodziek. – prodziekan

prof. – profesor
prof. dr hab. – profesor doktor habilitowany
prof. hon. – profesor honorowy
prof. ucz. – profesor uczelni
prof. wizyt. – profesor wizytujący
prog. – programista
proj. – projektant
prorekt. – prorektor
przew. – przewodniczący
rec. – recenzent
red. – redaktor
ref. – referent
ref. adm. – referent administracyjny
ref. adm. ds. pers. – referent administracyjny ds. personalnych
ref. tech. – referent techniczny
rekt. – rektor
rob. – robotnik
rob. wykw. – robotnik wykwalifikowany
rob. wykw. hydr. – robotnik wykwalifikowany hydraulik
rob. wys. wykw. – robotnik wysoko wykwalifikowany
rob. wys. wykw. el. – robotnik wysoko wykwalifikowany elektryk
rob. wys. wykw. kons. – robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator
rob. wys. wykw. kons. el. – robotnik wysoko wykwalifikowany konserwator elektryk
rob. wys. wykw. mistrz – robotnik wysoko wykwalifikowany mistrz
rob. wys. wykw. stolarz – robotnik wysoko wykwalifikowany stolarz
r. pr. – radca prawny
rzecznik pr. – rzecznik prasowy
sam. księg. – samodzielny księgowy
sam. ref. – samodzielny referent
sam. ref. adm. – samodzielny referent administracyjny
sam. ref. ds. ob. sprz. aud. – samodzielny referent ds. obsługi sprzętu audiowizualnego
sam. infor. – samodzielny informatyk
sekr. – sekretarz
sekr. ds. wyd. – sekretarz ds. wydawniczych
spec. adm. – specjalista administracyjny
spec. bioinfor. – specjalista bioinformatyk
spec. biol. – specjalista biolog

spec. ds. adm. – specjalista ds. administracji
spec. ds. adm. sys. IT – specjalista ds. administrowania systemami IT
spec. ds. analit. – specjalista ds. analityki
spec. ds. analizy bizn.-sys. – specjalista ds. analizy biznesowo-systemowej
spec. ds. artyst. – specjalista ds. artystycznych
spec. ds. autom. i went. – specjalista ds. automatyki i wentylacji
spec. ds. bad. klin. – specjalista ds. badań klinicznych
spec. ds. bad. nauk. – specjalista ds. badań naukowych
spec. ds. BHP – specjalista ds. BHP
spec. ds. biob. – specjalista ds. biobankowania
spec. ds. bud. – specjalista ds. budowlanych
spec. ds. diagn. lab. – specjalista ds. diagnostyki laboratoryjnej
spec. ds. dokum. – specjalista ds. dokumentacji
spec. ds. ekspl. instal. elenerg. – specjalista ds. eksploatacji instalacji elektroenergetycznych
spec. ds. finan. – specjalista ds. finansowych
spec. ds. hd – specjalista ds. helpdesk
spec. ds. infor. – specjalista ds. informatyki
spec. ds. komp. przyg. tekstów – specjalista ds. komputerowego przygotowywania tekstów
spec. ds. lab. TV – specjalista ds. laboratorium TV
spec. ds. obsługi stud. – specjalista ds. obsługi studentów
spec. ds. osob. – specjalista ds. osobowych
spec. ds. płac – specjalista ds. płac
spec. ds. sprawoz. – specjalista ds. sprawozdawczości
spec. ds. sys. telet. – specjalista ds. systemów teletechnicznych
spec. ds. tech. – specjalista ds. technicznych
spec. ds. tech. multim. – specjalista ds. technik multimedialnych
spec. ds. went. i klimat. – specjalista ds. wentylacji i klimatyzacji
spec. elektr. okręt. – specjalista elektronik okrętowy
spec. full stack devel. – specjalista full stack developer
spec. inż.-tech. – specjalista inżynieryjno-techniczny
spec. kier. zesp. DS Oliwa – specjalista kierujący zespołem Domów Studenckich Oliwa
spec. kons. dydakt. – specjalista konsultant dydaktyczny
spec. low code devel. – specjalista low code developer
spec. pełn. rektora ds. inwes. – specjalista pełnomocnik rektora ds. inwestycji
spec. real. dźwięku – specjalista realizator dźwięku
spec. red. nacz. – specjalista redaktor naczelny

spec. red. prow. – specjalista redaktor prowadzący
spec. z-ca koord. – specjalista zastępca koordynatora/ koordynatorki
st. asystent – starszy asystent
st. bibl. – starszy bibliotekarz
st. insp. – starszy inspektor
st. kons. książki – starszy konserwator książki
st. kust. – starszy kustosz
st. mag. bibl. – starszy magazynier biblioteczny
st. mrn. – starszy marynarz
st. oficer – starszy oficer
st. oficer mech. – starszy oficer mechanik
st. programista – starszy programista
st. red. – starszy redaktor
st. ref. – starszy referent
st. ref. tech. – starszy referent techniczny
st. wykł. – starszy wykładowca
tech. – technik
tech. ds. hd IT – technik ds. helpdesk IT
tech. infor. – technik informatyk
tech. kuch. okręt. – technik kucharz okrętowy
tech. symul. – technik symulacji
wykł. – wykładowca
z-ca dyr. biura – zastępca dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki biura
z-ca dyr. centrum – zastępca dyrektora/ dyrektor/ dyrektorki centrum
z-ca kancl. – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki
z-ca kancl. ds. fin. – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki ds. finansowych
z-ca kancl. ds. HR – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki ds. HR
z-ca kancl. ds. IT – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki ds. informatyki i teletechniki
z-ca kancl. ds. org. – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki ds. organizacyjnych
z-ca kancl. ds. proj. strateg. – zastępca kanclerza/ kanclerz/ kanclerki ds. projektów strategicznych
z-ca kier. – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki
z-ca kier. biura – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki biura
z-ca kier. Biura ds. Nauki – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki Biura ds. Nauki
z-ca kier. ds. oper.-fin. – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki ds. operacyjno-finansowych
z-ca kier. działu – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki działu

z-ca kier. dziekanatu – zastępca kierownika/ kierownik/ kierowniczki dziekanatu
z-ca komendanta – zastępca komendanta/ komendant/ komendantki straży uniwersyteckiej
z-ca kwest. – zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki
z-ca kwest. ds. fin. – zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki ds. finansów
z-ca kwest. ds. proj. – zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki ds. projektów
z-ca kwest. ds. rach. – zastępca kwestora/ kwestor/ kwestorki ds. rachunkowości
z-ca przew. – zastępca przewodniczącego/ przewodniczacej

Zalecana literatura

Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków, red. J. Bartmiński, U. Majer-Baranowska, Lublin 2005.

Benni T., *Sportswomen chce się widzieć z panią doktor*, „Język Polski" 1933, R. XVIII, z. 6.

Biłas-Pleszak E., Maciołek M., Sujkowska-Sobisz K., Śmiech J., Tambor J., Wąsińska K., *Inkluzywny narzędziownik stanowisk, funkcji i zawodów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach,* Katowice 2023.

Bobrowski I., *Czy Joanna Mucha gwałci język?* „Język Polski" 2012, R. XCII, z. 3.

Breza E., *Wola Pani Minister nie stworzy formy* ministra *w polszczyźnie* [w:] *Mówię, więc jestem. Rozmowy o współczesnej polszczyźnie*, red. M. Milewska-Stawiany, E. Rogowska-Cybulska, Gdańsk 2013.

Coșeriu E., *Sistema, norm and speech*, https://coseriu.ch/system-norm-and-speech/ (dostęp: 30.06.2026).

Ćwirynkało K., Kodeniec K., Bartnikowska U., Cichy M., Mączka E.M., Oporska E., Świder-Pióro A., Dampc M., *Poradnik języka równościowego na UWM*, Olsztyn 2024, https://uwm.edu.pl/sites/default/files/2024-11/J%C4%99zyk%20r%C3%B3wno%C5%9Bcio-2024-eBook.pdf (dostęp: 27.06.2026).

Dembska K., *Tendencje rozwojowe polskich i rosyjskich nazw zawodowych kobiet na tle języka czeskiego*, Toruń 2012.

Feminatywy w Akademii. Słowniczek, red. E. Demko, Kraków 2024.

Frączek A., *Wymysł współczesności...? Czyli o feminatywach w słownikach polsko-niemieckich z XVII–XX wieku*, „Studia Niemcoznawcze" 2025, t. 74, nr 25.

Ginter J., *Feminatywy w ocenie korektorów i redaktorów językowych* [w:] *Wokół słów i znaczeń*, t. 9: *Słowotwórstwo w systemie i w tekście*, red. E. Badyda, B. Jędrzejczak, Gdańsk 2022.

Grochowska M., Wierzbicka A., *Produktywne typy słowotwórcze nazw żeńskich we współczesnej polszczyźnie*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica" 2015, nr 49.

Grzegorczykowa R., *Nazwy żeńskie* [w:] R. Grzegorczykowa, *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1981.

Handke K., *Język a determinanty płci* [w:] *Język a Kultura*, t. 9: *Płeć w języku i kulturze*, red. J. Anusiewicz, K. Handke, Wrocław 1994.

Hołojda-Mikulska K., *Dyskusje o feminatywach na łamach „Języka Polskiego" w latach 1945–1989*, „Język Polski" 2016, R. XCVI, z. 2.

Horodeńska-Ostaszewska M., *Nazwy kobiet w Uniwersalnym słowniku języka polskiego PWN (2003)*, „Prace Filologiczne" 2006, R. LI.

Huszcza R., *Honoryfikatywność: gramatyka, pragmatyka, typologia*, Warszawa 2006.

Jadacka H., *Tytuły (naukowe, służbowe, zawodowe) kobiet* [w:] *Wielki słownik poprawnej polszczyzny*, red. A. Markowski, Warszawa 2012.

Jadacka H., *Żeńskie formy tytułów, stanowisk oraz nazwisk* [w:] H. Jadacka, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2006.

Jankowski H., *W obronie języka czy w obawie przed zmianą? Manipulacje językowe w prawicowych tekstach publicystycznych o nazwach żeńskich*, „Linguistica Copernicana" 2021, t. 55.

Jaworska J., *Rozszerzenie znaczenia leksemu* osoba *jako przykład nowego typu językowej zmiany semantycznej* [w:] *Dialogi i monologi*, red. P. Megger, M. Miłosz, A. Orzechowicz, Warszawa 2022.

Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J., *Lingwistyka płci. On i ona w języku polskim*, Lublin 2005.

Kępińska A., *„Pani prezydent" czy „pani prezydentka"?*, „Poradnik Językowy" 2007, z. 3.

Kiełkiewicz-Janowiak A., Błaszkowska H., Dopierała-Kalińska W., *Język równości płci na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rekomendacje dla społeczności akademickiej*, Poznań 2024, https://amu.edu.pl/__data/assets/pdf_file/0029/596225/Jezyk-rownosci-plci-na-UAM.pdf (dostęp: 27.06.2026).

Kita M., *„Preferuję: pani ministro". Dyskusja na temat „ministry"* [w:] *Mówię, więc jestem. Rozmowy o współczesnej polszczyźnie*, red. M. Milewska-Stawiany, E. Rogowska-Cybulska, Gdańsk 2013.

Klemensiewicz Z., *Tytuły i nazwy zawodowe kobiet w świetle teorii i praktyki*, „Język Polski" 1957, R. XXXVII, z. 2.

Kleszczowa K., *Słowotwórstwo języka doby staropolskiej. Przegląd formacji rzeczownikowych*, Katowice 1996.

Kreja B., *Morfonologia i morfotaktyka deminutywów i feminatywów na -ka* [w:] B. Kreja, *Z morfonologii i morfotaktyki współczesnej polszczyzny*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1989.

Kreja B., *Polskie formacje feminatywne. System i uzus* [w:] B. Kreja, *Studia i szkice słowotwórcze*, Gdańsk 2002.

Kreja B., *Słowotwórstwo nazw żeńskich we współczesnym języku polskim*, „Język Polski" 1964, R. XLIV, z. 3.

Krysiak P., *Feminatywa w polskiej tradycji leksykograficznej*, „Rozprawy Komisji Językowej" 2016, R. XLII.

Krysiak P., *Nazwy żeńskie we współczesnej leksykografii polskiej i francuskiej*, Wrocław 2020.

Krysiak P., Małocha-Krupa A., *„Feminatywum", „feminatyw", „nazwa żeńska", „żeńska końcówka" – problemy terminologiczne*, „Oblicza Komunikacji" 2020, nr 12.

Kubiszyn-Mędrala Z., *Żeńskie nazwy tytułów i zawodów w słownikach współczesnego języka polskiego*, „LingVaria" 2007, nr 1.

Kupiszewski W., *Tytuły i nazwy zawodowe kobiet*, „Poradnik Językowy" 1967, z. 8.

Latos A., *Feminatywy w stanowiskach Rady Języka Polskiego. Język a ewolucja normy społecznej*, „Postscriptum Polonistyczne" 2020, nr 2.

Łaziński M., *Feminatywy oraz inne spory o słowa. Próba diagnozy i propozycje pozytywne*, „Socjolingwistyka" 2023, t. 37, nr 1.

Łaziński M., *O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytularne i ich asymetria rodzajowo-płciowa*, Warszawa 2006.

Łuczyński E., *„Pani ministra", czyli o ograniczeniach jednego z modeli derywacji paradygmatycznej* [w:] *Mówię, więc jestem. Rozmowy o współczesnej polszczyźnie*, red. M. Milewska-Stawiany, E. Rogowska-Cybulska, Gdańsk 2013.

Małocha-Krupa A., *Feminatywum w uwikłaniach językowo-kulturowych*, Wrocław 2018.

Małocha-Krupa A., *Feminizacja współczesnego języka polskiego* [w:] *Równościowy savoir-vivre w tekstach publicznych*, red. A. Małocha-Krupa, K. Hołojda, P. Krysiak, W. Pietrzak, Warszawa 2013.

Małocha-Krupa A., *(Nie)możliwości zobiektywizowania. Locus leksykograficzny feminatywum* [w:] *Między teorią a praktyką. Metody współczesnej leksykografii*, red. M. Bańko, H. Karaś, Warszawa 2018.

Małocha-Krupa A., Hołojda K., Krysiak P., Pietrzak W., *Równościowy savoir-vivre w tekstach publicznych*, Warszawa 2013.

Małyszko P., *Feminatywy w Polsce: ewolucja języka czy bariera komunikacji? Postrzeganie form feminatywnych przez użytkowników języka polskiego na podstawie badań ankietowych*, „Edukacja Dziecka" 2025, nr 9.

Marcjanik M., *Grzeczność w komunikacji językowej*, Warszawa 2007.

Marcjanik M., *Mówimy uprzejmie. Poradnik językowego savoir-vivre'u*, Warszawa 2009.

Markowski A., *Językoznawstwo normatywne dziś i jutro: zadania, szanse, zagrożenia*, „Postscriptum" 2004–2005, nr 2–1 (48–49).

Miśkiewicz M., *Sportswoman, sportowczyni, sportówka… Problematyczne nazwy kobiet uprawiających sport*, „Język Polski" 2024, R. CIV, z. 1.

Nowak P., *„Sport kobiecy" – jak dziennikarze mówią o „rywalizacji pań" na arenach sportowych* [w:] *O płci, ciele i seksualności w języku i mediach*, red. M. Karwatowska, A. Siwiec, B. Jarosz, Lublin 2014.

Nowosad-Bakalarczyk M., *Płeć a rodzaj gramatyczny we współczesnej polszczyźnie*, Lublin 2009.

Nowowiejski B., *O nazwach kobiet uprawiających sport* [w:] *O płci, ciele i seksualności w języku i mediach*, red. M. Karwatowska, A. Siwiec, B. Jarosz, Lublin 2014.

Osińska-Szymańska M., Preuhs K., *Polityczność feminatywów*, „Studia Polityczne" 2022, t. 50.

Pogorzelska M., *Język równościowy/ włączający*, Opole 2023, https://rownosc.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Jezyk-rownosciowy.pdf (dostęp: 27.06.2026).

Rytel-Schwarz D., *Czy rodzaj żeński może być używany w funkcji generycznej?* [w:] *Promeny Polonistyky. Tradice a výzvy polonistických studií*, red. M. Benešová, R. Rusin Dybalska, L. Zakopalová, Praha 2015.

Siatkowska E., *Konkurencja czynników zewnętrznych i wewnętrznych w tworzeniu polskich i czeskich feminatywów (przyczynek do badań nad płcią kulturową)* [w:] *Oblicza płci. Język – kultura – edukacja*, red. M. Karwatowska, J. Szpyra-Kozłowska, Lublin 2012.

Skudrzyk A., *Od „prorokini" do „marszałkini", czyli o derywacji w miarę potrzeb*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica" 2020, nr 15.

Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów, red. J. Bralczyk, Warszawa 2008.

Słownik nazw żeńskich polszczyzny, red. A. Małocha-Krupa, Wrocław 2015.

Stanowisko Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN w sprawie żeńskich form nazw zawodów i tytułów (25 IX 2019), https://rjp.pan.pl/stanowisko-rady-jezyka-polskiego--przy-prezydium-pan-w-sprawie-zenskich-form-nazw-zawodow-i-tytulow-przyjete--na-posiedzeniu-plenarnym-rady-25-listopada-2019-r/ (dostęp: 20.07.2026).

Steciąg M., Hawrysz M., Kaczor M., Kładoczny P., Rostkowska K., *Leksykon żeńskich nazw stanowisk, funkcji i tytułów na Uniwersytecie Zielonogórskim*, Zielona Góra 2024.

Szpyra-Kozłowska J., Nianiek, ministra *i* japonki. *Eseje o języku i płci*, Kraków 2001.

Szpyra-Kozłowska J., *Pielęgniarka ery cyfrowej. Feminatywy w funkcji generycznej*, „Język Polski" 2023, R. CIII, z. 1.

Szpyra-Kozłowska J., *„Pogodyn", „pogodynek" czy „prezenter pogody"? Nowe nazwy męskie i językowe mechanizmy ich tworzenia*, „Język Polski" 2020, R. C, z. 2.

Szpyra-Kozłowska J., *„Premiera", „premierka" czy „pani premier"? Nowe feminatywy w ujęciu ankietowym*, „Język Polski" 2019, R. XCIX, z. 2.

Szpyra-Kozłowska J., *„Rektorka", „dziekana", „kanclerka". Nazwy kobiet zatrudnionych na stanowiskach uniwersyteckich w świetle badania ankietowego*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica" 2021, nr 55.

Tambor J., *Kobiety w języku polskim. O formach żeńskich raz jeszcze z perspektywy języka polskiego jako obcego* [w:] *Sapientia ars vivendi*, red. A. Burzyńska-Kamieniecka, A. Libura, Wrocław 2013.

Tambor J., *Nowe formacje w polszczyźnie na przełomie stuleci. Przemiany w polskim słowotwórstwie* [w:] *Język polski – 25 lat po przełomie. Die polnische Sprache – 25 Jahre nach der Wende*, red. D. Scheller-Boltz, Hildesheim–Zurich–New York 2014.

Tomala K., *Nazwy żeńskie w polszczyźnie w refleksji językoznawczo-poradnikowej początków XX wieku*, „Studia Językoznawcze" 2021, nr 20.

Wortkowska M., *O żeńskich formach nazw zawodów, tytułów i stanowisk w języku polskim*, „Slavistična Revija" 2019, nr 67.

Woźniak E., *Dzieje nazw żeńskich w polszczyźnie jako odbicie przemian społeczno-kulturowych* [w:] *Dialog z Tradycją*, t. 9: *Językowe świadectwa przemian społeczno-kulturowych*, red. E. Młynarczyk, E. Horyń, Kraków 2021.

Woźniak E., *Język a emancypacja, feminizm, gender*, „Rozprawy Komisji Językowej ŁTN" 2014, t. LX.

Woźniak E., *Kobiety o sobie – feminatywy w międzywojennych ofertach pracy*, „Język Polski" 2025, R. CV, z. 2.

Woźniak E., *Od nazwy żeńskiej do feminatywum. Z dziejów kategorii słowotwórczej i jej nazewnictwa*, „Poradnik Językowy" 2024, nr 8.

Woźniak E., *Przełomowe dwudziestolecie. Lata 1918–1939 w dziejach języka polskiego*, Łódź 2020.

Zgółka H., Zgółkowa T., *Językowy „savoir-vivre". Praktyczny poradnik posługiwania się polszczyzną w sytuacjach oficjalnych i towarzyskich*, Poznań 2001.

Załącznik
KWESTIONARIUSZ ANKIETY BADAWCZEJ UŻYCIE I OCENA FEMINATYWÓW W JĘZYKU POLSKIM

Instrukcja dla respondentów. Ankieta ma charakter anonimowy i służy wyłącznie celom naukowym. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź, chyba że w treści pytania wskazano możliwość wyboru kilku odpowiedzi. W pytaniach otwartych proszę wpisać własną opinię.

I. METRYCZKA

1. Płeć
☐ kobieta
☐ mężczyzna
☐ inna / wolę nie podawać

2. Wiek
☐ 18–25
☐ 26–35
☐ 36–50
☐ 51+

3. Wykształcenie
☐ średnie
☐ licencjackie
☐ magisterskie
☐ doktorat / wyższe

4. Status
☐ student/ka
☐ pracownik naukowy
☐ pracownik administracyjny
☐ inne

II. UŻYCIE FEMINATYWÓW

5. Czy zna Pan/Pani pojęcie „feminatywy”?
☐ TAK
☐ NIE

6. Jak często używa Pan/Pani form żeńskich (np. nauczycielka, dyrektorka)?
☐ zawsze
☐ często
☐ czasami
☐ rzadko
☐ nigdy

7. W jakich sytuacjach używa Pan/Pani feminatywów? (można zaznaczyć kilka)
☐ w mowie codziennej
☐ w pracy
☐ w mediach społecznościowych
☐ w tekstach oficjalnych
☐ nie używam

III. OCENA FORM

8. profesor / profesorka
☐ profesor (o kobiecie)
☐ profesorka
☐ obie
☐ żadna

9. doktor / doktorka
☐ doktor (o kobiecie)
☐ doktorka
☐ obie
☐ żadna

10. adiunkt / adiunktka
☐ adiunkt (o kobiecie)
☐ adiunktka
☐ obie
☐ żadna

11. analityk / analityczka
☐ analityk (o kobiecie)
☐ analityczka
☐ obie
☐ żadna

12. biolog / biolożka
☐ biolog (o kobiecie)
☐ biolożka
☐ obie
☐ żadna

IV. FORMY POTENCJALNE

13. audytorka wewnętrzna
☐ brzmi naturalnie
☐ brzmi dziwnie
☐ nie mam zdania

14. analityczko (forma wołacza)
☐ brzmi naturalnie
☐ brzmi nienaturalnie
☐ nie użył(a)bym nigdy

15. profesorka (w oficjalnym piśmie)
☐ akceptuję
☐ nie akceptuję
☐ zależy od kontekstu

V. FUNKCJA GENERYCZNA

16. Czy forma męska może odnosić się do kobiet?
☐ tak
☐ nie
☐ zależy od kontekstu

17. Która forma jest bardziej odpowiednia w oficjalnym tekście?
☐ profesor
☐ profesorka
☐ obie są poprawne

VI. JĘZYK A RZECZYWISTOŚĆ

18. Czy feminatywy wpływają na postrzeganie kobiet w społeczeństwie?
☐ tak
☐ nie
☐ trudno powiedzieć

19. Czy ich użycie zwiększa widoczność kobiet w języku?
☐ tak
☐ nie
☐ nie wiem

VII. PYTANIA OTWARTE

20. Jakie feminatywy brzmią dla Pana/Pani najlepiej?
.....
.....
.....

21. Które formy budzą opór? Dlaczego?
.....
.....
.....

22. Czy widzi Pan/Pani potrzebę tworzenia nowych feminatywów?
.....
.....
.....

VIII. FEMINATYWY W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

23. Czy miał(a) Pan/Pani kontakt z urzędami w ciągu ostatniego roku?
☐ tak
☐ nie

24. W jakiej roli?
☐ petent/ka
☐ pracownik administracji
☐ student/ka
☐ inna

25. Jakie formy dominują w dokumentach urzędowych?
☐ formy męskie
☐ feminatywy
☐ oba typy form
☐ trudno powiedzieć

26. Jak najczęściej określana jest kobieta pełniąca funkcję?
☐ formą męską
☐ formą żeńską
☐ różnie

27. Która forma jest bardziej odpowiednia w dokumentach urzędowych?
☐ forma męska
☐ forma żeńska
☐ obie są poprawne

28. Jak ocenia Pan/Pani feminatywy w stylu urzędowym?
☐ bardzo odpowiednie
☐ raczej odpowiednie
☐ raczej nieodpowiednie
☐ zdecydowanie nieodpowiednie

29. Proszę wybrać formę bardziej naturalną w piśmie urzędowym:
☐ Dyrektor Anna Kowalska / Dyrektorka Anna Kowalska
☐ Kierownik referatu Maria Nowak / Kierowniczka referatu Maria Nowak
☐ Audytor wewnętrzny Katarzyna Zielińska / Audytorka wewnętrzna Katarzyna Zielińska

30. Jakiej formy użył(a)by Pan/Pani w oficjalnym zwrocie?
☐ Szanowna Pani Dyrektor / Szanowna Pani Dyrektorko
☐ Szanowna Pani Kierownik / Szanowna Pani Kierowniczko

31. Czy administracja publiczna powinna stosować feminatywy?
☐ tak
☐ nie
☐ tylko w wybranych przypadkach

32. Czy brak feminatywów w urzędach oznacza:
☐ neutralność językową
☐ niedostosowanie do zmian społecznych
☐ tradycję językową
☐ nie mam zdania

33. Czy spotkał(a) się Pan/Pani z feminatywami w oficjalnych dokumentach?
☐ często
☐ rzadko
☐ nigdy

34. Jakie feminatywy spotkał(a) Pan/Pani w urzędach?
.....
.....
.....

35. Jak reaguje Pan/Pani na ich użycie w oficjalnych dokumentach?
.....
.....
.....

36. Czy uważa Pan/Pani, że język urzędowy powinien się zmieniać? Dlaczego?
.....
.....
.....
.....